

Handläggare
Thomas Backlund

Datum
2013-03-26

Diarienummer
KSN-2012-1187

Kommunstyrelsen

Årsbokslut 2012

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna årsredovisningen och fastställa kommunens respektive kommunkoncernens sammanställda resultat- och balansräkning för 2012 enligt **bilaga 1**,

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

att fastställa rapportering för den upphörda nämnden för självstyrande kommunala skolor enligt **bilaga 2**,

att fastställa 2012 års resultat och utgående ackumulerat resultat per 2012-12-31 för samtliga nämnder enligt **bilaga 3**,

att fastställa redovisade investeringar som pågående till år 2013 enligt **bilaga 4**,

att anmäla uppföljningen av från kommunfullmäktige under året givna uppdrag/direktiv till kommunfullmäktige enligt **bilaga 5**,

att lägga uppföljningen av kommunstyrelsen under året givna uppdrag till handlingarna enligt **bilaga 6**,

att anmäla uppföljningen av den interna kontrollen till kommunfullmäktige enligt **bilaga 7**,

att anmäla hållbarhetsbokslut för 2012 till kommunfullmäktige enligt **bilaga 8**,

att anmäla uppföljning av översiktsplan 2010 till kommunfullmäktige enligt **bilaga 9**,

att anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2012 till kommunfullmäktige enligt **bilaga 10**.

Ärendet

Bokslut för verksamhetsåret 2012 presenteras i bifogade årsredovisningar. Som ett led i bokslutsarbetet fastställs även årets resultat respektive utgående ackumulerat resultat för nämnder och styrelser.

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet är positivt, 20 (92) miljoner kronor för Uppsala kommun och 76 (1 687) miljoner kronor för Uppsala kommunkoncern. Siffror inom parantes avser motsvarande värde för föregående år. Flera nämnder redovisar negativa resultat vilket kräver fortsatt uppmärksamhet och aktiva åtgärder. Årsredovisningar framgår av **bilaga 1 och 10**, resultatdisposition per nämnd inom Uppsala kommun framgår även av **bilaga 3**.

Självutvärderingen av måluppfyllelse visar att 63 procent av kommunfullmäktiges 64 inriktningsmål uppnåtts eller kommer att uppnås, för 8 procent är uppfyllelsen svårbedömd, 27 procent kommer att uppnås med ytterligare insatser medan 2 procent inte uppnås. Ägardirektiv till aktiebolag och produktionsstyrelser uppnås i allt väsentligt.

Uppsala kommun har liksom flertalet kommuner i riket en historisk pensionsskuld i form av en ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998. I balansräkningen har denna värderats till 4 248 miljoner kronor. Soliditeten har minskat något till 50 procent, inklusive ansvarsförbindelsen är soliditeten 16 procent. Uppsala kommuns kreditbetyg från Standard and Poor's är oförändrat det näst högst möjliga på medellång och lång sikt och det högsta möjliga på kort sikt.

Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor

Under året upphörde nämnden och verksamheten integrerades med Styrelsen för vård och bildning. Tillsammans med verksamhetsövergången från Grafiskt Utbildningscenter AB innebär detta att kommunens egen produktion inom det pedagogiska området samlats under en huvudman. Möjlighet till prioriteringar inom den pedagogiska verksamheten, som brottats med olönsamhet till följd av vikande elevantal i framförallt gymnasieskolan förväntas därmed förbättras. Nämndens ekonomiska slutrapport för försöksperioden framgår av **bilaga 2**.

Pågående investeringar

Vid årsskiftet finns pågående investeringsprojekt om motsvarande 192 miljoner kronor. Dessa ingår ej i kommunfullmäktiges investeringsbudget för 2013. Nämndernas förteckning över pågående investeringar från 2012 för överföring till 2013 framgår av **bilaga 4**. I januari 2013 överfördes huvuddelen av kommunens fastigheter till tre helägda fastighetsbolag. Årets nettoinvesteringar i kommunen, 576 miljoner kronor, förväntas därför minska under 2013. För kommunkoncernen förväntas de däremot oförändrade eller öka något eftersom verksamheten alltså finns kvar inom denna.

Uppdrag och direktiv

De uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit under året och därför ej redovisas i IVE 2011-2014 redovisas i ärendets **bilaga 5 och 6**. Kommunledningskontoret följer under året upp de uppdrag och direktiv som nämnderna inte verkställt.

Intern kontroll

Uppsala kommuns interna kontroll bedöms likvärdig med genomsnittliga förhållanden i andra kommuner. Ambitionen är högre. Under året har revisionen genomfört insatser för att stärka medvetenhet kring området mutor och jäv. Kommunledningskontoret har genomfört en utbildning riktad mot systematisk riskanalys i praktiken för ett femtiotal ekonomer. En webbplats på intranätet har skapats för dokumentation kring intern kontroll. Här tillhandahålls information, utbildningsmaterial och samtliga nämnder och bolags interna kontrollplaner och utvärderingar av den interna kontrollen. Arbetet med systemförvaltningsmodellen PM3 har fortskridit och väntas ge effekter även på området intern kontroll, inte minst vad avser processer som stöds av IT-systemen Agresso och Heroma. Mer om intern kontroll framgår av **bilaga 7**.

Ett fortsatt tydliggörande av ambition, dokumentation och organisatorisk placering av intern kontroll bedöms som centralt för att ökad kvalitet ska bli synlig i uppföljningen. Samtliga nämnders och styrelser interna kontrollplaner och uppföljningar av dessa finns i akten.

Hållbarhetsbokslut

Kommunens hållbarhetsbokslut presenteras vart annat år och beskriver utvecklingen över sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner. Vart annat år ersätts hållbarhetsbokslutet av en tematisk rapport, 2011 handlade denna temarapport om barn och unga. Årets rapport är därför ett hållbarhetsbokslutet och utgör ärendets **bilaga 8**.

Uppföljning av översiktsplan 2010

Arbetet med såväl formella uppdrag som övriga aktiviteter som lyfts fram i översiktsplanen 2010 fortgår i stort sett enligt intentioner, **bilaga 9**.

Samverkansgrupp

Information om bokslut 2012 gavs till centrala samverkansgruppen den 2 april 2013.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Samtliga nämnders och styrelser verksamhetsberättelser till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet finns i akten.

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

BILAGA 1

Bilaga 1 utgörs av separat tryck, årsredovisning 2012 för Uppsala kommun.

BILAGA 2

Uppföljning 2012

Nämnden för självstyrande kommunala skolor

Alla belopp i miljoner kronor ¹	UTFALL				2009-2012
	2009	2010	2011	2012 juni	
Bolandgymnasiet	-11				
Intäkter	145,7	156,2	153,4	72,3	527,5
Kostnader	-146,1	-151,7	-155,5	-85,2	-538,4
Resultat	-0,4	4,5	-2,1	-12,9	-10,9
Jällagymnasiet	-7				
Intäkter	74,3	72,4	64,9	28,2	239,9
Kostnader	-74,0	-73,6	-70,0	-34,7	-252,4
Resultat	0,3	-1,2	-5,2	-6,5	-12,6
Katedralskolan	0,5				
Intäkter	0,0	0,0	92,4	46,9	139,3
Kostnader	0,0	0,0	-84,0	-46,4	-130,3
Resultat	0,0	0,0	8,4	0,6	9,0
Nanna-Boland estet och hantverk	0,4				
Intäkter	34,4	22,8	16,1	7,7	80,9
Kostnader	-32,7	-22,5	-15,2	-7,3	-77,6
Resultat	1,7	0,3	0,9	0,4	3,3
Solskenets förskola	0,2				
Intäkter	3,8	7,9	7,9	4,1	23,8
Kostnader	-3,7	-7,3	-8,5	-4,3	-23,7
Resultat	0,2	0,6	-0,5	-0,1	0,1
Totalt NSS	-16,9				
Intäkter	258,2	259,3	334,7	159,3	1 011,4
Kostnader	-256,5	-255,1	-333,2	-177,8	-1 022,6
Resultat	1,7	4,2	1,5	-18,6	-11,1
UB eget kapital	1,7	5,9	7,4	-11,1	

Analys av årets resultat

Nämnden för självstyrande kommunala skolor (NSS) upphörde den 30 juni 2012. Verksamheten under NSS bedrevs som en treårig försöksverksamhet enligt beslut av kommunfullmäktige. Verksamheten har bestått av gymnasieskolorna Jällaskolan, Katedralskolan (sedan 2011), Bolandskolan, grundskolan Nanna-Boland estet och hantverk samt Solskenets förskola. Nämndens hela verksamhet, utom Solskenets förskola som utmanats och från 1 juli 2012 övergått till privat drift, har övergått till Styrelsen för vård och bildning.

Nämndens resultat för 2012 uppgår till -18,6 miljoner kronor. Nämnden förfogar enligt kommunens interna regelverk över ett upparbetat ingående eget kapital om motsvarande 7,4 miljoner kronor. Nämndens utgående egna kapital uppgår därmed till -11,1 miljoner kronor. Detta motsvarar därmed det ackumulerade resultatet för försöksperioden som helhet. I den verksamhet som övergick till Styrelsen för vård och bildning per den 1 juli 2012 ingår dock de negativa verksamhetsförutsättningar, framförallt ett lågt elevantal, som genererat årets resultat i nämnden för självstyrande kommunala skolor. Ett fortsatt underskott för de verksamheter som härrör från nämndens ansvarsområde finns därför vilket beskrivs i rapporteringen från Styrelsen för vård och bildning.

Periodens resultat per enhet

Tre av nämndens enheter, Solskenets förskola, Nanna-Boland estet och hantverk samt Katedralskolan får anses redovisa en ekonomi i balans. De tre redovisar tillsammans ett överskott om 1 miljon kronor. Ackumulerat över försöksperioden redovisar samtliga ett positivt resultat, totalt 12,4 miljoner kronor. Årets resultat för Katedralskolan är emellertid betydligt sämre än föregående år. Orsaken är minskat antal elever vilket inneburit lägre intäkter, men även en förändring av internhyresmodellen i Uppsala kommun som varit mindre fördelaktig för skolan från och med januari 2012.

Resultaten för Bolandsgymnasiet och Jällaskolan, båda med yrkesorienterade utbildningar, är negativa med -12,9 miljoner kronor respektive -6,5 miljoner kronor. Ackumulerat över försöksperioden är resultatet -10,9 miljoner kronor respektive -12,6 miljoner kronor. Förutom att ett minskat elevunderlag påverkat intäkterna negativt har yrkesprogrammen generellt sett även en hög andel fasta kostnader. Anpassningen till minskade elevantal blir därmed svårare och effekterna av lägre intäkter ger ett tydligare utslag i resultatet. Ett liknande samband råder avseende lärare som av flera orsaker inte kan avvecklas proportionellt med elevantalet.

Elevantal i Uppsala kommun och NSS gymnasieskolor

Under den period försöksverksamhet med nämnden för självstyrande kommunala skolor bedrivits har elevunderlaget i gymnasieskolan minskat generellt. Orsaken är rent demografisk med mindre kullar i aktuella åldersgrupper. Det totala antalet gymnasiestudenter i Uppsala kommun har enligt skolverkets statistik minskat med 6,2 procent från 2009 till 2011.

Statistiken för gymnasieskolorna inom NSS nedan är läsårsordnad och inte helt jämförbar. En jämförelse mellan läsåren 2009/2010 och 2011/2012 indikerar en minskning med 310 elever, vilket motsvarar 11,3 procent. Detta styrker en analys att det minskade elevantalet orsakats av såväl minskat totalt elevunderlag i kommunen som minskat elevintresse för NSS utbildningar. Tabell Gymnasieelever inom NSS och Uppsala kommun (källa: Skolverket)

Skola\Läsår	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Bolandsskolan	1 280	1 323	1 215	1 120
Katedralskolan	1 010	1 116	1 127	1 093
Jällaskolan	336	311	287	227
Totalt NSS	2 626	2 750	2 629	2 440

\Kalenderår	2008	2009	2010	2011
Totalt folkbokförda elever i Uppsala kommun	7 810	7 940	7 648	7 451
Totalt antal gymnasieelever NSS*		2 688	2 690	2 535

*beräknad som ett medeltal över två läsår

Att elevintresset minskat för NSS utbildningar på i första hand Bolandsskolan och Jällaskolan kopplas till att de bedriver gymnasiala yrkesutbildningar. Dessa har de senaste åren minskat i popularitet, en orsak anses vara gymnasiereformen höstterminen 2011. Gymnasiereformen innebar att de flesta elever behövde läsa åtminstone någon extra kurs utöver yrkesprogrammets ämnen för att få grundläggande behörighet till högskola. En annan orsak till minskat elevintresse är även den konkurrens om elever som friskolorna medfört.

Risckällor och osäkerhet

Den största verksamhetsrisken är försvagat elevintresse för utbildningarna med färre elever som konsekvens. Färre elever ger lägre intäkter och omställningsbehov av verksamheten. Genom nämndens relativt begränsade storlek försvåras även omställning. Dessa risker hanteras från 1 juli 2012 av Styrelsen för vård och bildning som övertagit verksamheten. Inom ramen för dess verksamhet har nu möjlighet skapats att ta ett samlat grepp över den skolverksamhet som bedrivs med Uppsala kommun som huvudman. Det ger i sak ingen garanti för kvalitet i verksamhet eller ekonomi i balans, men ökar förutsättningarna att skapa synergier mellan olika skolenheter.

Investeringar

Investeringarna under året uppgick till 1,6 miljoner kronor. Andra halvårets investeringar inordnas under den ram som gäller för styrelsen för Vård och bildning.

Bilagor

Bilaga 1 Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING					Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volym mm)	
	Belopp i tusen kronor				%	tkr	%	tkr
	Bokslut	Bokslut f.å.	Diff %	Diff tkr				
Bolandgymnasiet	36 901	66 439	-44%	-29 538			-44%	-29 538
Jällagymnasiet	13 648	27 009	-49%	-13 361			-49%	-13 361
Katedralskolan	20 278	37 320	-46%	-17 043			-46%	-17 043
Nanna-Boland estet och hantverk	2 411	4 523	-47%	-2 112			-47%	-2 112
Solskenets förskola	2 084	3 901	-47%	-1 817			-47%	-1 817
Summa lönekostnad	75 322	139 192		-63 870		0		-63 870

Bilaga 2 Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv i IVE 2012 – 2015

De svar som redovisas är identiska med vad nämnden levererade vid delårsbokslut i april. Inget av svaren innehåller kvantitativ data av sådant slag att det finns anledning att tro att något förändrats under maj och juni.

Uppdrag/direktiv	Uppföljning 2012
<i>6.3 Fritid och kultur</i>	
1. Att se över formerna för de bidrag och stöd som ges till ideella organisationer i syfte att tydliggöra möjligheten till stöd.	Skolorna i centrum, Katedral och Nanna-Boland, hyr ofta ut lokaler till konserter mm. Boland och Jälla ställer också lokaler till förfogande för att olika organisationer skall kunna hyra in aktiviteter av olika slag.
<i>6.6 Särskilt riktade insatser</i>	
1. Alla nämnder och styrelser ska arbeta i enlighet med arbetsmarknadspolitiska programmet.	Skolorna inom NSS tar kontinuerligt emot lärarkandidater och praktikanter av olika slag. Vidare finns ett antal personer som är anställda med visst mått av stöd, t ex lönebidrag.
<i>6.8 Kommunledning och gemensam verksamhet</i>	
1. Att utveckla medarbetarnas möjligheter att lämna förslag på effektiviseringar i den egna verksamheten.	Genom den platta organisation som NSS tillämpat är det lätt för anställda att påverka beslut. I programlag, ämneslag och ATP tas medarbetarnas förslag till vara.

Kap 9 Direktiv till produktionsstyrelser	Uppföljning 2012
1. Respektive produktionsstyrelse ska genom rationalisering och effektivisering främst av administrations-, lokal- och gemensamma kostnader till finansförvaltningen leverera 1 % av omsättningen i överskott.	Varje skola har haft som strävan att lägga sin egen budget med den utgångspunkten. På grund av ett stort elevbortfall och kraftigt höjda hyror har detta tyvärr inte kunnat uppnås för samtliga enheter, vilket också har kommunicerats till KLK.
2. Produktionsstyrelserna ska fortlöpande utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring.	Varje skola har haft egna system för systematiskt kvalitetsarbete som de har fått redovisa. Produktionsstyrelsen har följt upp och ställt krav på utveckling, där det har bedömts nödvändigt. Genom att fastställa olika temaområden som enhetschefer ska redogöra för har produktionsstyrelsen haft möjlighet att göra särskilda djupdykningar inom diverse områden som har inverkan på kvalitetsutveckling. Exempel på två temaområden under 2012 är hållbar utveckling och elevhälsa.
3. Produktionsstyrelserna ska se över organisation, arbetssätt och administration i syfte att vara konkurrenskraftiga.	NSS har haft en avskalad organisation där stort ansvar har legat på enhetschefer. Varje enhet har fått ansvara för sin egen organisation, arbetssätt och administration inom ramen för regelverk, styrmodell och direktiv. Produktionsstyrelsen har följt upp detta löpande för att hantera eventuella avvikelser.
4. Produktionsstyrelserna ska särskilt arbeta med att utveckla ledarskapet.	Alla rektor inom NSS mer fått stå till svars för sina egna respektive verksamheter. Styrningen från produktionsstyrelsen har varit målinriktad med fokus på uppdraget och avvikelser. Detta har inneburit ett större ansvar för rektorerna vilket har utvecklat deras ledarskap.

BILAGA 3

Nämndernas resultatdisposition bokslut 2012

Alla belopp i kronor	Årets resultat	Justeringar		Till medel för avvecklingskostnader		Av årets res överfört till UB 2012	Ingående ackumulerat resultat 2012	Förändring ackumulerat resultat	Utgående ackumulerat resultat 2012
	2012	+	=	-	=		=	+	=
7500 Kommunstyrelsen	80 018 084,19	0,00	80 018 084,19	0,00	1 125 144,00 ¹⁾		1 185 129,00	1 125 144,00	2 310 273,00
7600 Valnämnden	421 361,80	0,00	421 361,80	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Summa kommunstyrelsen och valnämnden	80 439 445,99	0,00	80 439 445,99	0,00	1 125 144,00		1 185 129,00	1 125 144,00	2 310 273,00
2100 Barn- och ungdomsnämnder	18 816 608,40	0,00	18 816 608,40	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2200 Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-80 826 248,33	0,00	-80 826 248,33	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2300 Socialnämnden för barn och unga	-10 747 616,18	0,00	-10 747 616,18	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4100 Nämnden för vuxna med funktionshinder	-14 818 189,16	0,00	-14 818 189,16	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4200 Äldrenämnden	-11 454 675,25	0,00	-11 454 675,25	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4300 Kulturnämnden	266 047,75	0,00	266 047,75	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4310 Kulturnämnde (stadsarkivet)	281 029,39	0,00	281 029,39	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4400 Idrotts- och fritidsnämnden	-4 820 946,75	0,00	-4 820 946,75	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4500 Gatu- och samhällsmiljönämnden	15 453 054,70	0,00	15 453 054,70	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4600 Fastighetsägarnämnden	-823 614,61	0,00	-823 614,61	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
4610 Fastighetsägarnämnden ,Konsert och kongress	4 217 348,22	0,00	4 217 348,22	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
5100 Plan- och byggnadsnämnden	-6 346 294,81	0,00	-6 346 294,81	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
5110 Namngivningsnämnden	-78 331,29	0,00	-78 331,29	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
5200 Räddningsnämnden	106 394,13	0,00	106 394,13	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
5300 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	956 736,80	0,00	956 736,80	0,00	-49 387,54		3 425 094,97	-49 387,54	3 375 707,43
varav Tillståndsenheten	-49 387,54	0,00	-49 387,54	0,00	-49 387,54 ²⁾		3 425 094,97	-49 387,54	3 375 707,43
5500 Överförmyndarnämnden	-1 126 753,44	0,00	-1 126 753,44	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Summa uppdragsnämnder	-90 945 450,43	0,00	-90 945 450,43	0,00	-49 387,54		3 425 094,97	-49 387,54	3 375 707,43

1) Överskott avseende politiska sekreterare 2012 (KF 2008-10-27 §235)

2) Enligt KS beslut ska tillståndsenhetens avgiftsfinansierade resultat från årets verksamhet oavkortat överföras till nästkommande år.

Nämndernas resultatdisposition bokslut 2012

Alla belopp i kronor	Årets resultat 2012	Till medel för avvecklings- kostnader	Övriga justeringar	Av årets res överfört till UB 2012	Ingående ackumulerat 2012	Justering eget kapital	Förändring ackumulerat resultat	Utgående ackumulerat 2012
		-	+/-	=	=	=	+	=
6100 Produktionsstyrelsen för vård och bildning	-103 128 110,84	0,00	0,00	-103 128 110,84	-103 128 110,84	193 295 825,36	-103 128 110,84	90 167 714,52
6400 Produktionsnämnden för självstyrande skolor ³⁾	-18 565 197,58	0,00		-18 565 197,58	-18 565 197,58	7 418 600,60	-18 565 197,58	-11 146 596,98
6500 Produktionsstyrelsen för teknik och service	33 408 310,04	0,00	0,00	33 408 310,04	33 408 310,04	92 767 914,77	33 408 310,04	126 176 224,81
Summa produktionsstyrelser/-nämnder	-88 284 998,38	0,00	0,00	-88 284 998,38	-88 284 998,38	293 482 340,73	0,00	-88 284 998,38
Summa nämnder totalt	-98 791 002,82	0,00	-10 506 004,44	-87 209 241,92	298 092 564,70		-87 209 241,92	210 883 322,78

³⁾ Produktionsnämnden för självstyrande skolor upphörde 2012 och ackumulerat resultat -11 146 596,98 kommer att belastas kommunens eget kapital.

**Pågående investeringar 2012-12-31
att överföras till investeringsbudget 2013**
Alla belopp i tusen kronor

TOTALT PER NÄMND	Belopp
Kommunstyrelsen	49 787
varav från Fastighetsägarnämnden	26 815
Gatu- och samhällsmiljönämnden	85 145
Idrotts- och fritidsnämnden	42 406
Styrelsen för vård och bildning	10 640
Styrelsen för teknik och service	3 640
Summa	191 618

Kommunstyrelsen	Belopp	Kommentar
9000984 IT Planerade IT-investeringar	1 000	(Bud2012) Projektet kommer under året att genomföra investeringar i den gemensamma infrastrukturen.
90019397 IT Datakommunikation	374	(Rev 2012) Investeringsmedel för nya noder i den kungemensamma strukturen.
9001304 IT Utveckling av Heroma	1 183	(Bud2012) Arbetet med att fortsätta arbeta med kvalitetshöjande åtgärder för användarna av IT-stödet kommer att fortsätta under nästa år.
9001305 IT Säkerhetspolicy	298	(Bud2012) Under 2013 kommer projektet att fortsätta med införande och framtagande av process för uppföljning av efterlevanden av säkerhetspolicy.
9001306 IT Införande av projekt-och förv.modell	607	(Rev 2012) Under 2013 kommer vi att fortsätta att arbeta att införa de kungemensamma modellerna.
9001307 IT E-plattform	10 980	(Bud2012) Investeringsmedel kvar att fördela
9001840 IT Öppen Data	800	(Bud2012) Projektstart under 2013
9001841 IT Genomlysning integration	500	(Bud2012) Projektstart under 2013
9001886 IT Pilotprojekt för e-arkiv	5 920	(Bud2012) Projektstart under 2013
9001890 IT Jämförelsetjänst UAK	1 078	(Bud2012) Väntar utestående fakturor från leverantörerna
9001062 Danmarks kyrkby gång- o cykelväg	232	(Rev2012) Ej slutfört under 2012
Summa kommunstyrelsen	22 972	

Fastighetsägarnämnden	Belopp	kommentar
Landlord / LEB	281	IT-system
LOIS	139	IT-system
Studio Tullhuset lgh 11304	1 095	Inköp av brf
Studio Tullhuset lgh 11105	895	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 3-1202	1 445	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 3-1102	1 400	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 2-1601	1 600	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 2-1501	1 545	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 2-1002	1 825	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 4-1102	1 475	Inköp av brf
HSB brf 76 Gryningsluset lgh 4-1202	1 545	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0302	1 650	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0202	1 595	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 3-0101	1 795	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0502	1 750	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0402	1 695	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0101	1 395	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0102	1 495	Inköp av brf
Brf Sommarro nr 1 lgh 2-0103	2 195	Inköp av brf
Summa Fastighetsägarnämnden*	26 815	

* nämnden upphör 2013-03-31 varefter ansvaret överförs direkt till kommunstyrelsen

Gatu- och samhällsmiljönämnden	Belopp	kommentar
Åtagande/myndighetsinvesteringar	-233	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Infrastruktur	1 650	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Kollektivtrafik	3 031	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Trafikåtgärder i staden	17 277	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Ärligen återkommande åtgärder	2 823	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Trafiksäkerhetsåtgärder	7 227	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Tillgänglighetsanpassning	7 778	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Gatuupprustning	3 878	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Cykelleder (upprustning o nyanläggning)	21 804	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Stadsdelsförnyelse	5 647	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Förnyelse i centrum	9 751	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Rationaliseringsinvesteringar	-287	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Övrigt	7 725	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Summa pågående projekt	88 071	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Avgår för prioritering mot beviljad ram	-2 926	Stort antal projekt inom investeringskategorin
Summa gatu- och samhällsmiljönämnden	85 145	

Idrotts- och fritidsnämnden	Belopp	kommentar
BMX-bana	1 992	Projektet fördröjt p g a arkeologisk förundersökning
Gränby sportfält, anläggningar	40 414	Beslutet om hallar har varit överklagat och är därmed försenat
Summa idrotts- och fritidsnämnden	42 406	

Styrelsen för vård och bildning	Belopp	kommentar
Ombyggnad Gottsundabiblioteket	4 500	Ombyggnad påbörjad 2012, slutförs 2013
Rostfria bänkar på Fyrissskolan	70	Leverantören har inte fakturerat 2012.
Blandarmaskin Björklingegården kök	70	Fakturerat 2013
Styr- och ledningssystem för Vård & bildning	6 000	Anskaffning påbörjad 2012
Summa styrelsen för vård och bildning	10 640	

Styrelsen för teknik och service	Belopp	kommentar
Ismaskin, Gränby ishall	840	Upphandlad under hösten och beställd i december. Anländer till kommunen i augusti 2013
Uppgradering affärssystem IFS	2 800	Planerad driftstart i november har fått flyttas fram till mars 2013
Summa styrelsen för teknik och service	3 640	

Totalt överfört till investeringsbudget 2013	191 618	
---	----------------	--

BILAGA 5

Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser

Kommunfullmäktiges uppdrag	Uppföljning 2012
Nämnden för hälsa och omsorg	
1. KF 24 september 2012 § 191, om att införa pilotverksamhet av bostad först-modellen mot hemlöshet i Uppsala, att uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att i samråd med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utreda möjligheterna att starta ett försöksprojekt med bostad först inom ramen för nämnden för hälsa och omsorgs övergripande arbete inom området, inom angiven ekonomisk ram i enlighet med föredragningen.	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. NHO: Nämnden har påbörjat arbetet med att utreda möjligheterna kring pilotverksamhet för bostad först. Arbetet kommer att intensifieras under 2013 med bland annat en ekonomisk beräkning.
2. KF 24 september 2012 § 191, om att införa pilotverksamhet av bostad först-modellen mot hemlöshet i Uppsala, att uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att förhandla med Uppsalahem AB om att upplåta fem lägenheter till pilotprojekt bostad först-modell.	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. NHO: Nämnden har påbörjat arbetet med att utreda möjligheterna kring pilotverksamhet för bostad först. Arbetet kommer att intensifieras under 2013 och då kommer även kontakt tas med Uppsalahem AB.
Gatu- och samhällsmiljönämnden	
1. KF 28 maj 2012 § 122, om att skapa Årike Störvreta, att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att inom ramen för nämndens ansvar för natur- och parkfrågor hantera frågan om att utveckla årummet i Störvreta, mellan Fyrisåns dalgång i väster och Storskogens skogslandskap i öster, enligt de ambitioner som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Störvreta.	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. NHO: Arbetet har inletts med upprustning av badplatsen samt planering av rekreationsväg längs ån mot Ekeby kvarn.

Fastighetsägarnämnden	
1. KF 25 augusti 2008 § 175, om minskad användning av naturgrus i Uppsala kommun, att uppdra åt Fastighetsnämnden, Gatu- och trafiknämnden och Produktionsnämnden för teknik och service att se över möjligheterna att minska användningen av naturgrus genom att ställa krav vid upphandling	KLK:s kommentar: Gatu- och samhällsmiljönämnden och Styrelsen för teknik och service har verkställt uppdraget enligt tidigare uppföljning. Uppdraget kommer inte att följas upp på nytt då fastighetsägarnämnden upphör 1 april 2013. FHN: Pågår ej.
2. KF 17 juni 2010 § 142, om ansvarsfördelning av pedagogiska lokaler, att uppdra till fastighetsnämnden att utarbeta förslag till kostnadsfördelning för upprustning av skolfastigheter som finns i bevarandeplanen.	KLK:s kommentar: Uppdraget kommer inte att följas upp på nytt då fastighetsägarnämnden upphör 1 april 2013. FHN: Pågår ej.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	
1. KF 12-13 juni 2006, § 147, om förslag till översiktsplan för Uppsala kommun, att uppdra till miljö- och hälsoskyddsnämnden att i samråd med VA- och avfallsnämnden och byggnadsnämnden att utarbeta en policy för hantering av enskilda vatten- och avloppsanläggningar för olika situationer och områden i kommunen.	KLK:s kommentar: Uppdraget kommer att genomföras när det övergripande programmet för vattenförvaltningen har antagits. MHN: Ej genomfört. En stor del av arbetet genomfördes under 2010. Styrgruppen för arbetet beslöt 2011 att tillfälligt avbryta arbetet i avvaktan på ny organisation i Uppsala kommun. För närvarande pågår arbetet med ett övergripande program för vattenförvaltningen. När programmet är antaget slutförs uppdraget i samråd med plan- och byggnadsnämnden respektive Uppsala vatten och avfall AB.

Uppföljning av kommunstyrelsens uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser.

Kommunstyrelsens uppdrag	Uppföljning 2012
Berörda uppdragsnämnder	
1. KS 2012-03-07 § 44, om fördelning av statligt medel inom det finska förvaltningsområdet 2012, att uppdra till uppdragsnämnderna att i samband med delårs- och årsbokslut redovisa hur medlen använts.	KLK:s kommentar: uppdraget är verkställt. Samtliga berörda nämnder har redovisat hur medlen har använts. BUN: uppdraget är verkställt. UAN: uppdraget är verkställt. ÄLN: uppdraget är verkställt. KTN: uppdraget är verkställt. IFN: Idrotts- och fritidsnämnden har under året haft ett uppdrag att hjälpa minoriteten med behovet av en samlingslokal, vilket man gjort genom att möjliggöra för Sverigefinländarnas språk- och kulturförening att hyra lokal.
Socialnämnden för barn och unga	
1. KS 2011-12-14 § 213, om uppdrag att genomföra en översyn av drogpolicy för Uppsala kommun, att uppdra till socialnämnden för barn och unga att i samråd med berörda nämnder utarbeta förslag till drogpolitiskt program i enlighet med direktiv i redovisad bilaga 1.	KLK:s kommentar: uppdraget är verkställt. SBN: Genomförandet pågår. En arbetsgrupp bestående av tjänstemän på kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad och kontoret för hälsa, vård och omsorg har arbetat under hösten med att ta fram ett programförslag. Tjänstemannagruppen har träffat den poliska referensgruppen kontinuerligt. Brukarrådet och frivilligorganisationer i Uppsala har fått möjlighet att lämna synpunkter och önskemål på programmet. Ett dialogmöte ordnades den 1/11 i samarbete med Länsstyrelsen och Regionförbundet i Uppsala län samt organisationer och föreningar på kommunal och regional nivå. Syftet var att informera om uppdraget samt inhämta synpunkter från nyckelaktörer gällande vad som är angeläget att beakta i framtagandet av det nya programmet. Programförslaget skickas på remiss i början på 2013.

Nämnden för hälsa och omsorg	
1. KS 2010-03-03 § 34, om kommunens fortsatta arbete med tillgänglighet, att uppdra till nämnden för vuxna med funktionshinder att bära samordningsansvaret för arbetet med tillgängligheten i enlighet med föredragningen.	KLK:s kommentar: uppdraget är verkställt. NHO: Sedan 1 juni 2011 finns en tillgänglighetssamordnare anställd vid kontoret för hälsa, vård och omsorg. Tillgänglighetssamordnaren har under 2012 haft kontakt med flertalet kontor och engagerats i olika nätverk, arbetsgrupper och projekt. Kommunala handikapprådet (KHR) är organisatoriskt knutet till NHO och i rådet har tillgänglighetsfrågan varit i fokus och en arbetsgrupp har bildats. En konsekvensanalys (checklista) utifrån FN-konventionen håller på att tas fram i samråd med KHR. NHO har begärt hos kommunstyrelsen att få uppdraget att ta fram ett övergripande dokument utifrån FN-konvention för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Detta för att skapa tydlighet i vad kommunen strävar efter, tydliggöra ansvar och skapa möjlighet att följa tillgänglighetsarbetet genom att ställa upp mål och följa upp målen. Under 2013 planeras en ett seminarium utifrån FN-konventionen samt utbildningar för en mer tydlig inriktning och aktivitet i tillgänglighetsarbetet.
Kulturnämnden	
1. KS 2012-05-23 § 110, om översyn av ansvarsfördelning och ekonomiska åtaganden mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län inom musik-, teater-, konst- och museiverksamhet, att uppdra till kulturnämnden att i samråd med Landstinget i Uppsala län vidare utreda förutsättningarna för en sammanslagning av verksamheterna Upplandsmuseet och Uppsala konstmuseum.	KLK:s kommentar: Ny uppföljning per augusti 2013. KTN: Under hösten 2012 har förberedande arbete genomförts med bland annat tjänstemannamöte med representanter för Kulturkontoret, Vård & bildning, Kultur i länet och Upplandsmuseet. Kulturnämnd har därefter inbjudit Landstinget i Uppsala län till dialog angående möjligheterna till ett fördjupat samarbete och samverkan samt förutsättningarna för en sammanslagning av verksamheterna Upplandsmuseet och Uppsala. Kulturnämndens förhoppning är att dialogen kan påbörjas under våren 2013 och återrapporteras till kommunstyrelsen senast under juni 2013.

Gatu- och samhällsmiljönämnden	
1. KS 2008-08-13 § 175, om cykelgarage i resecentrum, att uppdra åt Gatu- och trafikinämnden att ta fram förslag till utformning av ett avgiftssystem för cykelgaragen för beslut i kommunfullmäktige.	KLK:s kommentar: Ny uppföljning i bokslut 2013 GSN: Nämnden har påbörjat projekteringen av cykelgarage inom resecentrum. Inledningsvis tas fram förslag till cykelgarage samt mycket grova kalkyler. Hur ett eventuellt avgiftssystem ska utformas och fungera kommer att behandlas i senare skede.
2. KS 2012-04-11 § 63, om kommunrevisionens granskning avseende kommunens skogsinnehav, att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att uppdatera naturvårdsprogrammet med hänsyn till skogsmarkens möjligheter att producera virke för avsalu.	KLK:s kommentar: Ny uppföljning per augusti 2013. GSN: Arbetet påbörjas våren 2013.
Fastighetsägarnämnden	
1. KS 2010-04-07 § 58, om- och tillbyggnad av Stadshuset samt inhyrning av del av kvarteret Lokföraren, att uppdra till fastighetsnämnden att – med beaktande av föredragningen – att arbeta fram en slutlig plan för om- och tillbyggnaden av Stadshuset.	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. FHN: Framtagande av plan pågår
Plan- och byggnadsnämnden	
1. KS 2009-09-09 § 179, om samrådsredogörelse över förslag till fördjupad översiktsplan för Funbo, att uppdra till byggnadsnämnden att snarast ta fram en fördjupad översiktsplan för utbyggnad av Länna och Almunge.	KLK:s kommentar: Uppdrag med bäring på översiktsplanen ses över i samband med aktualitetsprövningen 2014. PBN: Arbetet med fördjupad översiktsplan för Länna och Almunge har inte kommit igång. En strukturöversyn över Länna har påbörjats för att se om det finns möjligheter att ta fram någon/några detaljplaner för kompletterande bostadsbebyggelse.
2. KS 2010-04-28 § 74, om belysningsstrategi för Uppsala kommun, att uppdra till byggnadsnämnden att i samarbete med berörda nämnder ta fram en "Riktlinje för belysning av stadsdelen Gottsunda – Valsätra".	KLK:s kommentar: Ny uppföljning i bokslut 2013. PBN: Har ännu inte påbörjats.
3. KS 2012-04-11 § 60, om särskilt igångsättningsbeslut för stadshusprojektet, att uppdra till plan- och byggnadsnämnden att utarbeta en ny detaljplan för om- och tillbyggnad av stadshuset.	KLK:s kommentar: Ny uppföljning i bokslut 2013 PBN: Utarbetandet av en ny detaljplan har ännu ej startat

BILAGA 7

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Handläggare
Thomas Backlund

Datum
2012-03-22

Diarienummer
KSN-2012-1187

Kommunstyrelsen

Intern kontroll 2012

Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2007 om reglemente för intern kontroll. Syftet med intern kontroll är att säkerställa ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering samt efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar.

Reglementet utgår från Uppsala kommuns styrmodell med fokusering på systematisk uppföljning och utvärdering av de mål, uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige gett nämnder, styrelser och de kommunala bolagens styrelser. Reglementet anger en miniminivå för intern kontroll, där varje verksamhet ska definiera de regler som krävs för att uppnå nödvändig nivå av styrning och kontroll.

Ansvaret för den interna kontrollen vilar alltid på verksamhetens styrelse. I den kommunala organisationen ska därmed förstås respektive nämnd och i aktiebolagskoncernen respektive bolagsstyrelse. Den praktiska samordningen av arbetet delegeras normalt till tjänstemannaorganisationen varför genomförandet i princip kan betraktas som ett ansvar för respektive kontors-, förvaltnings- eller bolagsledning.

Kommunstyrelsen (kommunledningskontoret) och Uppsala Stadshus AB (moderbolagets personal) har ett samordnande ansvar för den interna kontrollen och ska bidra med tillsyn och utvärdering av funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Rapport avseende intern kontroll

I enlighet med kommunens intern kontrollreglemente har nämnder och styrelser i kommunen rapporterat:

- ✓ Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll
- ✓ Resultat av uppföljningen av den interna kontrollen
- ✓ Redovisning av antagen intern kontrollplan för kommande verksamhetsår.

Fem nämnder har inte fastställt intern kontrollplan för 2012: gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden samt plan- och byggnadsnämnden. Anledningen är att dessa nämnder från årsskiftet samordnat sin verksamhet i ett gemensamt kontor där formerna för arbetet är under utveckling. Kontoret utarbetar för närvarande en gemensam intern kontrollplan för nämnderna i enlighet med det processinriktade arbetssätt som utvecklas för verksamheterna.

Ett icke obetydligt arbete har bedrivits över tid för att skapa kunskap och förståelse kring den dominerande modellen för arbete med intern kontroll (COSO). Samtliga verksamheters interna kontrollplaner präglas av modellen, men dokumentation och metodik skiljer sig åt mellan verksamheterna. Det kan konstateras att brister finns i dokumentationen, inte minst av riskanalysen där sannolikhet och konsekvens av oönskade händelser ska bedömas som utgångspunkt för kontrollmomenten. Variationen mellan olika nämnder är stor, från relativt elementära kontroller till mer komplexa och sammanvägda bedömningar av risker och åtgärder. Ett stort utrymme för förbättring finns emellertid, en minsta gemensam ambition och standard ska uppnås av samtliga nämnder.

Under en följd av år har kommunrevisionen uttalat behovet av ett mer strukturerat arbete med den interna kontrollen. Så även i granskningen av arbetet under 2012. Kommunledningskontoret delar denna bedömning och bejakar behovet om ett intensifierat arbete.

Aktiviteter under året

En uppskattad repetitionsföreläsning på temat *systematisk riskanalys i praktiken* genomfördes för ett femtiotal ekonomer från samtliga nämnder, styrelser och aktiebolag i november. Till föreläsningen anlätades expertis från PWC:s Stockholmskontor.

Arbetet med den gemensamma interna kontrollplanen har tagit steg framåt, flera nämnder rapporterar om genomförda kontroller och frågorna har haft fokus från teknik och service. Bland annat har flera rapporter publicerats som möjliggör självkontroll av behörigheter mm i Agresso, något som tidigare varit svårt att göra utan stöd från systemförvaltare.

En portal för intern kontroll på intranätet lanserades i augusti. På denna kan den som önskar del av intern kontrollplaner från andra nämnder, styrelser eller aktiebolag. Intentionen är att tillgänglighet ska bidra till att best practice sprids genom att de som behöver kan få inspiration och tips från de intern kontrollplaner som får positiv uppmärksamhet. I portalen ges även grundläggande information om intern kontroll och COSO-modellen samt att ett antal länkar finns till relevanta nätresurser på området.

Under året har flera uppdragsnämnder arbetat aktivt med utveckling av uppdragsplanerna. En utveckling av effektmål och indikatorer är nödvändig för att framgång ska kunna nås med styrkedjan från fullmäktiges inriktningsmål till den enskilda medarbetarens vardag. Ett systemstöd för hantering av målhierarkin saknas dock vilket hämmar utveckling och standardisering av hanteringen.

Under året har arbetet med intern kontroll haft draghjälp av revisionens riktade satsning på mutor och jäv. I budget gavs ett tilläggsanslag som bland annat nyttjats för analys och utvärdering av kommunens förebyggande arbete mot mutor och jäv. Utbildningar för personal i ledande ställning genomfördes under hösten.

Arbetet framåt

Den samordnande funktionen på kommunledningskontoret har varit något mer aktiv än tidigare men ytterligare aktivitet krävs. Fortsatta utbildningar, utveckling av webbportalen, någon eller några standardiserade mallar för systematisk riskanalys är exempel på aktiviteter som ska genomföras. Mer genomgripande förändringar kräver emellertid ökade resurser vilket inte förväntas finnas tillgängliga.

Ett ökat fokus på att bredda medvetenheten om ansvaret för den interna kontrollen är önskvärt. Frågan kräver i större utsträckning än idag åtgärder medvetenhet från varje verksamhets ledning. En målsättning bör därför vara att i högre utsträckning än idag nå andra grupper än ekonomer. Detta bör leda till större genomslag och kan bidra till att den interna kontrollen kommer att betraktas som en integrerad del av styrningen.

Ett utvecklingsarbete kring uppföljning av inriktningsmål, effektmål och indikatorer bör genomföras för att säkerställa att kommunen gör rätt saker, mäter och drar slutsatser av uppnådda effekter. En större säkerhet i uppföljningen kan uppnås genom utveckling av ett stödsystem för ändamålet.

En gemensam intern kontrollplan för redovisningsprocessen och tillhörande rutiner i ekonomisystemet formulerades inför 2011. Vissa framsteg kan noteras och arbetet med att uppfylla de krav som ställdes upp i planen fortsätter. Den nuvarande gemensamma intern kontrollplanen har teknisk karaktär och bör ersättas av en plan som mer syftar till att tydliggöra den interna kontrollens roll och organisation i varje nämnd, styrelse och aktiebolag.

Fördelar av att bryta redovisningen av den interna kontrollen fri från bokslutet, kanske med brutet kalenderår, bör övervägas. Fördelen kan vara ett ökat fokus på den interna kontrollen som en självständig och central del i styrningen av verksamheten.

En funktion för hantering av eventuella misstankar om mutor och jäv finns och kan med kort varsel kallas samman av stadsdirektören för att representera kommunen behov av utredning.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstateras ett behov av ökade insatser vad avser dokumentation, utvärdering och uppföljning av den interna kontrollen inom Uppsala kommun. Den interna kontrollen måste kontinuerligt stärkas till önskvärd nivå. Insatser har gjorts under året men de bedöms inte vara tillräckliga i förhållande till de ambitioner en kommun med Uppsalas storlek och kapacitet bör ha.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2012 och intern kontrollplaner för 2013 finns i särskild pärm knuten till detta ärende. I pärmen redovisas även de helägda aktiebolagens dokumentation.

BILAGA 8

Bilaga 8 utgörs av separat tryck, hållbarhetsbokslut 2012.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Handläggare
Carlén Göran

Datum
2013-03-12

Diarienummer

Uppföljning av uppdrag och aktiviteter efter översiktsplan 2010

Kommunfullmäktige antog den kommuntäckande översiktsplanen 17 juni 2010. I samband med antagandet gav fullmäktige också uppdrag om programutredningar mm för vissa av de utpekade utvecklingsområdena. I samband med beredningen av detta ärende gav även kommunstyrelsen uppdrag om särskilda övergripande utredningar och utveckling av planeringsverktyg. Samtliga dessa uppdrag finns redovisade i kommunfullmäktiges protokoll (§ 141, 2010).

Vid sidan av dessa regelrätta uppdrag förutsattes nämnderna också att arbeta vidare särskilt med de övriga aktiviteter som redovisas i översiktsplanens genomförandekapitel och som återfinns i tonplattor med rubriken "Kommunen ska aktivt arbeta med" i kapitlen 3 och 4. Dessa aktiviteter ansågs ligga i linje med skilda nämnders ansvar enligt reglementet och tervade därför inga särskilda uppdrag utöver beslutet att anta översiktsplanen.

På efterföljande sidor finns lägesrapporter för uppdragen och aktiviteterna sammanställda. Sammanställningen utgår från nämndernas rapportering, kompletterat med kommunledningskontorets egna bedömningar.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet med såväl formella uppdrag som med de övriga aktiviteter som lyfts fram i ÖP:n fortgår i stort sett enligt intentionerna (eller har korrigerats genom senare beslut).

Inför aktualitetsprövningen av översiktsplanen 2014 utökas uppföljningen till att också omfatta hur översiktsplanen fungerar i sin roll som vägledning för efterföljande planering.

För fylligare beskrivning av uppdrag och aktiviteter hänvisas till Översiktsplan 2010, kapitel 6 "genomförande" (s 105-110). Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslut återfinns i bilaga 8 (s 135-140). Översiktsplanen finns på:

<http://www.uppsala.se/sv/Boendemiljotrafik/Stadsutveckling--planering/Oversiktsplanering/Oversiktsplan-2010/>

Uppföljning av uppdrag och aktiviteter efter ÖP2010

1. Nämnduppdrag mm

Aktivitet	Tidsram	Huvud ansvar	Lägesrapport
<i>Utvecklingsområden och tematiska tillägg mm (uppdrag från kommunfullmäktige)</i>			
Stomlinjestråken	2012	KS	Förtätningsstudie utmed Nyby-Gottsunda genomförd. Övriga stråk studeras successivt inom kollektivtrafikprojektet.
Nordvästra staden			ÄNDRAT: Tidsättningen borttagen enl IVE 2013-16. Vissa delar kan planläggas direkt.
Tycho Hedéns väg (delen Gnista-Fålhagsleden)	2013	PBN	Arbetet pågår och förväntas slutföras under 2013
Länna och Almunge	2013	PBN	Arbetet med fördjupad översiktsplan för Länna och Almunge har inte kommit igång. En strukturöversyn över Länna har påbörjats för ge underlag för ta fram någon/några detaljplaner för kompletterande bostadsbebyggelse som klarar utbyggnad de närmaste åren.
Dag Hammarsköldsstråket (Särskilt KS-uppdrag 2012)		KS	Trafikstudie är initierad. Arbetet har i övrigt vilat pga av resursbrist, men beräknas komma igång 2013.
Tycho Hedéns väg (delen Fålhagsleden – norra änden			ÄNDRAT: Tidsättningen borttagen enl IVE 2013-16. Med nya reglementet från 2012 får uppdraget till PBN anses hävt
Gottsunda-Valsätra			ÄNDRAT: Planläggning kring Gottsunda Centrum mm är slutförd. Övriga strukturstudier i enlighet med ÖP kan initieras genom stadsdelsarbetet
Vänge	2014		ÄNDRAT: Med nya reglementet får uppdraget till PBN anses hävt
Jälla	2014		ÄNDRAT: Med nya reglementet får uppdraget till PBN anses hävt
Björklinge	2015		ÄNDRAT: Med nya reglementet får uppdraget till PBN anses hävt
Sydöstra stadsdelarna	2018		ÄNDRAT: Gammalt uppdrag till PBN som får anses hävt
Vindkraft (tematiskt tillägg)	2011	KS	Utställning och utlåtande våren 2012, därefter har slutförandet vilat i avvaktan på statliga överväganden.
<i>Utredningar och utvecklingsarbeten (uppdrag från kommunstyrelsen)</i>			
3D- & 4D-stadsmodellering	Ej tidssatt	PBN	Arbetet pågår. Upphandling av teknisk plattform och geodata sker våren 2013.
Utveckla klimat- och hållbarhetsprogram för bebyggelseplaneringen mm	2011	KS	Arbetet pågår. Kvalitets- och hållbarhetskontrakten som initierades 2011 för Östra Sala backe tjänar som pilotprojekt för hållbarhetsprogram vid bebyggelseplanering.
System för att säkra utrymme för serviceförsörjning	2011	FSN	SLUTFÖRT/AVFÖRT: UPPDRAGET SLUTFÖRT 2011

Utveckling/användning av verktyg för strategisk planering kring lokalförsörjning	Ej tidsatt	FHN	Uppdraget återupptaget hösten 2012 i samband med att försörjningsplaneringen nu är i gång. Planerad upphandling under våren 2013.
Masshanterings-strategi	2013	KS	Ej genomfört eller påbörjat. Överfört till KS från FSN efter organisationsförnyelsen 2012
Parkeringsstrategi	2012 (IVE)	GSN	Förslag P-policy, riktlinjer och handlingsplan är i remissfas
Pendlar-/ infartsparkeringar mm	2011	GSN	Berörs i arbetet med parkeringspolicy, riktlinjer och handlingsplan. Behandlas även inom arbetet med kollektivtrafiken.
Trafikprognos- och konsekvensmodell	Ej tidsatt	GSN	Fortgående utvecklings- och uppdateringsarbeten med konsultstöd pågår, leds av KLK
Kulturmiljöprogram	2013	KTN	Uppdraget påbörjat 2012. Genomgång av landsbygdens kulturmiljöer avslutat och Uppsala tätort påbörjad.
Dagvattenstrategi	2012	UVAB	Förslag till dagvattenprogram skickat till KS i februari 2013 för vidare handläggning
Höja investeringar & drift på parkmark, finansieringsformer	2011	KS	SLUTFÖRT/AVFÖRT: UPPDRAGET SLUTFÖRT 2011
Övergripande kollektivtrafikutveckling	2012	KS	Formerna för samarbetet med nya kollektivtrafikmyndigheten klarlagt under 2012. Projektet försenat på grund av överföringen till landstinget. Bör kunna färdigställas under 2013. Nya system på spår utreds.
Effektivare varudistribution, forts på tidigare projekt	2012	KS	Ej färdigställt eller påbörjat. Försenat på grund av resursbrist. Påbörjas under 2013.
Proaktiv uppföljning stadsdelar mm	Löpande	KS	Kommunledningskontoret följer utvecklingen i stadsdelar, tätorter och på landsbygden. Åtgärdsförslag tas fram när så behövs. Samlad redovisning i den uppföljning som föregår aktualitetsförklaring/revidering av ÖP.

2. Informella uppdrag, dvs aktiviteter som nämns i ÖP2010, genomförandeavsnittet, och som ligger inom respektive nämnds ansvar enligt reglementet. Ej tidsatt.

Aktivitet	Ansvar	Lägesrapport
Boländerna (pågående programarbete som ska slutföras)	BN	RAPPORTERAS EJ: (program godkänt i BN och överlämnat till KS 2011)
Avgränsa kulturmiljökorridor längs Lännabanan – forts i Länna-Almunge FÖP	PBN	Inga aktiviteter pågår
Ständig markberedskap för 3 års stadsutveckling + långsiktig buffert för markbyten, verksamhetsetablering, infra	KS	Arbetet har startat med att ta fram markförvärvspolicy och handlingsplan för markförvärv. Kontinuerlig bevakning och dialog med markägare i långsiktigt strategiska lägen inom ramen för utpekade utvecklingsstråk och områden i ÖP och i andra strategiska lägen.
Frigöra utrymme för stadsutveckling i redan bebyggda miljöer - aktörsdialoger	KS	Ett särskilt fokus på områden längs utpekade stadsstråk och stomlinjestråk för att utreda förutsättningarna att tillskapa värdefulla exploateringsytor och bidra till stadsutvecklingen. Råbyvägen, Vaksalagatan, Gränby och Gottsunda är exempel på stråk/områden med positiv respons från fastighetsägare och där lösningar för parkering och allmänna platser kräver samverkan mellan flera parter inklusive kommunen.

Rutin för grova exploateringskalkyler i tidiga skeden för utvecklingsområden	KS	Ett systematiskt samarbete mellan planläggning, exploatering och genomförande har påbörjats som bland annat kan resultera i nyckeltal för olika kostnadsposter, vilka kan komma till användning också vid övergripande FÖP- och programarbeten. Någon särskild rutin har dock ännu inte etablerats för kalkyler på nämnda nivå
Cykelstrategi (även IVE, start 2012)	GSN	Förslag till cykelpolicy och handlingsplan har tagits fram och är överlämnade för remittering och politisk behandling
Utredning trafiklänk Ultuna-Nåntuna (även del i åstråksuppdragen)	GTN	RAPPORTERAS EJ: Utredningen överlämnad till KS 2011
Sydvästlänkens förläggning – eller alternativa lösningar	(GSN)	Studeras i anslutning till exploateringsprojekt samt i programarbetet för Dag Hammarskjöldsstråket, där KLK har uppdraget.
Högre park- och platskvaliteter	GSN	Arbete med att höja park- och platskvaliteter pågår kontinuerligt
Nya parker	GSN	Inga nya parker har anlagts 2012
Parkstråk i öster med kopplingar till vedyxa/örlösan	GSN	Arbetet med östra stadsrandsstråket är inte påbörjat
Utveckla strandstråk & friluftsbad	GSN	Strandstråk har förbättrats vid Tunakolonin och Fyrisvallen. Flera bad har byggts ut och/eller tillgänglighetsanpassats. Nya bad har anlagts vid Störvreta och Skyttorp. Vissa förbättringar för allmänhetens tillgänglighet har gjorts längs Mälarstranden, men utveckling av Vårdsätradelen har ännu inte påbörjats, då kommunen ännu inte förfogar över marken i området.
Förbättrade samband inom gröna länkar och kilar, bättre gc-kopplingar till park, fritid, natur	GSN	Fyra nya Linnéstigar har anlagts i fyra av de gröna kilarna (Håga-, Stabby-, Gamla Uppsala- och Årikeskilen). Den nya gc-bron Hamnspången har förbättrat tillgängligheten till bl.a. Åstråket och Kronåsen
Gröna utredningsområdena Örlösan, Vedyxa, Hässelby – friluftsplaneling mm	GSN	Utredning för Vedyxaskogen pågår. Utredningar har ännu inte påbörjats för Örlösan och Hässelby.
Lokalisering kompletterande avloppsreningsverk	UVAB	Ej genomfört eller påbörjat
Utveckla Linnés historiska landskap till en resurs för lokal och regional utveckling	KS	Kommunen deltar i arbetet tillsammans andra aktörer. Det inkluderar arbetet med världsarvsansökan om uppkomsten av den systematiska biologin. Anläggning av nya Linnéstigar har gjorts. Aktörsdialoger har förts för att möjliggöra reservatsbildning av årike fyris
Översyn av riksintressen för kulturmiljövården	KS	Avvaktar länsstyrelsens eget arbete med sådan översyn, som påbörjades 2011. Kommunen har deltagit i projektmöten om LS förnyade värdetexter för "K40 Uppsala stad"
Precisera riksintresset för civil luftfart	KS	Avvaktar regeringsbeslut angående tillståndsansökan för utökad civil flygverksamhet vid Uppsala flygplats
Hållbart resande/mobility management	KS	Systematiskt arbete är påbörjat. Pilotprojekt i Östra Salabacke, även andra mindre projekt. Deltagande i energimyndighetens projekt "uthållig kommun". Ingår även i arbetet med kollektivtrafik.
Förutsättningar för storskalig verksamhetsetablering – behov av markreservat	KS	Ej genomfört. En marknadsanalys kommer att genomföras under 2013 med medellång och lång horisont.
Minska antalet kraftledningsstråk	KS	Tas kontinuerligt upp i remissyttranden och överläggningar med främst svenska kraftnät.
Uppföljningssystem ÖP2010	KS	Utvecklas vidare inför aktualitetsförklaring/revidering. Tills vidare görs denna enkla årliga uppföljning i förhållande till uppdrag/aktiviteter. Miljö-/hälsotillståndets utveckling bevakas i hållbarhetsboksutet.

BILAGA 10

Bilaga 10 utgörs av separat tryck, årsredovisning 2012 för Uppsala Stadshus AB (koncernen).

Årsredovisning 2012

Org.Nr. 212000-3005

"Uppsala är en kommun där alla människors lika värde, inneboende kraft och kreativitet respekteras och tas tillvara genom att var och en får möjlighet att påverka sin livssituation i en långsiktigt hållbar miljö som präglas av positiv dynamik, öppenhet och gemensamt ansvar."

Uppsala kommunfullmäktige, maj 2007

Innehållsförteckning

Viktiga händelser 2012	4
Hur finansieras Uppsala kommun - och hur används skattepengarna?	6
Kommunstyrelsens ordförande - Högt tempo i Sveriges fjärde storstad	10
Stadsdirektören - Tillsammans mot framtiden.....	11
God ekonomisk hushållning	12
Omvärldsanalys.....	14
Hållbarhet och utveckling.....	17
Styrning och organisation	19
Uppsala kommuns verksamhet	22
<i>Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet.....</i>	25
<i>Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm</i>	32
<i>Fritid och kultur.....</i>	40
<i>Pedagogisk verksamhet.....</i>	45
<i>Vård och omsorg.....</i>	52
<i>Särskilt riktade insatser</i>	63
<i>Medarbetare och ledare.....</i>	66
Finansiell analys, Uppsala kommun	72
Finansiell analys, sammanställd redovisning.....	79
Uppsala kommunkoncern, ansvarsperspektivet.....	82
Ekonomisk översikt	100
<i>Resultaträkningar, balansräkning, kassaflödesanalys och noter</i>	
Tilläggsupplysningar.....	113
Redovisningsprinciper	117
Kommunfullmäktiges beslut.....	118
Revisionsberättelse	119
Ordförklaringar	120
Fem år i sammandrag.....	121

Viktiga händelser 2012

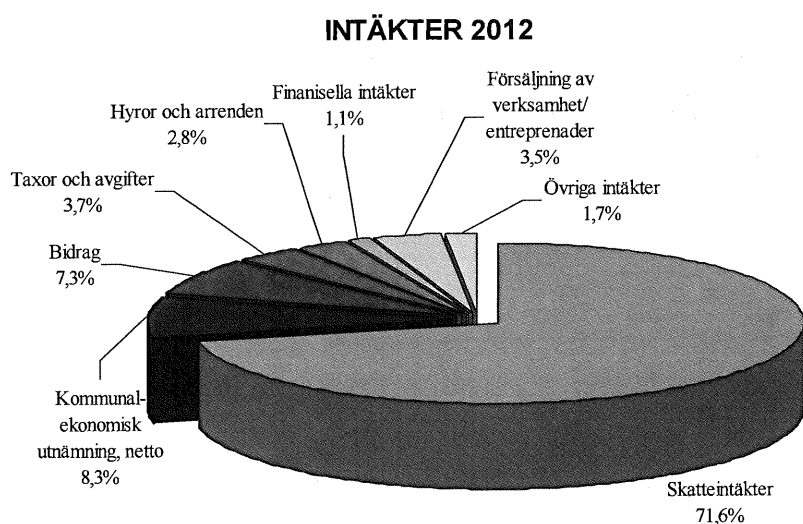
- Uppsala kommun redovisar ett positivt resultat, 20 miljoner kronor, det motsvarar 0,2 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.
- Kommunens befolkning fortsätter att öka, under 2012 med 1,3 procent eller 2 624 personer till totalt 202 625 invånare.
- Uppsala kommun behåller sitt goda kreditbetyg från Standard & Poor's. På medellång och lång sikt är betyget det näst högsta, på kort sikt det högsta möjliga.
- En gång- och cykelbro över Fyrisån har färdigställts och förbinder Kungsängen med Stadsträdgården.
- Under året bedöms omkring 440 bostäder färdigställts och 650 bostäder påbörjats. Det är en minskning jämfört med föregående år.
- Gymnasieskolan har omorganiserats och samlats under styrelsen för vård och bildning. Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor har upphörde den 30 juni, samtidigt överfördes verksamheten från Grafiskt Utbildningscentrum AB.
- Tillräckliga platser har funnits inom förskolan, men inte alltid där de önskats. Ett fortsatt ökat behov av platser i förskolan och grundskolan förutses de närmaste åren.
- I mars spelades den tjugooandra bandyfinalen i följd på Studenternas idrottsplats. Uppsala önskar Svenska bandyförbundet, Solna kommun och Friends arena lycka till med denna klassiker bland evenemang.

- I september fattade kommunfullmäktige beslut om stöd till alliansen bakom friidrotts- och innebandyhallen på Gränby sportfält. Projekteringen för en av uppsalaidrottens efterlängtrade hallar kan därmed fortsätta. Utbyggnad av Fyrishov pågår, den nya multihallen invigs under 2013.
- I januari 2012 överläts aktierna i kommunens helägda dotterbolag AB Uppsalabuss och Gamla Uppsalabuss AB samt minoritetsandelen i Upplands Lokaltrafik AB (29 %) till Landstinget i Uppsala län.
- Beslut fattades att från 1 januari 2013 bolagisera samtliga fastigheter utom exploateringsfastigheter och bostadssociala fastigheter. För ändamålet bildades tre helägda dotterbolag i Uppsala Stadshuskoncern. En effekt är att Uppsala kommun 2013 preliminärt kommer att redovisa reavinster i storleksordningen en miljard kronor.
- En proposition om förändring av utjämningsystemet lades fram under hösten och Riksdagen förväntas anta denna. Konsekvensen blir att Uppsala kommuns kostnader ökar med omkring 110 miljoner kronor med stegvis införande från 2014.
- Från 1 januari 2012 har Uppsala, Tierps och Östhammars kommun en gemensam räddningsnämnd.
- Merparten av Uppsala kommuns uppdragskontor samlokaliseras under året till en nybyggd fastighet i anslutning till Resecentrum.
- I samverkan med flera kommuner i länet bildades under året en pensionsstiftelse med syfte att bidra till utjämning av kostnaden för pensionsåtagandet.

Hur finansieras Uppsala kommun - och hur används skattepengarna?

Uppsala kommuns intäkter

Den huvudsakliga intäktskällan i kommunen är skatter följt av kommunalekonomisk utjämning. Skatteintäkternas storlek beror av det kommunala skatteunderlagets storlek och den kommunala skattesatsen. I Uppsala var skattesatsen 20,84 under 2012. Skatteunderlaget varierar baserat på många olika faktorer, där sysselsättningen är den enskilt viktigaste. En högre sysselsättning genererar, allt annat lika, ett högre skatteunderlag och därmed högre skatteintäkter.

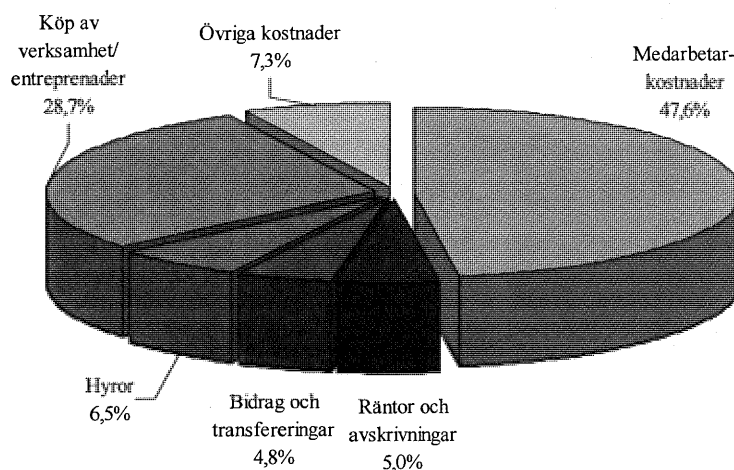

Efter skatteintäkterna följer storleksmässigt den kommunalekonomiska utjämningen. Den består av såväl kommunala fastighetsavgifter som bidrag från och kostnader till utjämningssystemet. Utjämningssystemet syftar till att utjämna strukturella skillnader mellan rikets kommuner för att säkerställa att en grundläggande samhällsservice kan erbjudas i hela landet. Mer om utjämningens olika komponenter och deras storlek framgår av not 2 till resultat- och balansräkning.

Uppsala kommuns kostnader

Den domineranden kostnaden utgörs av medarbetare inom den egna produktionen av välfärdstjänster. Huvudsakligen återfinns dessa medarbetare inom pedagogisk verksamhet (41 %) samt vård och omsorg (22 %). Köp av verksamhet och entreprenader består framförallt av kostnader för vård- och omsorgstjänster samt förskola och skola där privata aktörer är utförare. Hit räknas även köpta tjänster inom exempelvis snöröjning, reparation och underhåll av gator, vägar och parker mm. Lokalkostnader motsvarar 6,5 procent eller 716 miljoner kronor per år. Övriga kostnader, exempelvis bränsle, energikostnader, hyra och leasing av anläggningstillgångar, transporter, telekommunikation mm utgör drygt 7 procent av kostnaderna, eller 766 miljoner kronor.

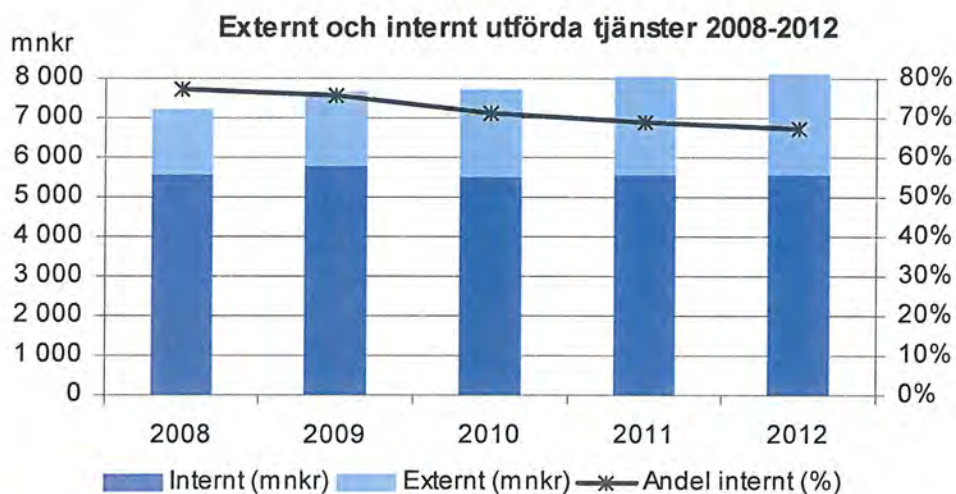
KOSTNADER 2012

Interna och externa utförare

Av de tjänster som kommunen finansierar utförs en del av den egna organisationen och en del av externa producenter. I detta avseende har Uppsala kommun en mycket tydlig uppdrag-åtagandeorganisation. En sådan modell karaktäriseras av att de funktioner som beställer tjänster för kommunens räkning tydligt skiljs från den funktion som utför tjänsten. I Uppsala kommun ordnas beställningen i uppdragsnämnder och utförandet i produktionsstyrelser, se mer i avsnittet styrning och organisation. Den grundläggande idén bakom detta är att den egna organisationen så långt som möjligt ska kunna jämföras med och på liknande villkor konkurreras ut mot externa utförare.

De senare årens trend har varit en ökande andel externt utförda tjänster. Denna trend är tydlig i Sverige som helhet och märks genom alla de aktörer som blivit synliga inom framförallt skola, vård och omsorg. Om vi mäter fördelningen baserat på hur kommunens uppdragsnämnder använder sina resurser kan vi för 2012 se att 67 (69) procent av de totala tjänsterna inom Uppsala kommun utfördes internt medan 33 (31) procent utförs av externa leverantörer. I diagrammet visas förändringen sedan 2008, då 77 procent av tjänsterna utfördes internt enligt samma sätt att mäta.

Om detta bryts ned detta på de två största verksamhetsområdena ser vi att kommunen under 2012 producerade 76 (77) av den pedagogiska verksamheten och 52 (55) procent av vård och omsorgsverksamheten medan övrig andel alltså producerades av privata leverantörer.

SÅ ANVÄNDER UPPSALA KOMMUN SKAT

Nettokostnaderna uppgick 2012 till omkring 9,1 miljarder kronor.
Hur fördelades de mellan verksamhetsområden?

Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet (3,3%)

Här samlas kostnader för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier och administration knuten till kommunens ledning. Exempel är revision, viss administration av kommunens nämnd- och styrelseorganisation, stadsarkiv, kommunledningskontor samt vissa lokalkostnader.

Infrastruktur, skydd mm (5,4%)

Här redovisas insatser för den grundläggande infrastrukturen. Exempel är gator, vägar, parker, bostadsplanering, naturvård, färdtjänst, friluftsliv, miljö och hälsa, beredskap för brand och olyckor samt näringslivsfrämjande verksamhet.

Fritid och kultur (4,6%)

Fritids- och kulturlivet bidrar till tillväxt och välfärd genom att skapa attraktiva levnadsförutsättningar. Här finns kostnader för exempelvis musik och teater, bibliotek, fritidsgårdar, bad- och idrottsanläggningar, idrottsarrangemang, stöd till föreningsliv, konst- och museiverksamhet.

Pedagogisk verksamhet

– förskola (13,5%)

Uppsala kommun tillhandahåller nära 11 000 förskoleplatser. Förskolan ger ett viktigt bidrag för det enskilda barnets utveckling, men är även en förutsättning för en dynamisk och fungerande arbetsmarknad.

Pedagogisk verksamhet

– grundskola (20,7%)

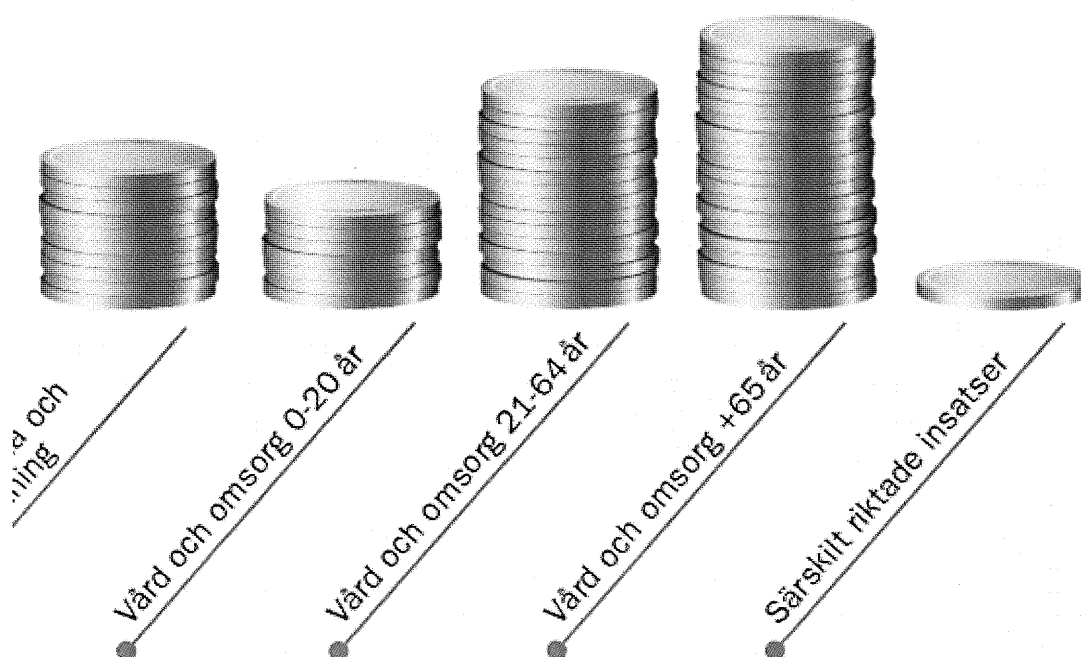
Grundskolan, som omfattar åldersintervallet 6-15 år, utgör kommunens enskilt största kostnad. Under 2011 tillhandahölls omkring 20 000 grundskoleplatser. Omkring 18 procent av eleverna valde fristående skolor medan resterande 82 procent gick i en kommunalt driven grundskola.

Pedagogisk verksamhet

– gymnasieskola och vuxenutbildning (10,2%)

Gymnasieskolan omfattar åldersintervallet 16-19 år. Med vuxenutbildning avses bland annat yrkesutbildning och svenska för invandrare. Under året tillhandahölls omkring 7 500 platser i gymnasieskolan och omkring 2 000 i vuxenutbildning.

TEPENGARNA!

Vård och omsorg 0-20 år (6,6%)

Dominerande kostnad inom området, drygt 70 procent, utgörs av barn och ungdomsvård i form av information, rådgivning, vård och stöd. Exempel är familjehemsboende och strukturerad öppenvård. Vård och omsorg av funktionshindrade motsvarar knappt 30 procent av kostnaderna.

Vård och omsorg 21-64 år (15,3%)

Huvudsaklig kostnad är vård och omsorg om funktionshindrade, omkring 70 procent av områdets totala kostnad. Exempel på insatser är personliga assistenter, särskilda bostäder och dagverksamheter.

Ekonomiskt bistånd motsvarar 22 procent av områdets kostnader och missbrukarvård och övrig vård motsvarar 8 procent av kostnaderna.

Vård och omsorg +65 år (19,0%)

Avser insatser för gruppen äldre än 65 år. Exempel på insatser är hemtjänst, bostadsanpassning, vårdboenden och öppna förebyggande insatser. Volymerna har ökat och förväntas öka ytterligare i framtiden.

Särskilt riktade insatser (1,4%)

Verksamheten avser mottagning och introduktion av invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser.

Efter introduktionsperioden, som finansieras av statliga Migrationsverket, kan försörjningsstöd utgå upp till maximalt tre år efter ankomståret.

Högt tempo i Sveriges fjärde storstad

FOTO FREDRIK AHLSTEDT

"...Uppsala är en attraktiv plats att bo, leva och arbeta!"

Under Uppsalas första år som storstad har en mängd reformer genomförts för att stärka kvaliteten i välfärden, effektivisera förvaltningen och skapa fler bostäder. Formerna för medborgardialog och -service utvecklas snabbt framöver. Årets ekonomiska resultat landade på +20 miljoner kronor för Uppsala kommun och +76 miljoner för Uppsala kommunkoncern. I resultatet ryms flera utmaningar att hantera under 2013 och framåt.

Det pressade ekonomiska läget i omvärlden har påverkat Uppsala. Under året har sysselsättningen minskat, trots det är arbetslösheten fortfarande bland de lägsta i landet. Fler människor i Uppsala behöver arbeta och kampen mot utanförskap måste även fortsättningsvis ges full uppmärksamhet. Trots låg arbetslöshet lever fortfarande för många utan den gemenskap som ett arbete ger.

Vår folkmängd ökade med drygt 1,3 procent till 202 625 medborgare - Uppsala är en attraktiv plats att bo, leva och arbeta! När fler flyttar till oss i Uppsala och familjer bildas behöver bland annat nya förskolor byggas. När andelen äldre ökar måste äldreomsorgen utökas. Det är en utmaning ett ansvar att möta det ökande behovet av välfärdstjänster, inte minst då kostnaderna för utökad kapacitet genom nyinvesteringar ofta är högre än de genomsnittskostnader som gäller för tidigare verksamhet.

Att skapa möjligheter för människor att flytta till och inom Uppsala är en förutsättning för att kunna garantera en fortsatt mycket hög kvalitet i välfärden. Ett genomgripande arbete bedrivs för att ständigt öka bostadsbyggandet, snabba på byggtakten och skapa attraktiva hem för unga såväl som för familjer och äldre. Det mest hållbara samhället ut miljö- och ekonomiperspektiv är förtätning av centrala Uppsala. Nytt fokus har riktats mot stadsmiljöfrågorna och inget lämnas åt slumpen i det arbetet. Under 2012 tog arbetet med att locka nya bostadsaktörer till kommunen stora steg framåt. Vi fortsätter arbeta för att bygglovsprocesserna ska gå snabbare och enklare. Här lever Uppsala kommun idag inte upp till förväntningarna.

År 2012 inleddes ett arbete för att renodla nämndernas uppdrag och tydligare koppla samman ansvar med befogenheter. Att förbättra organisationsformerna inom fastighetsförvaltningen är ett beslut som kommer leda till bättre skolor och idrottsanläggningar. En viktig reform för våra barn och unga, våra lärare och aktiva i föreningslivet. Medarbetarna i Uppsala kommun ska ha stort manöverutrymme. Genom handlingsfrihet kan de fokusera på sitt grunduppdrag – att leverera en trygg och bra välfärd.

Ett ständigt arbete för kvalitetsförbättring och möjligheter för medborgarna att själva kunna välja, agera och vara delaktiga sätter välfärdsverksamheterna under ständig utvärdering. En ekonomi i balans är grunden från vilken vi löser vårt uppdrag inom välfärdens kärna. Det är utifrån detta Uppsala kommun och dess medarbetare i slutändan kan och ska utvärderas.

Efter ett väl genomfört 2012 är jag fylld av tillförsikt inför vårt gemensamma Uppsalas framtid!

Uppsala, mars 2013

Fredrik Ahlstedt (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Tillsammans mot framtiden

FOTO KENNETH HOLMSTEDT	"...dåtid, nutid och framtid!"
------------------------	--------------------------------

Som avgående stadsdirektör har jag förmånen att se tillbaka på en lång period av positiv utveckling för Uppsala kommun. Vår stad upplevs som attraktiv, en uppfattning som även bekräftas av oberoende undersökningar. En annan tydlig illustration av Uppsalas attraktionskraft är att vi varje år blir fler. Människor söker sig aktivt till Uppsala och vid utgången av 2012 kan vi räkna in ytterligare 2 624 uppsalabor. Låt oss tillsammans värna de faktorer som gör att Uppsala är och uppfattas som attraktivt. Låt oss uppmärksamma de områden som behöver utvecklas för att förbättra staden attraktionskraft ytterligare - *vi ska inte slå oss till ro.*

Samtidigt som vi gärna lyfter fram en positiv utveckling måste vi vara lyhörda för de utmaningar Uppsala kommun och andra kommuner i Sverige står inför. Den finansiella turbulensen i Europa är inte över även om tecken finns att botten är nådd. Trots att vidtagna åtgärder ger effekter finns osäkerheter kvar. Påverkan på Sveriges ekonomi är tydlig med minskad tillväxt, ökad arbetslöshet och låga räntor. Marknadsbedömare justerade successivt ned prognoserna under året som gick. Europa, Sverige och därmed Uppsala kommun kommer de närmaste åren uppleva en lägre ekonomisk tillväxttakt än tidigare samtidigt som behoven finns kvar eller växer - *vi måste använda våra resurser ännu bättre.*

Den mängd och mångfald av välfärd som produceras inom en kommun är fantastisk. Den är också ett bevis på hur mycket vi kan åstadkomma när vi arbetar tillsammans. Kommunen sover aldrig, det finns alltid någon av våra medarbetare i tjänst - 24 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan. Jag vill därför uppmärksamma alla goda insatser som genomförts i kommunen under året som gick. Det gäller alla de medarbetare och verksamheter kommunen ansvarar för, från snöröjning och skolfastigheter till pedagoger, från omsorg och arbetsmarknadsinsatser till administration. Utan er skulle Uppsala inte vara lika attraktivt – *tack för er insats och ert engagemang!*

När jag summerar de elva år jag fått leda och representera Uppsala kommun är det med en känsla av stolthet och tacksamhet. Stolthet över den utveckling vi tillsammans åstadkommit. Tacksamhet för det förtroende som jag fått uppleva. Denna inledning av årsredovisningen är min sista som stadsdirektör för Uppsala kommun. Det innebär ett litet stråk av personligt vemod men med en stark tro på en god framtid för staden och för dess medborgare. Förvalta och var stolta över er stad – *i Uppsala förenas dåtid, nutid och framtid!*

Uppsala, mars 2013

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

God ekonomisk hushållning

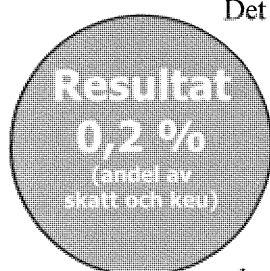
En kommun ska tillvarata sina medborgares intressen. Den verksamhet som bedrivs ska vara ändamålsenlig och effektiv. Detta är betydelsen av kommunallagens 8 kapitel: *Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.*

Årsredovisningen utgör den samlade och sammanfattande återrapporteringen av verksamheten från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige och medborgarna. Som utgångspunkt och komplement finns ett i övrigt mycket omfattande material från var och en av de kommunala nämnderna respektive de kommunalt ägda aktiebolagen. Årsredovisningens funktion är att visa vad som åstadkommits under året och om detta är i enlighet med de målsättningar som ställts upp.

Uppsala kommuns verksamhet ska vara ändamålsenlig och effektiv med ekonomi i balans. Kommunfullmäktige, det högsta beslutande organet, formulerar därför inriktningsmål, uppdrag och ägardirektiv för verksamheten. Fullmäktige fördelar också resurser mellan kommunens nämnder. Nämnderna har i sin tur att inom sina respektive verksamhetsområden bryta ned inriktningsmålen till önskade effekter och följa upp dem med hjälp av indikatorer. Frågan om god ekonomisk hushållning kan och ska därför besvaras i termer av måluppfyllelse hos dessa nämnder, men även i uppfyllandet av ägardirektiven hos kommunens produktionsstyrelser och aktiebolag.

Ekonomi i balans

Totalt sett har verksamheten inom Uppsala kommun bedrivits i enlighet med definitionen om ekonomi i balans. I flera nämnder kan dock negativa ekonomiska resultat noteras. Detta är allvarligt, åtgärder har vidtagits och förbättringsmöjligheter förutses i flera nämnder. Samtidigt står det redan nu klart att flera nämnder och därmed Uppsala kommun kommer att uppleva ett 2013 med en besvärlig ekonomi. Redan idag finns indikationer om ett negativt helårsresultat för 2013 om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Det totala resultatet i Uppsala kommun uppgick till 20 (92) miljoner kronor. Det motsvarar 0,2 (1,0) procent av samlade intäkter i form av skatter och kommunalekonomisk utjämning att jämföra med budgeterade 0,3 (1,0) procent. I absoluta termer är den planerade målsättningen därmed uppnådd. Det positiva resultatet uppnås emellertid till stor del genom engångsintäkter. Utan dessa skulle verksamheten ha redovisat ett negativt resultat för 2012. Uppsala har dock redovisat positiva resultat under en lång följd av år och ekonomi i balans är ett begrepp som bör utvärderas över tid. Framtidsutsikterna för Uppsala kommuns ekonomi får också betecknas som relativt goda jämfört med svenska kommuner i övrigt.

En annan indikator på ekonomi i balans är investeringarnas självfinansieringsgrad (andel av avskrivning och resultat). Den uppgår till 71 (85) procent att jämföra med målsättningen 75 procent, mätt som ett rullande treårigt medelvärde. Att resultatet inte når målsättningen förklaras huvudsakligen av årets svaga redovisade och budgeterade resultat. En ytterligare indikator är Uppsala kommuns soliditet, som uppgår till 50 (52) procent. Inklusivt kommunens historiska pensionsåtagande som redovisas som ansvarförbindelse har Uppsala en soliditet om 16 (17) procent.

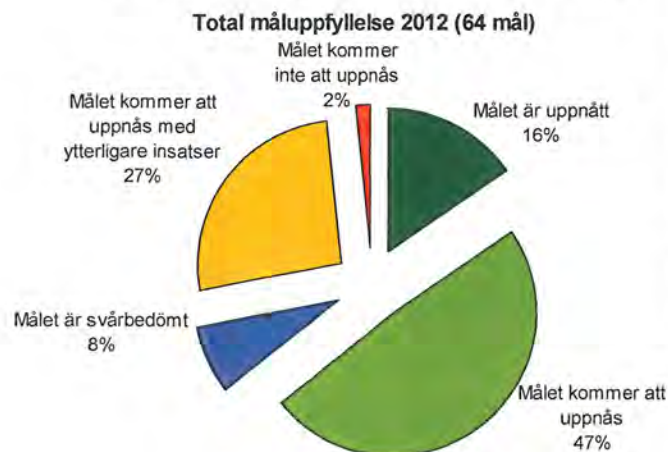

Att Uppsala kommun har stabila förutsättningar och en god status på sin ekonomi bekräftas av det kreditbetyg som årligen utfärdas av Standard and Poor's. Vid bedömningen i december 2012 erhöles ett oförändrat betyg jämfört med 2011. För kreditvärdighet på lång och medellång sikt uppbär Uppsala det näst högsta betyget, AA+/positiv. Kreditvärdighet på kort sikt ges högsta möjliga betyg.

En kommuns åtagande bestäms av många faktorer där demografi sannolikt är den enskilt viktigaste. Förändrad efterfrågan anstränger många kommuners ekonomi och ställer krav på styrning med resursanpassning mellan verksamheterna. Uppsala kommun behöver utveckla denna styrning för att

säkerställa att prioriteras allokeras på bästa sätt och att fattade beslut implementeras och efterlevs. Detta är viktiga åtgärder för en fortsatt ekonomi i balans.

Ändamålsenlig och effektiv verksamhet

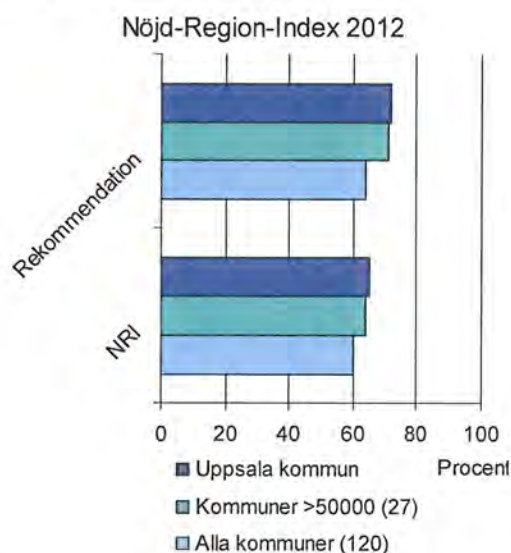

Genom gemensamma mål samverkar kommunens enheter för att skapa nytta för medborgarna. Under 2012 har kommunens nämnder och bolag relaterat till ett antal inriktningsmål, uppdrag, ägardirektiv, policier och riktlinjer. Inriktningsmålen och de effekter som uppnåtts beskrivs i avsnittet Uppsala kommuns verksamhet. Uppdrag och ägardirektiv beskrivs avsnittet Uppsala kommunkoncern per enhet. Information utöver detta återfinns i respektive nämnds, produktionsstyrelses eller aktiebolags egen rapportering.

Av 64 inriktningsmål anses 63 procent uppfyllda under året eller på väg att uppfyllas, 8 procent är svårbedömda, 27 procent uppnås med ytterligare insatser medan 2 procent inte uppnås alls. Av 32 uppdrag anses en övervägande andel verkställda eller påbörjade att verkställas under 2013. Ägardirektiv till produktionsstyrelser och dotterbolag bedöms i allt väsentligt uppfyllda.

Vid sidan av självutvärdering av inriktningsmål och effekter granskas kommunens verksamheter av oberoende utvärderare eller genom myndighetstillsyn. Resultaten varierar och i många av de fall diskrepanser uppmärksammas är detta ofta lika mycket i relation till förväntningar som verkliga målsättningar. Ett exempel på en återkommande oberoende utvärdering är SCB:s medborgarundersökning med Nöjd-Region-Index. Uppsala kommun har deltagit i denna sedan 2005. Undersökningen bekräftar årsredovisningens bild, att Uppsala är en bra plats att leva på, men att inte framförallt bostadssituationen är problematisk. Ett utdrag finns i diagrammet här intill, mer om undersökningen framgår av avsnittet Uppsala kommuns verksamhet.

Verksamheten mäts och följs även upp genom öppna jämförelser. Sådana genomförs av aktörer som exempelvis Skolverket, Socialstyrelsen, Statistiska centralbyrån (SCB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I öppna jämförelser kan Uppsala kommun löpande följa och jämföra sina resultat med resultaten i andra kommuner. Ett exempel på andras tillämpning av öppna jämförelser är den årliga ranking av Sveriges kommuner som genomförs av tidningen Fokus. Här rankades Uppsala 2012 som 29 av Sveriges samtliga 290 kommuner.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen anser att kravet på god ekonomisk hushållning har uppfyllts.

Uppsala kommun är inte alltid först och bäst, men bedriver en effektiv och ändamålsenlig verksamhet i enlighet med uttryckta målsättningar. Kommunens ekonomi är stabil och förutsättningarna för framtiden är relativt svenska kommuner i övrigt goda. Det finns som i all verksamhet självklara möjligheter till förbättring, något kommunens förtroendevalda, medarbetare och innevånare tillsammans ständigt strävar efter.

Omvärldsanalys

Uppsala kommun är en del av ett större sammanhang. En aktiv omvärldsbevakning och förståelse av skeenden som påverkar såväl den juridiska kommunen som andra aktörer i den geografiska kommunen är nödvändig för att rätt beslut ska fattas.

Den fortsatta oro i världsekonomin som förutsågs inför 2012 har i stort sett infriats. De spridningseffekter som väntades till Sverige är idag tydliga. Detta kan illustreras av ökade varsel, ökad arbetslöshet, färre nystartade företag och fler konkurser. Förväntningarna inför 2013 är inte någon återhämtning, snarare att konjunkturen kan bottena under året eller nästkommande år. En konsekvens av lågkonjunkturen är att beslutade planeringsramar för perioden 2013-2017 är för höga. Den tillväxtprognos som låg till grund för budget 2013 uppgick till 3,8 procent, vilket nu antas bli omkring 3,3 procent.

Uppsalas förutsättningar är ändå goda i jämförelse med många andra kommuner. Den totala andelen arbetslösa (öppet arbetslösa och andelen arbetssökande i program) i kommunen uppgick under tredje kvartalet 2012 till 6,3 procent vilket ska jämföras med 8,4 procent i riket. Uppsala län har upplevt en obruten positiv lönesummeutveckling sedan 2009. Vid utgången av det tredje kvartalet 2012 ökade löneutbetalningarna med cirka 4,2 procent uppräknat till årstakt. Ökningen är svagare än motsvarande kvartal 2010 och 2011, men fortfarande högre än rikets genomsnittliga lönesummeutveckling.

Under 2013 förväntas riksdagen besluta om en viktig förändring av kommunallagen med införandet av resultatutjämningsreserver. Genom dessa möjliggörs underbalansering av kommunens budget vilket inte varit tillåtet tidigare. Delar av tidigare års överskott kan därmed ianspråkta för verksamheten vilket exempelvis möjliggör viss stimulans i tider då konjunkturen pekar nedåt. Kommunen kan genom detta agera mer konjunkturoberoende och vara en aktör på den lokala arenan genom att upprätthålla eller till och med öka sitt åtagande med finansiering från tidigare avsättningar till resultatutjämningsreserven.

Uppsalas tillväxt är en effekt av flera samverkande parametrar. En är det gynnsamma läget i en dynamisk tillväxtregion med relativt sett goda kommunikationer och Stockholm som motor. Till detta kan en egen kunskapsintensiv och stabil arbetsmarknad, två ledande universitet samt ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter läggas. Totalt sett bidrar detta till att göra Uppsala till en mycket attraktiv plats att leva på. Ett kvitto på detta är att Uppsala under 2012 växte med 2 624 personer till 202 625 personer, en tillväxttakt om 1,3 procent! Sverige växte under 2012 med netto 74 000 medborgare, av denna ökning svarar alltså Uppsala för 3,5 procent.

Uppsala kommun är stolt över sin attraktionskraft och tillväxt, men samtidigt medveten om dess baksidor. Tillväxt innebär ett behov av investeringar i infrastruktur och volymökningar inom grundläggande välfärdstjänster. I en tillväxtmiljö är marginalkostnaden för ökad kapacitet oftast betydligt högre än den genomsnittliga kostnaden för befintlig verksamhet. Detta är en bidragande orsak till de höga nettokostnadsökningar Uppsala upplevt under de senaste åren.

Ett fortsatt aktivt arbete som möjliggör inflyttning är betydelsefullt för att upprätthålla Uppsalas tillväxt. Exempel på angelägna områden är fortsatt utveckling av effektiva lokala och regionala kommunikationer, lokal arbetsmarknad samt bostadsbyggande och kommunal service. Bostadsmarknaden är en central faktor för en växande kommun. Under femårsperioden 2006-2010 var Uppsala kommun en av de kommuner som i genomsnitt

färdigställde flest bostäder per capita (plats 7 av 290). Under 2012 bedöms byggandet av cirka 670 (1 200) nya bostäder ha påbörjats och 440 (700) bostäder färdigställts. Produktionen har alltså minskat jämfört med föregående år och utbudet av bostäder möter inte efterfrågan. En konsekvens är ökade boendekostnader och svårigheter att etablera sig för inte minst unga. Ansträngningar görs för att öka utbudet och undanröja de flaskhalsar som kommunen kan påverka. Kommunen är dock bara en aktör av flera varför det finns svårigheter att nå målen.

Samtidigt som Uppsala har egna områden att utveckla ökar behovet att tillväxtkommuner solidariskt stöttar kommuner med en mer utsatt situation. En konsekvens är regeringens proposition om ett reformerat utjämningssystem som läggs inför riksdagen under året. För Uppsalas del är effekten högre kostnader i utjämningssystemet om ca 110 miljoner kronor med trappstegsvis införande från och med 2014. Ökad kostnadsutjämning om 110 miljoner kronor motsvarar en nedskärning av nettokostnaderna med 1,3 procent eller en skattehöjning med ca 30 öre.

I enlighet med regelverket för svenska kommuner redovisar Uppsala kommun pensionsrättigheter intjänade före 1998 som en ansvarsförbindelse. Kostnaden för dessa pensionsrättigheter tas löpande i driften. Under 2012 uppgick kostnaden till 175 (167) miljoner kronor. Kostnaden kommer att fortsätta öka fram till omkring 2025 då den uppgår till omkring 250 miljoner kronor varefter den sakta klingar av under en 40-50 årsperiod.

Flera av Uppsala kommuns inriktningsmål siktar mot att skapa en hållbar tillväxt där ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner kan förenas till en hållbar helhet. Effekterna av ett förändrat klimat kan bli omfattande och påverkan på kommunen kan komma av många omständigheter. Uppsala vill bidra till att bromsa effekterna och inser att utvecklingen redan idag indikerar ett sådant allvar att den måste få ett avtryck i många kommunala kärnfrågor.

En trend som de senaste åren satt tydliga avtryck på Uppsala kommun är samverkan inom länet. Sedan januari 2012 har kollektivtrafiken samordnats för hela länet, med landstinget i Uppsala län som huvudman. Året som gick var det första med en gemensam räddningsnämnd för Uppsala, Östhammars, och Tierps kommuner. Sedan tidigare finns en gemensam överförmyndarnämnd för sex kommuner i länet. Samverkan är en möjlighet att dela kompetens mellan flera parter och att skapa underlag för goda och resurseffektiva lösningar inom områden som annars riskerar att marginaliseras.

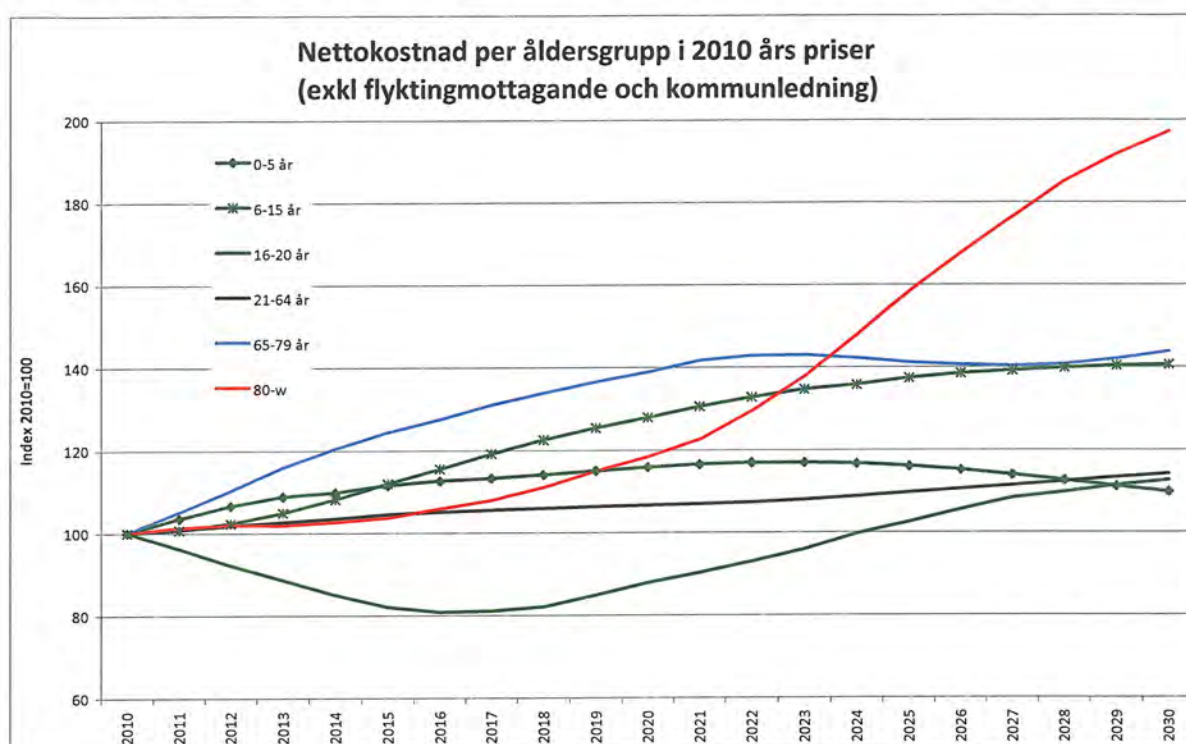
Välfärdens stora utmaning – en förändrad demografi

Uppsalas demografiska förutsättning är relativt sett gynnsam. Samtidigt avspeglar den samma självklara utmaning som återfinns i de flesta kommuner i Sverige och stora delar av Europa – de äldre utgör för varje år en ökande andel av den totala befolkningen. Förutsättningarna är ännu gynnsamma, men utmaningen är tydlig. Samhällets åtagande för en åldrande befolkning kommer att öka i framtiden och den så kallade försörjningskvoten minskar.

Försörjningskvoten definieras idag som summa befolkning i åldrarna 0-19 år samt 65 år och äldre, dividerat med den yrkesaktiva befolkningen i åldrarna 20-64 år.

I diagrammet åskådliggörs förväntad nettokostnadsutveckling under perioden 2010-2030 fördelat på åtagandet för relevanta åldersgrupper. Diagrammet utgår från 2010 års pris, varför förändringen helt relaterar till volymförändring. En stabil ökning av det totala invånarantalet förutses med drygt en procent årligen. Kostnaden för de grupper som generellt sett ianspråktar störst andel av kommunens resurser ökar. Kommunen måste säkerställa tillgång till kvalitativa

tjänster inom vård och omsorg för den äldsta gruppen, äldre än 80 år (röd linje) samtidigt som behoven ökar även inom det pedagogiska området i åldrarna upp till 20 år (gröna linjer).

För att möta ökande och förändrade behov krävs en effektiv organisation som i varje stund åstadkommer största nytta för tillgänglig resurs. En balans mellan egen kapacitet och externt tillhandahållna tjänster kan vara en komponent för att nå och upprätthålla kvalitet. En stärkt uppföljning, utvärdering och analys av såväl egen produktion som extern produktion är en annan viktig åtgärd. God planering och styrning baserad på kunskap om verksamheten och behoven är nödvändig för framgångsrik vidareutveckling av Uppsala.

Förutom förändringar i de kommunala verksamheterna kräver den demografiska utmaningen också en gemensam och djupare diskussion om välfärden. Vad kan och ska vi som medborgare förvänta oss i framtiden? Hur kan och bör ansvaret för välfärden fördelas och finansieras mellan individ och kollektiv?

Hållbarhet och utveckling

Ett hållbart samhälle innefattar att social sammanhållning, ekonomisk utveckling och välfärd förenas med en god och trygg miljö för medborgarna. Utmaningarna för ett hållbart samhälle är komplexa och kräver långsiktiga åtgärder som ofta är av tvärsektoriell karaktär. Utifrån nämnders och bolags kärnuppdrag är hållbarhetsfrågorna ofta en del i en större integrerad helhet. Medvetenheten och kunskapen inom kommunens verksamheter har utvecklats under ett flertal år och visar en positiv utveckling. Frågor kring hållbarhet är dock viktiga att belysa och diskutera kontinuerligt för att nå ännu längre eller i vissa fall öka utvecklingstakten.

Delaktighet bidrar till utveckling

Många insatser i den kommunala verksamheten syftar till att öka delaktigheten för att bättre möta medborgarnas behov. Olika sätt att utveckla former för medborgardelaktighet har utvecklats under året. Exempel är möjligheten att lämna synpunkter via uppsala.se eller genom kundundersökningar och kundtjänster. Under året har även virtuella mötesplatser startats i stadsdelarna Gottsunda och Sävja med syfte att öka delaktigheten. Under året har Uppsala också deltagit i medborgarundersökning för att få veta hur Uppsalaborna upplever kommunen som plats att leva, verka och bo i. Resultaten visar att Uppsalaborna generellt är nöjda och kan rekommendera andra att flytta hit.

Utbildning skapar förutsättningar för arbete och sysselsättning

Att skapa förutsättningar för elever att bli godkända i skolan är en viktig del på vägen mot framtida sysselsättning. Under året har en läs och skrivgaranti införts i de lägre årskurserna för att säkerställa den som går ut årskurs 3 är läs och skrivkunniga. Genomsnittligt betygspoäng för de som avslutat gymnasiet ligger bland högsta 25 procenten i landet, men 22 procent av 20-åringarna har inte slutbetyg från gymnasiet. Under året har insatser genomförts riktat till elever som har hoppat av gymnasieskolan för att bereda dessa möjligheter till återupptagna studier. Under året har antalet mottagare av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ökat något. Speciellt utsatta är personer med låg utbildning, utrikes födda samt personer med funktionsnedsättning. Antalet personer som gått från daglig verksamhet till annan sysselsättning var 5 individer fler än målvärdet för år 2012, även antalet personer som erbjudits sysselsättning inom träffpunktverksamheterna har ökat under året.

Tryggheten förbättras

Alla medborgare ska känna trygghet i sin närmiljö och i stadens offentliga rum. Tryggheten har enligt medborgarundersökningen för 2012 ökat. Jämfört med andra kommuner i motsvarande storlek är tryggheten även bättre. Uppsala samverkar både inom och utanför kommunen i trygghetsskapande fora för att vidareutveckla arbetet. Trygghetsfrämjande arbete utifrån nämnders och bolags specifika uppdrag har genomförts under året. Detta kan handla om allt från att skapa trygga trafikrum till att skapa trygghet i skolmiljön. Effekterna av arbetet går i positiv riktning.

Jämställdhet och likabehandlingsarbetet

Arbetet med att jämställdhetsintegrera kommunens olika verksamheter fortsätter, främst inom det pågående projektet Hållbar jämställdhet. Arbetet har bland annat inneburit kunskapshöjande insatser bland politiker och medarbetare. Projektdeltagarna har arbetat med kartläggning och analys samt att olika former av avtals- och individärenden ska säkra att beslut sker på könsneutral grund. Icke verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SOL) och enligt lagen om stöd och service (LSS) sker med könsuppdelad statistik för att upptäcka eventuella könsskillnader kring besluten.

Flera verksamheter, exempelvis förskola och skola, arbetar systematiskt med likabehandlingsplaner och bidrar därmed till att säkra den kommunala servicen ur ett jämställdhetsperspektiv.

Hälsosamt liv

Uppsala har under året vidareutvecklat arbetet för att skapa förutsättningar för människor till ett hälsosamt liv. Under året har en cykelpolicy tagits fram med syfte att skapa ännu bättre förutsättningar att cykla inom staden. Uppsala kommun är med nätverket Healthy city inom ramen för FN:s världshälsoorganisation (WHO) för att utbyta erfarenheter med andra kommuner. Under året har Uppsala kommun deltagit i Samling för social hållbarhet som är ett initiativ från Sveriges kommuner och landsting (SKL). Där ingår tjugo kommuner med syfte att diskutera hur mer likvärdiga villkor i hälsa kan nås. Resultatet kommer att redovisas i en slutrapport och ett nationellt seminarium i mars 2013. Antalet besökande till träffpunktverksamheterna har ökat under året och anhöriga som använder sig av tjänsten anhörigstöd har ökat.

Klimat och miljö – minskade koldioxidutsläpp

Transporter står för de största utsläppen av klimatpåverkande gaser i Uppsala. Utsläppen från Uppsalabornas långväga resande har vuxit och är nu större än utsläppen från det lokala resandet. Utsläppen från personbilar i Uppsala visar en minskande trend de senaste åren. Medlemmarna i Uppsala klimatprotokoll har minskat sina utsläpp med 4 procent från 2009 till 2011. Kortare restid inom kollektivtrafiken har uppnåtts genom bussprioritetssystem i signalkorsningar på Luthagsplanaden.

Miljökvalitetsnormerna för luft klarades för första gången sedan mätningarna startade. De främsta orsakerna antas vara dubbdäcksförbud, tidig sandupptagning och gynnsamma väderförhållanden. Dessutom har bussföretagen sannolikt miljöanpassat sin fordonsflotta med anledning av miljözonen som införs 1 januari 2013, men alltså tycks ge resultat redan från år 2012.

Energieffektivisering i samband med byggande och drift av lokaler visar positiva effekter. Kapaciteten för rötning av matavfall har ökat vilket medfört fördubblad biogasproduktion. Andelen ekologisk mat i vård och bildnings verksamheter ökade till 17procent år 2012.

Företagsklimatet får gott betyg

Jämfört med riket har Uppsala en lägre arbetslöshet och en bättre lönesummeutveckling. I tre av fyra nationella företagsklimatsrankningar har placeringen förbättrats och jämfört med likvärdiga kommuner placerar sig Uppsala bland de bästa. Handlingsprogrammet för bättre näringslivsklimat 2011-2014 involverar i princip samtliga nämnder. Tillsammans med externa organisationer utvecklas företagsklimatet inom sex prioriterade områden, från marknadsföring av Uppsala till strategisk markpolitik.

Andel konkurrensupphandlad verksamhet fortsätter att öka. Utveckling av förenklade förfrågningsunderlag har pågått under året samtidigt som krav på exempelvis miljö och jämlika villkor har utvecklats. Effekten av konkurrensen är att fler och nya aktörer kommit in på marknaden och därmed ges möjlighet till etablering. Exempel på sådana aktörer är nya företag på bostadsmarknaden.

Styrning och organisation

Styrmodell

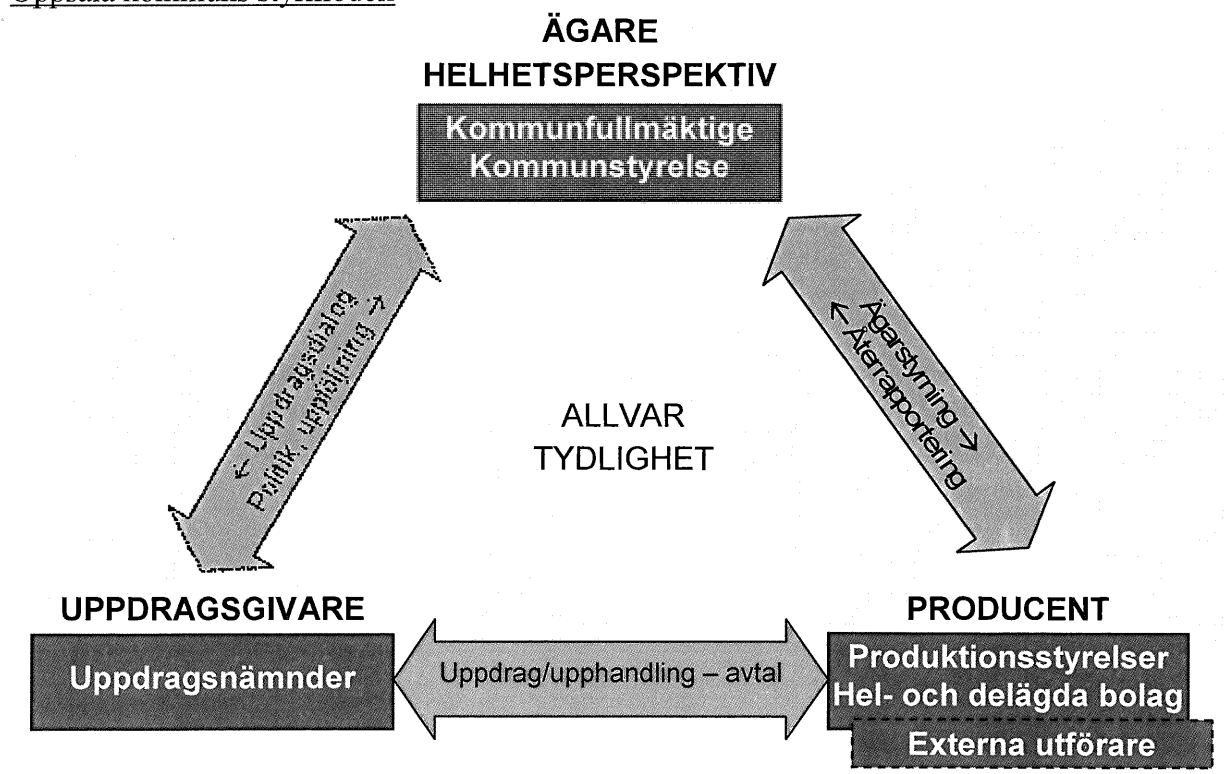
Uppsala kommun tillämpar en uppdrag-åtagandeorganisation med tre perspektiv inom vilka kommunfullmäktige tilldelat nämnderna tydliga roller.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen företräder medborgarna som ägare av den samlade kommunala verksamheten. I relation till uppdragsnämnderna fattar kommunfullmäktige beslut om långsiktiga inriktningsmål och fördelning av resurser i form av kommunbidrag. Den egna produktionen styr kommunfullmäktige genom ägardirektiv och effektiviseringskrav.

Uppdragsnämnderna ska med tillgänglig resurs säkerställa största möjliga nytta för medborgaren enligt dennes behov och i enlighet med fullmäktiges inriktning. Det sker genom myndighetsutövning samt genom uppdrag till eller upphandling av insatser från producerande enheter.

Produktion innebär att under konkurrensmässiga villkor leverera insatser enligt definierade krav på volym, pris och kvalitet. Producerande enheter kan vara såväl kommunala aktörer (interna) som fristående aktörer (externa). Under 2012 utfördes omkring 67 (69) procent av de kommunalt finansierade tjänsterna av kommunens egen interna organisation. Resterande 33 (31) procent utfördes av externa leverantörer (exempelvis friskolor, vårdbolag och entreprenadbolag).

Uppsala kommuns styrmodell

Organisations- och ansvarsstruktur

Uppsala kommuns verksamhet är organiserad i fullmäktige och nämnder (i vissa fall benämnda produktionsstyrelser) samt kommunala hel- eller delägda aktiebolag. Tillsammans bildar dessa Uppsala kommunkoncern. Det övergripande ansvaret och styrningen av all verksamhet utgår från kommunfullmäktige, med 81 ledamöter som väljs vart fjärde år i allmänna val.

Kommunfullmäktiges huvudsakliga styrdokument är Inriktning, Verksamhet och Ekonomi (IVE). IVE har ett fyraårigt planeringsperspektiv och revideras årligen. Kommunfullmäktige anger ekonomiska ramar, inriktningsmål ägardirektiv och policier.

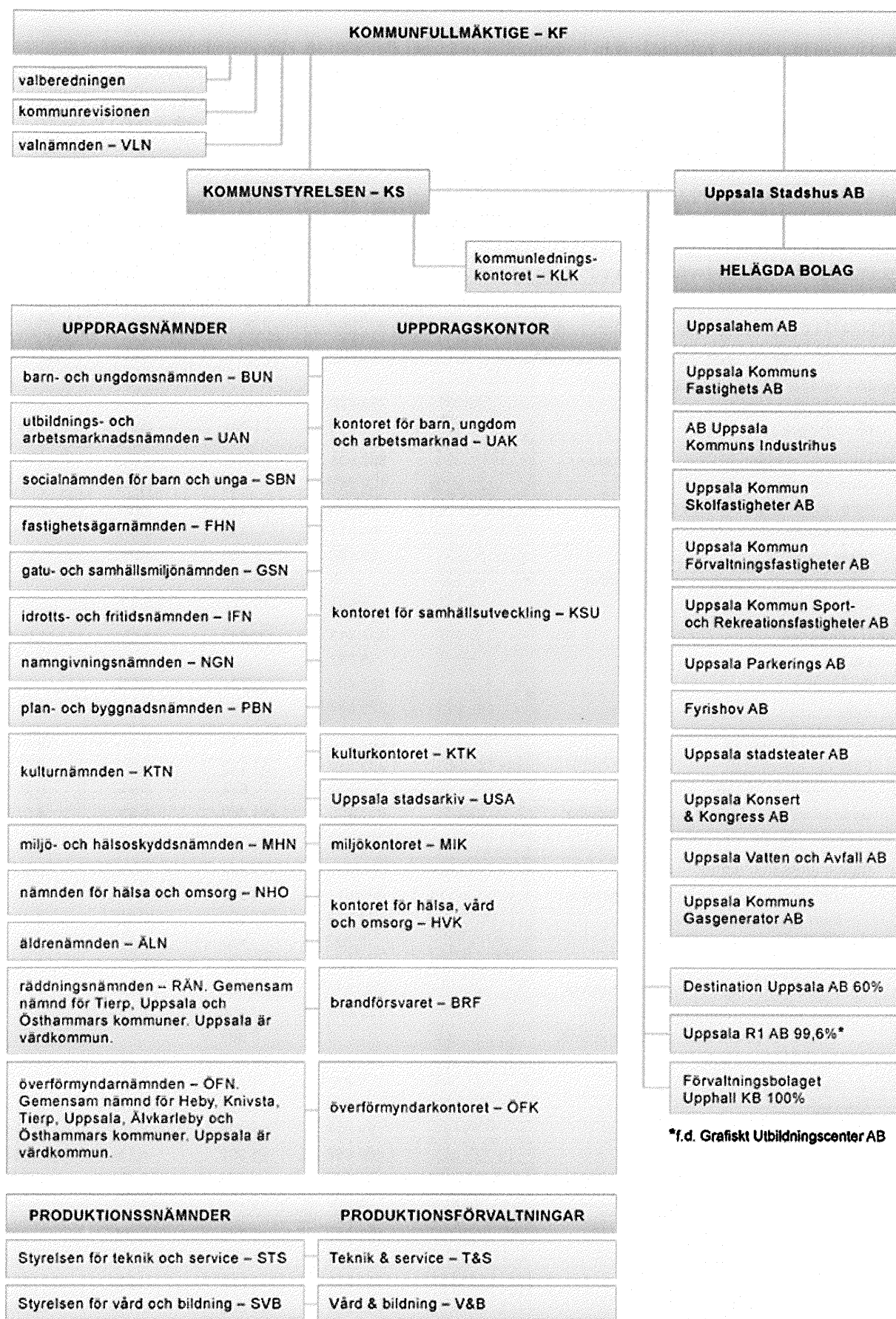
Förändringar i organisationen

Organisationen ska stödja verksamheten och förändras i takt med behov och förväntningar från omvärlden. Aktuell organisation 2013 återges nedan. Viktigare **förändringar** jämfört med 2012 är att produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor upphörde vid utgången av juni 2012. Ansvaret för verksamheten övertogs av styrelsen för vård och bildning som då även övertog ansvaret för den utbildning som bedrivits av Grafiskt Utbildningscentrum AB (Uppsala R1 AB). Under året förvärvades samtliga tillgängliga aktier i Grafiskt utbildningscenter AB. Syftet var att skapa rådighet över den pedagogiska verksamhet som bedrivs med Uppsala kommun som huvudman för att möjliggöra prioriteringar och synergier i en tid då anpassning till lägre efterfrågan är nödvändig.

Från första januari 2012 bedrivs räddningstjänsten under en gemensam nämnd för Uppsala, Tierp och Östhammars kommuner med Uppsala som värdkommun. Beslut har fattats att överföra huvuddelen av kommunens fastigheter till nybildade och helägda aktiebolag, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB samt Uppsala Kommun Sport och rekreationsfastigheter AB. Som en konsekvens upphör fastighetsägarnämnden (uppdragsnämnd) vid utgången av mars 2013.

I januari såldes kommunens helägda bolag Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsala Buss samt det delägda bolaget Upplands Lokaltrafik AB. Detta var en följd av förändrad lagstiftning där en regional kollektivtrafikmyndighet bildats för hela Uppsala län med landstinget som huvudman. I samband med att landstinget övertog ansvaret genomfördes också en skatteväxling mellan parterna om 49 öre.

På årets sista dag förvärvades Förvaltningsbolaget Upphall KB. Bolaget äger två fastigheter i Uppsala som Uppsala kommun tidigare hyrde. Genom förvärvet skapas kontroll över framförallt en fastighet som är en viktig del av stadsutvecklingen i området Kungsängen.

Uppsala kommuns verksamhet

Uppdragsnämndernas roll utgår från kommunfullmäktiges delegation, ekonomiska ramar och inriktningsmål. Nämndernas ansvar är att inom sitt område besluta hur medborgarnas behov ska tillgodoses samt att säkerställa att detta blir verklighet. Det sker genom nämndens myndighetsutövning samt genom upphandling av interna eller externa producenter av tjänster, service och material.

Kommunens verksamhet delas in i och följs upp efter såväl nämnd- och styrelsestruktur som efter olika verksamhetsområden. En nämnd kan vara aktör i ett eller flera av dessa verksamhetsområden och ställer upp effektmål för sin verksamhet. Dessa effekter ska bidra till att kommunfullmäktiges ambitioner, uttryckta som inriktningsmål, uppnås. I det följande avsnittet redovisas kommunens resultat per verksamhetsområde med utgångspunkt från ekonomiskt resultat och uppnådda effekter.

Nettokostnad 2012 per verksamhet Alla belopp i tusental kronor	Netto- kostnader	KF budget netto- kostnader	Avvikelse (tkr)	Avvikelse (%)	Netto- kostnader (kr/inv.)
Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet	299 337	293 122	-6 216	-2,1%	1 477
därav politisk verksamhet	77 183	78 914	1 731	2,2%	381
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	496 090	588 931	92 841	15,8%	2 448
därav räddningstjänst	128 992	129 742	750	0,6%	637
därav gator, vägar och parkering	223 693	229 703	6 010	2,6%	1 104
därav parker	59 978	60 311	333	0,6%	296
därav färdtjänst	56 020	65 158	9 138	14,0%	276
därav mark och exploateringsverksamhet	-64 157	0	64 157	-	-317
därav affärsverksamhet	-12 292	3 481	15 773	453,1%	-61
Fritid och kultur	421 755	424 613	2 859	0,7%	2 081
Bibliotek	75 302	75 327	26	0,0%	372
Övrig kultur	120 078	128 409	8 331	6,5%	593
Fritid	226 375	220 877	-5 498	-2,0%	1 117
Pedagogisk verksamhet	4 036 226	4 033 513	-2 713	-0,1%	19 917
Förskoleverksamhet	1 230 387	1 241 510	11 123	0,9%	6 071
Skolverksamhet 6-15år	1 877 920	1 878 534	614	0,0%	9 267
Gymnasieskola/-särskola & vuxenutbildning	927 919	913 469	-14 450	-1,6%	4 579
Vård och omsorg	3 718 291	3 613 298	-104 993	-2,9%	18 348
Barn & ungdomar 0-20år	597 884	585 992	-11 892	-2,0%	2 950
Vård och omsorg om funktionshindrade	161 762	165 811	4 049	2,4%	798
Barn- och ungdomsvård	427 467	411 979	-15 488	-3,8%	2 109
Familjerätt	8 655	8 202	-453	-5,5%	43
Vuxna 21-64år	1 394 860	1 313 446	-81 414	-6,2%	6 883
Vård och omsorg om funktionshindrade	966 454	942 370	-32 050	-2,6%	4 769
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	106 993	114 959	7 966	-1,7%	577
därav bistånd som avser boende/UAN	9 888	0	-9 888	-	49
Ekonomiskt bistånd	309 858	253 247	-56 611	-22,4%	1 529
Familjerätt	1 666	2 870	1 204	41,9%	8
Äldre 65+	1 725 545	1 713 860	-11 685	-0,7%	8 515
Förebyggande öppna insatser	70 675	32 397	-38 278	-118,2%	349
Vård och omsorg	1 533 475	1 609 467	75 992	4,7%	7 567
Vård och omsorg om funktionshindrade	110 501	66 218	-44 284	-66,9%	545
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	10 894	5 779	-5 115	-88,5%	54
Särskilt riktade insatser	125 731	133 446	7 715	5,8%	620
Flyktningmottagande	10 098	11 414	1 316	11,5%	50
Arbetsmarknadsåtgärder	115 633	122 032	6 399	5,2%	571
SUMMA	9 097 430	9 086 924	-10 506	-0,1%	44 892

Måluppfyllelse

Uppsala kommun följer löpande upp sin verksamhet för att säkerställa att den är effektiv och ändamålsenlig. Det finns många komplement till årsredovisningens självutvärdering, ett är Statistiska Centralbyråns (SCB:s) återkommande medborgarundersökning. Uppsala har medverkat i denna sedan starten 2005 och är idag en av 120 deltagande kommuner.

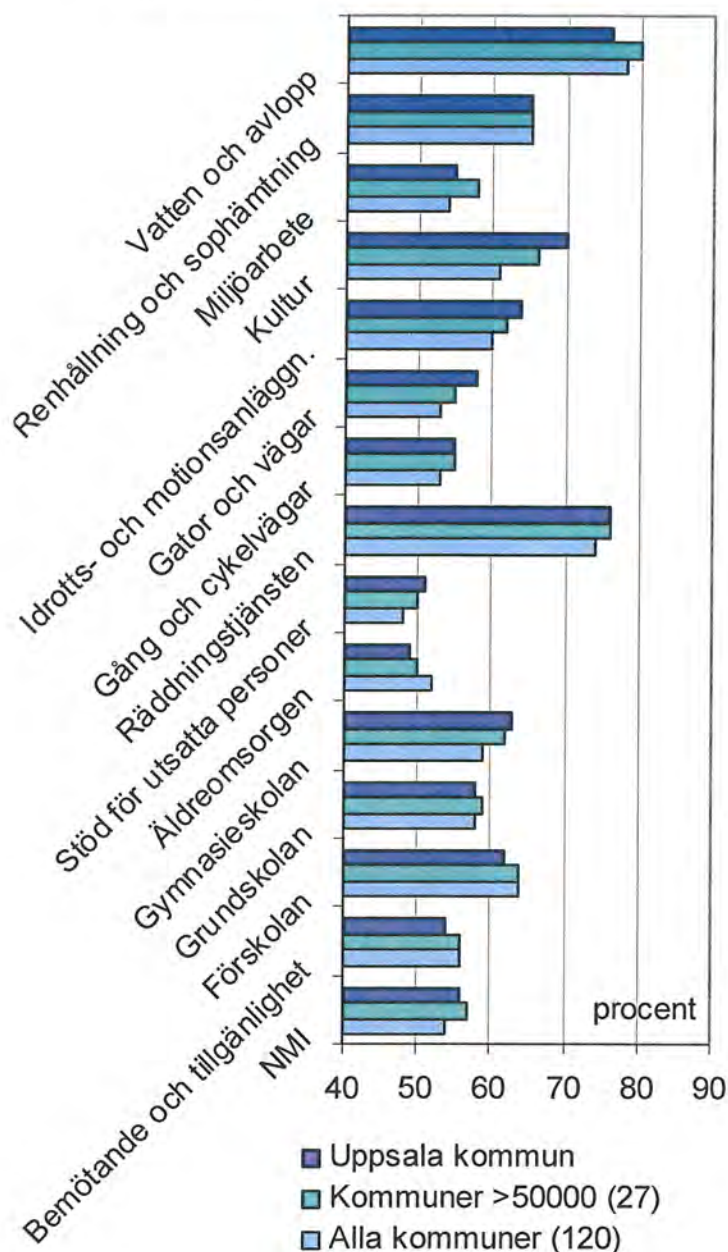
Undersökningen vinner varje år fler deltagare vilket innebär att dess relevans ökar genom ett bredare urval.

Medborgarundersökningen försöker se kommunen ur dess medborgares perspektiv och svara på frågan hur dessa uppfattar kommunen som plats att bo och leva på, nöjdheten med kommunens olika tjänster samt möjligheten till inflytande på kommunala beslut och verksamheter.

Mer om undersökningen finns att läsa på SCB:s webbplats, där även resultatdatablad för varje deltagande kommun kan laddas ned. Generellt sett kommer Uppsala väl ut ur undersökningen, där några områden utmärker sig tydligare än andra såväl positivt som negativt. Dessa sammanfaller i stort sett med övriga analyser som görs av situationen i Uppsala och kan ofta kopplas till tillväxtsituationen. Exempel på brister är bostadsmarknad, förskola och äldreomsorg medan goda betyg ges till arbetsmarknad och utbildningsmöjligheter. En tydlig men inte statistiskt säkerställd nedgång av medborgarnas nöjdhet kan noteras mellan 2010 och 2012. Huruvida detta beror på kommunens arbete eller andra faktorer är dock svårt att påvisa.

SCB MEDBORGARINDEX 2012

- Kommunens verksamhet i Uppsala

Utvärdering av måluppfyllelse

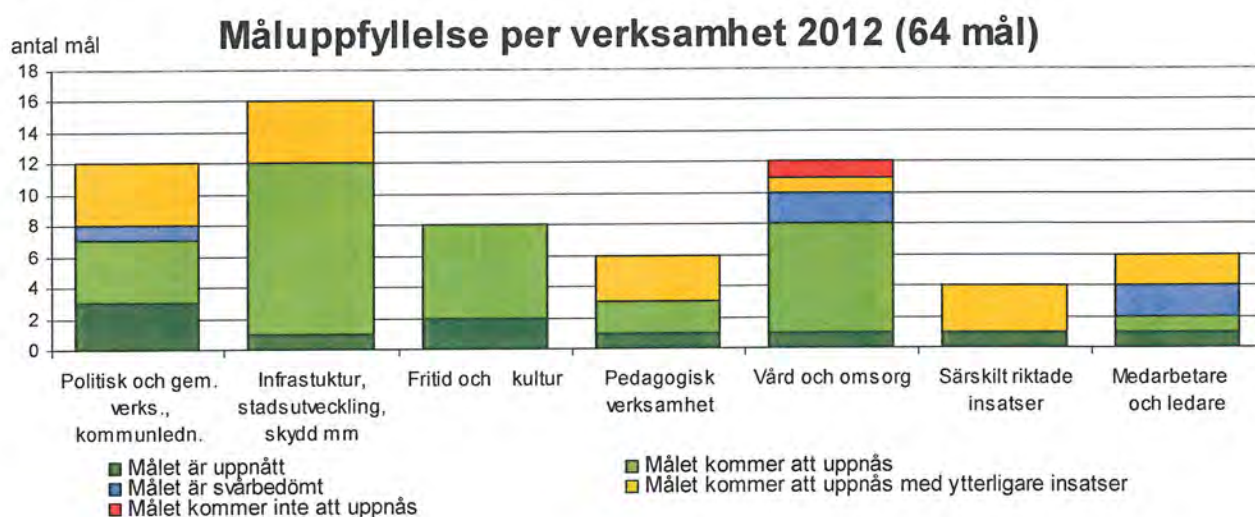
Bedömningen av måluppfyllelsen är en så kallad självutvärdering. Uppdragsnämnderna rapporterar in resultat av sin verksamhet uttryckt i termer av hur väl uppdragsplanens effektmål uppnåts. Om ett effektmål är uppfyllt eller ej avgörs av de indikatorer som uppdragsnämnden knutit till effektmålet. En indikator kan vara kvantitativ eller kvalitativ, men ska kunna mätas och följas upp. Ofta finns möjlighet till jämförelse med andra kommuner eller aktörer, vilket ger värdefulla indikationer om hur verksamheten har fungerat.

De samlade och sammanvägda effekterna från uppdragsnämndernas verksamhet skapar en nivå av uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål som klassificeras enligt följande:

Bedömning av mål	Beskrivning av kriterium
★ Målet är uppnått	Uppnått under året.
🕒 Målet kommer att uppnås	Uppnås under planperioden (alternativt i inriktningsmålet angivet slutdatum).
🔍 Målet är svårbedömt	Kan inte säkert bedömas, motsägelsefulla effekter eller information saknas.
🔧 Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser	Uppnås om ytterligare resurser kan prioriteras till området.
🛑 Målet kommer inte att uppnås	Uppnås inte, anledningen kan vara resursbrist, andra prioriteringar, omvärldsförändringar etc.

Årets måluppfyllelse

Under året har kommunen arbetat utifrån 64 inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige. Av dessa 64 inriktningsmål bedöms 63 procent vara uppnådda eller på väg att uppnås. I det följande redovisas uppfyllelsen per verksamhetsområde och mål.

Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet

Till verksamhetsområdet hör resurser för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, revision och sådan administration som hör till kommunens politiska ledning. Området omfattar också den övergripande och strategiska personalpolitiken, kommunledningskontoret, lokalförsörjning som inte täcks av den interna hyressättningen samt stadsarkivet.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Den övervägande andelen av målen bedöms vara uppnådda eller kommer att uppnås. Oberoende undersökningar visar att Uppsala kommun uppfattas som är en attraktiv plats att bo och leva. Ett fortstätt arbete kring förbättring av metoder att mäta kvalitet i kommunens verksamheter är viktig. Framtiden för med sig behov av tydliga prioriteringar inom och mellan kommunens olika verksamheter. Det är viktigt att dessa prioriteringar sker utifrån en informerad och objektiv grund.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: *Driftkostnader, räntekostnader och avskrivningar för gjorda investeringar ryms i kommunens driftsbudget och ekonomin varje år är i balans*

★ Målet är uppnått

Totalt sett har verksamheten inom Uppsala kommun bedrivits i enlighet med definitionen om ekonomi i balans. I flera nämnder kan dock negativa resultat noteras. Detta är allvarligt, åtgärder har vidtagits och förbättringsmöjligheter förutses i flera nämnder. Samtidigt står det redan nu klart att flera nämnder och därmed Uppsala kommun kommer att uppleva ett 2013 med en besvärlig ekonomi. Redan idag kan ett negativt helårsresultat förutses för 2013 om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Inriktningsmål: *Kommunens e-tjänster ska fortlöpande utvecklas och erbjudas invånarna. Alla kommunala enheter ska eftersträva e-förvaltningslösningar och digitalisering av ärendehantering, information och blanketter samt elektroniska ansökningar.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Inom Uppsala kommuns digitala tjänster ska en kommungemensam processmodell för införande av e-tjänster utvecklas. Flera nämnder visar på konkreta exempel på hur e-tjänsterna utvecklas. Ett exempel är en digital jämförelsesajt för samtliga pedagogiska verksamheter som lanserades i december. I vissa fall krävs vidareutveckling för att uppnå önskad effekt. En kundportal inom äldreomsorg ska enligt planerna sättas i funktion under 2013.

Kommunstyrelsen beviljade under året drygt 9 miljoner kronor till ett antal projekt: pilotetablering av e-arkiv, genomlysning av integrationslösning/plattform flödesmotor och organisation, handlingsplan ”öppen data” och jämförelsetjänst för skolor.

Inriktningsmål: *Alla möjligheter att använda öppna källkoder ska tillvaratas.*

🕒 Måluppfyllelsen är svårbedömd.

Öppna källkoder ska övervägas där så är möjligt och användas när det är ekonomiskt fördelaktigt. En kundportal för kunder inom äldreomsorg är utvecklad från en öppen källkod. Kommunfullmäktige och kommunstyrelse antog under våren policy och riktlinjer för IT i kommunen som innebär att kommunstyrelsen tar ett mer samordnat ansvar för IT-

investeringarna. Där nämnder tidigare kunde pröva egna lösningar krävs nu en samordning och användning av de lösningar som är fastställda som standards. Sammantaget ger dock svaren från nämnderna inte tillräckligt underlag för en bedömning av måluppfyllelsen

Inriktningsmål: *För att öka kreativiteten, kvaliteten och effektiviteten ska all kommunal verksamhet, där så är möjligt, konkurrensutsättas.*

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Flertalet nämnder arbetar efter antagna konkurrensplaner men resultatet varierar mellan nämnderna. Äldrenämnden och nämnden för hälsa och omsorg överträffade sina mål om att konkurrensutsätta 77 respektive 50 procent av verksamheten och uppnådde 82 respektive 68 procent. Gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar ökade andel konkurrensutsatt verksamhet inom park och natur.

Inriktningsmål: *All kommunal service ska kvalitetssäkras.*

🕒 **Målet kan uppnås med ytterligare insatser**

Nämnderna redovisar ett stort antal åtgärder för att mäta servicegrader och kvaliteten i sina verksamheter. Brukarundersökningar, kvalitetsredovisningar och utvärderingar förekommer inom flera områden. Det kan exempelvis noteras att till ekonomiskt bistånd är det ingen kö eftersom utredningarna påbörjas inom sju dagar efter ansökan för 95 procent av ärendena. I flera fall uppnås emellertid inte de effektmål som uppdragsnämnderna har formulerat. Nämnderna har därför fortsatt fokusera på kvalitetsuppföljningar och åtgärder.

Inriktningsmål: *Planeringen av lokaler för den pedagogiska verksamheten ska ske långsiktigt och på ett sådant sätt att full behovstäckning uppnås och så att lokalöverskott inte uppstår. Kostnadseffektiva lösningar med flexibla användningsområden ska eftersträvas.*

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Kommunen arbetar utifrån en långsiktig lokalförsörjningsplan. Under året har problem funnits med att ta fram lokaler för förskolor i vissa områden. Sex nya förskolor producerades, där samtliga är omvandlingsbara till grundskolelokaler F-skolår 3. Kommunfullmäktige har i december 2012 beslutat att nybilda tre bolag för att äga och förvalta kommunens fastigheter från 1 januari 2013. Därmed skapas bättre förutsättningar för en effektiv lokalhantering.

Inriktningsmål: *Invånarna erbjuds en god service genom tydliga processer i och mellan verksamheterna.*

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Inom kommunens myndighetsutövning finns en modell för samverkan som syftar till att tillvarata den gemensamma kompetensen och utveckla metoder som underlättar samarbete och samsyn. Kontoret för samhällsutveckling har etablerats under året med en organisation som vilar på processer.

Målet att medborgaren/kunden ska uppleva god service vid frågor om bygglov har emellertid inte uppnåtts då bygglovsansökningar inte hanterats snabbt nog. Exempelvis har endast 30 procent av de av förfrågningar som inkommit under året fått planbesked inom fyra månader. Arbete pågår för att förbättra rutiner och processer.

Inriktningsmål: *Kost, fysisk och psykisk hälsa är prioriterade folkhälsoområden. Som ett led i folkhälsoarbetet ska gående och cykling uppmuntras och underlättas.*

★ **Målet är uppnått**

Inom vård och omsorg är hälsoperspektivet ett genomgående tema och de öppna insatserna innefattar inslag av hälsofrämjande aktiviteter. Förslag till policy och handlingsplan för cykel har utarbetats. Målet är att få fler medborgare att cykla till vardags och på detta sätt bidra till ökad hälsa. I planen ingår att över tid målgruppsanpassa olika åtgärder och därmed minska skillnader i hälsa.

Uppsala deltar fortsatt i nätverket Healthy City, där ett fokusområde rör utveckling av hälsosam samhällsplanering. Medborgarundersökningen visar att Uppsalaborna känner sig allt tryggare, vilket indikerar att utvecklingen kring en hälsosam samhällsplanering går i rätt riktning.

Inriktningsmål: *Andelen hållbart producerade livsmedel och varor ska öka i kommunfinansierade verksamheter.*

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

De åtgärder som vidtagits är bland annat en workshop där begreppet "hållbart producerat" diskuterades. En revidering av upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer har påbörjats. Dialog med producenter har resulterat i en ökad användning av socialt och etiskt producerade varor. Cirka 15 procent av råvarorna vid seniorrestaurangerna beräknas vara ekologiskt producerade.

Inriktningsmål: *Arbetet med jämställdhetsintegrering inom alla verksamhetsområden ska vidareutvecklas. Jämställdhet ska vara en naturlig del i verksamhetsutvecklingen och i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheter.*

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Jämställdhetsintegrering är en strategi för att åstadkomma ett jämställt, långsiktigt hållbart samhälle ur ett medborgarperspektiv. Det pågår ett jämställdhetsintegreringsprojekt där totalt sju kontor och förvaltningar ingår fortsätter enligt plan och ska avslutas i oktober 2013. . Arbetet med att sprida arbetet i hela organisationen har påbörjats men långsiktigheten i arbetet behöver tryggas för att målet ska kunna uppnås. Erfarenheter från utbildningsinsatser behövs för att jämställdhetsintegreringen ska vidareutvecklas och bli en naturlig del i alla delar av Uppsala kommuns medborgarservice.

Inriktningsmål: *Upphandlande enheter ska ta innovationshänsyn.*

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

I takt med att efterfrågan på kommunala välfärdstjänster ökar krävs nytänkande för att resurserna ska räcka. Kommunen behöver i flera verksamheter hitta alternativa och effektivare vägar att möta efterfrågan. Genomförda upphandlingar ska i högre utsträckning än idag stimulera alternativa lösningar. Ett seminarium med tema innovationsupphandling genomfördes för kommunens medarbetare i januari 2013. Mer tid och arbete krävs emellertid för måluppfyllelse.

Inriktningsmål: Nämnderna ska i aktiv samverkan inom och utom kommunen bryta människors utanförskap samt verka effektivt för att implementera det av kommunfullmäktige beslutade arbetsmarknadspolitiska programmet. Frivilligsektorn och näringslivet är viktiga parter i arbetet med att skapa delaktighet.

★ Målet är uppnått

Uppsala kommun deltar i ett stort antal samarbeten och aktiviteter såväl internt som tillsammans med frivilligsektorn och näringslivet. Därtill finns exempelvis arbetsmarknads- och samverkansprojekt med Uppsala universitet och Uppsala läns landsting samt Arbetsförmedlingen med stöd Samordningsförbundet.

Viktiga händelser 2012

Organisationsfrågor

Under året etablerades kontoret för samhällsutveckling som arbetar med fem nämnders ansvarsområden. Kontoret flyttade under sommaren in i nya lokaler i kvarteret Lokföraren tillsammans med tre andra uppdragskontor. Genom att merparten av kommunens uppdragskontor nu samlats förväntas verksamheten effektiviseras.

Produktionsnämnden för kommunala självstyrande skolor upphörde vid halvårsskiftet och verksamheterna övertogs av Styrelsen för vård och bildning. Styrelsen för vård och bildning har under året arbetat med den interna organisationen för att ge alla skolor en större självständighet.

Aktiebolag

Sedan 1 juli 2012 ingår Grafiskt utbildningscenter (GUC) AB:s verksamhet i Styrelsen för vård och bildning. Därmed har en enhetlig organisation för Uppsala kommuns produktion på det pedagogiska området skapats.

I december beslutade kommunfullmäktige att från 2013 bilda tre helägda aktiebolag för sin fastighetsförvaltning. Uppsala skolfastigheter AB kommer att omsätta ca 440 miljoner kronor och omfatta ca 170 fastigheter. Uppsala sport- och rekreationsfastigheter AB kommer att omsätta ca 30 miljoner kronor och omfatta ca 85 fastigheter. Uppsala förvaltningsfastigheter AB kommer att omsätta ca 27 miljoner kronor och omfatta 21 fastigheter. Beslutet innebär även att ansvaret att tillhandahålla fastigheter inom kommunen flyttas till kommunstyrelsen. Fastighetsägarnämnden upphör 1 april 2013.

Bildande av gemensam pensionsstiftelse för C-län

Kommunfullmäktige fattade i december beslut om att Uppsala kommun ska ingå i en för Uppsala läns kommuner gemensam pensionsstiftelse. Stiftelsen ska förvalta de pengar som de ingående kommunerna successivt kommer att sätta av för att möta framtida pensionskostnader. Utöver Uppsala kommun har Tierp och Heby kommuner hitintills tagit beslut om att ingå i stiftelsen.

Ny policy och nya riktlinjer inom arbetsgivarområdet

Kommunfullmäktige antog i februari en ny arbetsgivarpolicy. Den uttrycker gemensamma värdegrunder och enhetlig arbetsgivarpolitik i hela kommunkoncernen. Därefter har kommunstyrelsen antagit fem arbetsgivarpolitiska riktlinjer som gäller för styrelser och nämnder: Riktlinjer för lönebildning, för arbetstid, för kompetensförsörjning, för arbetsmiljö, samt Riktlinjer för samverkan.

Implementeringen av den enhetliga arbetsgivarpolitiken har påbörjats genom workshops och fokusgrupper med chefer på strategisk nivå, samt genom den av kommunstyrelsen arrangerade ledardagen i december för samtliga chefer och ledare inom kommunkoncernen. Arbetet fortsätter under 2013.

Det internationella arbetet

En delegation ledd av kommunstyrelsens ordförande besökte i oktober 2012 Uppsalas vänort Minneapolis, USA. Huvudsakliga syftet med resan var att delta på nyinvigningen av amerikansk-svenska institutet i Minneapolis men en rad möten med Minneapolis stad genomfördes också under resan med syfte att fördjupa samarbetet mellan båda vänorternas.

Kommunen har under året medverkat i olika EU-finansierade projekt, ett exempel är projektet EXPAT. Projektet syftar till att stärka Uppsalas position som kunskapsstad genom att möta ett stegrande behov av kvalificerad arbetskraft och den hårdnande globala konkurrensen om studenter och spetsforskare. Uppsala kommuns arbete med EXPAT fortsätter under 2013.

Många besöker Uppsala

Antalet utländska delegationer som vill besöka Uppsala ökade kraftigt under 2012. De flesta besök kommer från Kina men delegationer från Ukraina, Rumänien och Ryssland besökte också Uppsala kommun. Även bland svenska kommuner är intresset stort för utbyte.

Studentsamarbete

För att underlätta för nyanlända studenter att hitta bostad genomförde Uppsala kommun tillsammans med universiteten, Uppsala studentkår och Uppsalahem kampanjen "Hjälp en student" för andra gången. Uppsala kommun har även under 2012 delfinansierat Uppsala studentkårs bostadsportal studentboet.se. I september genomförde Uppsala kommun en egen mottagning för nya studenter i Uppsala. Mottagningen som gick under namnet "steget före" arrangerades på Uppsala konsert och kongress.

Mer kommunikation i sociala medier och utveckling av e-tjänster

Kommunen ligger i främsta ledet bland Sveriges kommuner när det gäller att utveckla kommunikation via sociala medier. Kommunens officiella sida på Facebook gillas av 1 297 användare och 2 585 personer följer kommunen på Twitter. Kommunens verksamheter är närvarande i olika sociala medier: 47 konton på Facebook, 9 på Twitter, 4 bloggar och 4 film- och fotosajter. Kommunens funktion "Tyck till" har under året tagit emot 156 frågor och synpunkter. De vanligaste frågorna rör stadsutveckling, gator, trafik och parker.

Uppsala kommuns nya sociala intranät, Insidan, lanserades under 2012, och fick ett hedersomnämmande i tävlingen Sveriges bästa intranät. De sociala funktionerna på Insidan används flitigt. Under året startades 380 samarbetsrum, 12 bloggar och 4 forum.

IT-strategi och utveckling

Policyer och riktlinjer för it-verksamhet har under året setts över för att få en tydligare ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna. Kommunfullmäktig har antagit en ny IT-policy och nya IT-riktlinjer, och ändrat kommunens säkerhetspolicy för att tydligare omfatta även informationssäkerhet.

En genomlysning av IT-verksamheten bland annat utifrån perspektiven ekonomi och kvalitet har påbörjats för att ta fram sourcingstrategi för kommunen.

Nationella minoriteter

Under året har arbetet för och med de nationella minoriteterna utvecklats i enlighet med kommunens policy beträffande nationella minoriteter. Samråd har skett med såväl Sverigefinländare, tornedalingar, romer samt samer. Judar är inbjudna till samråd i början av 2013. Formerna för samråden skiljer sig beroende på de olika gruppernas behov och situation.

I samarbete med två romska föreningar, studieförbundet Sensus och Upplandsmuseet har en kulturfestival till firande av 500 år av romer i Sverige genomförts. Kommunen har också gett stöd till en nationell romsk ungdomskonferens där 100 romska ungdomar deltog.

Uppsala som finskt förvaltningsområde

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) har den enskilde rätt att få tillgång till äldreomsorg och förskola helt eller delvis på finska. Uppsala kommun har sedan 2011 en förskoleavdelning med 18 platser men det finns numer också en kö på ytterligare 14 barn. Ett vård- och omsorgsboende öppnades våren 2012 och tillhandahåller 20 platser för finstalande. De flesta förvaltningar har en rutin för att kunna ge service på finska och arbetet fortgår med att utveckla kommunens finsspråkiga informationsmaterial. Barn- och ungdomsnämnden har vid ingången av 2013 beslutat att utöka undervisningstiden för finska som modersmål.

Upphandling skapar nytta

Kommunen upphandlar varor, tjänster och byggtreprenader för drygt tre miljarder kronor per år. Under året har kommunens samverkan med länets övriga kommuner utvecklats och ett nytt upphandlingssystem, Kommers eLite, har införts. Det innebär att upphandling och anbudsgivning kan ske helt elektroniskt och på sikt kommer systemet inrymma även en avtalsdatabas och integration med kommunens ekonomisystem och effektiv handel.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012
Nettokostnader (mnkr)	278	293	299

Nettokostnaden för området är 299 miljoner kronor, 6 miljoner kronor högre än budgeterat. Nettokostnaden för den politiska verksamheten är 77 miljoner kronor, 2 miljoner kronor lägre än budget. Flera nämnder redovisar underkott i verksamheten. Kommunstyrelsen redovisar däremot överskott, bland annat till följd av lägre kostnader för politiska sekreterare. Inom politisk verksamhet återfinns även överförmyndarverksamheten som redovisar underskott, främst beroende på ett högre prisbasbelopp och volymökningar i verksamheten.

För kommunledning och gemensam verksamhet uppgår nettokostnaden till 222 miljoner kronor, 8 miljoner kronor högre än budgeterat. Här ingår lokalförsörjning som redovisar ett underskott på 17 miljoner kronor. En orsak är vinterrelaterade kostnader som snöröjning av fastigheternas tak och gårdar samt ökad förbrukningsvolym för exempelvis värme och elektricitet. En annan orsak är kostnader utanför budget för löpande och planerat underhåll. De höga underhållskostnaderna förklaras av eftersatt underhåll sedan tidigare år samt att speciella insatser gjorts för sjuka hus. I kommunledning finns ett överskott för centralt budgeterade medel för omställning av verksamheter samt utvecklings- och projektmedel. Merparten av de 6 miljoner kronor som budgeterades har inte förbrukats.

Framtiden

Organisationsutveckling

Kommunens organisation bygger sedan 2003 på en modell med kommunstyrelse, uppdragsnämnder, produktionsstyrelser och bolag. Grundmodellen har löpande utvecklats i takt med omvärldsförändringar för bibehållen effektivitet. Det arbetet fortsätter. Tillsammans med andra kommuner diskuteras fortlöpande olika samarbetsmöjligheter. En aktuell fråga är just nu ansvaret på kulturområdet.

e-tjänster

Kommunfullmäktige har beslutat att digitala tjänster ska vara norm när det gäller tjänstetillgång för medborgare och företag. Alltmer av det kommunala tjänsteutbudet kommer att vara nåbart på digital väg. Ett stort problem har hittills varit att långtidsarkivera e-information. Kommunen kommer att utveckla e-arkiveringsfunktioner och ansluta till den tekniska lösning som tas fram nationellt.

IT-frågor

Kommunen kommer att införa funktioner för att tillgängliggöra öppen data enligt PSI-direktivet. Ambitionen är att göra det möjligt för företag och enskilda att komma åt och bearbeta kommunal rådata som inte är skyddad i någon form.

Alla som bor och vistas i Uppsala kommun ska ha tillgång till så konkurrenskraftiga digitala tjänster som möjligt. Därför ska det finnas bredband med hastighet som klarar av den kommunikation som krävs.

Det internationella arbetet

Under 2012 genomfördes en studie som visade att Uppsala kommun i hög grad påverkas av medlemskapet i EU. Därför sker satsningar under 2013 på ökad kunskap om hur Uppsala påverkas av EU samt vilka möjligheter EU-medlemskapet för med sig.

Ökad jämställdhet

Jämställdhetsintegreringsarbetet avslutas som projekt den sista oktober 2013. En långsiktighet i arbetet behöver tryggas och efterfrågas kontinuerligt i organisationen. Ett metodmaterial kommer att distribueras under året som stöd för de enheter och verksamheter som inte deltagit i projektet.

Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm

Området omfattar fysisk planering, bostadsförsörjning, turistverksamhet, konsumentverksamhet, gator, vägar, parker, naturvårds, friluftsliv, näringsliv, miljö, säkerhet, räddning, beredskap samt civilförsvar.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Merparten av inriktningsmålen uppnåddes eller kommer att uppnås under året. Arbetet för att förbättra Uppsalas näringslivsklimat och utvecklingen av en hållbar bostadsmarknad har hög prioritet. Förutsättningarna att resa hållbart fortsätter att förbättras genom ett systematiskt arbete där tillgänglighet, framkomlighet och komfort för gående, cyklister och resenärer med kollektivtrafik prioriteras. Av största vikt för Uppsalas fortsatta utveckling är ett aktivt deltagande i planeringen av regionala och nationella infrastruktursatsningar. Uppsalas attraktivitet har utvecklats genom förstärkt fokus på natur- och friluftsliv, kultursatsningar samt stadsliv.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: Uppsala kommun ska senast 2014 vara en av landets mest attraktiva företagarkommuner. I relevanta mätningar ska kommunen rankas som en av landets främsta företagare- och näringslivsvänliga kommuner.

☉ Målet kommer att uppnås.

Under 2012 publicerades fyra näringslivsrankningar och Uppsala kommunen nu ligger bland kommunerna i den bästa tredjedelen i samtliga fyra rankningar. Under året har särskilt fokus lagts på att kartlägga och förbättra möjligheterna för företag inom miljöteknik- och inom information, kommunikation och teknologi, ICT-branscherna, att verka i Uppsala. Genom att ta fram förenklade förfrågningsunderlag och via systemet för eget val underlättar kommunen för mindre företag att etablera sig inom vård- och utbildningssektor. Under året har Librobäck/Husbyborg fortsatt att utvecklas för att rymma verksamheter som inte längre får plats i centrala staden.

Inriktningsmål: Uppsalas kollektivtrafik ska fördubblas till 2020. Det görs genom en förtätning av staden, trafiktäta stomlinjer och ett effektivt nät av kompletterande kollektivtrafik.

☉ Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Under 2012 ökade antalet resande med kollektivtrafiken med fem procent, en ökning som inte når upp till delmålet för året på sju procent. Kommunen arbetar tillsammans med den regionala trafikmyndigheten i Program Uppsala där strategiska och praktiska frågor som ett utvecklat stomlinjenät diskuteras. Myndigheten ansvarar för trafiken och kommunen för infrastrukturen och bebyggelseplaneringen. Ett antal åtgärder har under året genomförts i syfte att öka resandet med kollektivtrafik: förtätning av staden i centrala lägen och utmed kollektivtrafikstråken, ombyggnad av stomlinjegator samt tillgänglighetsanpassning av busshållplatser. Förslag till cykelstrategi och ny parkeringsstrategi har också arbetats fram under året.

Inriktningsmål: Uppsalas mångfald ska tillvaratas genom kommunens kultur-, natur-, fritids-, idrotts- och entreprenörsvärden i samhällsbyggnaden.

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Det nyinvigda Allaktivitetshuset erbjuder aktiviteter som skateboard, BMX, klättring, parkour och dans. Genom denna anläggning möter kommunen behov från medborgare att i egen regi organisera sådana fritidsaktiviteter som inte fångas upp av det traditionella föreningslivet. Arbetet med att utveckla Studenternas, Elitidrottssatsningen och olika kultursatsningar fortsätter. Utveckling av Uppsalas parker pågår och satsningen på en ny stadsdelspark i Sävja har skapat en mötesplats för alla åldrar. En ny parkplan är under framtagande. Nya friluftsbad, Linnéstigar, skidspår och ridstigar har anlagts under året.

Inriktningsmål: Invånare och besökare ska känna sig trygga på gator, torg och andra allmänna platser i Uppsala kommun.

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Undersökningar visar att medborgare totalt sett upplever större trygghet 2012 jämfört med tidigare mätningar. Värt att notera är att kvinnor känner sig mindre trygga än män.

Den fysiska planeringen skapar förutsättningar för ökad trygghet i den offentliga miljön. Genom att blanda funktioner i den förtätade bebyggelsen och vid kollektivtrafikknutpunkter befolkas dessa, vilket skapar trygghet. Riskhänsyn i planprocessen och tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor medverkar också till säkerheten på allmänna platser. Exempel på åtgärder som genomförts under 2012 är trafiksäkring vid övergångsställen, skapande av god sikt i gångtunnlar samt införande av lågfartszoner. Parker har under året upprustats och belysning förbättras successivt. På det sociala området arbetar socialtjänsten i samverkan med skola och polis med att bedriva uppsökande aktiviteter i förebyggande syfte utanför ordinarie kontorstid.

Inriktningsmål: Uppsala kommuns verksamhet och dess geografiska område ska år 2020 utsläppen av växthusgaser ha sänkts med minst 45 procent per capita jämfört med 1990 samt därefter fortsätta minska.

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Minskningen av de kommungeografiska utsläppen har stannat upp. Utsläppsreduceringen borde vara en och 1,5 procent per år, men är nu bara drygt 1 procent. Utsläppen från personbilstrafiken visar en minskande trend, medan utsläppen från uppsalabornas långväga resande ökar kraftigt. Kommunen utvecklar emellertid tillsammans med kollektivtrafikmyndigheten en utbyggd och förbättrad kollektivtrafik, som också ska bli fossilbränslefri till 2020. Upprustning, underhåll, ny- och ombyggnad av gång- och cykelvägar tillsammans med trafiksäkerhetsskapande åtgärder bidrar till att antalet cyklande och gående ökar i staden. Planeringen för att Vattenfall ska kunna ersätta den torveldade kraftvärmepannan med biobränsle går planenligt. Scenarioberäkningar visar att klimatmålet kan nås genom utfasning av torven, minskning av biltrafiken samt med ett fortsatt systematiskt arbete från alla inblandade aktörer.

Inriktningsmål: Kommunala fastigheter ska vara tillgängliga.

☉ **Målet kommer att uppnås.**

Alla kommunens nyproducerade och ombyggda fastigheter som kräver bygganmälan och bygglov är tillgänglighetsanpassade enligt gällande lagstiftning. Kommunen har en besiktningsfunktion där allmänheten kan anmäla eventuella problem med tillgänglighet. Efter anmälan besiktigar kommunen och förelägger vid behov om tillgänglighetsanpassning.

Inriktningsmål: Kommunala fastigheter ska ha energieffektiva och fossilbränsleminimerande uppvärmningssystem.

☉ **Målet kommer att uppnås.**

Som ett resultat av ett systematiskt och prioriterat arbete har energianvändningen för uppvärmning minskat med ca tre och en halv procent jämfört med 2011. Det är fjärde året i rad som energianvändningen minskar. Flera satsningar på solenergi har genomförts. Tre skolor har fortfarande oljebaserad uppvärmning.

Inriktningsmål: Uppsala kommun verkar för att fler hyresbostäder och trygghetsboenden tillskapas.

☉ **Målet kommer att uppnås.**

En översyn av samtliga servicehus har gjorts och ett antal utvalda ställs om till trygghetsboenden. Via ägardirektiv till de kommunala fastighetsbolagen styr kommunen byggandet av hyresrätter. När kommunen säljer mark ställs krav på att mer än 30 procent av bostäderna avsätts till hyresrätter. Via markanvisningsförfaranden har nya hyresrättsproducenter fått möjlighet att etablera sig i Uppsala.

Inriktningsmål: Samhällsplanering och stadsbyggande ska präglas av principen om livscykelkostnad.

☉ **Målet kommer att uppnås.**

I nya utvecklingsområden görs mindre fastighetsindelningar på kvartersnivå vilket ger en lägre livscykelkostnad. Flera av de byggföretag som kommunen har initierat samarbete med har hållbarhet som affärsidé. Merparten av kommunens fastigheter har uppvärmningssystem baserade på förnyelsebara energiformer med lågt utsläpp av växthusgaser.

Inriktningsmål: Samhällsplanering ska underlätta en livsstil där det är "lätt att göra rätt" ur ett hållbarhetsperspektiv.

☉ **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Den ökade kollektivtrafiken och de förbättrade förutsättningarna att gå och cykla har lett till ökade möjligheter för hållbart resande. Kommunen har inlett ett arbete för att kommunicera med medborgare i miljö- och klimatfrågor. 72 procent av eleverna i gymnasieskolan uppger att de i skolan arbetar med hållbar utveckling. Totalt nio gymnasieskolor har hittills fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Verksamheterna vid Biotopia, biblioteken samt bidragen till studieförbunden har stor betydelse för att väcka intresse och förmedla kunskaper. Under året lanserades webbsidan Miljösmart där information ges hur medborgare och andra aktörer tillsammans kan bidra till en mer hållbar livsstil.

Inriktningsmål: Landsbygdsutvecklingen ska underlättas genom att handläggningen förenklar tillväxt på mindre orter.

☐ **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Bygglovsärenden färdigbehandlas inte inom den stipulerade tiden däremot uppnås målet för beslut inom planverksamheten. Kommunen har snabbat upp handlägningsprocessen för etableringsprövning på landsbygden från ca 1 års till ca 15 veckor. Kommunen har också utökat sin service till allmänheten bland annat genom utökade öppettider för bygglovsinformation.

Inriktningsmål: Gaturummets miljö och gestaltningen av stadens torg, platser och parker är inbjudande för såväl uppsalabor som besökare.

☐ **Målet kommer att uppnås.**

I samband med renoveringar, ny- och ombyggnationer av kommunens offentliga miljöer och institutioner genomförs konstnärliga gestaltningsprojekt med målsättning att skapa attraktiva miljöer. En rad evenemangsplatser fortsätter att utvecklas och användas. Allt ljus på Uppsala är ett av flera exempel på ett evenemang där staden spelar huvudrollen.

Inriktningsmål: Boendemiljöer ska vara goda och socialt hållbara. Social utveckling och förebyggande insatser ska ske i samverkan och dialog med det civila samhället.

☐ **Målet kommer att uppnås.**

Vid planering av nya områden beaktas blandning av funktioner och upplåtelseformer samt tillgänglighets- och trygghetsperspektiv. Mötesplats Gottsunda har under året haft cirka 7 600 unika besökare. Mer än 300 personer följer dess sida på Facebook där möjlighet finns att ge förslag och ha synpunkter på vad som sker i området. Under året har också Mötesplats Sävja startats, och 100 personer deltog i den medborgardialog som hölls i Sävja.

Inriktningsmål: Alla nämnder och styrelser ska inom sina respektive verksamhetsområden bidra till en positiv stadsdelsutveckling. För samordning av detta arbete ansvarar socialnämnden för barn och unga tillsammans med barn- och ungdomsnämnden, plan- och byggnadsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

☐ **Målet kommer att uppnås.**

Är aktiv i stadsutvecklingsarbetet i Stenhagen, Gottsunda och Sävja. Barn och ungas uppväxtvillkor beaktas särskilt. Ett förslag till strukturöversikt i form av en områdesbeskrivning för Gottsunda/Valsätra har tagits fram i samverkan mellan berörda nämnder. Strukturöversikten ger en beskrivning av nuläget i stadsdelen och prioriterade utvecklingsområden.

Inriktningsmål: Den allmänna och särskilda kollektivtrafiken ska underlätta för alla människor att leva ett aktivt och oberoende liv.

☐ **Målet kommer att uppnås.**

Arbetet med stomlinjestråk har bland annat lett till signalprioritering på vissa sträckor. Ett kvalitetsarbete inom färdtjänsten startade där verksamheten fick en kvalitetsmanual och rutiner för att säkerställa att verksamheten behandlar alla lika enligt lag. Vidare har tillgänglighetsarbetet fortsatt i de delar där kommunen är ansvarig, dvs. infrastrukturen.

★ **Målet är uppnått**

Tillsammans med den regionala kollektivtrafiken arbetas det med att ta fram förslag hur den framtida kollektivtrafiken ska se ut. I det arbetet ingår att studera förutsättningar för bussar, spårtaxi och spårväg. Beslut har tagits om ELENA-ansökan om en förstudie för spårbunden trafik.

Viktiga händelser

Energi, klimat och miljö

Under året har arbetet med lokaliseringsprogram för nytt kraftvärmeverk pågått, liksom en fördjupad översiktsplan för en bro över Årike Fyris. Arbetet med förslag till vindbruksplan har visat på stora svårigheter att etablera vindkraftverk inom kommunens geografiska område.

Uppsala klimatprotokoll är kommunens samarbete med näringsliv, offentlig verksamhet och universiteten, för att samverka kring Uppsalas klimatmål och långsiktiga utveckling. För första perioden, 2010-2012, har utsläppen av växthusgaser har minskat med fyra procent, vilket är ett bra resultat. Den nya perioden (2012-2015) omfattar 25 medlemmar, både nya som gamla. För Klimatprotokollet II har former och resurser utvecklats för att underlätta fördjupad och breddad samverkan.

Arbetet med energieffektivisering i det befintliga fastighetsbeståndet har fortsatt. Ett fokusområde i detta arbete är driftoptimering av de tekniska systemen i kommunens fastigheter. Andra prioriterade områden har varit att förbättra värmesystemens funktion och en ökad återvinning av värme. Flera satsningar på solenergi har genomförts.

Miljökvalitetsnormerna för luft klarades efter många år av överskridanden. Främsta anledningarna tros vara dubbdäcksförbudet, tidig sandupptagning och gynnsamma väderförhållanden. Dessutom har bussföretagen sannolikt anpassat sin fordonsflotta med anledning av miljözonen som infördes 1 januari 2013, vilket tros ha gett resultat redan 2012.

Arbetet med att ta fram ett övergripande Vattenprogram för Uppsala kommun påbörjades. Programmet syftar till att samla och utveckla arbetet med kommunens vattenresurser för att uppnå en god vattenstatus. Steg 2 i översvänningsförordningen startade vilket innebär att länsstyrelsen tillsammans med kommunen ska arbeta fram riskkartor utifrån en ny översvänningskartering.

Den nya taxan för livsmedelskontroll har förstärkt inriktning på att kontrollen ska bedrivas förebyggande och vara riskbaserad. Taxan har möjliggjort minskad kontrolltid hos många kunder samtidigt som den stärker kopplingen mellan den tillsyns kunden behöver och den avgift kunden betalar.

Samhällsbyggande och planering

Totalt har 1 675 lägenheter tagits fram i planer antagna under 2012. 667 nya bostäder började byggas och 439 färdigställdes. Markförvärv har genomförts i Fullerö och i Vaksala. Markanvisningar har lämnats för bostäder i Östra Sala backe, Länna, Rosendal, Kvarngärdet och i Gunsta samt för industrikontor i Husbyborg och i Nyby. Arbetet med kommunens markanvisningsförfaranden har vidareutvecklats med målet att uppnå ökad transparens och förbättrade konkurrensförhållanden. Planeringen längs Fyrisån och längs stomlinjestråk/stadsstråk har intensifierats och utökats med flera konkreta projekt.

I Östra Sala backe har kommunens modell för en integrerad plan- och genomförandeprocess ytterligare utvecklats i samverkan med de åtta aktörer som tilldelats markanvisning. Planförslag för den första etappen och fördjupat arbete med kvalitets- och hållbarhetsfrågor i planering och genomförande har stått i fokus.

Arbetet för att nå målet om fördubblat kollektivtrafikresande och skapandet av attraktiva stomlinjer och stadsstråk har åter intensifierats tillsammans med den regionala kollektivtrafikmyndigheten. En gemensam organisation har skapats med både politisk och tjänstemannastyrgrupp. Cykelfrågorna har fortsatt varit i fokus och kampanjen parkera schyst har varit framgångsrik. Arbetet med en ny cykelpolicy med därtill hörande riktlinjer och handlingsplan har pågått likväl som arbetet med parkeringspolicy och parkplan. Dessa kommer att beslutas under våren 2013. I oktober invigdes den nya, öppningsbara, gång- och cykelbron över Fyrisån vid Kungsängen. Den ökar tillgängligheten till Stadsträdgården, underlättar cykelpendling mellan stadsdelarna på olika sidor om ån och avlastar cykeltrafiken på Islandsbron.

Stadslivsutveckling

Arbetet med att skapa en attraktiv stadskärna fortsätter. Kommunen tilldelades UNT:s stadsmiljöpris tillsammans med övriga ansvariga för utsmyckningen av Dragarbrunnsgatan nära Vretgränd. Ett nytt stadsmiljöprogram påbörjades och utveckling av Södra å-stråket, Vaksalagatan/Drottninggatan samt Gottsunda centrum fortsatte. En rad evenemangsplatser fortsatte att utvecklas och användas. Ett programarbete startade för Vaksala torg som ökar i popularitet som evenemangsområde. Tre stora konserter i somras visar på Uppsalas tillgångar beträffande utomhusmiljöer för evenemang.

Stadsdelsutveckling

Under året har en strukturöversikt för Gottsunda/Valsätra tagits fram. Den syftar till att sprida kunskap och öka samsyn vid planering och beslut som rör området. I förlängningen bidrar det till en mer effektiv och samordnad stadsdelsutveckling. Arbetet med en strukturöversikt för Sävjaområdet har inletts och ska färdigställas senast vintern 2014. Det arbete som pågått sedan 2004 i Gottsunda/Valsätra genom ett lokalt utvecklingsavtal, har avslutats. De huvudsakliga målen var att minska utanförskapet på grund av brist på tillgång till arbetsmarknad och utbildning, låg tillväxt samt otrygghet i berörda stadsdelar. Satsningar resulterade i ett antal företag, praktikplatser och reguljära arbetstillfällen.

Näringsliv och företagsklimat

Kommunstyrelsen har beslutat om ytterligare tre års medfinansiering av Uppsala BIO. Uppsala BIO:s uppdrag är att utveckla nya vägar som långsiktigt stärker Life Science sektorns konkurrenskraft och tillväxt. Med den förlängda medfinansieringen vill kommunen visa på betydelsen av arbetet. Under året har den treåriga handlingsplan för en ledande näringslivskommun som beslutades i november 2011 genomförts och kommunicerats i olika sammanhang. De årliga företagsbesöken där kommunens samtliga nämnder, styrelser, kontor och förvaltningar deltar har under året utvecklats.

Samhällssubventionerade resor

Det har skapats former för samarbetet med den regionala kollektivtrafikmyndigheten och ett gemensamt arbete har startats upp för att forma den framtida kollektivtrafiken med hänsyn till bebyggelseutvecklingen och infrastrukturen. Inom färdtjänsten har ett samarbete inletts med landstingets sjukhusenhet i syfte att avlasta och göra våra olika verksamheter så tydliga för medborgarna som möjligt. Vidare har ett nätverk startats med Gotland och Västerås för att utveckla handläggningen.

Ekonomiskt utfall

INFRASTRUKTUR, STADSUTVECKLING, SKYDD	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012
Nettokostnader (mnkr)	779	589	496
Nettokostnader infrastruktur (mnkr)	486	520	452
därav affärsverksamhet	293	69	44

Nettokostnader för infrastruktur, skydd och stadsutveckling är 93 miljoner kronor lägre än

budgeterat. Området har förändrats jämfört med 2011 genom att ansvaret för kollektivtrafiken överförts till landstinget vilket innebär omkring 250 miljoner kronor lägre bruttoomsättning. De enskilt största verksamheterna i gruppen är gator, vägar och parker som tillsammans omsätter 224 miljoner kronor samt räddningstjänsten med en omsättning om 129 miljoner kronor. Av kostnaderna för gatuunderhållet utgjorde vinterväghållningen 63 miljoner kronor, en minskning med 5 miljoner kronor jämfört med föregående år. Räddningstjänsten har hållit sig inom planerad ram genom senarelagda investeringar och rationaliseringsåtgärder som hållit nere kostnaderna. Detta har krävts för att motverka löne- och prisökningar. Under året har mark- och exploateringsverksamheten bidragit med nettointäkter om 64 miljoner kronor till resultatet. Den huvudsakliga exploateringsintäkten avser projekt i Västra Nantuna.

Kapitalkostnaderna inom området underskrider budget med 8,6 miljoner kronor men ökar med motsvarande nivå jämfört med föregående år. En av huvudförklaringarna är att ett utökat kommunbidrag om 23,7 miljoner kronor avseende kapitalkostnader för Resecentrum endast utnyttjats med 3,2 miljoner kronor.

Införandet av ett nytt ärendehanteringssystem i bygglovprocessen har medfört ökade kostnader över budget med 5 miljoner kronor. Förhoppningen är emellertid att vinster i form av snabbare och bättre service till allmänheten ska kunna uppnås.

Årets nettokostnader i affärsverksamheten är 44 miljoner kronor, motsvarande 25 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen består huvudsakligen av 14 miljoner kronor i reavinst från försäljning av bostadsrättslägenheter inom den särskilda lokalförsörjningen samt 9 miljoner kronor lägre kostnad än budgeterat för färdtjänst. Reavinster budgeteras normalt inte medan de lägre färdtjänstkostnaderna har påverkats av ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken samt en planerad men till följd av överklagande ej genomförd uppstart av nya taxientreprenörer. Även kostnader för utbildning och licenser som budgeterats till 2012 men flyttats fram till 2013 har bidragit till ett positivt resultat.

Framtiden

Energi, klimat och miljö

Ett nytt miljö- och klimatprogram kommer att beslutas av kommunfullmäktige 2013. Programmet ska förstärka och strategiskt utveckla miljö- och klimatarbetet i kommunen. Hållbarhetsprogram för alla nya mindre och större stadsutvecklingsområden blir viktiga för att lyfta miljö- och klimatarbetet till en nivå som antar den globala miljöutmaningen och samtidigt skapar ett attraktivt Uppsala.

Under 2013 kommer FN:s klimatpanel IPCC med en ny rapport om klimatförändringarna. Kommunens mål och arbete för att minska utsläppen, samt hantera effekten av klimatförändringar bör belysas mot det som kommer fram i IPCC:s rapport.

Ett övergripande Vattenprogram för kommunen kommer att beslutas av kommunfullmäktige 2013. Programmet syftar till att samla och utveckla arbetet med kommunens vattenresurser för att uppnå en god vattenstatus.

Under 2013 förstärks resurserna för kemikalietillsyn i enlighet med målet om giftfri miljö vilket svarar mot inriktningsmål inom kommunens policy för hållbar utveckling. Utvecklingen och tillväxten inom Uppsala stad ställer särskilda krav på frågor rörande luft och buller inom hälsoskyddstillsynen. Antalet invånare ökar och förtätningen av staden skapar intressekonflikter som ställer krav på utveckling av nya idéer, metoder och tekniker. En revidering av åtgärdsprogrammet för luft kommer att beslutas.

Samhällsbyggande och planering

Gällande översiktsplan behöver ses över och översynen kommer att resultera i ett ställningstagande om det fortsatta arbetets inriktning inför 2014. Stora stadsutvecklingsprojekt kommer att startas i nordvästra staden (Börje Tull) och söderut (Ulleråker). Uppsalas bostadsmarknads potentialer ska kommuniceras än mer i syfte att öka byggtakten. Detaljplaner för nya bostäder ska ha fortsatt högsta prioritet.

Staden växer på båda sidor om Fyrisån och behovet av förbindelser i alla dess former ökar. Arbetet med hållbart resande och hållbara transporter behöver intensifieras och bedrivs i samverkan med flera aktörer. Under 2013 kommer beslutsunderlag arbetas fram gällande gemensamma mål för kollektivtrafiken i Uppsala stad 2020 och 2030 med målsättningen att införa ett nytt linjenät 2015. En utredning kring möjlighet och kostnad för spårväg samt ett första steg för en ansökan om finansiering av spårtaxi kommer att genomföras. Kommunen kommer att delta aktivt i Regionförbundets arbete med revidering av länstransportplanen samt i Trafikverkets arbete med åtgärdsplanering i syfte att få in de infrastruktursatsningar som krävs för Uppsalas fortsatta utveckling.

Regeringen har under det senaste året tillsatt en lång rad utredningar på bygg- och bostadsområdet. Åtgärderna som följer av dessa utredningar kan påverka Uppsala kommun i stor utsträckning vilket gör att en aktiv dialog och beredskap är av stor vikt.

Stadsdelsutveckling

Arbetet med stadsdelsutveckling förstärks och den nya funktionen finansieras av flera uppdragsnämnder. Syftet är att vidareutveckla samarbetet mellan nämndernas respektive kontor med målsättningen att nå en tydligare måluppfyllelse. Under 2013 kommer ett verktyg med syfte att mäta välfärdsutvecklingen över tid utvecklas. Samverkan med ideella sektorn och dess organisationer med särskilt fokus på insatser i stadsdelsutveckling, samhällsintroduktion och andra integrationsinsatser kommer att utvecklas.

Näringsliv och företagsklimat

Under 2013 inleds en treårig försöksverksamhet med namnet STUNS Energi som ersätter projektet Energihuset vilket avslutades 2012. STUNS Energi inriktas på att etablera testbäddar och först ut är ett projekt med fokus på solenergi. STUNS Energi förväntas få en viktig roll i kommunens klustersatsning inom clean tech, särskilt när det gäller etablering av testbäddar och demonstrationsanläggningar. Innovationsupphandling som ett verktyg för att främja företagsutveckling blir allt viktigare. Arbetet med den treåriga handlingsplanen för ett bättre näringslivsklimat och arbetsmarknad samt ICT- och clean tech-projekten fortsätter.

Samhällssubventionerade resor

Inom färdtjänsten kommer utveckling av kvalitetsarbetet och kontinuerliga uppföljningar att fortsätta. Under 2013 fortsätter samarbetet med den regionala kollektivtrafikmyndigheten och ett nytt förslag till linjenät med förslag till olika system kommer att presenteras. En utredning kring spårvägens kostnader och utmaningar m.m. tas fram och kommunen går vidare med att hitta medfinansiering till fortsatta utredningar för föreslaget till spårtaxibana för sträckan Resecentrum-Akademiska sjukhuset - Biomedicinskt centrum. Detta görs tillsammans med bland annat Trafikverket.

Fritid och kultur

Området omfattar allmän fritids- och kulturverksamhet, fritids- och friluftsanläggningar, fritidsgårdar, teaterverksamhet, musik- och kongressverksamhet, biblioteksverksamhet, bad- och sportanläggningar, kulturmiljövård, konst- och museiverksamhet, stöd till föreningsliv och studieorganisationer, musik- och idrottsskolor samt det fria kulturlivet.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Samtliga mål inom verksamhetsområdet uppnås eller förväntas vara på väg att uppnås. Uppsala är en stad med ett rikt utbud i grunden, där många aktörer samverkar och skapar ett attraktivt utbud för medborgaren. Till detta kommer det strategiska läget med närhet till ett stort regionalt utbud. Under året fattade kommunfullmäktige beslut om stöd till alliansen bakom den bästa arenan, satsningen på en innebandy och friidrottsarena på Gränby sportfält. Arbetet med uppförande av multihallar på Fyrishovsområdet har fortskridit. Uppsala klättrade från sjätte till femte plats på listan över landets bästa idrottskommuner.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: *Bidrag till barn och ungas fritid i form av markeringsavgifter och anläggningsstöd ska utformas rättvist.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

År 2013 införs nya bidragsregler för barn- och ungdomsföreningar. De nya formerna av föreningsbidrag ska bland annat leda till ett ökat stöd till ungdomsidrotten vid sidan av kontantstöd och anläggningssubventioner. Införandet av de nya reglerna har därtill medfört en tätare dialog mellan nämnden och föreningarna.

Inriktningsmål: *Elitidrottens förutsättningar ska förbättras ytterligare genom fortsatt samverkan mellan idrottsorganisationerna, näringslivet och kommunen.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Samverkan inom både elitidrott och profilidrott sker med Upplands idrottsförbund. Samarbetet inom Elitidrottsstaden, ett samarbetsprojekt mellan Uppsala kommun, ett antal elitidrottsföreningar/individuella elitidrottare och Upplands idrottsförbund fortsätter att utvecklas. Kommunen har utvecklat en omfattande verksamhet på elitnivå bland annat via riksgymnasium. Celsiusskolan är Sveriges största idrottsgymnasium med antagning till 20 olika idrotter och drygt 550 utbildningsplatser.

Målet är att förutsättningarna för att bedriva elitidrott ska bli bättre bland annat genom att tillgången till bokningsbara tider i kommunens lokaler och anläggningar för föreningslivet ökar.

Inriktningsmål: *Bredd- och ungdomsidrott ska stärkas och uppmuntras.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Under året har tillkommit fler bokningsbara timmar för skolor och föreningslivet genom den nya Rosendalshallen. Allaktivitetshuset med bland annat möjlighet till klättring, parkour samt skateboard har öppnats. Motionsspåret vid Röbo har upprustats, bland annat har en plats med gymtrustning iordningställts.

Inriktningsmål: *Uppsalas kultur är tillgänglig för alla och kännetecknas av nyskapande och hög kvalitet.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Målet ska uppnås genom en ökad tillgänglighet där ett större utbud av fritidsaktiviteter förläggs till tider då ungdomarna har mest disponibel tid. Dessutom ska kommunala fritidsgårdar samverka med den ideella sektorn för ett brett fritids- och kulturutbud. Under första halvåret 2012 har 31 föreningar beviljats bidrag, något färre än tidigare år.

Kulturnämndens mål om att 30 procent av evenemangsanslaget ska gå till evenemang på landsbygden och i ytterstaden och att en lika stor del av budgeten för offentlig konstnärlig gestaltning ska finansiera projekt i ytterstaden och på landsbygden har uppnåtts. Utbudet på Uppsala stadsteater och UKK förnyas löpande och möter en bred och uppskattande publik.

Inriktningsmål: *Uppsala kommun ska stötta kulturlivets utveckling genom den ideella sektorns kulturverksamhet och genom samverkan med det fria och professionella kulturlivet.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Kulturnämnden har lämnat sju stipendier samt många bidrag och stöd i olika form till studieförbund och det fria och professionella kulturlivet. Kommunen stöd till kulturevenemang och kulturfestivalen har fortsatt på oförändrad nivå. Produktionsbidrag har även lämnats till nio teater- och dansgrupper. Under året har Fyrisbiografen kunnat digitaliseras med hjälp av stöd från kommunen och statliga medel från Svenska Filminstitutet.

Inriktningsmål: *De kulturella uttrycken ska öka i offentliga miljöer.*

★ Målet är uppnått

Många projekt för offentlig konst är klara och invigda i år som exempelvis Resecentrum, Dragarbrunnsgatan och stadsträdgården. Fortsatt ökning av publika evenemang sker på offentliga platser.

Inriktningsmål: *Attraktionskraften i konsten ska öka genom att den exponeras på olika mötesplatser.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Under året har ett nytt samarbetsprojekt genomförts med Uppsala stadsteater för att lyfta den offentliga konsten på Teatergalleriet. Enligt Uppsalaenkäten svarade 62 procent att det är viktigt eller mycket viktigt att det finns konstverk på gator och torg.

Inriktningsmål: *Det litterära Uppsala ska vidareutvecklas.*

★ Målet är uppnått

Uppsalas författare och deras verksamhet har synliggjorts genom samarbetsprojekt och uppdrag. Uppsala kommun har under året välkomnat en ny fristadsförfattare.

Viktiga händelser

Barn och unga

I Stenhagen har fritidsombud tillsatts i alla kommunala verksamheter. Fritidsombudens uppgift är att informera om fritidsutbudet i stadsdelen, att vara en kanal för målsmän och andra vuxna och att beskriva behov och idéer till verksamhetsutveckling. På skolan i

Stenhagens Bildnings- och kulturcentrum erbjuds alla elever i årskurs 7 till 9 undervisning i föreningskunskap. Under året har ungdomar bildat arton nya föreningar i stadsdelen.

Under året har kulturnämnden genomfört en omfattande översyn av nämndens kulturbidrag. En mindre översyn av nämndens stöd till kultur i vård och omsorg samt det stöd som lämnas till de studieförbund som är aktiva i Uppsala kommun för samma ändamål har genomförts. Under året har det genomförts ett antal projekt med anledning av att Uppsala kommun är finskt förvaltningsområde.

Inom ramen för satsningen Kultur för utveckling har kommunens olika verksamheter varit under året involverad i följande delprojekt: Biotopia i Vasaparken, Fredsstaden Uppsala, Kulturstaden Uppsala, Kulturella spår i stadsrummet och Nya rum för konsten.

Under året har arbetet med att utveckla det Litterära Uppsala fortsatt med bland annat en satsning på programverksamhet, evenemang och workshops inom biblioteksverksamheten men även på andra kulturinstitutioner som till exempel Reginateatern. Under året har en ny fristadsförfattare hälsats välkommen till Uppsala. Sveriges kommuner och landsting uppmärksammade särskilt Uppsala kommuns fristadsarbete i samband med sin årliga kulturkonferens.

Ett flertal större konstnärliga gestaltungsprojekt har under året avslutats och invigts, bland annat längs med Dragarbrunnsgatan, vid Resecentrum och i Stadsträdgården. Under året har ett försöksprojekt tillsammans med Uppsala stadsteater under namnet Offkonsten c/o Teatergalleriet genomförts. Genom fyra olika konstutställningar på Teatergalleriet kunde konst ur Uppsala kommuns offentliga konstsamling samt verk av kulturnämndens stipendiater visas upp.

Programverksamheten Arkiven i Sandbacken har tillsammans med Folkrörelsearkivet genomförts med gott resultat. Stadsarkivets jubileumsutställning från 2011 har fortsatt att visas på bibliotek och i trygghetsboenden under hela året.

Stadsarkivet och Folkrörelsearkivet för Uppsala län genomförde ett gemensamt program på temat Å vilket liv- historiska djupdykningar i Fyrisån, något som var mycket lyckat med ca 900 besökare. Det skolpedagogiska program som stadsarkivet och Upplandsmuseet arbetat fram tillsammans genomfördes också vid ett antal tillfällen 2012. Målet med detta projekt är bland annat att väcka intresset för kulturarvsinstitutioner hos barn.

Idrott och fritid

Arbetet med att profilera Uppsala som idrottsstad har fortsatt och Uppsala har klättrat från sjätte till femte plats på listan över landets bästa idrottskommuner. Även samverkansprojektet elitidrottsstaden har fortsatt. Vid en lokal idrottsgala på Fyrishov delades kommunens stipendium till årets elitidrottare ut.

Uppsala Studenters IF har invigt sin idrottsanläggning vid Rosendal. Kommunen hyr tid i hallen som även utrustat för föreningars och skolors behov.

Idrotts- och fritidsnämnden övertog från 1 januari 2012 ansvaret för inhyrning, verksamhetsdrift och bokning av ett drygt 50-tal idrottshallar som tidigare hyrts direkt av skolorna. Under våren genomfördes en erfarenhetskonferens i Uppsala med inbjudna kommuner kring frågor om ansvar och drift av idrottshallar.

Allaktivitetshuset som är inrymt i f.d. slottsfabrikens lokaler invigdes 15 september och tidigare under samma vecka invigdes en skateboardpark som byggts i samband med upprustning av Kapellgårdsparken. I allaktivitetshuset samlas skateboard, BMX, klättring, parkour och dans. Genom denna anläggning möter kommunen behov från medborgare att i egen regi organisera sådana fritidsaktiviteter som inte fångas upp av det traditionella föreningslivet.

Vid Rörkens motoranläggning har arbete genomförts för förbättrad säkerhet enligt motorcykelförbundets regler. Arbete har också utförts vid Gränby ishall för att klara allsvenska hockeyligans arenakrav.

Idrotts- och fritidsnämnden har stöttat motionsevenemanget Hitta-Ut som genomförts av orienteringsklubben Linné under perioden maj-oktober. Sammanlagt har 3 500 uppsalabor mellan 0 och 92 år sökt upp 175 000 kontroller och avverkat mer än fem varv runt jorden.

Ekonomiskt utfall

	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012
Nettokostnader (mnkr)	369	425	422

Årets nettokostnader är 422 miljoner kronor, av dessa har biblioteken kostat omkring 75 miljoner kronor, kulturarbetet och bredare bemärkelse 102 miljoner kronor. Kostnaden för idrotts- och fritidsanläggningar uppgick till 153 miljoner kronor och fritidsgårdarna till 32 miljoner kronor.

Årets överskott mot kommunfullmäktiges budget är 3 miljoner kronor. Detta förklaras bland annat av att gatu- och samhällsmiljönämnden tilldelats kommunbidrag avseende förbättringar av tillgänglighet och information på Kultur och fritidsområdet, men att kostnaderna redovisats under infrastruktur. Ett överskott på 4,2 miljoner kronor förklaras av lägre drift- och underhållskostnader av Uppsala konsert och kongress. Idrotts- och fritidsnämndens underskott på 4,8 miljoner kronor beror på att nämnden fått en större andel av de gemensamma kostnaderna för kontoret för samhällsutveckling (KSU) än förväntat, bland annat för inhyrningen fastigheten Lokföraren.

Framtiden

Barn och unga

Under åren 2013 till 2015 ska nya fritidsklubbar starta i Årsta, Innerstaden/Fålhagen, Almunge, Gamla Uppsala/Nyby, Gåvsta och Ramstalund. Planer finns även att starta en ny fritidsklubb i södra Gottsunda. Etableringen av nya fritidsklubbar kommer att öka tillgängligheten till fritidsverksamhet och skolbarnsomsorg.

Tid för start av Sävja kulturcentrum har reviderats till oktober 2014. Kulturcentret ska vara en social träffpunkt som ska bidra till att stärka områdets identitet. Centret anknyter till kommunfullmäktiges mål om att det sociala perspektivet ska ha en tydligare roll i samhällsplaneringen.

Kulturnämndens verksamhet

I takt med att Uppsala kommun växer ökar trycket på kulturinstitutionerna liksom kravet på att erbjuda ett utbud av hög kvalitet. Behovet av att utöka kulturnämndens stöd till det fria professionella kulturlivet och till kulturevenemang och festivaler är därför mycket angeläget. Under 2013 kommer kulturnämnden att ta fram förslag till nya riktlinjer för kulturstöd. Nämnden kommer också att arbeta vidare med viktiga gränsdragningsfrågor kring Uppsala

kommuns ansvar för barn- och ungdomskultur samt kultur i vård och omsorg. Arbetet kommer att fortsätta med att utveckla Uppsala slott till ett konst- och museicentrum samt att utveckla Uppsala stadsbibliotek för att bli ett litterärt centrum. Förslag till kulturmiljöprogram för Uppsala kommun kommer att tas fram 2013 i samverkan med plan och byggnadsnämnden.

Inför jubileumsåret 2014 kommer nämnden att samla sina resurser för att arbeta vidare med olika delprojekt inom ramen för satsningen Kultur för utveckling. Fokus kommer att läggas på arbetet med projekt som rör Fredsstaden Uppsala.

Arkivverksamhet

Samverkan mellan arkiv, bibliotek och museer och andra samarbetspartners utvecklas ytterligare med målet att skapa ännu fler former för att gemensamt levandegöra vårt skrivna kulturarv för Uppsalas medborgare. Samarbetet med skolan växer mot bakgrund av de nya läroplanerna. Lokalhistoriker och den akademiska forskningen uppmärksammar allt mer de kommunala historiska källornas innehåll och värde för forskningen.

Ökad registrering och digitalisering av de stora bestånden med analoga äldre kommunala handlingar, bilder och ritningar är en önskvärd utveckling för tillgängliggörande och är den form som medborgare och forskare allt mer förväntar sig. Samtidigt kommer stadsarkivets roll som vägledare av hur handlingarna ska tolkas och sättas i sitt förvaltningshistoriska sammanhang att öka.

Idrott och fritid

Uppsala behöver fler anläggningar för att ge möjligheter för fler att delta inom idrotten. Behov av idrottsanläggningar finns inte bara hos föreningarna. Fler, och en bredare grupp av medborgare, ställer nya krav på att kunna organisera sin fritid på egen hand och hitta former och tid då man själv vill idrotta, utanför det traditionella föreningslivet. Fler fortsätter att vara aktiva längre upp i åldrarna. Skolans behov av idrottsanläggningar har också ökat genom det fria skolvalet.

Aktuella idrotts- och fritidspolitiska program och en strategisk plan för lokalförsörjning ska utarbetas under 2013 och kommer att utgöra nödvändigt underlag för att klara en hållbar utveckling av idrottens anläggningar.

Nya idrottsarenor på Studenternas IP liksom arbete med iordningställande av Gränby sportfält är angelägna framtidssatsningar. Exempelvis måste Gränby ishall delvis byggas om för att förbättra funktionaliteten.

En utmaning för kommunen är att Idrottsförbund och ligor alltmer ställer nya krav på utrustning och utformning av kommunens befintliga arenor för elitidrott. Kraven ställs utan föregående dialog och många gånger med kort varsel utan möjlighet till långsiktig ekonomisk planering.

Pedagogisk verksamhet

Verksamhetsområdet är kommunens enskilt största sett till kostnader och omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särvox samt svenska för invandrare.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Skolresultaten ligger högre än riksgenomsnittet för både grundskola och gymnasiet och har utvecklats positivt. Gymnasieskolans resultat ligger bland de högsta 25 procenten av kommunerna medan grundskolan behöver förbättra resultatet för Uppsala ska uppnå en likadan rankning. Tryggheten är god i de pedagogiska verksamheterna men ambitionen måste alltid vara att den ska förbättras. Totalt sett konstateras att området har behov av ytterligare insatser på flera områden och att ett utrymme finns för utveckling.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: Skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet med höga kunskapsmål. Resultaten i Uppsala kommuns skolor ska vara bland de bästa i landet. Varje skolas resultat ska ligga över riksgenomsnittet.

Målet kommer att uppnås.

De senaste tre åren har Uppsala funnits bland de 25 procent av kommunerna med de bästa resultaten i gymnasieskolan. Andelen elever som fullföljde gymnasieutbildning på 4 år uppgick 2012 till 75 procent, vilket är 2 procentenheter högre än 2011. Samtidigt är den genomsnittliga betygspoängen oförändrad på 14,2 medan andelen elever med behörighet för högskolestudier sjönk något. Den genomsnittliga betygspoängen varierar dock stort mellan skolorna, från 17,4 till 11,2. I hälften av skolorna ligger den genomsnittliga betygspoängen under rikets på 14,0.

Avgångseleverna skolarbetet 2011/2012 hade de högsta betygen på 14 år. Det genomsnittliga meritvärdet uppgick till 221 poäng, jämfört med 217 föregående skolar. 81 procent som uppnått målen i samtliga ämnen, 2 procentenheter fler än föregående skolar. Resultatförbättringen är störst för gruppen elever med utländsk bakgrund där både pojkars och flickors genomsnittliga meritpoäng ökade med 20 respektive 11 poäng. Andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen varierar mellan skolorna 100 och 66 procent och det genomsnittliga meritvärdet mellan 273 och 193 poäng.

Den stora variationen i resultat mellan Uppsala skolor återstår dock.

Inriktningsmål: Förskolan och skolan ska präglas av trygghet. Vi har nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld.

Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

I Uppsala upplever 97 procent av föräldrarna att de är trygga när deras barn är i förskolan. I barnenkäten uppger åtta av tio barn att de känner sig trygga och lika många uppger att de vuxna säger till om barn är elaka mot varandra. Men endast sex av tio uppger att vuxna säger till om andra vuxna är elaka mot barn. Detta är en försämring från 2011.

Merparten av eleverna känner sig trygga när de är i skolan, i stort sett ingen förändring jämfört med 2011. Känslan av trygghet är också fortsatt hög i skolan och i fritidsverksamheterna. Samtidigt upplever eleverna att de vuxna i högre utsträckning reagerar när barn är elaka mot andra barn än när vuxna är elaka mot barn.

I årets enkätundersökning uppger 94 procent av eleverna att de känner sig trygga i gymnasieskolan. Flickor uppger att de är något tryggare än pojkarna. Icke desto mindre framhåller en femtedel av eleverna att det förekommer trakasserier och kränkningar. Det finns således fortfarande skolmiljöer där ännu det inte råder nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld.

Inriktningsmål: *Förväntningarna på alla elevers kunskapsresultat ska vara höga*

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Hälften av barnen uppger att förskolans medarbetare talar om vad de är bra på och nio och tio anser att medarbetarna tror att barnen kan lära sig nya saker. Nio av tio föräldrar anser att förskolans medarbetare har förväntningar på barnen.

I en tredjedel av grundskolorna uppger 90 procent av eleverna i skolår 5 och 8 att lärarna har höga förväntningar på deras skolresultat. Uppföljningen visar att elever med höga förväntningar på sig betydligt större utsträckning har högre meritvärde. Det finns dock fortfarande skolor där elever inte upplever höga förväntningar på deras resultat. Dessa skolor behöver vidta åtgärder för att ändra detta.

I gymnasieskolan och vuxenutbildningen uppger nio av tio elever att lärarna förväntar sig att de ska uppnå målen i alla ämnen. Uppföljning visar att elever med höga förväntningar på sig i betydligt större utsträckning har högre meritvärde.

Inriktningsmål: *Entreprenöriellt lärande och entreprenörskap ska finnas i alla skolor.*

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Genom projektet Gnistan har ca 1200 pedagoger från förskolor och skolor tagit del av kompetenshöjande insatser under två och ett halvt år. Ett entreprenöriellt lärande ska ge elever möjligheter att hitta egna drivkrafter och egen motivation till lärandet. Elevenkäten visar emellertid att mindre än hälften av eleverna i årskurs 8 tycker att skolarbetet är så intressant att de får lust att lära sig mer. Stödet till skolorna att utveckla ett entreprenöriellt lärande fortsätter.

Inriktningsmål: *Högsta prioritet i grundskolan har läsförståelse, skriv- och räkneinlärning i åk 1-3. En läs-, skriv- och räknegaranti införs*

★ **Målet är uppnått**

Tidiga satsningar i förskolan och de första skolåren prioriteras. Föräldrar som i högre utsträckning upplever att de får information om barnens utveckling är också mer nöjda med förskolans arbete med språk och matematik. En läs-, skriv- och räknegaranti har införts i syfte att tidigt ge stöd för att alla elever ska uppnå målen i årskurs 3. Åtgärder sätts in med målet att eleverna ska läsa och skriva när de lämnar årskurs 3.

Inriktningsmål: Uppsalas skolor ska aktivt arbeta med att konkretisera och levandegöra den grundläggande etik och värdegrund som det svenska samhället vilar på.

☉ Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Andelen barn och ungdomar som tycker att det märks att alla är lika värda, och som anser att de får delta i arbetet med likabehandlingsplanen är i stort sett på samma nivå som föregående år. I skolår 5 tycker 85 procent av eleverna att det märks att alla är lika värda, medan i skolår 8 endast 75 procent tycker likadant. Andelen elever som anser att de får vara med i arbetet med likabehandlingsplanen uppgår till 55 procent i årskurs 5 och 44 procent i årskurs 8 samt 40 procent i gymnasieskolan. Av enkätundersökningarna framgår därmed att delaktigheten är lägre i de högre åldrarna, samt att aktivt likabehandlingsarbete inte pågår i alla skolor.

Viktiga händelser

Högsta betygen på 14 år och minskade klyftor

De uppsalaelever som gick ut årskurs nio under 2012 hade de högsta betygen på 14 år, vilket är så långt tillbaka som det finns statistik. Betygsstatistiken visar även att gapet minskar mellan olika elevgrupper. Barn till lågutbildade föräldrar, elever med utländsk bakgrund och pojkar har fortfarande lägre betyg, men knappar in på övriga elever. Detta gäller oavsett om man ser till meritmedelvärde eller till andelen elever med godkänt i samtliga ämnen. Barn- och ungdomsnämnden fördelar mer pengar till skolor som har många elever med bland annat lågutbildade föräldrar. De minskade klyftorna är ett tecken på att sättet att fördela pengar till skolorna ger effekt.

Stärkt föräldraskap hos förskoleföräldrar

Programmet för positivt föräldraskap (Triple P) i förskolan har gett goda resultat hos både föräldrar och barn. En minskning av ineffektiva föräldrastrategier, en förbättrad tilltro till sin egen förmåga som förälder och en bättre psykisk hälsa var några av effekterna hos föräldrarna. Resultatet visar även att programmet minskade antalet barn med uppförandeproblem. En hälsoekonomisk analys visar att Triple P i förskolan ger ekonomiska vinster både på kort och på lång sikt. Enligt beräkningarna skulle driften av stödet betala sig själv och börja gå med vinst efter två år. Barn- och ungdomsnämnden har därför beslutat att fortsätta satsningen med Triple P för föräldrar med barn i förskoleåldern och samarbetet med Uppsala universitet.

Anpassning av lokaler ger pengar till undervisning

Antalet ungdomar i gymnasieålder minskar. För att undvika att kostnader för tomma lokaler tar pengar från undervisningen togs det under hösten fram förslag på hur lokaltorna ska minska för att passa det minskade elevtalet. En anpassning som det fattats beslut om under året är att låta verksamheten på Grafiskt utbildningscenter flytta till Bolandgymnasiet.

Fler förskolor för att möta större barnkullar

Antalet barn i förskoleålder ökar. Under året har sammanlagt sex nya förskolor öppnat: två kommunala och fyra fristående. Därutöver har två nya öppna förskolor öppnats, båda i privat regi. Det finns dock fortfarande ett behov av nya förskoleplatser och ett intensivt arbete pågår i kommunen för att få fram lämplig mark och lämpliga lokaler som uppfyller lagens krav.

Alla barn får rätt till fritidshem

Från och med 2013 får alla barn rätt till plats på fritidshem. Det innebär att elever som har föräldrar som är föräldralediga, arbetslösa, sjukskrivna eller av annan anledning inte arbetar ges rätten att gå på fritids. Satsningen ska bidra till att fler elever uppfyller kunskapsmålen eftersom fritidshemmen i och med nya skollagen har ett delansvar för elevernas kunskapsutveckling.

Bättre mottagande av nyanlända barn

Alla barn ska få en optimal skolgång utifrån sin bakgrund och sina förutsättningar. Centrum för introduktion i skolan (CIS) är kommunens mottagningsenhet för nyanlända barn och ungdomar. Under 2012 fick CIS ett förstärkt uppdrag för att kommunen på ett bättre sätt ska genomföra utbildning för nyanlända elever. Ersättningen till grundskolor för extra kostnader för nyanlända barn och ungdomar har under flera år successivt förskjutits från anslagsfinansiering till en individbaserad finansiering. Det innebär att ersättningen idag i högre grad ser det enskilda barnets behov och ger bättre förutsättningar för inkludering.

E-tjänst gör det lättare att välja

E-tjänsten "Hitta och jämför" på uppsala.se gör det lättare för kommunens invånare att välja förskola eller skola. Jämförelsetjänsten omfattar pedagogisk verksamhet från förskola till vuxenutbildning. Tjänsten innehåller statistik om exempelvis lärartäthet och betygsresultat, men också om hur elever upplever sin skola. En viktig källa till informationen är kommunens samordnade uppföljning av pedagogisk verksamhet. Genom att ställa frågor på samma sätt går det att jämföra förskolor och skolor med varandra, oavsett om de är kommunala eller fristående.

Ekonomiskt utfall, förskoleverksamhet

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET	Nettokostnaderna för förskoleverksamhet n är 11 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges
Nettokostnader (mnkr)	1 171	1 242	1 230	-11	
Antal inskrivna barn	10 596	11 021	10 905	-116	
Nettokostnad per inskrivet barn (tkr)	110	112	112	0	

budget. Detta beror på att antalet inskrivna barn varit lägre än beräknat. Andelen barn 1 till 5 år som tog del av förskoleverksamheten uppgick till 88 procent, jämfört med de 89 procent kommunfullmäktig planerade.

Vårdnadsbidrag om totalt 8 miljoner kronor betalades ut till 217 barn per månad i genomsnitt. Detta är 17 barn färre än 2011 och 55 färre än 2010. Kostnaderna för vårdnadsbidraget är 2 miljoner kronor lägre än budgeterat och 1 miljon kronor eller 6 procent lägre än 2011.

Under 2012 tillkom sex nya förskolor, två kommunala och fyra fristående. De kommunala förskolorna är Vallvägen i Ulltuna, och Himmelsvägen i Störvreta. De fristående förskolorna är Malma Backe i Valsätra, Hälsan i Årsta, Eddaförskolan i Gottsunda samt Majgårdens förskola i Störvreta. Under året har barnomsorgsverksamheten förstärkts med två nya öppna förskolor, Bubblan i Industristaden i C-företags regi och Vaksala/Årsta i Uppsala kyrkliga samfällighets regi.

	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2012	FÖRÄN- D- RING	Antalet barn inskrivna i förskolan var 116 färre än beräknat, men 309 fler än föregående år, men enbart 259 fler räknat i heltidsplatser. De nya
Antal inskrivna barn omräknat till heltid	8 901	9 160	259	
Nettokostnader per heltidsbarn (tkr)	131	133	3	
Andel barn i enskild regi (%)	29	31	2	
Nettokostnader per heltidsbarn egen regi (tkr)	122	127	5	
Servicegrad (%)	87	88	1	

platserna tillkom i de fristående förskolorna.

Under året har både personaltätheten och antalet barn per avdelning förbättrats. I genomsnitt var personaltätheten 5,4 (5,6) barn per årsarbetare i de kommunala förskolorna och 4,3 (4,9) i de enskilda. Antalet barn per avdelning uppgick i genomsnitt till 17,3 (17,8) i kommunala förskolor och till 15,8 (16,8) i enskilda förskolor. Nettokostnad per heltidsförskoleplats uppgick till 133 000 kronor, vilket är drygt 2 procent högre än 2011.

Under våren 2012 fanns det få platser, och därför fick inte 370 barn den placering föräldrarna hade önskat. Detta ändrades efter sommar när ett stort antal platser frigjordes då en årskull lämnade förskolan för förskoleklass. Betyddigt fler fick därmed den placering de i första hand önskade. Förseningar i etableringen av nya förskoleplatser kommer att medföra en platsbrist även under våren 2013, men inte i lika hög grad som våren 2012.

Ekonomiskt utfall, skolverksamhet 6-15

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
--	-----------------	----------------	-----------------	---------------------------------

Nettokostnader (miljoner kronor) 1 850 1 879 1 878 -1

De samlade nettokostnaderna för skolverksamheterna för barn 6-15 är i linje med kommunfullmäktiges budget på 1 879 miljoner kronor. Barn- och ungdomsnämnden hade dock i sin budget för verksamhetsåret 2012 omfördelat 1 miljon kronor från fritid och kultur och 4 miljoner kronor från förskoleverksamheten för att täcka ett befarat underskott inom grundskoleverksamheten.

Fler elever i fristående skolor

	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2012	FÖRÄN- RING
<i>Antal elever (genomsnitt under året)</i>			
Skolbarnsomsorg	7 187	7 323	136
Förskoleklass	2 150	2 190	40
Grundskola	17 555	17 640	85
Grundsärskola	200	177	-23
6-15 år exkl. grundsärskola	19 705	19 830	125
Andel elever i fristående grundskola	17	18	1
<i>Nettokostnader (tkr) per elev</i>			
6-15 år exkl. grundsärskola	90	91	1
Grundsärskola	413	457	45

Antalet elever i grundskola och förskoleklass ökade med 125. År 2011 var första året då antalet elever i 6-15 år började öka efter ett decennium med vikande tal. Elevtalet ökar i de fristående grundskolorna medan den kommunala grundskolan fortsätter att tappa elever, fast i mindre omfattning än tidigare år. Andelen elever i fristående grundskola uppgår till 18 procent, knappt en

procentenhet högre än 2011.

Jämfört med 2011 ökade nettokostnad per elev i grundskolan med knappt 1 000 kronor och i grundsärskolan med 45 000 kronor. Nettokostnadsökningen i grundsärskolan beror på det fortsatta elevtappet som inleddes 2008. Sedan dess har antalet elever i grundsärskolan minskat med 46 procent. Minskningen har skett bland elever i särskoleklass, medan i träningsklasser har antalet elever i stort sett varit oförändrat. Detta medför en högre kostnad per elev då elever i träningsgrundsärskola har ett större behov. Svårigheten att anpassa kostnaderna till elevunderlaget märks på ett påtagligt sätt inom grundsärskolan. I år minskade antalet elever med 12 procent, samtidigt ökade den genomsnittliga nettokostnaden per elev med 11 procent.

Ekonomiskt utfall Gymnasieskola mm

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (miljoner kronor)	929	913	928	14
Varav:				
Gymnasieskola	750	719	730	11
Gymnasiesärskola	69	72	66	-6
Kommunal vuxenutbildning	111	123	132	9

För gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning redovisas ett samlat underskott om 14 miljoner kronor. Både gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning redovisar nettokostnader över kommunfullmäktiges budget medan gymnasiesärskola redovisar överskott.

Underskottet inom gymnasieskolan beror på ökade genomsnittskostnader per elev utöver det budgeterade. Införandet av den reformerade gymnasieskolan GY2011 förklarar en del av kostnadsökningen, då fler ungdomar inte klarade behörigheten till de nya nationella programmen. Dessa blev istället hänvisade till introduktionsprogram som är dyrare. Bland orsakerna bakom de ökande kostnaderna finns även ökade ersättningar till idrottsutbildningen samt till elever i behov av stöd för elevassistenter och transport.

Underskottet inom kommunal vuxenutbildning beror huvudsakligen på att statsbidraget för Yrkesvux inte fördelats över åren för att matcha förskjutning i utbildningen. Istället redovisades positiva resultat för åren 2010 och 2011 om sammanlagt 16 miljoner kronor. Jämfört med 2011 ökade nettokostnaderna för kommunal vuxenutbildning med drygt 21 miljoner kronor eller 19 procent. Delvis beror detta på att antalet studerande i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning ökade med drygt 9 procent.

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
<i>Antal elever (genomsnitt under året) i:</i>				
Gymnasieskola	7 572	7 289	7 261	-28
Gymnasiesärskola	192	210	177	-33
<i>Andel elever i fristående gymnasieskola (%)</i>	24,1	-	23,8	-
<i>Andel 16-19 år i gymnasial utbildning (%)</i>	76,3	76,8	76,2	-0,6
<i>Nettokostnad per elev (tkr)</i>				
Gymnasieskola	99	99	101	2
Gymnasiesärskola	358	344	372	28

Jämfört med föregående år minskar antalet elever i gymnasieskolan med 311 eller 4 procent. Detta förklaras av den demografiska utvecklingen som inleddes 2011 och förväntas fortsätta till 2016. De minskande elevtalen medför stora

påfrestningar på skolorna i form av omställningsbehov.

Ersättningen varierar stort

I genomsnitt uppgick nettokostnad per elev till 101 000 kronor, vilket är knappt 2 procent högre än 2011. Nettokostnaden är avhängig vilka utbildningsprogram eleverna väljer. Grundersättningen som utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betalar för undervisning och lokaler varierar beroende på program och inriktning. År 2013 är exempelvis grundersättningen till naturbruksprogrammen skog och lantbruk 210 000 kronor respektive 214 000 kronor, medan ersättningen till riksrekryterande Naturvetenskap bioteknik uppgår till 78 000 kronor. Grundersättningarna till elitidrottsprogrammen varierar mellan 62 000-86 000 kronor.

Även strukturersättningen varierar utifrån hur bra eleverna i skolan brukade uppnå målen eller klarade behörigheten till högskolestudier. År 2013 varierar strukturersättningen mellan 2 000 kronor och 11 000 kronor per elev.

Allt färre elever i särskolan

Antalet elever i gymnasiesärskolan blev färre än beräknat. På senare år har ett ökande antal elever skrivits ut från både grundsärskola och gymnasiesärskola på föräldrarnas begäran. Dessutom är det fler elever som stannar kvar i grundsärskola och går år 10 och 11 där. De fallande elevtalen förklarar delvis den ökande kostnaden per elev då de fasta kostnaderna fördelas på allt färre elever.

Framtiden

Fler lärare behövs

En ovanligt stor andel av lärarna i förskolan och grundskolan kommer att lämna sina arbeten och gå i pension de närmaste åren. Behovet av nya lärare förstärks av att antalet barn ökar under samma tid. Dessutom ställer den nya skollagen hårdare krav än den gamla på lärarnas utbildning. Från 2015 får lärare endast undervisa i det eller de ämnen som ingår i deras utbildning. Sammantaget innebär förändringarna att skolor och huvudmän måste arbeta mycket aktivt med kompetensutveckling och att matcha lärarnas behörigheter med lärartjänster.

Fortsatt anpassning av lokaler

Antalet yngre barn kommer att fortsätta öka och antalet ungdomar i gymnasiet kommer att fortsätta minska under de närmaste åren. Det innebär att det behövs fortsatta anpassningar av lokaler i förhållande till årskullarnas storlek. Här eftersträvas lösningar som gör det möjligt att ställa om lokaler från exempelvis grundskola till förskola för att bättre svara upp mot förändringar i årskullarnas storlek.

Ny gymnasiesärskola

Hösten 2013 startar den nya gymnasiesärskolan i hela landet. Det nya regelverket stämmer bättre överens med det som gäller för gymnasieskolan, vilket underlättar inkludering och samverkan. Den nya gymnasiesärskolan är också utformad för att öka kvaliteten och arbetsmarknadsanknytningen i utbildningen. Den innebär att fokus förskjuts från ett huvudsakligt omsorgsperspektiv till mer av ett kunskapsperspektiv.

Bra förutsättningar för förbättrad kvalitet

Under 2013 genomför Skolinspektionen en så kallad regelbunden tillsyn av pedagogisk verksamhet i Uppsala kommun. Tillsynen väntas ge viktig information om hur de pedagogiska verksamheterna kan utvecklas, inklusive kommunens ansvar för verksamheterna. Vid sidan av tillsynen får alla förskolor och skolor en årlig återkoppling av sina resultat från den kommungemensamma uppföljningen där de också kan se hur de ligger till i förhållande till andra.

Möjligheten att själv välja utbildning i svenska för invandrare ökar

Från hösten 2013 kommer de som är behöriga till utbildning i svenska för invandrare (sfi) att själva kunna välja utbildningsanordnare. Några inriktningar är undantagna och kommer även fortsättningsvis att genomföras i kommunal regi, men sammantaget kommer upphandlingen att föra över makten att välja utbildning till den enskilde kommuninvånaren.

Effektivare väg till egen försörjning

Från halvårsskiftet 2013 blir det lättare för kommuninvånare som har behov av vuxenutbildning och andra kompetenshöjande insatser att hitta rätt i utbudet. Genom att samla resurser för matchning – till exempel studie- och yrkesvägledning – ökar förutsättningarna för att vuxenutbildningen ska leda till arbete eller högre studier. Detta gäller i synnerhet för arbetslösa som har försörjningsstöd, eftersom den nya organisationen sammanför resurser för vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser.

Vård och omsorg

Området utgörs av det kommunala ansvaret för barn och unga, vuxna med funktionsnedsättning, äldre samt människor som saknar egen försörjning. Från och med 2011 trädde en ny organisation i kraft inom Uppsala kommun, med det nya kontoret för hälsa, vård och omsorg. Kontoret bildades efter sammanläggning av det tidigare äldrekontoret och kontoret för vuxna med funktionshinder. Den nya organisationen erbjuder bättre förutsättningar till samordning av kompetens och resurser samt ökat fokus på individen och dennes behov snarare än åldersgruppstillhörighet.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

För det övervägande antalet mål anses att uppfyllelse kommer att nås. Samtidigt är vård och omsorg ett av de områden som i hög utsträckning står inför stora utmaningar i takt med den fortsatta demografiska utvecklingen. I området finns en mångfald av verksamheter och utförare och utmaningen inför framtiden är tydlig. Hur tillhandahåller vi vård och omsorg av god kvalitet för en växande grupp med behov.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: *Äldres olika livssituationer och önskemål ska mötas genom en ökad valfrihet och mångfald av boendelösningar.*

★ Målet är uppnått

Under hösten införs ett system som ger den enskilde möjlighet att fritt välja vård- och omsorgsboende bland de boenden som upphandlats enligt lagen om offentlig upphandling. Äldrenämnden samverkar med övriga kommunala nämnder med ansvar för bostäder och fastighetsförsörjning samt fastighetsbolag för att skapa en mångfald av boendelösningar.

Inriktningsmål: *Arbetet med matkvalitet som en del av god livskvalitet ska utvecklas.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Projektet Mat under måltid som drivs i samverkan med Uppsala universitet sedan 2007 har bidragit till en märkbart positiv utveckling av boendenas måltidsmiljö. En enkätundersökning kommer att genomföras 2013 för att granska måltidssituationen inom hemtjänst och vårdboenden.

Inriktningsmål: *Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas sysselsättning.*

🕒 Målet kommer att uppnås.

Personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning erbjuds sysselsättning och arbetsträning i olika verksamheter. Under året fick cirka 350 personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning arbetsträning. Vid utgången av 2012 hade knappt 500 personer sysselsättning i träffpunktsverksamheter som har utvecklats mot mer strukturerad sysselsättning. Våren 2012 erbjöds samtliga ungdomar på gymnasieskolan med någon funktionsnedsättning eller ohälsa tre veckors feriepraktik på sommarlovet.

Inriktningsmål: *Institutionsplaceringar ska fortsätta att minska bland barn och unga genom tidig upptäckt och förebyggande åtgärder för individer i behov av stöd.*

☉ **Måluppfyllelsen är svårbedömd.**

Antalet dygn på institution minskade med knappt 13 procent medan antalet placeringar i konsulentstödda familjehem ökade. För att minska antalet framtida placeringar utom hemmet behövs förebyggande och uppsökande insatser mot riskgrupperna.

Inriktningsmål: *Samverkan med frivilligorganisationerna ska öka inom sociala sektorn.*

☉ **Målet kommer att uppnås.**

Antalet samverkanspartners inom social ekonomi ökar. Kommunen ger bidrag till ett flertal föreningar, företag och organisationer och samverkar med föreningar och organisationer bland annat kring sysselsättning och missbruksproblematik. Barnombudsmannen i Uppsala och Rädda Barnens lokalförening är bland dessa. Det finns också ett pågående samarbete med Frälsningsarmén och Stadsmissionen gällande boenden och träffpunktsverksamhet. Arbetet med den lokala överenskommelsen befinner sig i slutfasen och en överenskommelse kommer att tecknas under 2013.

Inriktningsmål: *Det förebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem eller andra sociala problem ska fördjupas.*

☉ **Måluppfyllelsen är svårbedömd.**

Kommunens samverkar med många aktörer i samhället för att förebygga användning av alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT). Arbetet att förstärka det förebyggande alkohol och drogarbetet i skolor i samverkan med föräldrar, organisationer och myndigheter fortskrider.

Inriktningsmål: *Genom samverkan mellan kommunens olika verksamheter, ideella aktörer och Nationellt Centrum för Kvinnofrid ska Uppsala kommun vara ledande i frågor som gäller kvinnofrid.*

☉ **Målet kommer att uppnås.**

Resurscentrum för våldsutsatta personer i nära relationer startade i januari och förväntas ge en förbättrad samverkan som ska stärka kunskapen inom området. Kontinuerlig dialog pågår med Nationellt centrum för kvinnofrid. Under 2012 har 291 kvinnor och 26 män vänt sig till resurscentret.

År 2011 anmäldes 252 brott om våld i nära relationer och trenden 2012 är att antalet anmälda brott ökar. Att antalet anmälda brott ökar kan bero på att fler vågar anmäla, då mörkertalet enligt tidigare nationella undersökningar är stort.

Inriktningsmål: *En i allt större grad hälsofokuserad vård och omsorg skapas i samverkan med medborgare och samhällsaktörer där alla tar ansvar.*

☉ **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

I kommunen pågår ett omfattande arbete för att identifiera riskgrupper bland den äldre befolkningen och bland personer med funktionsnedsättning. Information om vikten av kost, motion samt fysisk och psykisk hälsa är en del av ett salutogent perspektiv som arbetet med vård och omsorg ska präglas av.

Inriktningsmål: *Människor som är utsatta för våld och hot ska få adekvat stöd. Personer som brukar våld erbjuds behandling.*

☑ **Målet kommer att uppnås.**

Ett kvinnofridsprojekt som vänder sig till äldre kvinnor är under förberedelse. Under året har kommunen beviljat mottagningen mot våld i nära relationer ekonomiskt stöd. Kommunen kan idag erbjuda medborgarna både behandling och vård till personer som utsätts för våld i nära relationer och för personer som utövar våld. Nio av tio kvinnor som under året vistas vid boendet Siri uppger att de är nöjda med det stöd de fått.

Inriktningsmål: *Flexibiliteten inom hemtjänstens utbud ska öka.*

☑ **Målet kommer att uppnås.**

Genom valfrihetssystemet inom hemtjänsten får den enskilde välja en utförare som kan svara mot de individuella behoven. Arbetet med värdighetsgaranti ska leda till tydligare utvärdering av insatserna, och kan också leda till en utveckling där behoven tillgodoses på annat sätt, exempelvis av den ideella sektorn. Möjlighet till flexibel hemtjänst har införts och kommer att vidareutvecklas under 2013.

Inriktningsmål: *Uppsala ska genom förebyggande arbete möta äldres önskemål om större personlig valfrihet.*

☑ **Målet kommer att uppnås.**

I kommunens arbete som syftar till att förebygga ohälsa hos de äldre samt att förhindra, respektive skjuta upp, behov av omvårdnadsinsatser betonas ett salutogent perspektiv med fokus på kunskaper om hälsa och friskhetsfaktorer. Genom valfrihetssystemet inom hemtjänsten får den enskilde välja utförare som kan svara mot de egna behoven.

Inriktningsmål: *Personer som får försörjningsstöd eller har introduktionsersättning ska skyndsamt få insatser inom ramen för arbetsmarknadsåtgärderna.*

⬇ **Målet kommer inte att uppnås**

Ambitionen att alla som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska få det stöd och de insatser de är i behov av för att bli självförsörjande uppnås inte.

Uppsala med omnejd har en arbetsmarknad som ställer krav på högre utbildning, vilket många som får ekonomiskt bistånd saknar. Därtill är konkurrensen inom serviceyrken stor eftersom många studenter söker enklare extrajobb under studietiden. Dessa villkor och nedgången i den globala ekonomin har försvårat möjligheterna för arbetslösa biståndsmottagare att få arbete.

Alla som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet och som inte har hinder för att ta arbete anvisas till Navet vars uppdrag att personer får en egen försörjning främst genom anställning. 529 personer med ekonomiskt bistånd har deltagit/deltar i insatser via Navet. Under året har 53 personer haft välfärdsjobb och 10 av dem är avslutade. Av de 188 personer som hittills i år avslutat sin kontakt med Navet har 47 personer gjort det p.g.a. av anställning. 27 procent har fått insatser via kommunen p.g.a. arbetslöshet. Det finns även personer som fått insatser via Arbetsförmedlingen, men fler är i behov av stöd och insatser.

Viktiga händelser

Nämndens riktlinjer för insatser till barn och ungdomar med funktionsnedsättning har reviderats. Arbetet har skett i dialog med myndighetsenheten och utifrån gällande rättspraxis. Syftet med revideringen var att skapa enhetlighet i synsätt och bedömningar och i förekommande fall ange en ambitionsnivå för insatser riktade till barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Ett sviktande underlag av boende på korttidshem har inneburit att man inte har haft full beläggning under året. Olika förslag för att bättre utnyttja lokaler och medarbetare har tagits fram.

Den 22 november 2012 fattade Riksdagen beslut om ändringar i socialtjänstlagen för att stärka stödet och skyddet för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Lagändringarna innebär bland annat att barnrättsperspektivet stärks genom att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som gäller vård eller behandling. Flera ändringar görs även för att stärka stöd och skydd för barn som bor i familjehem eller hem för vård eller boende (HVB-hem).

Sedan januari 2012 ingår Uppsala i projektet SkolFam tillsammans med andra nio kommuner. SkolFam är en satsning som syftar till att skapa bättre framtidsutsikter för familjehemsplacerade barn genom satsningar på goda utbildningsresultat. Arbetet är forskarstött och drivs i samverkan mellan skola, fritid och socialnämnden för barn och unga.

Kommunen har tillsammans med landstinget i Uppsala län starta projektet Katamaran. Projektet pågår under perioden 2013 till 2015 och vänder sig till barn och ungdomar med sammansatt psykiatrisk och social beteendeproblematik. Denna satsning beräknas på sikt ge ekonomiska besparingar i och med att långvariga placeringar utanför hemmet kan undvikas alternativt förkortats. Det ger även brukaren möjlighet till samordnade insatser och stöd i hemmiljön.

Ekonomi, Barn och ungdomar 0 – 20 år

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET	De samlade nettokostnaderna för verksamheten vård och omsorg om barn och ungdomar 0-20 år uppgick till 598 miljoner kronor. Den
Nettokostnader (miljoner kronor)	581	586	598	12	
Varav:				0	
Vård och omsorg om funktionshindrade	157	166	162	-4	
Individ- och familjeomsorg	416	412	427	15	
Familjerätt	8	8	9	0	

överskred därmed kommunfullmäktiges budget. Barn och ungdomsvården inom individ- och familjeomsorg svarar för ett budgetöverskridande på 15 miljoner kronor medan vård- och omsorg om funktionshindrade för 0-20 år redovisar ett överskott på 4 miljoner kronor.

Insatser enligt LSS och LASS

	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2012	FÖRÄNDRING
<i>Antal vårdtagare</i>			
Boende	22	16	-7
Personlig assistans	85	84	-1
Övriga insatser	649	707	58
<i>Nettokostnad per vårdtagare (tkr)</i>			
Boende	1 530	2 234	704
Personlig assistans	260	323	63
Övriga insatser	134	117	-17

Nettokostnaderna för vård och omsorg om barn och ungdomar med funktionsnedsättning var 3 procent högre än 2011. Merparten av kostnadsökningen finns inom personlig assistans enligt LSS och LASS där nettokostnaden ökade med 60 000 kronor per vårdtagare, eller 24 procent, medan antalet vårdtagare i stort sett var oförändrat.

Jämfört med 2011 är antalet barn och ungdomar i HVB-hem enligt SoL och HSL oförändrat, medan i LSS-boende har det minskat med 30 procent. Nettokostnaderna för LSS-boende har emellertid inte minskat i samma omfattning som volymen utan istället ökat med 3 procent. Under 2012 ökade genomsnittsnettokostnad per vårdtagare i LSS boende med 45 procent och uppgick till 2,2 miljoner kronor. Fem beslut om LSS-boende som vidtogs under året har inte kunnat verkställas.

Fortsatt ökande kostnader

Jämfört med 2011 ökade nettokostnaderna för barn- och ungdomsvården med sammanlagt 13 miljoner kronor eller 3 procent. Nettokostnaderna ökade inom både familjehemsvård och strukturerad öppenvård med 7 respektive 11 procent. Inom institutionsvård samt råd och stöd minskade däremot nettokostnaderna med 3 respektive 4 procent. Kostnadsökningen inom familjehemsvård och strukturerad öppenvård är i linje med socialnämnden för barn och ungas strategi att ersätta den dyrare institutionsvården.

Barn- och ungdomsvård

	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2012	FÖRÄNDRING
<i>Antal vårddygn</i>			
Institutionsvård	51 916	45 385	-6 531
Familjehemsvård	65 634	66 734	1 100
Strukturerad öppenvård, antal vårdtagare	1 174	1 570	396
<i>Nettokostnader per vårddygn (kr)</i>			
Institutionsvård	3 146	3 494	348
Familjehemsvård	1 393	1 469	76
Strukturerad öppenvård per vårdtagare	98 994	81 989	-17 005

Under året minskade det totala antalet vårddygn på institution med 13 procent, vilket bidrog till att sänka nettokostnaderna med 5 miljoner kronor. Detta har dock ersatts med ökade volymer inom både familjehemsvård och

strukturerad öppenvård samt en kostnadsökning på totalt 19 miljoner kronor. Inom familjehemsvård tillkommer de nya placeringarna till övervägande del inom konsulentstödda familjehem. Nämnden har svårt att rekrytera traditionella familjehem till vård av barn och ungdomar med alltmer omfattande behov. Därför placeras fler i konsulentstödda familjehem.

Trots ett åtgärdsprogram har nämnden inte lyckats bryta kostnadsutvecklingen. Åtgärder kommer därför att framöver vidtas inom två områden, konsulentstödda familjehem och boende med stöd. Arbetet att söka alternativ till placering på institution kommer att fortsätta.

Framtiden

Ändringarna i socialtjänstlagen, som träder i kraft 1 januari 2013, kommer att innebära utmaningar och förändringar i hur socialnämnden för barn och unga och dess myndighetsorganisation arbetar.

Kommunen kommer att inrätta en mottagningsenhet under 2013 vars syfte är att ta emot och handlägga alla anmälningar som inkommer om barn som far illa eller riskerar att fara illa. Syftet är att säkra likställigheten och rätts säkerheten i förhandsbedömningar. Enheten kan vara en tillgång som förhoppningsvis leder till att myndighetsorganisationen ses som mer tillgänglig för andra professioner och för Uppsala kommuns invånare.

Arbetet med stadsdelsutveckling förstärks med en stadsdelsutvecklingsstrategi. Funktionen syftar till att vidareutveckla samarbetet mellan de olika kommunala aktörerna med målsättningen att nå en tydligare måluppfyllelse.

VUXNA 21-64 ÅR

Viktiga händelser

Nämnden för hälsa och omsorg har utvecklat förfrågningsunderlagen för insatser till personer med funktionsnedsättningar för att förbättra kvaliteten samt att göra kvalitetskraven mer uppföljningsbara. Nämnden har antagit en ny konkurrensplan. Genom konkurrensutsättning utvecklas kvaliteten i de insatser som nämnden erbjuder medborgarna.

Under året har införts möjligheten för kommunalt finansierade sjukgymnaster och arbetsterapeuter inom vård- och omsorg att förskriva fysisk aktivitet på recept.

Resurscentrum för våldsutsatta startade sin verksamhet med mottagning och samråd i januari 2012. Stödboendet Idun har konkurrensutsatts och samtidigt har verksamheten fått i uppdrag att endast tillhandahålla verksamhet för kvinnor. Syftet är att kunna erbjuda kvinnor ett mer anpassat stöd. Inriktningsplanen för missbruk har reviderat. Planen innefattar bland annat en satsning på öppenvårdsresurser och inrättande av ett halvvägshus.

Inom Myndigheten för bostadssamordningen startades ett kvalitetssäkringsprojekt som syftar till bästa effektivitet i hanteringen av bostadssociala frågor. Projektet ska vid halvårsskiftet 2013 mynna ut i kvalitetssäkrade arbetsprocesser inom myndigheten.

Under våren genomfördes ett stort översynsarbete kring den nuvarande expeditionsmodellen inom socialbidrag. Översynens syftar bland annat till att utveckla en metodbank och till att arbetsmetoderna ska anpassas till klientens behov.

Under 2012 arbetades intensivt med att identifiera arbetshinder hos sökande av ekonomiskt bistånd. Syftet var att snabbt identifiera de som kan få insatser via Navet för att snabbt klara egen försörjning. Under året har samtliga individer med ekonomiskt bistånd utretts.

Ekonomi

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET	De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om vuxna 21-64 år
Nettokostnader (miljoner kronor)	1 324	1 313	1 395	81	överskrider
Varav:					kommunfullmäktiges
Vård och omsorg om funktionshindrade	913	942	966	24	budget med 81
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	111	115	107	-8	miljoner kronor, varav
Ekonomiskt bistånd	299	253	320	66	66 miljoner kronor avser ekonomiskt bistånd. Vård och omsorg om funktionshindrade svarar
Familjerätt	2	3	2	-1	för återstående delen av budgetöverskridandet.

Enligt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beror underskottet inom ekonomiskt bistånd till del på att kommunfullmäktiges budget inte har hängtt med utvecklingen i verksamheten vars uppdrag har utvidgats på senare år. Budgeten för ekonomiskt bistånd ska utöver försörjningsstöd till hushåll även täcka förvaltnings- och myndighetskostnader för försörjningsstöd. Dessutom ingår i budgeten kostnader för boendesamordning samt ersättning till fastighetsägarnämnden för anskaffning, administration och underhåll av bostäder.

Lägre kostnader för försörjningsstöd

I kölvattnet av finanskrisen ökade försörjningsstödet med 15 procent 2009, det vill säga fem gånger ökningstakten 2008. Därefter har ökningstakten avtagit. År 2010 ökade försörjningsstödet med drygt 8 procent, 2011 med 5 procent. För 2012 var ökningstakten 2 procent. Netto utbetalt försörjningsstöd uppgick till 227 miljoner kronor. Ökningen 2012 är lägre än förändringen i riksnormen, vilket i själva verket innebär att nettokostnaderna för försörjningsstöd har minskat relativt 2011.

Under året erhöll 4 299 hushåll försörjningsstöd, vilket är 65 hushåll färre än 2011, och 100 hushåll färre än prognostiserat i augusti. Försörjningsstöd per hushåll ökade med 4 procent jämfört med 2011, en ökning som understiger genomsnittsförändringen i år i riksnormen.

I Uppsala uppgick den totala arbetslösheten till 6,3 procent av den registrerade arbetskraften, jämfört med rikets 8,4 procent. Jämfört med 2011 minskade arbetslösheten med 0,2 procentenheter. I Uppsala anges arbetslöshet som huvudskäl för bistånd av 41 procent av hushållen, vilket är lägre än riksgenomsnittet på 46 procent. Uppsala har således en större andel som uppbär försörjningsstöd till följd av sociala skäl, exempelvis språkliga hinder. Dessa grupper har svårare att få arbete eller söka utbildning. Därför har Uppsala kommun trots sin relativt låga arbetslöshet en större andel av befolkningen i långvarigt eller mycket långvarigt biståndsmottagande.

Ekonomiskt bistånd som inte är kontantutbetalning till hushållen uppgick till 16 miljoner kronor mer än 2011, varav 10 miljoner kronor är utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens förvaltningskostnader för myndigheten för bostadssamordning. Myndigheten tillkom 2010 i syfte att samla verksamheten under gemensamma riktlinjer och finansiering.

Uppsalas svåra bostadssituation

Enligt en undersökning från Socialstyrelsen är andelen personer med bistånd till boende i Uppsala bland de högsta i riket. Detta beror framförallt på en bostadsbrist som funnits under en längre tid. Bristen på hyresbostäder tvingar kommunen ofta till akuta lösningar till höga kostnader.

Fler inom ordinärt boende

Underskottet inom vård och omsorg om funktionshindrade beror på ökade behov inom hemtjänst, anhöriganställningar, stöd i assistansliknande form, samt på tillskott av nya boendeplatser. Jämfört med 2011 ökade antalet vårdtagare med insatser inom ordinärt boende med 10 procent. Inom hemtjänst/hemvård och anhöriganställning ökade nettokostnaderna med 8 respektive 30 procent. Samtidigt minskade nettokostnaderna för korttidsvård tack vare de nya permanenta vårdboendena.

Ökade kostnader inom särskild boende

De nya vårdboendena förklarar även de ökade nettokostnaderna inom särskilt boende på sammanlagt 10 procent. Kostnadsökningen beror delvis på en fördyrning av insatserna då nettokostnaden per vårdtagare ökade i genomsnitt med 7 procent. Jämfört med 2011 fördubblades nettokostnaderna för demens- och vårdnadsboende. Inom psykiatriboende minskade däremot nettokostnaderna med 2 procent.

De sammanlagda nettokostnaderna för insatser enligt LSS och ASS uppgick till 640 miljoner kronor, vilket är 5 procent högre än 2011. Nettokostnaderna ökade mest inom daglig verksamhet, med 7 procent. Inom LSS-boende och personlig assistans uppgick kostnadsökning till 3 respektive 2 procent. Inom LSS-boenden ökade kostnaderna därför att nämnden för hälsa och omsorg placerade vårdtagare i ramupphandlande boenden i brist på tillgång på vanliga LSS-boende.

Allt fler inom daglig verksamhet

Inom daglig verksamhet beror kostnadsökningen dels på att fler tog del av verksamheten och dels på ökade transportkostnader. De stora årskullarna från början av 90-talet går ut särskolan och merparten väljer att sysselsättas i daglig verksamhet. Inom öppna insatser enligt LSS ökade kostnaderna med 20 procent till följd av ökade volymer främst inom korttidsvistelse och ledsagarservice.

Nettokostnaderna för missbrukarvård och övrig vuxenvård uppgick till 107 miljoner kronor och blev därmed 8 miljoner kronor lägre än budget. Jämfört med 2011 blev det 4 miljoner kronor eller knappt 4 procent lägre. Nämnden för hälsa och omsorg arbetar aktivt med öppenvård för att minska kostnaderna för institutionsvården. I juli 2012 ingick nämnden i samverkan med Heby kommun i ett nytt ramavtal för HVB-hem för vuxna.

Framtiden

Befolkningen i åldergruppen 21-64 år beräknas öka under 2013 med drygt 1000 personer och fortsätter att öka i samma takt de närmaste tre åren. Mest ökar befolkningen i de yngre åldersgrupperna. Unga vuxna med funktionsnedsättning har i jämförelse med den äldre generationen haft andra uppväxtvillkor, efter LSS-reformen och förändrade attityder i samhället. Samtidigt lever personer med utvecklingsstörning och andra intellektuella begränsningar allt längre. Detta får till följd att de drabbas av åldersrelaterade sjukdomar som kan medföra ett ökat behov av omvårdnad och hälso- och sjukvård. Detta ställer stora krav på strategisk planering.

Socialstyrelsen väntas under 2013 ge ut nya föreskrifter och allmänna råd gällande kompetenskrav för den som arbetar i verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Detta kan påverka de krav kommunen ställer i upphandlingar och därför medföra behov av kompetensutveckling.

Inom området våld i nära relationer kommer verksamheten vid Resurscentrum ge stöd till våldsutövare, ett angeläget område som nämnden har särskilt fokus på under kommande år. Stödet till särskilt utsatta grupper behöver utvecklas ytterligare. Information till allmänheten och utbildning till medarbetare som kan möta våldutsatta personer kommer att vara viktiga komplement till det individuella stödet.

Produktionsmetodik enligt begreppet lean kommer att införas på socialtjänst-socialbidrag för arbetet med kvalitet och effektivisering. Handläggarna kommer att organisera sig i team kring en avgränsad grupp klienter där varje klient har en ansvarig handläggare och en utvecklingsinriktad handlingsplan. Målsättning är att bryta långvariga bidragsberoende genom att minska den genomsnittliga bidragstiden med en månad.

Antalet asylsökande flyktingar förväntas öka kraftigt under 2013. Det kommer att ställa krav på kommunens mottagande och planering av resurser. Den största utmaningen kommer att vara att tillgodose de behov av bostäder som ett stort flyktingmottagande medför.

En lokal överenskommelse om flyktingmottagande kommer att utarbetas i samverkan med Arbetsförmedlingen. En ökad samverkan i mottagningsprocessen kommer att utvecklas.

ÄLDRE + 65 ÅR

Viktiga händelser

Valmöjlighet inom särskilt boende för äldre har införts. Den enskilde kan själv välja vilket boende man vill bo på. Garanterat parboende för äldre har införts, d v s om make/maka/registrerad partner/sambo erbjuds plats på särskilt boende ska paret kunna fortsätta bo tillsammans på det särskilda boendet.

Implementering av nationella värdegrunden för äldreomsorgen och beslut om lokal värdighetsgaranti har fattas med utgångspunkt i värdegrunden. Enligt den nationella värdegrunden ska äldreomsorgen inriktas på att äldre människor får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Integritet, självbestämmande och delaktighet betonas liksom att insatser ska vara av god kvalitet, att bemötande ska vara respektfullt och att den äldre personen ska känna trygghet.

Under året har nämnden beslutat att införa möjligheten för kommunalt finansierade sjukgymnaster och arbetsterapeuter inom vård- och omsorg att förskriva fysisk aktivitet på recept.

Tidigare har nämnden upphandlat vård- och omsorgsboende till lägsta pris. Under 2012 har beslut om tilldelning avgjorts mot bakgrund av mest ekonomiskt fördelaktiga pris. Detta ger anbudsgivarna större utrymme för att konkurrera med kvalitet.

Ekonomi

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (miljoner kronor)	1 632	1 714	1 726	12
Varav:				
Vård och omsorg om äldre	1 517	1 642	1 604	-38
Vård och omsorg äldre funktionshindrade	106	66	111	44
Missbrukarvård och övrig vuxenvård	9	6	11	5

År 2012 uppgick de samlade

nettokostnaderna för vård och omsorg om äldre till 1 726 miljoner kronor och överskred därmed

kommunfullmäktiges budget. Under året tillkom ett nettotillskott på 70 lägenheter i vårdboende till en årskostnad av 36 miljoner kronor.

Nettokostnaderna 6 procent högre än 2011

Jämfört med 2011 ökade de samlade nettokostnaderna med 95 miljoner kronor, eller 6 procent. Nettokostnaderna för insatserna enligt SoL och HSL ökade med 6 procent, 7 procent för insatser i ordinärt boende och 6 procent för särskilt boende. Inom verksamheten för LSS och LASS ökade nettokostnaderna med 6 procent. Inom missbrukarvård och övrig vuxenvård blev nettokostnaden ungefär dubbelt så stor som budget, och 17 procent högre än 2011.

Med anledning av den höga kostnadsutvecklingen inom Eget val hösten 2011 vidtog äldrenämnden åtgärder, bland annat för att förbättra kvaliteten i den ekonomiska redovisningen och kontrollen av utförd tid. Dessa åtgärder resulterade i att kostnadsökningstakten blev lägre än förväntat. Kostnaderna i ordinärt boendet minskade också genom tillskottet i boendelägenheter då personer i behov av omfattande insatser istället kunde flytta över till särskilt boende.

	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2012	FÖRÄN- RING
<i>Antal vårdtagare</i>			
Ordinärt boende inkl servicehus	2 480	2 521	41
Särskilt boende	1 427	1 499	72
<i>Nettokostnad per vårdtagare (tkr)</i>			
Ordinärt boende inkl servicehus	269	282	13
Särskilt boende	562	549	-14
Verksamhetsmix¹	63,5%	62,7%	-0,8
<i>Andel personer med beviljad insats (%)</i>			
65 år och äldre	13,3%	13,0%	-0,3
65-75 år	4,2%	4,5%	0,3
80 år och äldre	37,7%	36,7%	-0,9

¹ Andelen vårdtagare i ordinärt boende av det totala antalet personer 65 år och äldre som beviljats insats

procent. Exempelvis ökade timmarna för hemsjukvård med legitimerad personal med 6 procent och för nattlig omvårdnad med 15 procent.

Inom hemtjänst enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) utfördes 1,1 miljoner timmar till en kostnad om 413 miljoner kronor. Både antalet utförda timmar och den totala kostnaden blev 2 procent högre än 2011. Denna relativt blygsamma ökning förklaras av att äldrenämnden lyckades förändra möjligheten att utnyttja den så kallade bomtiden. Genom detta eliminerades 98 procent av bomtiden vilket sparade 50 000 timmar. Samtidigt ökade antalet utförda timmar för övriga insatser med undantag av nattliga besök, som istället minskade med 4

Allt fler får insatser

Volymökningar inom ordinärt boende svarar för en nettokostnadsökning på 14 miljoner kronor i fasta priser. Antalet personer med hemtjänst enligt LOV varierade under året. I genomsnitt fick 2 520 personer någon insats, varav 1 386 fick hemsjukvård. Majoriteten, 2 318 personer, fick service och omsorgsinsatser i omfattningen 1 till 82 timmar per månad. 109 vårdtagare fick insatser inom intervallet 83 till 120 timmar per månad, medan 93 vårdtagare fick omfattande omsorgsinsatser, mer än 120 timmar per månad.

Fler i behov av hemsjukvård

Under året minskade antalet vårdtagare med omsorgsinsatser mellan 83 och 120 timmar per månad till mindre än hälften. Samtidigt ökade antalet vårdtagare med omfattande behov (över 120 timmar per månad) med 150 procent. Trots 70 nya vårdboenden fortsatte ökningen av antalet vårdtagare i behov av omfattande insatser i ordinärt boende.

Antalet ej-verkställda beslut om särskilt boende minskade efter att boendet Topelius togs i bruk i mars. Hösten 2012 började dock antalet ej-verkställda beslut att öka återigen. Vid årsskiftet väntade 90 personer på verkställighet av beslut, varav 15 hade väntat längre än tre månader.

Lägre kostnadsökningstakt i LSS-insatser

De samlade nettokostnaderna för insatserna enligt LSS för personer 65 år och äldre ökade med 5 procent jämfört med 2011. Då ökade nettokostnaderna med 24 procent. Årets relativt låga kostnadsökning förklaras av en något dämpad behovsutveckling.

Framtiden

Den kraftiga ökningen i befolkningsgruppen 65 och äldre fram till 2030 kommer att ställa ökade krav på förebyggande insatser, tillgänglighet och adekvata boendeformer. En ökad valfrihet och behov på tillgång till olika boendeformer kommer att ställa krav på flexibilitet i planering och nyttjande av lokaler. För att kunna tillgodose behov inom hemvård och öppna förebyggande insatser kommer det att krävas ytterligare resurser och verksamheter.

Kommunens ambition att antalet personer 80 år eller äldre i behov av särskilt boende från dagens 18 procent till 12 procent år 2020 kommer att medföra volymökningar för såväl hemvård som öppna förebyggande insatser. Resurser för till exempel folkhälso- och sjukdomsförebyggande arbete bör avsättas tidigt från yngre åldrar – att arbeta med folkhälsa ur ett livloppsperspektiv.

Krav om bemanning inom vård- och omsorgsboende kommer att träda i kraft under året. Detta kan komma att innebära utökade resurser till dessa verksamheter.

Särskilt riktade insatser

Verksamhetsområdet omfattar mottagning och introduktion av nyanlända invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Vidare ingår försörjningsstöd efter introduktionsperioden upp till maximalt tre år efter ankomståret.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Utbildningskraven på arbetsmarknaden är höga och utbildning ofta avgörande för möjligheterna att få arbete. Konkurrensen är dessutom hög inom exempelvis serviceyrken i Uppsala eftersom stadens studenter söker extrajobb under studietiden. Den ekonomiska instabiliteten globalt har medfört en kraftig ökning av varsel och arbetslösheten har ökat. Detta sammantaget har försvårat möjligheterna för arbetslösa biståndsmottagare att få arbete. Uppsala kommun företar ett stort antal samarbeten, åtgärder och projekt för att öka möjligheterna för människor att komma ut på arbetsmarknaden eller börja studera.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: *Utanförskap ska brytas genom fokus på arbetslinjen*

🕒 Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Mäns och kvinnors utbildningsbakgrund påverkar möjligheterna till arbete. För att förbättra anställningsmöjligheterna tillhandahåller kommunen ett flertal aktiviteter, exempelvis har 455 personer som står långt från arbetsmarknaden fått arbetsrehabiliterande insatser. Inom samordnat arbetsmarknadsstöd (SAMS), som arbetar med unga vuxna med funktionsnedsättning har knappt hälften av de 95 personer som avslutat kontakten gått vidare till arbete, studier eller fått insats hos Arbetsförmedlingen.

De allra flesta ungdomar i gymnasiesärskolan har arbete, studier eller annan sysselsättning sex månader efter avslutad utbildning. För dem som avslutat undervisning i Svenska för invandrare, SFI, har knappt hälften arbete eller studier sex månader senare. Kommunens verksamheter ska erbjuda praktiktjänster i syfte att introducera arbetslösa på arbetsmarknaden.

Inriktningsmål: *Personer som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet eller har introduktionsersättning ska få möjlighet till egen försörjning i första hand genom anställning.*

🕒 Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Under året fick 5 437 personer någon gång ekonomisk bistånd. Av dessa fick 41 procent stöd till följd av arbetslöshet. Alla som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet och som inte har hinder för att ta arbete hänvisas till Navet. Av de 188 personer som under 2012 avslutade sin kontakt där har 47 personer fått anställning. Utveckling och förbättring av Navets verksamhet samt av samarbetet med Arbetsförmedlingen kommer att få fler personer ut på arbetsmarknaden.

Inriktningsmål: *Nämnderna ska i aktiv samverkan inom och utom kommunen bryta människors utanförskap. Frivilligsektorn och näringslivet är viktiga parter i arbetet att skapa delaktighet.*

★ Målet är uppnått

Uppsala kommun deltar i ett stort antal samarbeten och aktiviteter tillsammans med frivilligsektorn och näringslivet. Exempelvis ger kommunen verksamhetsbidrag till 39 föreningar bildade på etnisk grund och 15 föreningar ges stöd med projektbidrag till integrationsinsatser. Genom samverkanslösningar pågår projekt mellan kommunala eller kommunalt finansierade verksamheter och frivilligsektorn samt i viss mån även näringslivet.

Föreningshuset Kontakten i Gottsunda har med hjälp av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens stöd utvecklats till en mötesplats med en mångfald av verksamheter. På Kontakten bedriver fjorton föreningar, majoriteten invandrarföreningar, verksamhet riktade till boende i Gottsunda. Kulturaktiviteter varvas med samhällsintroduktion, föräldrautbildning och språkstudier.

Inriktningsmål: *Utvecklingen av sociala företag ska uppmuntras för att tillse att fler kommer i sysselsättning.*

Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Genom Navet har kommunen subventionerat anställningar i sociala företag. Därtill finns det exempel på samverkanslösningar där socialt företag har startats. Kommunen har även medverkat till uppkomsten av kooperativet Snidars. Utökade medel till Stadsmissionen har gett fler sysselsättningsplatser inom social ekonomi. Behovet är dock stort och därför måste fler idéer och aktiviteter utvecklas.

Viktiga händelser

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Delar av Centrum för vuxnas lärande ska ingå i en organisation med namnet Navet Uppsala kommun som består av de två delarna Navet utbildning och Navet arbetsmarknad. Förändringen syftar till att bättre samordna insatserna för att lotsa arbetslösa till arbete eller studier.

Projekt Athena startades under året och är ett samverkansprojekt mellan Uppsala kommun, Uppsala läns landsting, Uppsala universitet samt Arbetsförmedlingen och finansieras av ESF-rådet samt Samordningsförbundet och pågår till 30 juni 2014. Projektet vänder sig till utlandsfödda kvinnor med låg eller ofullständig utbildningsbakgrund, långvarigt biståndsmottagande och med hälsoproblem.

Mottagande av nyanlända

För att underlätta för nyanlända flyktingar och fånga upp behov av kommunens insatser har kommunen och Arbetsförmedlingen startat ett samarbete där socialbidragsmyndigheten medverkar i Arbetsförmedlingens första etableringssamtal.

Ensamkommande barn

Under 2012 ökade Migrationsverket sin prognos om antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige från 3100 till 3400. Uppsala kommun har överenskommelse med Migrationsverket att årligen ta emot totalt 91 ensamkommande asylsökande-och flyktingbarn. År 2012 togs 47 ensamkommande barn emot, vilket är samma omfattning som 2011 och 2010. Migrationsverket skrev upp prognosen rejält för 2013 men hur många som tas emot styrs inte bara av flyktingströmmarna utan i hög grad av bostadssituationen. Eftersom trycket är så stort förväntas dock mottagandet under 2013 vara större än det har varit de senaste åren.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2011	BUDGET 2012	BOKSLUT 2012	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (miljoner kronor)	117	133	126	-8
varav				
Flyktingmottagande	7	11	10	-1
Arbetsmarknadsåtgärder	111	122	116	-6

De samlade nettokostnaderna för flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder för perioden januari blev 8 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Merparten av överskottet

finns inom arbetsmarknadsåtgärder och beror dels på att förvaltnings- och verksamhetskostnaderna för Navet blev lägre än förväntat, dels på att mindre än hälften av kommunstyrelsens medel för samverkanslösningar på drygt 5 miljoner kronor betalades ut. Under året användes enbart 20 miljoner kronor av Navets löne-medel för arbetsmarknadsanställning på totalt 27 miljoner kronor. Återstående medel är uppbundna för användning 2013.

Kommunens flyktingmottagande redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor som i huvudsak beror på betydligt lägre statsbidrag då kommunen tog emot färre flyktingar än planerat. Verksamheten har inte kunnat anpassa kostnaderna till det lägre antalet nyanlända. Nämnden motiverar detta med att verksamheten behöver bevara specifik kompetens för att kunna möta framtida behov.

Socialnämnden för barn och unga redovisar ett överskott på drygt 4 miljoner kronor för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Detta beror på att nämnden kunnat upphandla verksamheter till lägre kostnad än migrationsverkets ersättningsnivå.

Migrationsverket prognostiserar ett kraftigt ökat mottagande framöver samtidigt som kommunen förväntas ingå en överenskommelse om ett flyktingmottagande på 700 personer för 2013. Bostadsbristen gör det dock svårt att uppskatta hur många som verkligen kommer att kunna beredas plats.

Framtiden

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Arbetslösheten i Sverige förväntas öka under de närmaste åren. Detta kan medföra ett ökat behov av ekonomiskt bistånd. Den stora utmaningen blir att i en tid av ett stort inflöde av nya biståndsmottagare och färre arbetstillfällen lyckas stödja arbetslösa till egen försörjning eller studier. Det kommer att göras satsningar för att stärka samverkan med ideella sektorn och för att fortsätta förstärka arbetsmarknadsområde. En innovationsvänlig upphandling av Svenska för invandrare (SFI) kommer att genomföras. Situationen för den nationella minoriteten romer ska uppmärksammas.

Bostadsbehov för nyanlända flyktingar

Antalet asylsökande förväntas öka kraftigt under 2013. Det kommer att ställa krav på kommunens mottagande och planering av resurser. Den största utmaningen är att tillgodose de behov av bostäder som ett stort flyktingmottagande medför.

Migrationsverkets prognos inför 2013 är att Sverige kommer ta emot 4 000 asylsökande ensamkommande barn. Uppsala förväntas skriva ett avtal att ta emot 700 flyktingar under 2013. Till detta ska ett avtal om 91 ensamkommande barn läggas. Överenskommelsen för 2012 var ett mottagande om 329, men endast 146 togs emot. Vad gäller ensamkommande flyktingbarn togs 47 emot i kommunen. Utifrån dagens mottagande är den stora utmaningen för Uppsala kommun att utveckla samarbetet med andra aktörer som kan ta vid om behov av insatser och stöd kvarstår efter det att mottagandeinsatserna avslutats. Samarbetet behöver särskilt intensifieras inom utbildning, arbete och boende.

Medarbetare och ledare

Sammanfattande analys och bedömning

Målen har strävanskaraktär, det vill säga att målsättningen är en ständig förbättring i förhållande till ett nuläge. Måluppfyllelsen varierar mellan målen, men också inom enskilda mål där olika delar av organisationen kommit olika långt. Sjukfrånvaron har under 2011 och 2012 stigit något, men det sker från en mycket låg utgångsnivå. Kommunen fortsätter arbeta aktivt för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål: *Uppsala kommun ska genom medarbetares ökade ansvar och delaktighet upplevas som en bra och framstående arbetsgivare.*

🕒 Måluppfyllelsen är svårbedömd.

Resultaten från årets medarbetarundersökning visar på mycket små förändringar i jämförelse med 2010 års mätning. Vissa verksamhetsområden i kommunen har kraftigt förbättrat sina resultat, medan andra har fått lägre värden jämfört med mätningen 2010. Arbetsbelastning och utvecklingsmöjligheter är fortfarande de områden där Uppsala kommun i medarbetarundersökningen får lägre värden. En majoritet av medarbetarna rekommenderar gärna andra att söka jobb på den egna arbetsplatsen, men fortfarande uppskattar en lägre andel medarbetare att Uppsala kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Inriktningsmål: *Sjukfrånvaron bland såväl kvinnor som män ska ligga på en låg nivå.*

★ Målet är uppnått

Sammantaget är sjukfrånvaron fortsatt låg. De två senaste åren visar dock på ett trendbrott, med svagt ökad sjukfrånvaro, efter många år i följd av minskad sjukfrånvaro. Vid utgången av 2012 var den sammanlagda sjukfrånvaron i kommunen 5,4 procent. Fortfarande har kvinnor högre sjukfrånvaro än män, 6,1 procent jämfört med 3,3 procent för män.

Inriktningsmål: *Alla medarbetare i Uppsala kommun ska känna sig trygga i sin arbetsmiljö*

🕒 Måluppfyllelsen är svårbedömd.

Det saknas fortfarande enhetliga indikatorer för att mäta tryggheten i arbetsmiljön. Idag redovisar nämnderna skilda indikatorer exempelvis rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete, risk- och konsekvensbedömningar vid organisationsförändringar, incidenter om hot och våld, säkerhet i lokaler, handlingsplaner för att motverka kränkande särbehandling. Enligt medarbetarundersökningen upplever 13 procent av kommunens medarbetare hot eller våld i tjänsten, något lägre än tidigare. Emellertid saknas det tillräckligt med underlag för att bedöma måluppfyllelsen på ett tillfredställande sett.

Inriktningsmål: *Uppsala kommun som arbetsgivare ska vara en förebild att se till medarbetarnas kompetens oavsett ålder.*

🕒 Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser

Årets medarbetarundersökning visar att medarbetarnas bedömning av utvecklingsmöjligheter inom Uppsala kommun inte har förändrats sedan medarbetarundersökningen 2010. Utvecklingsmöjligheter är fortfarande det område i medarbetarundersökningen som får lägre värden. Några nämnder redovisar systematiskt arbete för tillvaratagandet och utvecklandet av medarbetarnas kompetenser, men flertalet nämnder saknar sådana strategier. Sammantaget krävs ytterligare insatser för att målet ska nås.

Inriktningsmål: *Uppsalaborna upplever att kommunens medarbetare har god kompetens, är effektiva och serviceinriktade.*

🕒 **Målet kommer att uppnås.**

Olika brukar- och kundundersökningar har genomförts som styrker bilden av att uppsalaborna i hög utsträckning är nöjda med kommunens service, bemötande och kompetens. Årets medarbetarundersökning har harmoniserats med befintliga kund- och brukarundersökningar. Analysen visar att medarbetarna har god kunskap och hög medvetenhet om hur nöjda brukarna/kunderna är med de tjänster som levereras.

Inriktningsmål: *Möjligheter till heltid ska utvecklas.*

🕒 **Målet kommer att uppnås med ytterligare insatser**

Medarbetarundersökningen visar att 22 procent av medarbetarna i kommunen som arbetar deltid, önskar öka sin sysselsättningsgrad. Samtidigt vill 18 procent av medarbetarna som arbetar heltid gå ner i arbetstid. Det finns därför ett behov av flexibla alternativ när det gäller sysselsättningsgrad och arbetstid. Kommunen har genomfört en förstudie som handlar om att utreda förutsättningar att införa en vikariepool, som ett led i att åstadkomma rätt till heltid för dem som så önskar. Sammantaget krävs dock ytterligare insatser för att målet ska nås.

Viktiga händelser

Justeringar i organisationen för att möta förändrade behov

Kommunen är den största arbetsgivaren på orten och ett gemensamt uppdrag för alla verksamheter är att ge Uppsalaborna god service. Den demografiska situationen, med en ökad andel äldre och unga i befolkningen, har skapat en större efterfrågan på välfärdstjänster. Kommunen har även under 2012 haft fortsatt behov av att anställa fler förskollärare, men samtidigt behövt minska antalet lärartjänster. Upphandlingar har genomförts inom vård- och omsorgsområdet, vilket har fått till följd att sju LSS-boenden och ett boende inom socialpsykiatri övergått i extern regi. Stora omställningsinsatser, både till följd av demografiska förändringar och också upphandlingar i konkurrens, har genomförts under året. Omställningarna har klarats utan att uppsägningar behövt ske.

Anpassning av verksamheter till generationsväxling men också organisationsförändringar fortsatte under året och kommer att fortsätta även under 2013.

Något färre sökande till tjänsterna och risk för kompetensbrist inom fler områden

Under året har kommunen annonserat närmare 1400 lediga tjänster och antalet sökande till dessa har uppgått till ca 25 000. Det innebär i snitt en sökfrequens på 18 sökande per tjänst, något färre sökande jämfört med föregående år.

Konkurrensen om nya medarbetare har tydligare gett sig till känna under året.

Förskola, vård/omsorg, IT och vissa kategorier av lärare samt specialistområden såsom lantmäteri, miljöinspektörer och samhällsbyggnad är yrkesområden där kommunen haft färre sökande.

Kompetensbrister redovisas också för andra nyckelkompetenser, såsom vissa chefsgrupper, förvaltare, byggprojektledare. För att motverka kompetensbristen driver Uppsalahem AB, i samverkan med Sveriges Allmännyttiga Bostads organisation, ett traineeprogram. Programmet har möjliggjort utveckling och anställning för ett 20-tal nya medarbetare.

Socialnämnden för barn och unga står inför kommande chefsavgångar till följd av pensionsavgångar. I syfte att kunna möta upp kommande behov deltar medarbetare i EU-projekt "Ledare på väg".

Ny arbetsgivarpolicy antagen

Kommunfullmäktige beslutade under året att anta en ny arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan. Arbetsgivarpolicyen, som gäller för hela kommunkoncernen, innebär ett förtydligande av en enhetlig arbetsgivarpolitik, med genomsyrande av värdegrunden medskapande, likabehandling, rättssäkerhet och demokrati. Kommunstyrelsen antog under året, i samklang med policyen fem nya riktlinjer inom olika områden: kompetensförsörjning, lönebildning, arbetsmiljö, arbetstid samt samverkan.

Ett utvecklingsarbete har bedrivits vad gäller att utveckla lönebildningen. Successivt under året har ett nytt metodstöd för chefer införts som stöd i löneöversyn och lönebildning. Med anledning av den nya arbetsgivarpolicyen har chefer utbildats i medarbetar- och löneförberedande samtal, att utveckla arbetsplatsträffen samt i ledar- och medarbetarskap.

I december inbjöds ledarna inom kommunkoncernen att delta vid en gemensam ledardag. Ledardagen hade temat medskapande och utgjorde också plattform för att presentera kommande aktiviteter som har att göra med implementeringen av den nya arbetsgivarpolicyen.

Stabilt resultat i årets medarbetarundersökning

Medarbetarenkäten är ett verktyg i kommunens kontinuerliga förbättringsarbete. Årets undersökning, den fjärde i ordningen, hade med 80 procents svarsfrekvens ett högre deltagande än någonsin tidigare.

Enkäten visade höga värden på flera områden och motiverad medarbetarindex (MMI) hamnade på index 64, samma värde som mätningen år 2010. Arbetsbelastning var ett prioriterat område i årets enkät. Högst värden fick frågor om hållbart medarbetarengagemang, kundorientering, trivsel och tydlighet. Områden som fick lägst värden i enkäten var utvecklingsmöjligheter och arbetsbelastning.

Attraktiv arbetsgivare

Kommunstyrelsen fortsatte även under 2012 med en seminarieriserie, riktad till ledare, med temat Attraktiv arbetsgivare. Seminarierna behandlade ämnen som samspel mellan kultur och struktur för att skapa bra resultat i organisationen, karriär och engagemang, medskapande samt retorik.

För att stärka varumärket som attraktiv arbetsgivare och öka kommunikationsmöjligheterna med unga akademiker har kommunen under året gått med i den digitala karriärportalen Careerbook. Kommunen medverkade än en gång på kontaktdagar på Ekonomikum och personalvetarnas arbetsmarknadsdag samt i Jobb- och utbildningsmässan på Fyrishov. Mottagande av praktikanter från universitet och andra utbildningsanordnare genomfördes löpande under året. Kommunen fortsatte även i mindre skala att anställa studentmedarbetare för olika utrednings- och praktikarbeten.

I slutet av året avslutade Styrelsen för vård och bildning projektet Tillsammans som pågått inom vård och omsorg. Projektets syfte har varit att utveckla medarbetarskapet. Effekterna av projektet har kunnat utläsas i starkt förbättrade resultat för verksamhetsområdet i årets medarbetarundersökning.

Årets goda arbetsplats

För fjärde året delade kommunstyrelsen ut utmärkelsen Årets Goda Arbetsplats. 2012 års utmärkelse gick till vård och bildnings hemsjukvårdsteam. I motiveringen pekades särskilt på sjukvårdsteamets höga kvalitet i utförande av uppdraget, god ekonomi i verksamheten samt höga

resultat från medarbetarundersökningen. Sjukvårdsteamet fick tillsammans med utmärkelsen en prissumma på 25 000 kr.

Jämställdhet och mångfald

Arbetet med satsningen Hållbar jämställdhetsintegrering fortsatte under året och omfattade kulturnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, nämnden för hälsa och omsorg, fritidsverksamheten, brandförsvaret och socialbidragsverksamheten i kommunen. Satsningen stöds av Sveriges kommuner och landsting. Arbetet har fortsatt med kartläggningar och analyser av verksamheter ur ett genusperspektiv. Kommunen var även 2012 medarrangör till årets Framtidskonvent, med temat Att kommunicera och bejaka mångfald. Vid konventet tilldelades Diskrimineringsbyrån i Uppsala mångfaldsutmärkelsen Stafettpinnen, för målinriktat och systematiskt mångfaldsarbete.

Hälsa och friskvårdsinsatser

Total sjukfrånvaro bland medarbetarna ligger på 5,4 procent. Det är en svag ökning från föregående år. Orsaken till ökningen är svårbedömd och kommunen har under året fortsatt driva ett aktivt hälsoarbete. Av alla medarbetare i kommunen som var berättigade till friskvårdssubvention i form av friskvårdskuponger valde 57 procent att utnyttja denna. Kommunens företagshälsovård redovisar att årets insatser till största delen handlat om ett förebyggande arbete, det vill säga att förhindra ohälsa och olyckor. Insatser som har att göra med att främja hälsan ökar.

Framtiden

Kompetensförsörjning på sikt

Medarbetarna i Uppsala kommun har hög kompetensnivå och engagerade medarbetare. En utmaning för hela kommunkoncernen är dock att hantera kompetensförsörjningen vid pensionsavgångar. Kommunen kommer fortsatt att präglas av generationsskifte, demografiska förändringar, konkurrensutsättning och krav på ökad effektivisering. Det innebär att parallellt med nyrekryteringar inom vissa verksamhetsområden, finns behov av effektivisering och organisatoriska förändringar inom andra delar. Arbetet med att tydliggöra och behålla ett starkt arbetsgivarvarumärke genom en tydlig och enhetlig arbetsgivarpolitik som kan inspirera befintliga medarbetare och potentiella medarbetare är därmed fortsatt i fokus.

Insatser för att klara ledarförsörjningen fortsätter, likaså utvecklingsinsatser för redan anställda ledare. Arbetet med att utveckla och tydliggöra det aktiva och medskapande medarbetarskapet fortsätter.

TILLSVIDAREANSTÄLLDA I UPPSALA KOMMUN PER KATEGORI	ANTAL 2012	ANDEL 2012 (%)	ANTAL 2011	ANDEL 2011 (%)
Administration	1 488	14	1 408	13,5
Kultur turism och fritidsarbete	252	2,4	238	2,3
Rehabilitering och förebyggande arbete	140	1,3	125	1,2
Skol- och barnomsorgsarbete	4 323	40,7	4 395	42,1
Socialt och kurativt arbete	648	6,1	632	6,0
Teknikarbete	1 402	13,2	1 250	12,0
Vård- och omsorgsarbete	2 378	22,3	2 392	22,9
Totalt	10 609¹	100	10 440	100

Antal medarbetare

Vid utgången av 2012 hade kommunen 10 609 tillsvidareanställda medarbetare. Det motsvarar 9 812 heltidsanställningar. Antalet visstidsanställningar, mätt i heltider, uppgick vid årsskiftet till 1007. Timanställningarna

motsvarade i slutet av året 1 217 heltidsanställningar.

¹ Antalet tillsvidareanställda medarbetare var 10 609, vid utgången av 2012. Vissa medarbetare har två deltidanställningar inom olika verksamhetsområden och redovisas därför i tabellen på båda verksamhetsområdena.

Andelen män bland medarbetarna i kommun var vid årets utgång 24 procent. Jämfört med 2011 har andelen män ökat med en procentenhet. Fortfarande dominerar kvinnor inom vård- och omsorgsområdet och förskoleverksamheten, men inom teknikarbete är könsfördelningen jämnare, 44 procent kvinnor och 56 procent män.

Antal medarbetare i koncernen

De tillsvidareanställda medarbetarna i Uppsala kommun motsvarade 9 812 heltidsanställningar den 31 december 2012. Till detta kommer de hel- och delägda bolagens medarbetare som i medeltal var 743 under 2012, en minskning med 499 medarbetare sedan 2011. Minskningen av medarbetare inom bolagen har att göra med att Gamla Uppsala Buss AB, AB Uppsalabuss samt Upplands Lokaltrafik AB bolag övergick till Landstinget i Uppsala läns regi den 2 januari 2012.

Andelen kvinnor bland medarbetarna i kommunen var under året 75,7 procent och andelen män var 24,3 procent. I bolagen var fördelningen 43,1 procent kvinnor och 56,9 procent män bland medarbetarna. Till skillnad från kommunen sjönk sjukfrånvaron något i bolagen. Den minskade med 0,4 procentenheter, från 4,0 procent 2011 till 3,6 procent 2012.

Sjukfrånvaron ökat marginellt från en låg nivå

SJUKFRÅNVARO I KOMMUNEN					
Alla värden i procent	2008	2009	2010	2011	2012
Total sjukfrånvarotid	7,2	6,5	4,4	4,7	5,4
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar) av total sjukfrånvaro	66,8	58,8	54,0	56,7	51,8
Sjukfrånvaro kvinnor	8,0	7,9	4,8	5,1	6,1
Sjukfrånvaro män	4,9	2,1	3,0	3,2	3,3
Sjukfrånvaro åldersgrupp < 30 år	4,17	2,8	3,5	3,8	3,7
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30-49 år	6,45	3,6	3,6	4	4,9
Sjukfrånvaro åldersgrupp > 49 år	8,62	6,1	5,2	5,4	6,3

Kommunens sjukfrånvaro är låg även om det för de senaste två åren noteras en svag ökning.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan med företagshälsovården har genomförts parallellt med ett systematiskt rehabiliteringsarbete.

Heltid och deltid

Medarbetare med deltidsanställningar utgjorde 27 procent av samtliga

tillsvidareanställda vid utgången av 2012, samma andel som 2011. Deltidsanställningar är fortfarande något vanligare bland kvinnor, även om skillnaderna mellan män och kvinnor har minskat. Av de tillsvidareanställda kvinnorna arbetar 28 procent deltid, motsvarande andel bland män är 21 procent. Årets medarbetarundersökning visar att 22 procent av medarbetare i kommunen som arbetar deltid önskar öka sin sysselsättningsgrad. Samtidigt vill 18 procent av medarbetarna som arbetar heltid gå ner i arbetstid. Det finns således ett behov av flexibla alternativ när det gäller sysselsättningsgrad.

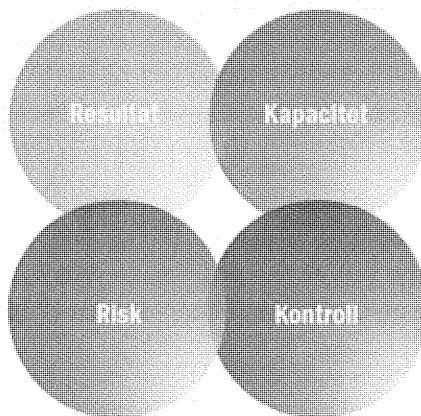
Övertidsuttaget bland medarbetarna motsvarade vid årets utgång 51 heltider, det är en ökning med 24 procent sedan föregående år. Uttag av fyllnadstid motsvarade 59 heltidsanställningar, det innebär en minskning med 24 procent från föregående år.

Medarbetare - sammanställd redovisning

Tillsvidareanställda medarbetare i Uppsala kommun uppgick till 9 812 heltidsanställningar per den 31 december 2012. Till detta kommer medarbetare i hel- och delägda aktiebolag. Dessa medarbetare var i medeltal 743 under 2012, en minskning med 499 medarbetare sedan 2011. Minskningen har att göra med att Gamla Uppsala Buss AB, AB Uppsalabuss samt Upplands Lokaltrafik AB bolag övergick till Landstinget i Uppsala län i januari 2012.

Andelen kvinnor bland medarbetarna i kommunen var under året 76 procent och andelen män var 24 procent. I aktiebolagen var fördelningen 43 procent kvinnor och 57 procent män. Till skillnad från kommunen sjönk sjukfrånvaron något i bolagen. Den minskade med 0,4 procentenheter, från 4,0 procent 2011 till 3,6 procent 2012.

Vilken balans har kommunen haft mellan sina intäkter och kostnader under året och över tiden?

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Finansiell analys, Uppsala kommun

Sammanfattning

Syftet med den finansiella analysen är att beskriva organisationens förmåga att över tid möta sina åtaganden. Utgångspunkten för analysen är ett antal ekonomiska indikatorer som tillsammans skapar en helhetsbild av kommunens finansiella resultat och ställning. God ekonomisk hushållning innebär att medborgarens resurser används ansvarsfullt. Rätt kvalitet och volym av tjänster ska tillhandahållas inom ramen för tillgängliga resurser. Volym och kvalitet har analyserats i verksamhetsavsnittet, detta avsnitt fokuserar på resursanvändningen.

Uppsalas finansiella ställning är god. De senaste nio åren har kommunen levererat ett positivt resultat, över tid i paritet med de nivåer som definierar god ekonomisk hushållning.

En ekonomi i balans är en viktig förutsättning för en kommun. Årets totala resultat för Uppsala kommun är positivt med 20 miljoner kronor. Enskilda nämnder och styrelser redovisar emellertid betydande negativa resultat. De områden som redovisar underskott är framförallt det pedagogiska området inom produktionen samt uppdragsverksamheten inom vård- och omsorg bland vuxna och äldre. Bland annat överstiger kostnaderna för ekonomiskt bistånd kraftigt budgeterad nivå. Mer om avvikelserna och orsakerna till detta kan läsas i den generella finansiella analysen eller i avsnittet om respektive nämnd och styrelse samt i nämndernas egen rapportering.

Uppsala kommun är en tillväxtkommun med en arbetsmarknad som historiskt visat sig vara mer stabil än de flesta andra kommuners. Läget i den dynamiska mälardalen, med närhet till Stockholm, borgar för en fortsatt god ekonomisk utveckling. I december 2012 förnyade kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's sin bedömning av Uppsala kommun med ett oförändrat mycket positivt omdöme.

Under året genomfördes flera stora och strategiska affärer inom ramen för aktiebolagskoncernen Uppsala Stadshus AB. Från 2012 ansvarar Landstinget i Uppsala län för kollektivtrafiken, varför kommunen i januari 2012 sålde tre bussbolag. Aktiebolag har bildats för hantering av huvuddelen av kommunens fastigheter. Försäljning av fastigheter till marknadsvärde genomförs i januari 2013 och leder till omfattande realisationsvinster i Uppsala kommun. Syftet med affären är huvudsakligen att uppnå större effektivitet i förvaltningen av fastigheterna.

Den globala finansiella oron påverkar den svenska ekonomin. Konjunkturförändringen påverkar i förlängningen även sysselsättningen i Uppsala. Därför är det viktigt med fortsatt ekonomi i balans där kostnaden hålls inom ramen för tillgänglig resurs. Åtgärder krävs därför mot bakgrund av nettokostnadsökningen och underskotten i flera nämnder under 2013. En mer strikt efterlevnad av kommunfullmäktiges anvisade ramar är nödvändig.

Resultat och kapacitet

Positivt resultat

Årets resultat Uppsala kommun Alla belopp i tusen kronor	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012
Redovisat resultat	167 032	92 353	20 065
<i>Andel av skatt och kommunalekon. utjämning</i>	<i>2,0%*</i>	<i>1,0%</i>	<i>0,2%</i>
Aterbetald arbetsmarknadsförsäkring (AFA)	-16 290	-16 599	-135 043
Justering diskonteringsränta pensioner (RIPS)	-	51 429	-
Mark och exploatering, nettoresultat	-70 000	-11 781	-67 968
Reavinster/-förluster	-34 960	-16 238	-13 472
Aktieägartillskott Grafiskt utbildningscentrum AB	-	-	13 777
Medfinansiering av Citybanan	167 600	-	30 160
Resultat korrigerat för extraordinära och jämförelsestörande poster	213 382	99 164	-152 481

Uppsala kommun redovisar ett positivt resultat om 20 miljoner kronor för 2012. Resultatet är i linje med det finansiella målet och budgeterade 25 miljoner kronor.

Samtidigt som verksamheten under året erhållit signifikanta engångsintäkter redovisar flera nämnder större negativa resultat. Underskotten i uppdragsnämnderna måste därför tas på stort allvar inför 2013.

Den ekonomiska målsättningen för en uppdragsnämnd är att inom ramen för ett fastställt kommunbidrag uppfylla en myndighetsroll samt att för medborgarens räkning avtala med producenter av välfärdstjänster om leverans av service. Denna målsättning kan inte anses uppfylld för 2012. Flera nämnder redovisar negativa resultat, bland dessa märks särskilt uppdragsnämnderna utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden med -81 (-19) miljoner kronor, socialnämnden för barn och unga med -11 (3) miljoner kronor, äldre- och vårdnämnden med -12 (1) miljoner kronor, nämnden för hälsa och omsorg med -15 (-4) miljoner kronor.

Den egna produktionen av välfärdstjänster inom Uppsala kommun utförs huvudsakligen inom Styrelsen för vård och bildning som 2012 redovisar ett resultat om -103 (-12) miljoner kronor. Underskottet härrör från det pedagogiska området och beror på vikande elevantal. Elevantalet minskar av såväl demografiska orsaker som konkurrens från privata aktörer inom skolsektorn. Av årets underskott utgör en del omställningskostnader genom att kapaciteten anpassats till det lägre elevantalet. Under året fattades beslut om samordning av all egen produktion inom det pedagogiska området till produktionsstyrelsen för vård och bildning. I resultatet för produktionsstyrelsen ingår därmed även ett underskott som genererats för höstterminen från Grafiskt utbildningscenter och nämnden för självstyrande skolor vars verksamheter upphörde vid halvårsskiftet. Den interna produktionen inom teknik och service redovisar ett positivt resultat om 33 (16) miljoner kronor.

Underskottet i verksamheten balanseras av positiva resultat om 119 (28) miljoner kronor i finansförvaltningen och 80 (23) miljoner kronor i kommunstyrelsen. Finansförvaltningens resultat består framförallt av engångsintäkter från återbetalning av arbetsmarknadsförsäkringspremier om 135 (17) miljoner kronor medan kommunstyrelsens överskott i huvudsak består av 64 miljoner kronor från mark- och exploateringsverksamheten. Till följd av dessa engångsintäkter har kommunen även kunnat bära kostnader för stöd till förlustdrabbade Grafiskt utbildningscenter AB och uppräkningskostnader med 30 miljoner kronor av kommunens tidigare avsättning för medfinansiering av Citybanan i Stockholm. Årets resultat innebär att kommunen kunde avstå från budgeterad utdelning om 30 miljoner kronor från Uppsala Industrihus AB, som alltså finns kvar som en reserv i aktiebolagskoncernen.

Balanskravet uppfylls

BALANSKRAVSUTREDNING			
Belopp i miljoner kronor	2010	2011	2012
Årets resultat	167	92	20
Vinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-35	-19	-17
Reserverat för pensioner mm	-70	-70	-
Balanskravsresultat	62	3	3

Den obligatoriska balanskravsutredningen visar att Uppsala kommun trots problem ändå redovisar ett positivt resultat enligt kommunallagens krav. Balanskravet är en lagstadgad miniminivå för kommuner som innebär att intäkterna, exklusive försäljning av anläggningstillgångar, måste överstiga

kostnaderna. Om kravet inte uppnås ska en plan upprättas att inom tre år återställa det egna kapitalet.

Försiktig ökning av skatterna

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING			
Förändringar i procent	2010	2011	2012
Skatter och kommunalekonomisk utjämning	5,7	4,0	-0,6
Skatter och kommunalekonomisk utjämning, justerat för skatteväxling med landstinget i Uppsala län (49 öre)	-	-	2,3
Verksamhetens nettokostnader	4,1	6,4	0,2
Nettokostnader justerade med jämförelsestörande poster	4,0	5,4	5,1

Intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning ökade med 2,3 procent jämfört med 2011, när hänsyn har tagits till skatteväxlingen för kollektivtrafiken.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning uppgår till 8 784 miljoner kronor, vilket är 43 miljoner kronor högre än budget men betydligt lägre än tidigare år. Beräkningen av skatteintäkterna i bokslutet bygger på decemberprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Prognosen anger en skatteunderlagstillväxt för riket på 3,9 procent för 2012, jämfört med de 3,5 procent som låg till grund för budget.

Den relativt blygsamma ökningen i skatter och kommunalekonomisk utjämning 2012 beror framför allt på att Uppsalas strukturella förutsättningar har utvecklats gynnsammare än riksgenomsnittet, vilket har visats vid uppdateringen av kostnadsutjämningsmodellerna. Jämfört med 2011 ökade kostnadsutjämningsavgiften med 70 miljoner kronor. Därtill minskade inkomstutjämningsbidraget med drygt 70 miljoner kronor till följd av en förbättring av medelskattekraften i förhållande till riksgenomsnittet. Däremot ökade intäkterna från skatter med 4,3 procent, när hänsyn tagits till skatteväxlingen i jämförelsen med 2011.

SKL:s prognos från december 2012 förutser emellertid en svag ekonomisk utveckling – BNP förväntas växa med 1,2 procent både 2012 och 2013. År 2010 och 2011 ökade BNP med 6,3 respektive 3,7 procent. År 2012 förväntas sysselsättningen öka med 0,4 procent, vilket är väsentligen lägre än nivån 2011 på 2,3 procent. Orsakerna är de negativa signalerna från omvärlden med sjunkande efterfrågan. Detta leder även till minskad inhemsk efterfrågan och försvagad arbetsmarknad.

Den svagare arbetsmarknaden med vikande sysselsättning till trots förväntas skatteunderlaget öka de kommande åren men med en lägre takt än vad som angivits i tidigare prognoser. År 2013 och 2014 förväntas en skatteunderlagstillväxt på 3,3 procent. I reala termer antas skatteunderlaget växa med 1,3 procent under 2013 och 1,1 under 2014.

Nettokostnaderna har ökat

Verksamhetens nettokostnader justerade för jämförelsestörande poster ökade under året med 5,1 procent vilket motsvarar 433 miljoner kronor. Utrymmet i årets budget var 209 miljoner kronor, eller 2,6 procent. Föregående år ökade nettokostnaderna med 5,4 procent vilket alltså innebär att ökningstakten avtagit något.

På uppdragssidan har flera nämnder inte klarat av att anpassa verksamheterna till den ekonomiska planeringen. Signifikanta negativa avvikelser mot budget finns inom ekonomiskt

bistånd med 66 miljoner kronor, gymnasieskolan med 14 miljoner kronor, äldreomsorgen med 12 miljoner kronor, vård av barn och ungdomar med 12 miljoner kronor samt vård av vuxna med funktionshinder med 32 miljoner kronor. Orsakerna till avvikelserna står att finna i flera faktorer. Inom vård och omsorg av personer med funktionsnedsättning och äldre fortsätter kostnaderna att öka för Eget val. Trenden med ökande kostnader för vård av barn och unga utanför hemmet har inte kunnat brytas. Andelen barn och unga i Uppsala kommun med placering utanför hemmen är bland de högsta i jämförbara kommuner. Inom området ekonomiskt bistånd finns sedan flera år en obalans, där budget underskattas i förhållande till faktisk kostnad. I Uppsala kommun råder sedan lång tid bostadsbrist samtidigt som andelen personer med bistånd till boende är bland de högsta i landet. Det medför höga kostnader för kommunen eftersom behoven ofta måste tillgodoses med dyra lösningar. Bostadsbristen är samtidigt tillväxthämmande för kommunen genom att inflyttningen till kommunen begränsas av tillgången på bostäder.

På produktionssidan har året präglats av omställningsarbete till lägre volymer inom framförallt gymnasieskolan. All pedagogisk verksamhet i kommunen har samlats i samma organisation vilket möjliggjort samordning och helhetsgrepp. Den pedagogiska verksamhetens totala underskott från Styrelsen för vård och bildning, Grafiskt utbildningscenter AB och Nämnden för självstyrande kommunala skolor uppgår till omkring 137 miljoner kronor. En del av detta avser kostnad för överkapacitet som alltså hanteras genom samordning och prioritering av verksamheterna. En annan del avser låg uppräkningstakt av ersättningen per elevplats som i genomsnitt endast ökat med 1 procent. Produktionen har dessutom under året mött högre kostnader till följd av bland annat löneavtalet med lärarna som gav 4,2 procent.

Behov av fortsatt återhållsamhet

Den nettokostnadsökning som konstateras för 2012 är inte hållbar för kommunen. En anpassning av varje nämnds verksamhet till beslutade förutsättningar är nödvändig. Om kommunen ska bevara ekonomi i balans kan verksamhetens nettokostnader inte tillåtas öka snabbare än skatteintäkterna.

År 2013 blir ett år med lågkonjunktur. Trots detta förväntas nominellt budgeterad nivå av skatter och kommunalekonomisk utjämning att bibehållas. Då inga extra intäkter, annat än möjligen mark- och exploateringsintäkter väntas finns emellertid anledning till återhållsamhet. Med bevarad ekonomi i balans finns inget utrymme för kostnadsökningar utöver SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (2,3 %). Inför 2014 gäller samma förutsättning, det vill säga att skatteunderlagets utveckling endast medger justering av verksamheten i enligt SKL:s prisindex. Det innebär att volym och ambitionsökningar utöver de som redan tagits i IVE inte är möjliga.

Investeringar och självfinansieringsgrad

Årets investeringar är i nivå med de senaste årens investeringar och betydligt lägre än budgeterat. För 2012 nyttjades 40 (49) procent av budgeten. Orsaken är i första hand att organisationens kapacitet att investera överskattas. Andra orsaker är att nödvändiga beslut inte fattas eller att tillstånd inte erhålls. Exempel på investeringar som uteblivit eller försenats är utplaceringen av förskolepaviljonger samt att en bro med anslutningsvägar för biltrafik över Fyrisån inte påbörjats.

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras inom ramen för årets avskrivningar och resultat. För 2012 har självfinansieringsgraden sjunkit till 71 procent vilket är lägre än tidigare år. Den huvudsakliga anledningen är inte ökade investeringar utan ett lägre redovisade resultat under perioden. Målet om en självfinansieringsgrad om minst 75 procent uppnås därmed inte. Till följd av bolagisering av fastigheter kommer målsättningen att behöva revideras i kommande styrdokument. Från och med 2013 domineras investeringarna i Uppsala kommun av arbete med gator och vägar. Volymen förväntas vara omkring halva dagens nivå, följaktligen behöver även målsättningen omarbetas.

INVESTERINGAR OCH SJÄLVFINANSIERINGSGRAD			
	2010	2011	2012
Nettoinvesteringar (mnkr)	559	542	576
Nettoinvesteringar/skatter och kommunalekonomisk utjämning (procent)	7	6	7
Självfinansieringsgrad (procent)	93	85	71

Bruttoinvesteringarna, det vill säga investeringar inklusive det som finansieras genom investeringsbidrag, uppgick under året till 586 (563) miljoner kronor. Investeringsbidraget uppgick till 10 (21) miljoner

kronor och avsåg huvudsakligen anläggning och anslutning av kommunalt gatu- och vägnät till det statliga vägnätet.

NETTOINVESTERINGAR PER VERKSAMHET			
Belopp i miljoner kronor	2010	2011	2012
Politisk verksamhet	0	0	0
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	186	241	280
- varav resecentrum	-5	77	50
Fritid och kultur	44	39	58
Pedagogisk verksamhet	265	218	169
Vård och omsorg	8	12	13
Särskilt riktade insatser	8	1	1
Affärsverksamhet och färdtjänst	2	2	1
Kommunledning och gemensam verksamhet	45	29	54
- varav finansiell leasing	4	3	-3
Summa nettoinvesteringar	559	542	576

Kommunens investeringar domineras av den gemensamma infrastrukturen i form av gator, broar, parker och andra markanläggningar. Därtill kommer fastighetsinvesteringar, huvudsakligen inom den pedagogiska verksamheten. Under året har 213 (210) miljoner kronor investerats av gatu- och samhällsmiljönämnden och 207 (209) miljoner kronor av fastighetsägar-nämnden. Tillsammans svarade dessa nämnder därmed för 73 (77) procent av kommunens investeringar. Förutom

investeringar i markanläggningar, skolor och förskolor är en investering som fortsatt utmärker sig Resecentrum.

Inom den strategiska exploateringsverksamheten förvärvar och förädlar kommunen mark för vidareförsäljning till olika ändamål. Från och med verksamhetsåret 2012 är verksamheten organiserad under kommunstyrelsen. Här redovisas ackumulerade balanserade inkomster om totalt 733 (710) miljoner kronor och utgifter om totalt 159 (164) miljoner kronor. Nettot uppgår till 574 (546) miljoner kronor. I takt med att mark blir färdig för exploatering och kan säljas realiseras resultatet, nettot indikerar den potentiella resultateffekten av de samlade exploateringstillgångarna. Under 2012 innebar försäljning en resultatpåverkande nettovinst om 64 (10) miljoner kronor. Avyttringarna avser huvudsakligen ett större bostadsexploateringsprojekt i västra Nantuna.

Soliditet

SOLIDITET			
Alla värden i procent	2010	2011	2012
Soliditet	51	52	50
Tillgångsförändring	4	0	5
Förändring av eget kapital	3	2	2
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	19	17	16

Kommunens soliditet är 50 (52) procent. Om hänsyn tas till den historiska pensionsskulden försämras soliditeten till 16 (17) procent. Årets försämring beror på det blygsamma resultatet, samtidigt som balansräkningen växer till följd av inte minst allmän prisutveckling. Till följd av den fördjupade lågkonjunkturen och låga marknadsräntan finns en risk för en sänkt

diskonteringsränta under 2013. Det skulle innebära såväl engångskostnader som uppskrivning av pensionsskulden och därmed försämrade soliditet inklusive pensionsförpliktelser och löneskatt.

Viss försiktighet ska tillämpas vid jämförelse av soliditet mellan kommuner eftersom det utgår från balansräkningar där exempelvis tillgångar kan vara undervärderade till följd av försiktighetsprincipen. Den viktigaste parametern för att bedöma en kommun är därför alltid skatteunderlaget och de intäkter det genererar eller kan generera i relation till åtagandet. Enligt SCB har 93 av 290 kommuner en starkare soliditet än Uppsala, medan alltså 196 har en likadan eller sämre soliditet (baserat på 2011 års redovisade resultat).

Risk och kontroll

God likviditet

Uppsala kommun har en tillgänglig kreditram på 3 627 miljoner kronor, varav 1 650 miljoner kronor i checkräkningskredit och 1 977 miljoner kronor i certifikatprogram. Av kreditramen var 21 procent utnyttjad vid årsskiftet. Bildandet av de tre nya fastighetsbolagen innebär att omkring 3,2 miljarder kronor tillförs kommunen. Detta tillsammans med förändrad lagstiftning kring avdragsrätt för internränta inom intressegemenskap (koncern) kommer att påverka kommunens och kommunkoncernens finansfunktion under 2013.

Hög kreditvärdighet ger goda villkor

Kommunens kreditvärdighet bedöms regelbundet av Standard & Poor's, ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstitut. Den långfristiga kreditvärdigheten är AA+/positiv på en skala där AAA är högst. Betyget AA+ är ett mycket starkt mått på finansiell säkerhet. Kommunens kreditvärdighet gällande kortfristiga krediter är den bästa möjliga, A-1+ respektive K-1, där A-1+ representerar en extremt hög kapacitet att möta sina finansiella åtaganden. De höga kreditbetygen ger kommunen tillgång till finansiering med goda villkor.

Omviktnings mot kortfristiga lån

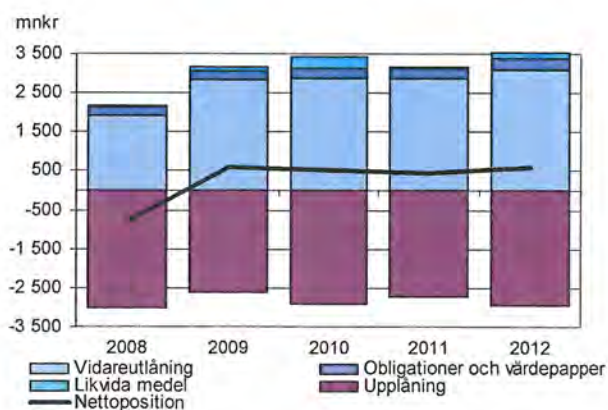
SKULDSÄTTNINGSGRAD			
Alla värden i procent			
	2010	2011	2012
Skuldsättningsgrad	49	48	50
- varav avsättningsgrad	4	5	5
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	29	27	31
- varav långfristig skuldsättningsgrad	15	16	15
Skuldsättningsgrad inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	81	83	84

Skuldsättningsgraden, som uttrycker i vilken omfattning kommunens tillgångar finansierats med främmande kapital, var 50 procent vid utgången av året. Under året har en viss omfördelning skett från långfristig till kortfristig upplåning i beredskap att möta förändringar orsakade av ny lagstiftning.

Förbättrad nettoposition

Vid utgången av året hade kommunen ökat sin upplåning med 228 miljoner kronor till 2 958 (2 730) miljoner kronor. Av detta var 2 985 (2 875) miljoner kronor vidareutlånat till kommunala bolag och stiftelser samt 115 miljoner kronor till det nya Förvaltningsbolaget Upphall KB. Placeringarna uppgick till 272 (262) miljoner kronor och likvida medel till 179 (44) miljoner kronor.

Nettopositionen, det vill säga det positiva saldot mellan placeringar, vidareutlåning och upplåning, var 593 miljoner kronor, en ökning med 142 miljoner kronor jämfört med vid samma tidpunkt föregående år. Kommunens borgensåtaganden minskade marginellt under året, från 28 miljoner kronor till 26 miljoner kronor.

Sjunkande räntenivå under året

Marknadsräntorna sjönk successivt under året, vilket gav viss effekt på kommunens räntekostnader och ränteintäkter. Kommunens genomsnittliga ränta för upplåning var 3,09 (3,10) procent och den genomsnittliga intäktsräntan för kommunens placeringar och utlåning var 3,45 (3,52) procent.

De finansiella kostnaderna för lån och pensionsskuld uppgick till 159 (158) miljoner kronor. Av kostnaden utgjorde 30 miljoner kronor delfinansiering av Citybanan, 29 (71) miljoner kronor ränta för pensionsavsättning samt 14 miljoner kronor aktieägartillskott till Grafiskt Utbildningscentrum AB. Justerat för dessa kostnader är räntenettot positivt, 34 (37) miljoner kronor. Ränteintäkterna från utlåning och placeringar blev 120 (123) miljoner kronor.

Spridd förfallostruktur minskar riskerna

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens lån var 1,43 (1,93) år vid årsskiftet. Enligt kommunens finanspolicy ska låneskuldens förfallostruktur spridas över tid för att minska refinansieringsrisken. Vid slutet av året hade låneskulden förfall mellan en månad och sex år. Hela låneskulden var vidareutlånad eller placerad. Den finansiella förvaltningen strävar efter matchning av förfallostruktur mellan extern upplåning och intern vidareutlåning för att minimera risk.

Pensionsåtagandet

PENSIONSÅTAGANDE			
Belopp i miljoner kronor	2010	2011	2012
Avsättningar för pensioner	477	571	604
Upplupen pensionskostnad, individuell del	190	188	198
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelser	3 843	4 233	4 248
Medel placerade för att möta pensionsutbetalningar	252	262	272
Reserverat för pensioner, ej placerat	315	385	385

pensionsåtagandet redovisas därmed 16 procent som skuld i balansräkningen.

Kommunens totala pensionsåtagande uppgick vid årsskiftet till 5 050 miljoner kronor, varav 4 248 miljoner kronor redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Av det totala

Årets pensionskostnader inklusive löneskatt uppgick till 448 (490) miljoner kronor. Minskningen mot 2011 beror på en engångseffekt av sänkt diskonteringsränta. Inför 2013 finns risk att en ytterligare sänkt räntenivå kan resultera i en ny justering. Effekten av en sådan förändring antas dock vara något mindre än de 51 miljoner kronor som påverkade 2011 års resultat.

I årets pensionskostnader ingår vid sidan av kostnaden för innevarande år även utbetalningar av pensioner från ansvarsförbindelsen med 175 (164) miljoner kronor inklusive löneskatt. Denna del av pensionskostnaden avser pensionsrättigheter som intjänats före 1998. Den årliga kostnaden för den historiska pensionsskulden kommer att öka successivt till år 2025 för att därefter minska och till sist försvinna helt.

Kontroll och styrning

En viktig förutsättning för kontroll över kommunens ekonomi är förmågan att skapa en väl underbyggd och realistisk budget samt följa upp denna under året. Prognoser upprättas per sista april och sista augusti på nämnd- och verksamhetsnivå. Ansvarslinjen följer nämndstrukturen varför dessa är huvudfokus i månadsrapporteringen samt i den fördjupade rapporteringen per april och augusti.

Redan i april konstaterades att flera nämnder lämnade negativ prognos för årets resultat. Kommunstyrelsen agerade med krav om extra återrapportering från tre nämnder före ordinarie augustirapportering. Syftet var att säkerställa att åtgärder vidtogs. Styrning utövas även kontinuerligt genom kontakter mellan politisk ledning och tjänstemannaledning inom och mellan berörda nämnder. Äldrenämnden och socialnämnden för barn och unga förbättrade sina helårsresultat väsentligt jämfört med aprilprognosen, resultatet i utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden försämrades dock. I samband med augustirapporteringen blev underskott i nämnden för hälsa och omsorg samt i den egna produktionen inom den pedagogiska verksamheten tydliga. Underskottet i den pedagogiska verksamheten växte ytterligare under hösten.

Hög känslighet för förändringar

KÄNSLIGHETSANALYS	Miljoner kronor
Lönekostnadsförändring 1 procent	± 52
Bruttokostnadsförändring 1 procent	± 108
Nettokostnadsförändring 1 procent	± 90
Ränteförändring 1 procentenhet	± 1
Förändring i inflation 1 procentenhet	± 100
Generell avgiftsförändring 1 procent	± 5
Förändrad utdebitering med 1 krona	± 377
Skatteunderlagsförändring 1 procent	± 80

Känslighetsanalysen visar hur förändrade förutsättningar påverkar kommunens ekonomi. Exempelvis ger en skatteunderlagstillväxt med en procent ett tillskott i kommunens intäkter på 80 miljoner kronor, medan en procents ökning av lönekostnader resulterar i en kostnadsökning om 52 miljoner kronor. Vissa faktorer, till exempel taxor och avgifter, kan kommunen påverka. Andra faktorer som marknadsränta och sysselsättning står mer eller mindre utanför kommunens kontroll.

Finansiell analys, sammanställd redovisning

Sammanfattning

Den sammanställda redovisningen omfattar kommunkoncernen. Här ingår såväl den verksamhet som bedrivs av kommunens uppdragsnämnder och produktionsstyrelser som den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform, vilken omfattar de helägda bolagen i Stadshuskoncernen samt de delägda bolagen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Kommunkoncernens resultat efter skatt är + 76 miljoner kronor vilket innebär att positivt resultat redovisas för det åttonde året i rad. I resultatet inryms dock flera poster av engångskaraktär, bland annat återbetald försäkring samt reavinster och reaförluster. Dessa borträknade är resultatet – 228 miljoner kronor. Flera av bolagen/koncernerna redovisar resultat exklusive jämförelsestörande poster som är negativa och/eller sämre än budget, däribland Uppsalahemkoncernen, Uppsala Kommun Fastighetskoncernen och Uppsala Konsert och Kongress AB. I fastighetsbolagen är orsakerna framförallt en blandning av tillfälliga åtgärder för eftersatt underhåll och kostnader i samband med om- och tillbyggnad vilket gör att resultaten på längre sikt inte bedöms påverkas i större utsträckning. I Uppsala Konsert och Kongress AB är däremot underskottet huvudsakligen strukturell karaktär, men påverkas även av en vikande konjunktur.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens då de investeringar som sker i bolagen lånefinansieras i högre grad. Lånen uppvägs av värdeökningar i fastighetsbeståndet, vilket gör att den långsiktiga betalningsförmågan inte påverkas negativt. En högre skuldsättning innebär samtidigt större exponering för räntesvängningar. I Uppsalahem AB, det av bolagen som har störst låneskuld, reduceras ränterisken med hjälp av så kallade derivatinstrument och spridning av upplåningens förfallostruktur.

Investeringarna uppgår till 2 065 miljoner kronor. Det är en något mer än förra året och en nivå som i ett längre perspektiv är hög. Förklaringen är framförallt att Uppsalahemkoncernen ökat takten i nyproduktionen av lägenheter i linje med ägardirektiv.

Årets resultat efter skatt

ÅRETS RESULTAT EFTER SKATT			
Belopp i miljoner kronor	2010	2011	2012
Uppsala kommun	167	92	20
Uppsala stadshuskoncern	58	1 528	35
Delägda bolag	-3	-8	-8
Elimineringar och justeringar	19	75	29
Uppsala kommunkoncern	242	1 687	76
Varav bidrag och reavinster/-förluster			
- bidrag statlig infrastruktur, Uppsala kommun	168	0	30
- återbetald arbetsmarknadsförsäkring	-16	-17	-135
- diskonteringsränta pensioner (RIPS)		51	
- reavinster, Uppsala kommun	-105	-28	-81
- reavinster/-förluster Uppsala stadshuskoncern	-59	-1616	-88
Uppsala kommunkoncern, justerat för jämförelsestörande poster	230	78	-198
Varav Uppsala kommun	214	99	-166
Varav Stadshuskoncernen	-1	-31	-53
Varav delägda bolag	-3	-8	-8
Varav elimineringar och justeringar	19	17	29

Kommunkoncernens resultat efter skatt är 76 miljoner kronor, uppdelat på Uppsala kommun 20 miljoner kronor, Uppsala stadshuskoncern 35 miljoner kronor, delägda bolag -8 miljoner kronor samt elimineringar och justeringar 29 miljoner kronor. I resultatet inryms flera poster av engångskaraktär, bland dessa återbetald arbetsmarknadsförsäkring samt reavinster och reaförluster. Justerat för dessa är resultatet -198 miljoner kronor.

Stadshuskoncernens resultat rensat för reavinster och reaförluster är -53 miljoner kronor efter skatt. Det är 22 miljoner kronor sämre än de -31 miljoner kronor som redovisades 2011. Resultatet före skatt är drygt 50 miljoner kronor sämre än föregående år.

Bland bolag som redovisar sämre resultat än föregående år finns Uppsalahem som haft höga kostnader för eftersatt underhåll av fastigheterna i dotterbolaget Studentstaden AB. Även Uppsala Kommun Fastighets AB:s resultat är sämre än föregående år, huvudsakligen en effekt av kostnader i samband med den pågående förnyelsen av Gottsunda Centrum. Uppsala Konsert & Kongress redovisar ett sämre resultat delvis till följd av en vikande konjunktur. Uppsala Vatten och Avfall redovisar ett betydligt bättre resultat än 2011 då såväl biogasverksamheten som avfallsverksamheten gynnats av ökande volymer. I avsnittet hel- och delägda aktiebolag i Uppsala kommuns årsredovisning samt i Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning kommenteras det ekonomiska utfallet per bolag.

Investeringar

INVESTERINGAR			
	2010	2011	2012
Investeringsvolym (miljoner kronor)	1 840	4 435	2 065
Självfinansieringsgrad (procent)	55	100	37

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 2 065 miljoner kronor, en minskning med 2 270 miljoner kronor jämfört med 2011. I

investeringarna för 2011 fanns en större effekt av Uppsalahems AB:s förvärv av Studentstaden AB. Exkluderas denna effekt var investeringarna 2 011 miljoner kronor 2011, vilket innebär att årets investeringar är 54 miljoner kronor högre. Av årets investeringar avser 1 489 miljoner kronor Stadshuskoncernen och 576 miljoner kronor Uppsala kommun.

Stadshuskoncernens investeringar på 1 489 miljoner kronor motsvarar en ökning med 108 miljoner kronor sedan föregående år. Uppsalahemkoncernen står för 994 miljoner kronor av investeringarna. Den höga investeringsnivån följer av ägardirektivet om nyproduktion av 500 lägenheter per år. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen fortsatte ombyggnaden av Gottsunda Centrum, vilket innebar investeringar om 197 miljoner kronor. Fyrishov investerade 88 miljoner kronor i det pågående multihallsbygget. Uppsala Vatten och Avfall AB investerade 190 miljoner kronor, främst i utbyggnad av va-nätet.

Självfinansieringsgraden varierar mycket mellan olika bolag, men är sammanvägt 37 procent för koncernen.

Soliditet

SOLIDITET			
Procent	2010	2011	2012
Soliditet	35	40	37
Tillgångsförändring	5	14	8
Förändring eget kapital	5	30	-1
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	9	18	15

Kommunkoncernens soliditet minskade till 37 (40) procent. Tillgångarna steg som en följd av den höga investeringsnivån, medan det egna kapitalet minskade något. Detta är dels en effekt av att investeringarna i bolagen lånefinansieras i hög utsträckning, dels en effekt av en utdelning från Uppsalahem. Det

finns ingen uttryckt målsättning för hur hög soliditeten ska vara i koncernen. Varje bolag som ingår i koncernen ska ha rimlig soliditet i relation till sitt uppdrag, vilket merparten av bolagen har. Risken vid för låg soliditetsnivå är att medel måste tillföras, vilket var fallet för ett av bolagen under 2012.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens eftersom tillgångarna lånefinansieras i högre utsträckning. Den investeringsintensiva verksamheten i bolagen gör att soliditeten befinner på en nivå som innebär relativt stor känslighet för omvärldsfaktorer som ränteökningar och inflation. Detta uppvägs av värdeökningar av fastighetsbeståndet i fastighetsbolagen vilket gör att den långsiktiga betalningsförmågan inte försämrats.

Nettolåneskuld

NETTOLÅNESKULD			
Belopp i miljoner kronor	2010	2011	2012
Nettolåneskuld	6 750	5 749	6 813

Till skillnad från Uppsala kommun har kommunkoncernen en negativ nettoposition, det vill säga en låneskuld. Den är i sin helhet hänförlig till bolagen. Skulden ökade med

drygt 1 100 miljoner kronor jämfört med föregående år till 6 813 miljoner kronor. Merparten av ökad upplåning avser finansiering av nyproduktion och förnyelse av lägenheter inom Uppsalahem AB.

Uppsalahem AB är inte inordnat i kommunens finansfunktion. I bolaget används derivat för att minska ränterisken. För att minska refinansieringsrisken eftersträvas en spridning av lånens förfallostruktur.

På samma sätt som för Uppsala kommun bedöms Uppsalahem AB:s kreditvärdighet årligen av Standard & Poor's. Den långfristiga ratingen låg under 2012 kvar på AA och den så kallade stand alone-kreditvärdigheten låg kvar på A+. Affärsrisken bedömdes låg, marknaden god och Uppsala kommun som en stark ägare. Ett starkt kreditbetyg ger möjlighet till finansiering till goda villkor.

Prognossäkerhet

PROGNOSSÄKERHET			
Procent	2010	2011	2012
Prognosavvikelse årets resultat	0,5	0,6	0,5

bättre än föregående år.

Den procentuella avvikelsen mellan resultatet efter finansiella poster i prognosen per augusti och årsbokslutet blev 74 miljoner kronor. Det motsvarar 0,5 procent av kostnadsomslutningen vilket är något

Uppsala kommunkoncern, ansvarsperspektivet

Verksamheten inom Uppsala kommun var under 2012 organiserad i 19 nämnder och styrelser. Till detta ska en relativt omfattande verksamhet i aktiebolagsform läggas. Varje enhet har ett självständigt ansvar för verksamhet och ekonomi inom de ramar och riktlinjer som anvisats av kommunfullmäktige, se mer under avsnittet styrning och organisation. I detta avsnitt presenteras resultat och korta kommentarer för varje nämnd, styrelse och aktiebolag. Avsnittet ger även en kortare beskrivning av de uppdrag och direktiv som enheterna tilldelats och statusen på dessa.

Varje nämnd, styrelse eller aktiebolag inom Uppsala kommunkoncern upprättar en egen självständig rapportering. Denna är föremål för granskning av revision och tillställs kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Mer detaljerad information om respektive enhets verksamhet och resultat framgår därför av dess egen verksamhetsberättelse eller årsredovisning.

Resultat för verksamhet i förvaltningsform (Uppsala kommun utan koncern)

Årets resultat i Uppsala kommun är 20 (92) miljoner kronor, se mer i avsnittet finansiell analys.

Uppsala kommuns grundläggande styrdokument Inriktning, Verksamhet och Ekonomi (IVE) anger mål och ramar för rullande fyraårsperioder. Varje uppdragsnämnd anvisas en resurs, ett kommunbidrag, som utgör nämndens ram för skattefinansierade kostnader. Till denna läggs de resurser nämnden genererar i form av exempelvis brukaravgifter eller riktade bidrag. Varje nämnd förväntas därefter genomföra sitt uppdrag inom ramen för ekonomi i balans, det vill säga ett positivt resultat eller ett resultat nära noll.

Flera nämnder redovisar signifikanta underskott mot planeringen för 2012. Detta vägs upp av ett positivt resultat i Finansförvaltningen och kommunstyrelsen, huvudsakligen till följd av engångsintäkter. Uppsala kommuns ekonomi är i grunden stabil med marginaler som medger att negativa avvikelser kan hanteras. Det är dock viktigt att avvikelser uppstår under kontrollerade former och att inte för många negativa händelser samverkar under för lång tid. I ett sådant scenario riskerar kommunen skada på såväl ekonomi som verksamhet.

Under 2012 har flera nämnder genererat negativa ekonomiska resultat från sin verksamhet. Nettokostnadsökningen har varit hög och utsikterna inför 2013 visar på försvagad konjunktur. Det medför lägre tillväxt än förväntat samtidigt som vissa kostnader, exempelvis för ekonomiskt bistånd, kan förväntas öka medan andra behov är oförändrade. Kommunens nämnder måste trots angelägna behov ha beredskap att anpassa sina kostnader.

Under 2012 redovisar sju uppdragsnämnder och två produktionsstyrelser signifikant negativa avvikelser mot planeringen, se tabellen omsättning och resultat per nämnd och produktionsstyrelse. I det följande kommenteras grundläggande orsaker till resultatet inom respektive nämnd och styrelse.

Omsättning och resultat per nämnd och produktionsstyrelse	Intäkter exkl. kommunbidrag				Resultat	Resultat
Belopp i tusen kronor	Kommunbidrag	Kostnader	Netto-kostnader	Kommunbidrag	2012	2011
Kommunstyrelsen	191 417	-391 275	-199 858	279 876	80 018	23 213
Valnämnden	0	-182	-182	603	421	342
Summa kommunstyrelse och valnämnd			-200 040	280 479	80 439	23 556
Finansförvaltningen					118 858	28 067
Summa kommunstyrelse, valnämnd och finansförvaltning					199 297	51 623
Barn- och ungdomsnämnden	272 514	-3 611 769	-3 339 256	3 358 072	18 817	37 557
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	270 882	-1 653 771	-1 382 889	1 302 063	-80 826	-19 148
Socialnämnden för barn och unga	110 380	-545 301	-434 921	424 173	-10 748	3 009
Nämnden för vård och omsorg	46 051	-1 122 765	-1 076 714	1 061 896	-14 818	-4 185
Äldrenämnden	248 608	-1 975 573	-1 726 965	1 715 510	-11 455	1 248
Kulturnämnden inkl stadsarkivet	993	-165 091	-164 098	164 645	547	526
Idrotts- och fritidsnämnden	41 156	-225 346	-184 190	179 369	-4 821	
Gatu- och samhällsmiljönämnden	81 321	-427 430	-346 110	361 563	15 453	
Fastighetsägarnämnden**	1 306 482	-1 365 014	-58 531	61 925	3 394	
Plan och byggnadsnämnden	50 320	-73 927	-23 606	17 260	-6 346	
Namngivningsnämnden	0	-328	-328	250	-78	
Fritids- och naturvårdsnämnden*						2 222
Gatu- och trafikenämnden*						-11 822
Fastighetsnämnden*						25 295
Byggnadsnämnden*						-2 000
Räddningsnämnden	56 609	-187 063	-130 454	130 560	106	
Räddnings- och beredskapsnämnden*						2 152
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	31 587	-49 655	-18 068	19 025	957	86
Nämnden för serveringstillstånd och lotterier*						389
Överförmyndarnämnden	9 775	-21 036	-11 261	10 134	-1 127	-243
Summa uppdragsnämnder			-8 897 391	8 806 445	-90 945	35 040
Styrelsen för vård och bildning	5 262 502	-5 365 630			-103 128	-11 756
Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor***	159 275	-177 840			-18 565	1 516
Styrelsen för teknik och service	1 072 948	-1 039 539			33 408	15 930
Summa produktionsstyrelser					-88 285	5 690
Totalt uppsala kommun					20 067	92 353

* Nämnderna upphörde 2012-12-31 och finns med i uppställningen för jämförelsevärdet.

** Nämnden upphör 2012-03-31.

*** Nämnden upphörde 2012-06-30.

Kommunstyrelsen

KOMMUNSTYRELSEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	367 249	356 662	391 275
Intäkter exkl. kommunbidrag	112 470	113 425	191 417
Nettokostnader	254 779	243 237	199 858
Kommunbidrag	262 185	266 450	279 876
RESULTAT	7 406	23 213	80 018
Investeringsbudget	22 000	17 000	77 949
Nettoinvesteringar	28 961	7 847	32 166

Från och med 2012 övertog kommunstyrelsen ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten från fastighetsägarnämnden. Av årets resultat utgör 64 miljoner kronor vinster från denna verksamhet. Överskottet i övrigt orsakas av vakanser, oförbrukade omställningskostnader samt senarelagda satsningar på e-förvaltning.

En investeringsbudget om 40 miljoner kronor fanns för markförvärv, varav 29 miljoner kronor nyttjats under året. Markförvärv sker för att tillgodose behov av framtida exploatering.

Kommunstyrelsen arbetade mot 34 av kommunfullmäktiges inriktningsmål som brutits ned till effektmål. Av effektmålen bedöms 37 uppnådda, ytterligare 11 delvis uppnådda medan 20 effektmål är svårbedömda.

Valnämnden

Valnämnden har en mycket begränsad verksamhet mellan valår varför kostnaderna har varit låga. En viss beredskap måste dock alltid finnas för att exempelvis hantera eventuella överklaganden från tidigare val samt att inleda förberedelser inför kommande val.

Finansförvaltningen

Årets resultat är 119 (28) miljoner kronor att jämföra med budgeterade 25 (86) miljoner kronor. Det goda resultatet är effekten av flera engångsintäkter, men även engångskostnader. Tillsammans ger de ett nettoresultat betydligt över det förväntade.

Från AFA-försäkring har 135 miljoner kronor återbetalats av tidigare premier för arbetsmarknadsförsäkringar, anledningen är de låga sjukskrivningstalen som inneburit att huvudmännen för försäkringarna ansett dem vara överkonsoliderade. Uppsala kommun har därför i likhet med övriga försäkringstagare fått en återbetalning av inbetalda premier från 2007 och 2008. Skatteintäkterna föll ut 43 miljoner kronor bättre än budgeterat, även om den prognos som lämnades i augusti inte kunde infrias.

På kostnadssidan märks kostnaden för vinterväghållning. Enligt nuvarande modell ersätter finansförvaltningen gatu- och samhällsmiljönämnden med 90 procent av verklig merkostnad mot budget. För 2012 innebär detta en kostnad om 38 miljoner kronor. Finansnettot är 68 miljoner kronor sämre än budget. Orsaken är att en budgeterad utdelning om 20 miljoner kronor från Uppsala Industrihus AB inte behövt ianspråktagits, att medfinansieringen av Citybanan enligt beslutet från 2010 indexuppräknades med 30 miljoner kronor samt att ett aktieägartillskott om 14 miljoner kronor lämnats till Grafiskt Utbildningscentrum AB för att täcka bolagets underskott.

Finansförvaltningen måste inför 2013 räkna med fortsatt underskott i vinterväghållningen, till 2014 är avsikten att obalansen ska försvinna och istället hanteras direkt i beslutad budget med ökad ram för gatu- och samhällsmiljönämnden. Viss beredskap måste även finnas för att skatteunderlaget kan vika. Prognosen för året indikerar att budgeterad nivå håller och kanske överträffas med några få miljoner kronor. Med de risker verksamheten i övrigt brottas med, inte minst utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, krävs alla marginaler som är möjliga att

bevara i finansförvaltningen. På den positiva sidan finns dock kommunstyrelsens möjlighet till reavinster vid försäljning av exploateringsfastigheter.

Barn- och ungdomsnämnden

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	3 328 580	3 502 369	3 611 769
Intäkter exkl. kommunbidrag	241 121	254 388	272 514
Nettokostnader	3 087 459	3 247 981	3 339 256
Kommunbidrag	3 119 950	3 285 537	3 358 072
RESULTAT	32 491	37 557	18 817
Investeringsbudget	500	500	500
Nettoinvesteringar	0	0	0

Barn- och ungdomsnämndens redovisar för 2012 ett överskott på knappt 19 miljoner kronor, och i och med det har nämnden haft ekonomin i balans. Merparten av överskottet beror på att antalet inskrivna barn i förskoleverksamheten blev lägre än beräknat. Ytterligare redovisar nämnden smärre överskott inom vård och omsorg om funktionshindrade 0-20 år och fritid och kultur. Nettokostnaderna för skolverksamheten för 6-15 år och politisk verksamhet har hållits inom ramen för kommunfullmäktiges budget.

Under året har två nya kommunala förskolor, fyra enskilda förskolor och två nya öppna förskolor tillkommit. Dessa nya förskolor till trots fortsätter bristen på förskoleplats att råda. Till följd av platsbristen under våren fick cirka 370 barn inte den placering som föräldrarna hade önskat. Inför hösten förändrades dock situationen när 6-åringarna lämnade förskolan för förskoleklass. Men förseningar i etableringen av nya förskoleplatser kommer att leda till platsbris även under våren 2013, men inte i samma grad som våren 2012.

Barn- och ungdomsnämnden har brutit ner i effektmål och följt upp 23 av inriktningsmålen i IVE 2012-2015. Nio av inriktningsmålen bedöms ha uppnåtts eller vara på väg att uppnås. Åtta mål har inte uppnåtts, medan i sex av målen är måluppfyllelsen svår att bedöma. Med undantag av målet om att läs-, skriv- och räkneinläring i åk 1-3 ska ha högst prioritet har nämnden inte klarat av att uppnå inriktningsmålen inom den pedagogiska verksamheten.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	1 633 039	1 656 238	1 653 771
Intäkter exkl. kommunbidrag	311 610	299 440	270 882
Nettokostnader	1 321 428	1 356 798	1 382 889
Kommunbidrag	1 313 090	1 337 650	1 302 063
RESULTAT	-8 338	-19 148	-80 826
Investeringsbudget	500	500	500
Nettoinvesteringar	0	342	146

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden uppfyller inte kommunfullmäktiges mål om ekonomi i balans. Nämnden redovisar ett underskott på 81 miljoner kronor,

varav 67 miljoner kronor för ekonomiskt bistånd. Verksamhetsområdet har redovisat underskott sedan 2005 vilket enligt nämnden beror på att uppdraget har successivt utökats. Denna utveckling menar dock nämnden inte har beaktats i kommunfullmäktiges budget. Nämnden redovisar underskott även för gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och flyktingmottagande på 10, 5 respektive 3 miljoner kronor.

Hösten 2012 har utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen lämnat förslag på åtgärder som kan leda till ekonomi i balans för ekonomiskt bistånd 2013 och 2014. De viktigaste åtgärderna omfattar bland annat en förändrad process för framtagning av budgetram från kommunfullmäktige och effektiviseringar i handläggning av biståndsärenden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har besvarat 36 av kommunfullmäktiges 64 mål. Merparten av målen har konkretiserats i effektmål och har fått indikatorer, men de flesta

indikatorer har inte kunnat följas upp. Enligt nämnden bedöms 11 av målen som uppnådda eller på väg att uppnås, medan lika många bedöms vara svåra att bedöma då det saknas tillräckligt med underlag för bedömning av effekterna. Måluppfyllelsen bedöms dock inte vara uppnådd för 15 av inriktningsmålen.

Socialnämnden för barn och unga

SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	490 513	515 223	545 301
Intäkter exkl. kommunbidrag	84 239	97 759	110 380
Nettokostnader	406 274	417 465	434 921
Kommunbidrag	410 268	420 474	424 173
RESULTAT	3 994	3 009	-10 748
Investeringsbudget	0	500	0

barn och ungdomar.

Socialnämnden för barn och unga överskrider kommunfullmäktiges budget med knappt 11 miljoner kronor. Nämnden redovisar ett underskott på knappt 16 miljoner kronor för barn- och ungdomsvård. Samtidigt redovisar nämnden ett positivt resultat för mottagandet av asylsökande ensamkommande

Kostnaderna för barn- och ungdomsvården fortsätter att öka i synnerhet för familjehemsvård och strukturellt behovsprovad öppenvård. Det är dock nämndens strategi att dessa insatser ska prioriteras för att ersätta den dyrare institutionsvården. Nämnden har sedan tidigare vidtagit ett antal åtgärder men har hittills inte lyckats bryta kostnadsutvecklingen helt.

Socialnämnden har formulerat effektmål och arbetat utifrån 18 av inriktningsmålen i IVE 2012-2015. Nämnden bedömer att måluppfyllelsen är uppnådd i hälften av målen men inte uppnådda i fem mål. Måluppfyllelsen är svårbedömd i ytterligare fem mål. Dessa är mål med ett antal effektmål där bedömningarna varit olika.

Nämnden för hälsa och omsorg

NÄMNDEN FÖR HÄLSA OCH OMSORG			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	1 109 701	1 141 558	1 122 765
Intäkter exkl. kommunbidrag	106 397	114 635	46 051
Nettokostnader	1 003 304	1 026 922	1 076 714
Kommunbidrag	987 934	1 022 737	1 061 896
RESULTAT	-15 370	-4 185	-14 818
Investeringsbudget	500	500	500
Nettoinvesteringar	352	619	0

har skett i nettokostnaderna för demens- och omvårdnadsboenden. Nettokostnaderna har även ökat för boende och daglig verksamhet inom insatserna enligt LSS. Nämnden har dock sänkt sina kostnader för missbrukarvård och övrig vuxenvård och klarat av att bedriva verksamheten med överskott under flera år.

Nämnden för vuxna med funktionshinder redovisar ett underskott på 15 miljoner kronor, och uppnår därmed inte ekonomi i balans. Underskottet beror uteslutande på ökade behov inom vård och omsorg om funktionshindrade. Insatserna har ökat inom hemtjänst och hemvård medan en fördubbling

För att hålla nettokostnaderna inom budgetramen för 2012 vidtog nämnden ett antal åtgärder. Bland annat skulle ersättningen till utförarna inte höjas med mer än en procent och uppräkningsarna för insatserna enligt LOV skulle hållas på låg nivå.

Nämnden konkretiserade 16 inriktningsmål som ansågs beröra nämndens uppdrag. Hälften av målen anses vara uppnådda eller kunna uppnås under planperioden 2012-2015. Fyra mål bedöms inte vara uppfyllda, medan måluppfyllelsen anses vara svår att bedöma på grund av bristande underlag för ytterligare fyra mål. Att kommunal service ska kvalitetssäkras, att invånarna erbjuds en god service genom processer i och mellan verksamheter samt att nämnden ska bryta aktiv samverkan bryta människors utanförskap är mål som bedöms vara uppnådda.

Äldrenämnden

ÄLDRENÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	1 690 642	1 865 097	1 975 573
Intäkter exkl. kommunbidrag	161 291	232 943	248 608
Nettokostnader	1 529 351	1 632 154	1 726 965
Kommunbidrag	1 564 065	1 633 402	1 715 510
RESULTAT	34 714	1 248	-11 455
Investeringsbudget	3 100	2 300	500
Nettoinvesteringar	3 911	6 472	12 820

för insatserna enligt LSS och ASS blev lägre än nämnden budgeterat.

För årets verksamhet redovisar äldrenämndens nettokostnader som överstiger kommunfullmäktiges budget med drygt 11 miljoner kronor, samt en nettokostnadsökning på närmare 6 procent. Nämnden redovisade negativa avvikelser mot sin egen budget för såväl insatser inom ordinärt boende som särskilt boende. Nettokostnaderna

Inom särskilt boende svarar ett tillskott på 70 nya boendeplatser för merparten av nettokostnadsökningen på totalt 44 miljoner kronor. Inom ordinärt boende fortsatte samtidigt antalet vårdtagare med omfattande omsorgsbehov att öka. Jämfört med 2011 ökade antalet personer med omsorgsbehov på över 120 timmar per månad med 18 procent. Vid årsskiftet fanns dessutom 90 beslut om boende som inte hade verkställts, varav 15 hade väntetid på över 3 månader.

Äldrenämnden har arbetat mot 14 inriktningsmål och konkretiserat dessa i effektmål och indikatorer. Hälften av målen bedöms vara uppnådda eller ska uppnås under planperioden 2012-2015. I tre mål bedöms måluppfyllelsen inte vara uppnådd, i ytterligare fyra mål är måluppfyllelsen svårbedömd. Att måluppfyllelsen är svårbedömd beror främst på att nämnden inte kunnat följa upp indikatorerna. Exempelvis reviderade nämnden riktlinjerna för subventionering av vård/vårdinna för att förbättra valfriheten och utöka mångfalden av boendelösningarna. Nämnden kunde däremot inte bedöma om målet är uppnått eller ej.

Kulturnämnden

KULTURNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	156 874	160 860	165 091
Intäkter exkl. kommunbidrag	905	1 348	993
Nettokostnader	155 969	159 512	164 098
Kommunbidrag	156 100	160 038	164 645
RESULTAT	131	526	547
Investeringsbudget	9 007	8 701	8 937
Nettoinvesteringar	5 806	5 156	5 827

Kulturnämnden redovisade ett överskott på 547 tusen kronor. Överskottet beror på lägre kostnader än beräknat för flytt till nya kontorslokaler i Lokföraren och för hyres- och serviceavtal.

Nämnden investerade 5,8 miljoner kronor. Investeringarna avsåg till största del offentlig konst och även mindre investeringar i den löpande verksamheten för kulturkontoret och stadsarkivet.

Kulturnämnden ansvarar för kulturverksamheten i Uppsala kommun. Nämndens uppdrag omfattar biblioteks-, utställnings- och museiverksamhet, gästspelsscen, kultur i vården samt professionell barn och ungdomskultur. Under året har en översyn genomförts av kulturnämndens stöd till kultur i vård och omsorg samt översyn av det stöd som lämnas till studieförbund. Nämnden har även genomfört projekt med anledning av att Uppsala är finskt förvaltningsområde samt deltagit i projektet "Hållbar jämställdhet". Under året har nämnden även arbetat med projektet "förstudie e-arkiv".

Nämnden har under 2012 arbetat utifrån 27 inriktningsmål, varav fem mål inom området kultur och fritid. Nämnden bedömer att effekter uppnåtts i relation till 14 av målen.

Idrotts- och fritidsnämnden

FRITID- OCH NATURVÅRDSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	224 919	218 713	225 346
Intäkter exkl. kommunbidrag	34 668	20 907	41 156
Nettokostnader	190 251	197 806	184 190
Kommunbidrag	190 395	200 028	179 369
RESULTAT	144	2 222	-4 821
Investeringsbudget	25 100	58 735	67 900
Nettoinvesteringar	19 031	23 897	18 594

**Till följd av förändrad organisation är 2012 års resultat inte jämförbart med resultatet från 2010 och 2011.*

Idrotts- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 4,8 miljoner kronor vilket är 2,4 miljoner kronor sämre än helårsprognosen som sattes i augusti. Underskottet beror på ökade kostnader för det gemensamma kontoret för samhällsutveckling (KSU) och för inhyrning i lokalerna i Lokföraren. I och med 2012

flyttades verksamheterna park, natur, jordbruk och skogsbruk över till gatu- och samhällsmiljönämnden.

Nämnden ansvarar bland annat för skötsel av motions- och elljusspår och tog under året även över ansvaret för hyra och verksamhetsdrift för ett antal av skolans idrottshallar. Från och med augusti 2012 hyr nämnden Rosendalshallen. Årets investeringar uppgick till 18,6 miljoner kronor. Dessa investeringar avsåg allaktivitetshuset, skateparken, fortsatt utveckling av Gränby sportfält samt utrustning av Rosendalshallen. Nämnden har även investerat i en ny kastplan samt ett flertal innebandysarger och resultattavlor.

Nämnden har under 2012 arbetat mot åtta inriktningsmål, varav tre mål inom fritid och kultur. Nämnden har bedömt att hälften av inriktningsmålen inte uppnåtts, medan måluppfyllelsen var svår att bedöma för resterande mål.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010*	2011*	2012
Kostnader	523 664	587 204	427 430
Intäkter exkl. kommunbidrag	61 077	59 711	81 321
Nettokostnader	462 587	527 493	346 110
Kommunbidrag	457 675	515 671	361 563
RESULTAT	-4 912	-11 822	15 453
Investeringsbudget	175 000	295 938	298 257
Nettoinvesteringar	109 062	210 181	212 855

**Till följd av förändrad organisation är 2012 års resultat inte fullt ut jämförbart med resultatet från 2010 och 2011.*

Årets resultat uppgår till 15 (12) miljoner kronor. Det positiva resultatet beror på att nämnden inte fullt ut förbrukat ett extra kommunbidrag för kapitalkostnader för resecentrum. Ytterligare en förklaring till det positiva resultatet är att kostnaderna för färdtjänstverksamheten är lägre än budgeterat. Bland annat har

en planerad uppstart av nya taxientreprenörer uteblivit då en tjänstekoncession överklagats. Kostnaderna för vinterväghållning är 63 miljoner kronor, 41 miljoner kronor över budget. Nämnden kompenseras för 90 procent av kostnaderna utöver budget men en negativ resultatpåverkan om 4 miljoner kronor finns alltså.

Av årets investeringsbudget på 298 miljoner kronor har 213 miljoner kronor förbrukats. En förklaring till den lägre investeringsnivån är att en av två nya broar över Fyrisån har försenats. Nämnden har arbetat med 13 av kommunfullmäktiges inriktningsmål med varierande resultat. För alla inriktningsmål har effekt uppnåtts för något eller några av nämndens effektmål. Ett exempel är att Uppsalas kollektivtrafik ska fördubblas till 2020 där effektmålet om gatuombyggnader i stomlinjestråk är uppnått.

Fastighetsägarnämnden

FASTIGHETSÄGARNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010*	2011*	2012
Kostnader	1 287 601	1 315 395	1 365 014
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 301 789	1 270 875	1 306 482
Nettokostnader	-14 188	44 521	58 531
Kommunbidrag	60 513	69 816	61 925
RESULTAT	74 701	25 295	3 394
Eget kapital	21 872	21 872	0
Investeringsbudget	539 627	568 279	788 398
Nettoinvesteringar	328 097	209 231	206 601
Exploatering**	-140 309	-183 220	0

*Till följd av förändrad organisation är 2012 års resultat inte fullt ut jämförbart med resultatet från 2010 och 2011.

4,2 miljoner kronor, huvudsakligen orsakat av lägre kostnader för medieförsörjning än planerat. Av investeringsbudgeten på 788 miljoner kronor har 206 miljoner kronor förbrukats. Merparten av investeringarna har skett i skolor. Nämnden upphör 31 mars 2013. De fastigheter som nämnden tidigare ägde överläts per 1 januari 2013 till tre nybildade fastighetsbolag.

Nämnden har arbetat mot effektmål riktade mot femton av kommunfullmäktiges inriktningsmål. För fyra inriktningsmål har effektmål inte uppnåtts alls. För resterande elva inriktningsmål har effektmålen uppnåtts helt eller delvis. Ett exempel är inriktningsmålet att planeringen av pedagogiska lokaler ska ske långsiktigt och på ett sådant sätt att full behovstäckning uppnås och att lokalöverskott inte uppstår.

Plan- och byggnadsnämnden

PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	73 206	79 174	73 927
Intäkter exkl. kommunbidrag	56 104	58 581	50 320
Nettokostnader	17 102	20 593	23 606
Kommunbidrag	18 278	18 593	17 260
RESULTAT	1 176	-2 000	-6 346
Investeringsbudget	2 000	1 500	1 100
Nettoinvesteringar	1 638	1 500	1 189

*Till följd av förändrad organisation är 2012 års resultat inte fullt ut jämförbart med resultatet från 2010 och 2011.

Nämndens resultat visar ett underskott på 6 miljoner kronor. Som ett led i att effektivisera och öka servicen mot allmänheten har nämnden investerat i ett nytt ärendehanteringssystem och ökat öppettider för bygglovsinformation. Dessa båda åtgärder har medfört ökade medarbetarkostnader. Efter en lagändring 2011 kräver bygglovsärenden större resurser medan kommunen inte höjt taxan i motsvarande grad.

De tre uppdrag nämnden arbetat med tidigare saknar relevans efter omorganisationen och har förts till andra nämnder. I relation till inriktningsmålen har nämnden definierat effektmål varav tre uppnåtts, två uppnåtts delvis medan tre inte uppnås alls. För flera mål saknas mätningar eftersom dessa inte görs årligen. Några effektmål har saknat indikatorer.

Nämndens resultat är 3 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor avser reavinster. Utan reavinster är nämndens resultat ett underskott på 12 miljoner kronor. Underskottet härleds till ökande vinterrelaterade kostnader och kostnader för löpande och planerat underhåll. De höga underhållskostnaderna förklaras av eftersatt underhåll sedan tidigare år samt speciella insatser för sjuka hus.

Driften av konsert- och kongresshuset visar ett överskott på

I samband med omorganisationen av samhällsbyggnadsverksamheten i kommunen i början av 2012 övergick ansvaret för Lantmäterimyndigheten till miljö- och hälsoskyddsnämnden. I september överfördes produktionsdelen av GIS och Geodata med 14 medarbetare till annan kommunal förvaltning. Stora stadsutvecklingsprojekt och infrastrukturprojekt väntar nämnden, liksom placering av ett nytt kraftvärmeverk.

Namngivningsnämnden

NAMNGIVNINGSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	181	295	328
Intäkter exkl. kommunbidrag	0	0	0
Nettokostnader	181	295	328
Kommunbidrag	202	250	250
RESULTAT	21	-45	-78

och Frodeparken. Uppsala är en växande stad och nämndens arbete med att namnge gator, torg, parker och platser kommer att öka.

Räddningsnämnden

RÄDDNINGSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	137 891	145 406	187 063
Intäkter exkl. kommunbidrag	21 592	21 048	56 609
Nettokostnader	116 299	124 358	130 454
Kommunbidrag	124 219	126 510	130 560
RESULTAT	7 920	2 152	106
Investeringsbudget	15 400	7 100	35 000
Nettoinvesteringar	5 901	6 872	34 701

personer. Kommunens beredskapsverksamhet enligt lagen om extraordinära händelser har flyttats till kommunstyrelsen.

Nettokostnaderna har ökat med 6 miljoner kronor under året främst på grund av löne- och prisökningar. För att uppnå en ekonomi i balans har nämnden vidtagit rationaliseringsåtgärder och effektiviseringar, senarelagt investeringar och minskat bemanningen på räddningsstationerna.

Nettoinvesteringar har ökat med 28 miljoner kronor under året och den utökade budgetramen har tagits i anspråk. Uppsala i egenskap av värdkommun har köpt alla fordon och allt materiel som tillhört de andra två kommunernas räddningstjänst.

I relation till kommunfullmäktiges inriktningsmål i IVE 2012-2015 har nämnden uppnått fyra effektmål, delvis uppnått tre effektmål medan tre effektmål inte uppnåtts alls.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	29 253	30 420	49 655
Intäkter exkl. kommunbidrag	12 916	13 316	31 587
Nettokostnader	16 337	17 104	18 068
Kommunbidrag	16 942	17 190	19 025
RESULTAT	605	86	957
Investeringsbudget	300	300	700
Nettoinvesteringar	0	0	0

ansvaret utökats med tillsyn inom miljöbalkens områdesskydd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden visar ett positivt resultat om 1 miljon kronor. Överskottet beror huvudsakligen på en lägre bemanningsgrad. Nya taxor för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll har införts under året. Två viktiga arbeten som nämnden ingått i är

Namngivningsnämnden har under året deltagit i invigningen av tre platser som nämnden namngivit: Fadimes plats, Valdemar Langlets park och Hamnspången. Nämnden har också ändrat namn på några platser i kommunen för överensstämmelse med vad de kallas i folkmun, däribland Börjeparken, Bleke backe

Nämnden är från och med 2012 gemensam för räddningstjänsterna inom Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner. Uppsala är värdkommun och erhåller finansiering från de andra kommunerna enligt avtal – under 2012 drygt 40 miljoner kronor. Alla medarbetare från Tierps och Östhammars räddningstjänster har övertagits av Uppsala kommun, totalt 160

Sedan årsskiftet har miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar utökats med huvudmannaskap för den kommunala lantmäterimyndigheten samt tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lotterilagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Inom miljö- och hälsoskydd har

kartläggning av omgivningsbuller och arbete med ett nytt vattenprogram. Ärendebalansen inom lantmäteriverksamheten är oacceptabelt hög enligt kommunrevisionen och nämnden har beslutat om en åtgärdsplan.

Nämnden uppnår sina effekter i relation till åtta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Sex effektmål uppnås inte under året men flera av dem kommer att uppnås under planperioden. För ett par mål är mätningarna ej färdiga.

Överförmyndarnämnden

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN			
BELOPP I TUSEN KRONOR	2010	2011	2012
Kostnader	13 822	22 112	21 036
Intäkter exkl. kommunbidrag	4 087	11 734	9 775
Nettokostnader	9 736	10 378	11 261
Kommunbidrag	9 786	10 135	10 134
RESULTAT	50	-243	-1 127
Investeringsbudget	130	492	100
Nettoinvesteringar	8	365	0

Överförmyndarnämnden är sedan 2011 är gemensam för sex kommuner i Uppsala län. Nämnden redovisar ett underskott på 1,1 miljon kronor och når inte målet om budget i balans. Underskottet motsvarar Uppsalas kommuns andel och orsakas i huvudsak av högre kostnader och volym av gode män än budgeterat .

Nämnden har arbetat mot sex inriktningsmål, effekter har uppnåtts för fyra av målen medan två av målen inte är uppnådda.

Produktionsstyrelsen för vård och bildning

Belopp i tusen kronor	2010	2011	2012
Kostnader	5 114 873	5 115 381	5 365 630
Intäkter	5 199 417	5 103 625	5 262 502
RESULTAT	84 545	-11 756	-103 128
Budgeterade investeringar	63 650	58 005	56 600
Nettoinvesteringar	34 107	42 641	36 868
Eget kapital			
Ingående eget kapital	120 757	205 052	193 296
Årets resultat	84 545	-11 756	-103 128
UTGÅENDE EGET KAPITAL	205 302	193 296	90 168

Vård och bildnings resultat försämrades snabbt under hösten 2012 till följd av övertagen verksamhet, omställningskostnader, högre kostnader än budgeterat för vissa löneavtal samt lägre volymer än planerat inom den pedagogiska verksamheten. Årets resultat minskar det utgående egna kapitalet till 90 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,6 procent av omsättningen. Målet för

2012 om 3 procent eget kapital av omsättningen är därmed inte uppfyllt. I det redovisade resultatet ingår kostnaden för kommunfullmäktiges avkastningskrav om 1 procent av omsättningen vilket motsvarar 47 miljoner kronor. Omställningskostnaderna beräknas uppgå till drygt 33 miljoner kronor under året, främst genom avveckling av anställningar och lokaler.

Inom det pedagogiska området har verksamheten påverkats av förändrad demografi och överkapacitet vilket inneburit färre elever än tidigare i gymnasieskolan. Sedan 1 juli har all pedagogisk verksamhet med Uppsala kommun som huvudman samordnats under styrelsen för vård och bildning genom övertagandet av skolorna från Nämnden för självstyrande skolor och Grafiskt utbildningscentrum AB. Under året finns en negativ resultatpåverkan om 26,4 miljoner kronor från den övertagna verksamheten. Omställningskostnaderna blev totalt sett högre än budgeterat. Bland annat avslutades 90 anställningar under året. Löneöversynen för Kommunal samt för lärarförbunden gav ett högre utfall än budgeterat.

Divisionen Vård & omsorg budgeterade för ett överskott men i februari ändrades förutsättningarna för Hemvård när ersättning för så kallad bomtid försvann. Samtidigt upphörde den förenklade biståndsbedömningen, vilket gav en negativ effekt för affärsområde Hemvård. Under året förlorades en ramupphandling av vårdboenden. Det innebär att tre enheter inom Boende Äldre försvann och 74 medarbetare blev övertaliga.

Under året har styrelsens marknadsandelar ökat inom flera områden. Tjänsterna har utvecklats i dialog med kunderna. Kundundersökningar har genomförts och systematisk synpunktshantering är en viktig del i ett ständigt pågående förbättringsarbete. Ett system för synpunktshantering finns och är tillgängligt via alla verksamheters webbplatser. En kvalitetssäkrad verksamhet där resurserna koncentreras till kärnverksamheten är viktigt ur konkurrenssynpunkt och har prioriterats under året. Flertalet verksamheter har utvecklade kvalitetsledningssystem, exempelvis ISO 9001 och Investors in People (IIP). Revisioner och omcertifieringar har genomförts med goda resultat.

Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor

Belopp i tusen kronor	2010	2011	2012
Kostnader	255 097	333 159	177 840
Intäkter	259 262	334 675	159 275
RESULTAT	4 166	1 516	-18 565
Budgeterade investeringar	12 150	9 600	1 700
Nettoinvesteringar	5 748	7 881	1 562
Eget kapital			
Ingående eget kapital	1 737	5 902	7 419
Årets resultat	4 166	1 516	-18 565
UTGÅENDE EGET KAPITAL	5 902	7 419	-11 147

Nämnden för självstyrande kommunala skolor (NSS) upphörde den 30 juni 2012. Verksamheten bedrevs som en treårig försöksverksamhet enligt beslut av kommunfullmäktige. NSS har bestått av gymnasieskolorna Jällaskolan, Katedralskolan (sedan 2011), Bolandskolan, grundskolan Nanna-Boland estet och hantverk samt Solskenets förskola. Nämndens hela

verksamhet, utom Solskenets förskola som utmanats och från 1 juli 2012 övergått till privat drift, har övergått till produktionsstyrelsen för vård och bildning.

Nämndens resultat för sex månaders verksamhet under 2012 är -18,6 miljoner kronor. De negativa resultaten kommer från Bolandsgymnasiet och Jällaskolan som båda bedriver yrkesorienterade utbildningar. De redovisar resultat om -12,9 miljoner kronor respektive -6,5 miljoner kronor. Ackumulerat över försöksperioden är resultatet -10,9 miljoner kronor respektive -12,6 miljoner kronor. Enligt kommunens interna regelverk förfogar NSS över ett upparbetat ingående eget kapital om motsvarande 7,4 miljoner kronor. Nämndens utgående egna kapital uppgår därmed till -11 miljoner kronor vilket motsvarar det ackumulerade resultatet för försöksperioden som helhet.

Nannaskolan har läsåret 2011/2012 haft drygt 200 elever medan de tre gymnasieskolorna tillsammans haft omkring 2 400 elever.

Produktionsstyrelsen för teknik och service

Belopp i tusen kronor	2010	2011	2012
Kostnader	913 547	993 829	1 039 539
Intäkter	918 270	1 009 759	1 072 948
RESULTAT	4 723	15 930	33 408
Budgeterade investeringar	21 085	20 000	20 000
Nettoinvest., inkl. finansiell leasing	15 928	18 999	15 132
Eget kapital			
Ingående eget kapital	88 501	93 224	109 154
Årets resultat	4 723	15 930	33 408
UTGÅENDE EGET KAPITAL	93 224	109 154	142 562

Resultatet uppgår till 33,4 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,1 procent av omsättningen. I resultatet ingår kostnaden för kommunfullmäktiges avkastningskrav om 1 procent av omsättningen vilket motsvarar omkring 10 miljoner kronor. Verksamheten är organiserad i tre affärsområden, Internservice, Teknisk service samt Vägledningsservice.

Inom affärsområde Internservice redovisar samtliga affärsenheter positiva resultat och klara resultatförbättringar jämfört med 2011. I och med bolagiseringen av kommunens fastigheter har affärsenhet Fastighet avslutat alla uppdrag mot kontoret för samhällsutveckling. Det har

inneburit en kraftig ökad omsättning och att resultatet ökat med 5,8 miljoner kronor jämfört med prognosen i augusti. I övrigt ses en ökad orderingång inom flera områden. Intäkterna för städverksamheten har ökat med 12,5 miljoner kronor jämfört med 2011. Det avser både extrastäd och nya städuppdrag. P/I talet (personalkostnader genom intäkter) har minskat från 82 procent till 72 procent mellan 2012 och 2011, vilket visar på en effektivisering. Rekrytering av IT-kompetens har fördröjts, vilket inneburit ett hårt tryck på befintliga medarbetare som ändå levererat enligt uppdrag, samtidigt har nya uppdrag tillkommit.

Affärsområde Teknisk service redovisar ett något sämre resultat än 2011, men en resultatförbättring jämfört med augustiprognosen. Affärsenhet Park har kompenserat förlust av grönyteskötseln vid kvartersmark genom fler korta uppdrag under hösten och lägre lönekostnader genom att inte återbesatta pensionsavgångar. Affärsenhet Gata har ökat omsättningen kraftigt då markanläggningsarbeten pågått hela hösten.

Affärsområde Vägledningsservice har följt planerad budget. Barnomsorgsadministrationen övergick till barn- och ungdomsnämnden från den 1 januari 2012. Affärsområdet har till viss del lyckats kompensera intäktsbortfallet med ökad försäljning inom receptionstjänster och studie- och yrkesvägledningen.

Status för kommunfullmäktiges särskilda uppdrag

Vid sidan av de inriktningsmål som redovisas i avsnittet Uppsala kommuns verksamhet ger kommunfullmäktige även uppdrag direkt till nämnderna. Uppdragen genomförs och återrapporterteras till kommunfullmäktige till dess att de verkställts eller kommunfullmäktige återkallat uppdraget. Mer om uppdragen beskrivs bilaga till årsredovisningen samt i nämndernas egen dokumentation, en överblick av respektive uppdrags status ges nedan:

Uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
6.1 Politisk verksamhet		
1. Att se över och revidera kommunens styrdokument.	KS	🔄 Pågår
2. Att leda utvecklingen av system för nämndernas tidsgarantier för handläggning.	KS	🔄 Pågår
3. Att planera för alternativ användning av de delar av skollokalerna som inte behövs och vid om- och tillbyggnation tillse att de pedagogiska lokalerna kan användas till både förskole- och grundskoleverksamhet.	FHN	🔄 Pågår, verkställs 2013
a. Infrastruktur, stadsutveckling, skydd med mera		
1. Att utveckla, samordna och synliggöra kommunens klimatarbete.	KS	✅ Verkställt
2. Att påbörja arbetet med elplintar för laddning av elbilar och elcyklar vid lämpliga parkeringsplatser.	GSN	🔄 Pågår
3. Att utarbeta en cykelstrategi.	GSN	🔄 Pågår policy/riktlinjer på väg
4. Att med berörda parter arbeta fram ett förslag till parkeringsstrategi för Uppsala kommun.	GSN	🔄 Pågår policy/riktlinjer på väg
5. Att utveckla rollen som part i att forma nya trafiklösningar i samspel med den nya kollektivtrafikmyndigheten.	GSN	✅ Verkställt
6. Att aktualisera och utveckla parkplanen.	IFN	🔄 Pågår, plan antas våren 2013.
7. Att iordningsställa ytterligare Linnéstigar		✅ Verkställt
8. Att vid försäljning av kommunal mark för uppförande av hyresrätter genom förhandling med fastighetsägaren uppnå att delar av beståndet ska stå till kommunens förfogande för bostadssociala ändamål och som äldreboenden eller trygghetsboenden.	FHN	🔄 Pågår, avslutas 2013
9. Att föreslå lösningar för hur minst 2000 student- och ungdomsbostäder kan tillkomma de närmaste åren.	FHN	❌ Ej verkställt
10. Föreslå lösningar hur minst 50 trygghetsbostäder kan tillkomma de närmaste åren.	FHN	🔄 Pågår, avslutas 2013

6.3 Fritid och kultur		
1. Att se över formerna för de bidrag och stöd som ges till ideella organisationer i syfte att tydliggöra möjligheten till stöd.	Samtliga	⬆️ Övervägande del Verkställt, arbete pågår i några nämnder
2. Att utreda hur Uppsala kommun får en mer sammanhållen kulturpolitik. Uppdraget gäller främst ansvarsfördelningen mellan barn- och vuxenkultur.	KS	⬆️ Verkställt Remissbehandling pågår
3. Att genomföra tillgänglighets- och informationsåtgärder i Årike Fyris.	IFN	⬆️ Pågår
6.4 Pedagogisk verksamhet		
1. Att uppdra till samtliga skolor att införa och aktivt arbeta med samt utvärdera likabehandlings- och antimobbingplaner som fungerar. Särskild uppmärksamhet ska läggas vid kränkning som förekommer utanför skolan t ex via Internet och telefon.	BUN, UAN	⬆️ Pågår
2. Varje elev ska kunna tillgodogöra sig undervisningen när de börjar i fjärde klass.	BUN	⬆️ Verkställt
3. Att lyfta fram och marknadsföra möjligheten att bli entreprenör inom barnomsorgen.	BUN	⬆️ Verkställt
6.5 Vård och omsorg		
1. Arbetet med ökad tillgänglighet ska intensifieras.	NHO	⬆️ ⬆️ Verkställt/pågår
2. Att förstärka det förebyggande alkohol och drogarbetet i skolorna i samverkan med föräldrar, organisationer och myndigheter.	BUN, UAN, SBN	⬆️ ⬆️ Verkställt/pågår
3. Att införa ett system för eget val bland vårdboenden.	ÄLN	⬆️ Verkställt
4. Att införa ett tydligt system för trygghetsboenden.	ÄLN	⬆️ Verkställt
5. Att kartlägga anhörigvårdares behov.	ÄLN, NHO	⬆️ Pågår
6.6 Särskilt riktade insatser		
1. Alla nämnder och styrelser ska arbeta i enlighet med arbetsmarknadspolitiska programmet.	Samtliga	⬆️ ⬆️ Verkställt/pågår
6.8 Kommunledning och gemensam verksamhet		
1. Att utveckla medarbetarnas möjligheter att lämna förslag på effektiviseringar i den egna verksamheten.	Samtliga	⬆️ ⬆️ Verkställt/pågår
2. Att inom ramen för kommunens samlade personalförsörjningsbehov redovisa en långsiktig plan som tar hänsyn till generationsväxlingen på arbetsmarknaden.	KS	⬆️ Pågår
Kap 9 Direktiv till produktionsstyrelser		
1. Respektive produktionsstyrelse ska genom rationalisering och effektivisering främst av administrations-, lokal- och gemensamma kostnader till finansförvaltningen leverera 1 % av omsättningen i överskott.	SVB, STS, NSS	⬆️ SVB och STS: Verkställt. ⬆️ NSS: Ej verkställt, underskott och neg. EK
2. Produktionsstyrelserna ska fortlöpande utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring.	SVB, STS, NSS	⬆️ SVB och STS: Verkställt/pågår NSS: Upphört
3. Produktionsstyrelserna ska se över organisation, arbetssätt och administration i syfte att vara konkurrenskraftiga.	SVB, STS, NSS	⬆️ SVB och STS: Verkställt NSS: Upphört
4. Produktionsstyrelserna ska särskilt arbeta med att utveckla ledarskapet.	SVB, STS, NSS	⬆️ SVB och STS: Verkställt NSS: Upphört
5. Styrelsen för Vård & bildning ska prioritera lärarnas och rektorernas kompetensutveckling.	SVB	⬆️ Pågår

Resultat för verksamhet i aktiebolagsform

Årets resultat efter finansiella poster i Uppsala kommunkoncern är 75 (1 714) miljoner kronor. Se vidare under avsnittet sammanställd finansiell analys.

De kommunala hel- och delägda bolagen bidrar till den välfärd som produceras inom kommunen. De helägda bolagen bedriver sin verksamhet enligt direktiv från kommunfullmäktige och är organisatoriskt inordnade i Uppsala Stadshuskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Verksamhet bedrivs inom segmenten

fastighetsförvaltning, fritid och kultur, vatten och avfall samt produktion av elkraft. I januari 2012 överläts innehaven i Gamla Uppsala Buss AB, AB Uppsalabuss samt Upplands Lokaltrafik AB till Landstinget i Uppsala län.

I december 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om bolagisering av huvuddelen av Uppsala kommuns fastigheter. Fastigheterna överfördes per den 1 januari 2013 till tre nybildad bolag: Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB samt Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB. För att förbereda för bolagiseringen förvärvades tre så kallade lagerbolag redan i december 2012 som under 2013 fått de nya bolagsnamnen. Lagerbolagen bedrev ingen verksamhet under 2012 varför de inte redovisas i sammanställningen nedan. Uppsala kommun förvärvade per 2012-12-31 Förvaltningsbolaget Upphall KB. Bolaget innehar två fastigheter som tidigare hyrdes av Uppsala kommun.

Samtliga bolag uppfyllde sina ägardirektiv och arbetade i enlighet med uppställda policyer. Alla bolag utom två uppfyllde sina avkastningskrav. Uppsala Parkerings AB:s avkastningskrav avser perioden 2012-2015. Det uppnås inte för år 2012, men förväntas nå räknat över målperioden. Uppsala Konsert och Kongress uppfyllde inte sitt avkastningskrav. Resultatet i hel- och delägda bolag framgår av sammanställning nedan, i övrigt hänvisas till årsredovisning för Uppsala Stadshus AB (koncern) samt respektive bolags årsredovisning.

Belopp i miljoner kronor	RÖRELSENS INTÄKTER		RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		BALANS- OMSLUTNING		SOLIDITET		INVEST- ERINGAR	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Helägda bolag										
Uppsala Stadshus AB	3	3	-14	1	3 719	3 752	71%	70%	0	0
Uppsalahem, koncern	1 139	2 499	130	1591	8 274	7 249	33%	38%	944	3 386
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	77	229	-6	114	757	595	28%	41%	197	160
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	167	176	27	39	954	993	60%	56%	13	20
Uppsala Parkerings AB	9	9	-3	-3	148	153	9%	13%	4	0
AB Uppsalabuss*	-	346	-	-20	-	56	-	33%	-	0
Gamla Uppsala Buss, koncern*	-	373	-	32	-	307	-	33%	-	42
Fyrishov AB	87	90	-1	1	261	170	4%	7%	88	66
AB Uppsala stadsteater	27	26	-59	-58	28	56	42%	37%	1	4
Uppsala Konsert och Kongress AB	71	74	-18	-16	43	47	15%	25%	1	2
Uppsala Vatten och Avfall AB	473	453	29	13	1 611	1 467	5%	4%	190	148
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	1	1	0	0	0	0	58%	67%	0	0
Delägda bolag										
Destination Uppsala AB 60 %	26	26	0	-1	13	13	6%	4%	0	0
Förvaltningsbolaget Upphall KB	0	-	0	-	116	-	0%	-	0	-
Grafiskt Utbildningscenter AB, koncern	30	57	-8	-8	18	20	19%	Neg	0	0
Upplands Lokaltrafik AB, koncern*	-	239	-	0	-	166	-	4%	-	87

* Bolagen avyttrades i januari 2012 till Landstinget i Uppsala län som är huvudman för den nybildade kollektivtrafikmyndigheten i länet.

Helägda bolag

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i Stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i Stadshuskoncernens tolv dotterbolag, varav tre i sin tur utgör underkoncerner.

Årets resultat är -14 (1) miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor sämre än föregående år, men 10 miljoner kronor bättre än budget. Rensat för effekter av utdelningar och reavinst från försäljning av dotterbolag är resultatet -42 miljoner kronor, vilket motsvarar föregående års nivå och är 2 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen mot budget följer av lägre ränteläge.

I moderbolaget fanns per 2012-12-31 en låneskuld om 1 067 miljoner kronor, en minskning med drygt 9 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. På grund av den likvid som erhöles vid försäljningen av Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss har ingen ny upplåning behövt göras under året. Behovet av nyupplåning styrs av resultaten i dotterbolagen och de koncernbidrag och aktieägartillskott som erhålls eller ges. Principerna för beräkning av dessa bidrag och tillskott framgår av kapitel åtta i Inriktning, Verksamhet och Ekonomi (IVE) och beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Låneskulden på 1 067 miljoner kronor innebär att bolaget i hög grad påverkas av ränteutvecklingen. En förändring av räntenivån med en procentenhet motsvarar en förändring av moderbolagets kostnader med cirka elva miljoner kronor. Låneskulden uppvägs av väsentliga värden på innehavet av aktier i dotterbolagen.

Uppsalahemkoncernen

Uppsalahemkoncernen är Uppsalas största allmännyttiga bostadskoncern, vars verksamhet bland annat omfattar ca 15 500 lägenheter och drygt 1 100 kommersiella lokaler. Resultatet efter finansiella poster uppgår till 130 (1 591) miljoner kronor. I resultatet ingår en reavinst om 89 miljoner kronor från den affär som genomfördes med Rikshem 2011 samt kostnader för åtgärder av eftersatt underhåll i Studentstaden AB med 48 miljoner kronor. Exkluderat för dessa poster är resultatet 89 miljoner kronor, vilket är i nivå med såväl det resultat exklusive reavinster som redovisades 2011 som med årets budget.

Årets investeringar uppgår till 993 miljoner kronor, något högre än såväl budget som föregående års utfall (exklusive Rikshem AB). De stora investeringarna följer av ägardirektivet om att uppnå en nyproduktionstakt om 500 lägenheter per år.

Med Uppsalahems nuvarande höga investeringstakt ökar belåningsgraden. För att inte belåningen för nyproduktion ska bli för hög finns en målsättning att den inte ska överstiga 50 procent av de nyproducerade fastigheternas marknadsvärde. De kommande åren finns ett stort investeringsbehov i det äldre lägenhetsbeståndet. Här är riskerna med ökad belåning större eftersom det inte finns möjlighet att avstå från åtgärder.

Uppsala Kommun Fastighetskoncernen - 6 (114) miljoner kronor

Koncernen förvaltar tre centrumanläggningar, bland annat Gottsunda Centrum. Därutöver innehas 10 fastigheter, 339 lägenheter och drygt 52 000 m² lokaler. Koncernens resultat är -6 (114) miljoner kronor. Det är 4 miljoner kronor sämre än föregående års resultat exklusive reavinster och 10 miljoner kronor sämre än budget. Bland förklaringarna till det negativa resultatet finns lägre hyresintäkter än planerat då uthyrningen av lokaler i Gottsunda Centrum inte skett i förväntad omfattning. Orsaken är försvagningen av konjunkturen som skapar osäkerhet kring etablering för potentiella hyresgäster.

Ett planerat förvärv av ett ytterligare stadsdelscentrum har inte genomförts, vilket om det skett förväntades bidra positivt till resultatet. Resultatet har också påverkats negativt av tidigarelagt underhåll och aktiverade investeringar.

Årets investeringar är 197 miljoner kronor och avser till övervägande del om- och tillbyggnad i Gottsunda Centrum. De totala investeringarna är väsentligt lägre än budget vilket förklaras av det uteblivna förvärvet av ytterligare ett stadsdelscentrum. Eftersom bolaget genomför omfattande investeringar som behöver finansieras genom belåning är bolaget känsligt för ändringar i ränteläget.

Uppsala Kommun Industrihuskoncernen

Koncernen förvaltar kontors-, industri- och lagerlokaler med en total yta om ca 190 000 m² fördelat på 32 fastigheter. Dessa hyrs ut till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor.

Årets resultat uppgår till 27 (39) miljoner kronor. Exklusive reavinster är resultatet 17 miljoner kronor, något sämre än föregående års resultat exklusive reavinster och 13 miljoner kronor sämre än budget. Budgetavvikelsen förklaras främst av hyresgäst Anpassningar av en fastighet.

Investeringarna är 13 miljoner kronor, betydligt lägre än både föregående år och budget. Den lägre nivån förklaras huvudsakligen av försenade bygglov och överklagade upphandlingar. Uppsala bedöms vara en fortsatt intressant marknad. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet över konjunkturcykler. Räntehöjningar kan visserligen ge negativa effekter på resultatet men utgör ingen större risk mot själva verksamheten. Hyresnivåerna för industrilokaler bedöms ligga på en stabil nivå.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB bedriver parkeringsverksamhet i Centralgaraget och Kvarnengaraget med totalt 676 parkeringsplatser. Resultatet är -2,6 (-3) miljoner kronor, 0,4 miljoner kronor bättre än föregående år, men 1,5 miljoner kronor sämre budget. Beläggningen i Centralgaraget har ökat sedan starten för fem år sedan, men ännu inte till den nivå som krävs för ett positivt resultat. Från och med 2014 bedöms verksamheten kunna leverera ett överskott. Bolaget arbetar med att hitta en optimal balans mellan belägningsgrad och taxa för att ge tillräckliga intäkter. För att öka belägningsgraden kan externa förvaltningsuppdrag och partnerskapslösningar bli aktuella.

Fyrishov AB

Bolaget tillhandahåller en arena för folkhälsa, idrott och evenemang med aktiviteter på Fyrishov och Gottsundabadet. Resultatet efter finansiella poster är -1 (1) miljon kronor att jämföra med budgeterade -1,5 miljoner kronor. Det svagare resultatet orsakas av lägre intäkter. Bland annat förhandlades ett uppdragsavtal om till en lägre nivå, uthyrning till den så kallade postkodskampen uteblev samt att sämre väder påverkade antalet besökare negativt under sommaren.

Året investeringar är 88 miljoner kronor och avser i huvudsak nybyggnationen av multihallar. Investeringsnivån är högre än 2011, men något lägre än budget. Fyrishov AB ser stora möjligheter i de nya multihallar som håller på att byggas och därmed ger ytterligare kapacitet. Osäkerhet finns dock vad gäller konjunkturen och hur den kommer att påverka verksamheten. Bolaget bevakar fortlöpande den ekonomiska utvecklingen för att kunna vidta åtgärder vid behov.

Uppsala stadsteater AB

Uppsalas stadsteater har fyra scener med olika inriktning samt egna ateljéer och verkstäder.

Bolaget erhåller ett årligt koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgick 2012 till 60 miljoner kronor, vilket också motsvarar stadsteaterns budgeterade negativa resultat. Detta ska jämföras med resultatet i bokslutet om -59 (-58) miljoner kronor. Att resultat är nästan 1 miljon kronor bättre än

budget förklaras i huvudsak av en väsentligt högre biljettförsäljning än förväntat i kombination med ett höjt biljettpris.

Uppsala stadsteater AB delfinansierar verksamheten med externa bidrag. En viss osäkerhet finns om teaterns verksamhet även framåt kommer att ha en prioriterad roll som kulturell motor i regionen och hur det kan komma att påverka dessa bidrag. En liten förändring av bidrag och anslag kan få stor påverkan på antalet produktioner.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Bolaget ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Resultat efter finansiella poster är -18 (-16) miljoner kronor och innebär att moderbolaget tillskjuter 18 miljoner kronor för att återställa bolagets egna kapital. Tillskottet är därmed 7 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges beslut om maximal underskottstäckning för året.

Årets resultat påverkas negativt av den vikande konjunkturen med lägre beläggning för konferens- och kongressverksamhet och restaurangverksamhet. De egna konsertproduktionerna visar ett mindre underskott som kompenseras genom att uthyrningen för konserter ökat. Uppsala Konsert och Kongress AB har en stor andel fasta kostnader som gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget ansvarar för kommunens vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget producerar och levererar även biogas. Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster om 29 (13) miljoner kronor. Det är 24 miljoner kronor bättre än budget och en resultatförbättring med 16 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Hela överskottet avser den konkurrensutsatta verksamheten och fördelas på deponiverksamhet med 18 miljoner kronor och biogasverksamheten med 11 miljoner kronor. Deponiverksamhetens stora överskott förklaras till stor del av ökade volymer som gett högre intäkter. Biogasverksamheten påverkades positivt av en ökad produktion.

För den taxefinansierade verksamhet inom vatten- och avfallshanteringen ska resultatet alltid vara noll. Det innebär att resultat regleras som upplupna eller förutbetalda avgifter i balansräkningen. Årets underliggande resultat 37 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt 30 miljoner kronor för affärsområdet Avfall. Det är betydligt bättre än såväl föregående år som budget. Förklaringen är ökade anslutningsavgifter samt lägre avskrivningar och räntekostnader till följd av en lägre investeringsnivå. Investeringarna uppgick till 190 miljoner kronor, en ökning jämfört med förra året, men betydligt lägre än budget. Orsakerna är bland annat senareläggning av planerade investeringar och uteblivna markköp.

För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär en ökande befolkning behov av högre kapacitet vilket kräver nyinvesteringar. Investeringarna är mycket långsiktiga och kapitalkrävande varför goda villkor för finansieringen är viktiga. En procentenhets ökning av räntenivå medför ökade kostnader med cirka 10 miljoner kronor. Stora krav ställs på effektivisering i verksamheten samtidigt som behoven av bolagets tjänster ökar.

Uppsala Kommun Gasgenerator AB

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB producerar elkraft och värme från rågas som utvinns i röt-kammare vid Kungsängsverket. Bolaget redovisar liksom föregående år ett nollresultat med en omsättning begränsad till 1 miljon kronor.

Delägda bolag

Destination Uppsala AB

Bolaget ägs till 60 procent av Uppsala kommun. Bolagets huvuduppgift är att sälja och marknadsföra Uppsala som destination och ska vara en drivande aktör för att utveckla Uppsala som besöksmål. Antalet besökare ska öka och skapa ökad affärsnytta för den lokala besöksnäringen. Bolaget redovisar ett positivt resultat om 0,3 (-1) miljoner kronor.

Grafiskt Utbildningscenter i Uppsala AB (koncern)

Moderbolaget i koncernen ägs till 99,6 procent av Uppsala kommun. Årets resultat är -8,5 (-8) miljoner kronor och orsakas främst av ett vikande elevtal som påverkat intäkterna negativt. Bolaget erhöll ett aktieägartillskott om 14 miljoner kronor under året för att täcka upparbetat underskott och säkra finansiering av kvarstående åtaganden. Koncernens skolverksamhet överfördes vid halvårsskiftet till Uppsala kommun. Grafiskt Utbildningscenter AB, moderbolaget i koncernen, kommer att avvecklas medan de två dotterbolagen kommer att förvärvas av Uppsala Stadshus AB under 2013. Bolagen har namnändrat till Uppsala R1, R2 och R3.

Förvaltningsbolaget Upphall KB

Bolaget förvärvades per 2012-12-31 och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Bolaget äger två fastigheter som tidigare hyrdes av kommunen. Det huvudsakliga syftet med förvärvet har varit att skapa rådighet över en av dessa fastigheter som är viktig för den fortsatta utvecklingen av Kungsängen i centrala stadens södra del. Då förvärvet skedde på årets sista dag redovisas inget resultat för bolaget under 2012. Tillgångar och skulder har konsoliderats in i balansräkningen

Ekonomisk översikt

Resultaträkning

(miljoner kronor)	Not	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN		
		Bokslut 2012	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter ¹⁾		3 824	5 296	1 666	2 094	1 884
Verksamhetens kostnader ²⁾		-11 600	-11 465	-10 011	-10 427	-10 221
Av- och nedskrivningar		-682	-688	-404	-391	-370
Verksamhetens nettokostnader	1	-8 458	-6 857	-8 749	-8 725	-8 708
Skatteintäkter	2	7 870	7 718	7 922	7 870	7 718
Kommunalekonomisk utjämning	2	914	1 116	819	914	1 116
Finansiella intäkter	3	19	23	123	120	123
Finansiella kostnader ³⁾	4	-274	-287	-90	-159	-158
Resultat före skatt		71	1 714	25	20	92
Skatt	5	3	-21			
Minoritetsintresse		2	-7			
ÅRETS RESULTAT		76	1 687	25	20	92

Specificerad resultaträkning för Uppsala kommun

Belopp i miljoner kronor	2012	2011	KOSTNADER	2012	2011
VERKSAMHETENS INTÄKTER			VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Försäljning	77	84	Bidrag och transfereringar	529	745
Taxor och avgifter	408	381	Entreprenader och köp av verksamhet	3 146	2 974
Hyror och arrenden	310	299	Personal	3 581	3 443
Driftbidrag från staten	261	309	Personalomkostnad	1 650	1 587
Övriga bidrag	546	365	Lokal- och markhyror	716	674
Försäljning av verksamhet/entreprenad	383	380	Material	283	285
Realisationsvinster	85	31	Realisationsförluster	4	3
Övriga intäkter	24	34	Övriga kostnader ¹⁾	766	744
S:a verksamhetens intäkter	2 094	1 884	Avgår interna investeringar	-247	-233
			S:a verksamhetens kostnader	10 427	10 221
Skatteintäkter			Av- och nedskrivningar		
Skatteintäkter	7 870	7 718	Av- och nedskrivningar	391	370
Kommunalekonomisk utjämning	914	1 116			
S:a skatteintäkter	8 784	8 834			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	120	123	Finansiella kostnader	159	158
SUMMA INTÄKTER	10 998	10 841	SUMMA KOSTNADER	10 978	10 749
			RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	20	92
			Extraordinära kostnader		
			Bidrag till statlig infrastruktur	0	0
			ÅRETS RESULTAT	20	92
			¹⁾ Specifikation övriga kostnader		
			Inköp av anläggningstillgångar	99	83
			Konsulttjänster	82	89
			Tillfälligt inhyrd personal	7	7
			Hyra/leasing av anläggningstillgångar	86	77
			Bränsle, energi	179	178
			Reparation och underhåll	21	19
			Diverse främmande tjänster	86	80
			Tele- och datakommunikation	56	54
			Transporter och resor	49	48
			Övrigt	100	109
			S:a övriga kostnader	766	744

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2012	2011	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	71	1 687	20	92
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- av- och nedskrivningar (+)	683	688	391	370
- realisationsvinster (-) /-förluster (+)	-167	-1 646	-81	-29
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	33	95	33	94
- gjorda övriga avsättningar (+)	-4	-24	1	0
- ianspråktaga övriga avsättningar (-)	0	0	0	-2
- övriga ej kassapåverkande poster	0	-6	31	10
- betald skatt	-7	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	609	794	395	535
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager	3	-1	-2	-2
- ökning (+) /minskning (-) av exploateringsfastigheter	92	183	92	183
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	-21	-258	-368	-281
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	375	309	248	-165
Förändring i rörelsekapital	450	233	-30	-265
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 059	1 027	365	270
Investeringsverksamheten				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-2 081	-3 421	-589	-559
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	50	3 148	18	24
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	0	0	0	-4
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	51	0	0	11
Erhållna investeringsbidrag (+)	13	21	11	21
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-1 967	-252	-560	-507
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	1 340	704	251	575
Amortering av skuld (-)	-20	-1 704	-20	-753
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	50	2	1	-3
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar	0	12	108	167
Ökning (-) /minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	0	-13	-10	-10
Erhållet (+) /lämnat (-) aktieägartillskott	5	0	0	0
Utbetald utdelning (-)	-147	0	0	0
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	1 128	-999	330	-24
ÅRETS KASSAFLÖDE	320	-223	135	-261
Kassa och bank vid årets början	87	310	44	305
Kassa och bank vid årets slut	407	87	179	44

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	20121231	20111231	20121231	20111231
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	16 392	15 149	5 673
Maskiner och inventarier	7	1 267	1 369	449
Summa materiella anläggningstillgångar		17 658	16 518	6 122
Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper andelar och bostadsrätter	8	420	411	1 966
Långfristiga fordringar	9	35	34	2 374
Summa finansiella anläggningstillgångar		454	445	4 340
Summa anläggningstillgångar		18 105	16 963	10 463
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager		18	22	16
Exploateringsfastigheter		159	164	159
Kortfristiga fordringar	10	871	944	1 785
Kassa och bank		407	87	179
Summa omsättningstillgångar		1 455	1 217	2 138
SUMMA TILLGÅNGAR		19 568	18 180	12 601
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital exkl. årets resultat		7 266	5 578	6 259
Övrigt		-135	1	
Årets resultat		75	1 687	20
Summa eget kapital	11	7 207	7 266	6 279
Minoritetsintresse		926	928	-
Avsättningar				
Pensioner och särskild löneskatt		611	578	604
Uppskjuten skatteskuld		68	84	-
Övriga avsättningar		44	48	8
Summa avsättningar	12	723	711	613
Skulder				
Långfristiga skulder				
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	13	3 811	3 345	1 655
Övriga långfristiga skulder	14	534	485	206
Summa långfristiga skulder		4 345	3 830	1 861
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga lån	15	2 998	2 404	1 305
Exploateringsfastigheter		733	710	733
Övriga kortfristiga skulder	16	2 637	2 332	1 812
Summa kortfristiga skulder		6 368	5 446	3 850
Summa skulder		10 713	9 276	5 710
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		19 568	18 180	12 601
STÄLLDA PANTER				
Företagsinteckningar				
Fastighetsinteckningar		2 224	1 874	
Summa ställda panter		2 224	1 874	
ANSVARSFÖRBINDELSER				
borgen lämnad av Uppsala kommun för lån inom kommunkoncernen	17	4 273	4 264	4 275
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning		4 248	4 238	27
				4 238

Noter till Resultat- och balansräkning

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Verksamhetens intäkter	3 824	5 296	Nämndernas intäkter	20 677	20 252
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsvinster	105	1 675	realisationsvinster	17	19
vinst från exploateringsverksamhet	68	12	vinst från exploateringsverksamhet	68	12
			Avgår interna transaktioner	-18 584	-18 368
Verksamhetens kostnader	-11 600	-11 465	Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	2 094	1 884
Varav avsättningar	-12	-156	Nämndernas kostnader	-29 011	-28 589
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsförluster	-4	-41	realisationsförluster	-4	-3
			Avgår interna transaktioner	18 584	18 368
Av och nedskrivningar	-682	-688	Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-10 427	-10 221
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-8 458	-6 857	Av och nedskrivningar	-391	-370
			VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-8 725	-8 708

Not 2 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

KOMMUNEN		
	2012	2011
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	7 777	7 546
Slutavräkning föregående år	1	28
Preliminär slutavräkning året	90	144
Summa skatteintäkter	7 868	7 718
Kommunalekonomisk utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	991	983
Regleringsbidrag	98	202
Utjämningsbidrag LSS	52	56
Kommunal fastighetsavgift	285	268
Konjunkturstöd	0	0
Summa utjämningsintäkter	1 426	1 509
Regleringsavgift	0	0
Kostnadsutjämningsavgift	-512	-393
Summa utjämningskostnader	-512	-393
Summa ekonomisk utjämning	914	1 116
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	8 783	8 835
Slutavräkning (kr/invånare)	7	600
Preliminär avräkning (kr/invånare)	451	727
Mellankommunalt avtalad utjämning		
Skatteväxling Enköpings kommun	1	0
Totalt	8 784	8 835

Not 3 Finansiella intäkter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Ränteintäkter från värdepapper	11	10
Övriga finansiella intäkter	9	13
SUMMA	19	23

KOMMUNEN		
	2012	2011
Finansiella intäkter	319	320
Avgår interna transaktioner	-199	-196
SUMMA	120	123
<i>Varav intäkter</i>		
<i>värdepapper</i>	11	10
<i>utlåning Uppsala Stadshus AB</i>	40	39
<i>utlåning Uppsala Vatten och Avfall AB</i>	32	30
<i>övrig utlåning</i>	38	43

Not 4 Finansiella kostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Räntekostnader	-274	-288
Räntebidrag	0	1
SUMMA	-274	-287

KOMMUNEN		
	2012	2011
Finansiella kostnader	-358	-354
Avgår interna transaktioner	199	196
SUMMA	-159	-158
<i>Varav kostnader</i>		
<i>ränta lång upplåning</i>	-84	-75
<i>ränta kort upplåning</i>	-12	-21
<i>aktiverad ränta på pågående nyanläggningar</i>	13	12
<i>övriga räntekostnader</i>	-47	-3
<i>ränta pensionskostnader</i>	-29	-71
<i>varav sänkt diskonteringsränta i pensionsskultsberäkningen</i>	0	-51
<i>Huvudmetoden har tillämpats</i>		

Not 5 Skatt

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Skatt avseende tidigare års verksamhet	-5	-9
Uppskjuten skatt	8	-11
SUMMA	3	-20

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING Belopp i miljoner kronor

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	20 773	19 270
Årets anskaffningar	936	2 867
Årets försäljningar/utrangeringar	8	-1 974
Omklassificeringar	817	610
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	22 534	20 773
Ingående avskrivningar	-7 956	-7 934
Årets försäljningar/utrangeringar	3	514
Årets avskrivningar	-466	-435
Omklassificeringar	0	-100
Utgående ackumulerad avskrivning	-8 419	-7 956
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-890	-455
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	-25
Återförd nedskrivning	1	8
Årets nedskrivningar	-1	0
Omklassificeringar	0	-417
Utgående ackumulerad nedskrivning	-889	-890
Ingående uppskrivningar	977	587
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	0
Årets nedskrivning på uppskrivning ¹⁾	7	466
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-61	-75
Utgående ackumulerad uppskrivning	923	977
Planenligt restvärde	14 150	12 904
Pågående nyinvesteringar		
Ingående anskaffningsvärde	2 244	1 568
Årets anskaffningar	1 090	1 400
Sålt/utrangerat	-122	-1
Omklassificeringar	-971	-722
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 242	2 244
SUMMA	16 392	15 148
Specifikation:		
Pågående nyanläggningar	2 242	2 244
Byggnader och mark	14 150	12 905
SUMMA	16 392	15 149

¹⁾ Avser justering av utebliven eliminering i kommunkoncernen 2012.

KOMMUNEN

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde (exkl. pågående investeringar)	7 694	7 338
Årets anskaffningar (exkl. pågående invest.)	784	378
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-22
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	8 478	7 694
Ingående avskrivningar	-3 043	-2 828
Årets försäljningar/utrangeringar	0	3
Årets avskrivningar	-233	-218
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-3 276	-3 043
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-310	-310
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerad nedskrivning	-310	-310
Ingående uppskrivningar	571	634
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-61	-62
Utgående ackumulerad uppskrivning	510	571
Planenligt restvärde	5 402	4 912
Pågående nyinvesteringar		
Ingående anskaffningsvärde	643	596
Årets anskaffningar	-371	47
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	271	643
SUMMA	5 673	5 554
Specifikation:		
Markreserv	129	100
Verksamhetsfastigheter	3 439	3 369
Fastigheter för affärsverksamhet	12	12
Hyresfastigheter, industrifastigheter och tomträttsmark	10	10
Gator, vägar och parker	1 803	1 412
Övriga fastigheter	9	8
Pågående nyanläggningar	271	643
SUMMA	5 673	5 554

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, fortsättning
(specifikation av kommunens planenliga restvärden per kategori)

Markreserv	2012	2011	Verksamhetsfastigheter	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	102	115	Ingående anskaffningsvärde	5 502	5 236
Årets anskaffningar	29	1	Årets anskaffningar	284	272
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-13	Årets försäljningar/utrangeringar	0	-6
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	131	102	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	5 786	5 502
Ingående avskrivningar	-2	-2	Ingående avskrivningar	-2 347	-2 172
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	1
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-186	-176
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-2	-2	Utgående ackumulerad avskrivning	-2 533	-2 347
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	214	243
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-28	-29
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	186	214
Planenligt restvärde	129	100	Planenligt restvärde	3 439	3 369

Affärsverksamheter	2012	2011	Publika fastigheter	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	17	13	Ingående anskaffningsvärde	2 049	1 953
Årets anskaffningar	0	4	Årets anskaffningar	469	98
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	-2
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	18	17	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 518	2 049
Ingående avskrivningar	-5	-5	Ingående avskrivningar	-991	-951
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	2
Årets avskrivningar	-1	0	Årets avskrivningar	-46	-41
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-6	-5	Utgående ackumulerad avskrivning	-1 036	-991
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	354	387
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-33	-33
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	321	354
Planenligt restvärde	12	12	Planenligt restvärde	1 803	1 412

Fastigheter för annan verksamhet	2012	2011	Övriga fastigheter	2012	2011
(hyresfastigheter, industrifastigheter, tomträttsmark)					
Ingående anskaffningsvärde	12	11	Ingående anskaffningsvärde	12	11
Årets anskaffningar	1	1	Årets anskaffningar	1	2
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-1	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	12	12	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	14	12
Ingående avskrivningar	-3	-3	Ingående avskrivningar	-5	-5
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-4	-3	Utgående ackumulerad avskrivning	-6	-5
Ingående uppskrivningar	1	2	Ingående uppskrivningar	2	2
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0
Utgående ackumulerad uppskrivning	1	1	Utgående ackumulerad uppskrivning	1	2
Planenligt restvärde	10	10	Planenligt restvärde	9	8

Not 7 Maskiner och inventarier

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2 012	2011
Ingående anskaffningsvärde	2 652	2 469	Ingående anskaffningsvärde	1 063	992
Årets anskaffningar	268	277	Årets anskaffningar	158	114
Årets försäljningar/utrangeringar	-594	-94	Årets försäljningar/utrangeringar	-20	-43
Omklassificeringar	33	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 360	2 652	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 202	1 063
Ingående avskrivningar	-1 283	-1 172	Ingående avskrivningar	-681	-630
Årets försäljningar/utrangeringar	339	79	Årets försäljningar/utrangeringar	19	38
Årets avskrivningar	-149	-184	Årets avskrivningar	-91	-89
Omklassificeringar	0	-7	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-1 093	-1 283	Utgående ackumulerad avskrivning	-752	-681
Planenligt restvärde	1 267	1 369	Planenligt restvärde	449	383
Specifikation:			Specifikation:		
Maskiner och inventarier	497	643	Maskiner och inventarier	222	187
Finansiellt leasade maskiner och inventarier	770	726	Fordon	55	40
			It-utrustning	120	122
			Finansiellt leasade maskiner och inventarier	7	6
			Konst	45	27
			Djur	0	0
Planenligt restvärde	1 267	1 369	Planenligt restvärde	449	383

Not 8 Värdepapper, andelar och bostadsrätter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011	Belopp i tusen kronor	ANTAL	NOMINELLT VÄRDE
Bostadsrätter	146	144	Aktier och andelar		
Aktier	2	2	Uppsala Stadshus AB	370 000	1,0
Värdepapper	272	262	Grafiskt Utbildningscenter AB	9 960	0,1
Övriga andelar	0	3	Uppsala Tourism AB	7 072	0,0
SUMMA	420	411	Aktier och andelar i dotterföretag		1 546 742
			Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1,0
			SUMMA AKTIER OCH ANDELAR		1 548 602
			Obligationer		271 869
			Bostadsrätter		145 879
			Övriga andelar		128
			SUMMA TOTALT		1 966 478

Not 9 Långfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Övriga fordringar	35	34	Fyrishov AB	120	0
SUMMA	35	34	AB Uppsala Kommuns Industrihus	70	140
			Uppsala Stadshus AB	780	995
			Uppsala Kommuns Fastighets AB	290	260
			Uppsala Vatten och Avfall AB	842	792
			Gamla Uppsala Buss AB	0	119
			Uppsala Konsert och Kongress AB	0	18
			Övriga fordringar	284	170
			Värdereglering	-12	-12
			SUMMA	2 374	2 482

Not 10 Kortfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Kundfordringar	297	239	Kundfordringar	187	153
Fordringar på staten	18	23	Fordringar på staten	70	60
Fordringar koncernkonto	-	-	Fordringar koncernkonto	328	287
Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	-	-	Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	726	393
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	445	497	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	459	509
Övriga kortfristiga fordringar	111	186	Övriga kortfristiga fordringar	14	16
SUMMA	871	944	SUMMA	1 785	1 417

Not 11 Eget kapital

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Ingående balans	7 266	5 578	Ingående balans	6 258	6 166
Utdelning/aktieägartillskott dotterbolag	-142	-			
Koncernjusteringar/övrigt ¹⁾	7	1			
Årets resultat	76	1687	Årets resultat	20	92
SUMMA	7 207	7 266	SUMMA*	6 279	6 258
¹⁾ Avser justering av utebliven eliminering i kommunkoncernen 2012			*Varav reserverat för pensioner		
			Ingående balans	315	245
			Årets reservation	-	70

Not 12 Avsättningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Pensioner och särskild löneskatt			Pensioner och särskild löneskatt		
Ingående avsättningar pensioner	578	483	Ingående avsättningar pensioner	571	477
Förändring avsättningar	33	95	Pensionsutbetalningar	-38	-39
			Nyintjänad pension	36	46
			Arbetstagare som pensioneras	8	19
			Ränte- och basbeloppsuppräknig	29	70
			Övrigt	-1	-2
Summa pensioner och löneskatt	611	578	Summa pensioner och löneskatt	605	571
Uppskjuten skatteskuld	68	84			
Övriga avsättningar	44	48	Övriga avsättningar	8	8
SUMMA	723	711	SUMMA	613	579
			Aktualiseringsgrad	95,0%	94,0%
			Varav pensioner exkl. garantipension	480	455
			Garantipensioner	11	18
			Löneskatt	113	98

Not 13 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Obligationslån	1 490	1 140	Obligationslån	1290	1140
Övriga skulder till kreditinstitut	2 321	2 205	Skulder till kreditinstitut	365	650
SUMMA	3 811	3 345	SUMMA	1 655	1 790
			Lånets löptider		
			andel lån på mellan 1-5 år	94,0%	94,0%
			andel lån på mellan 6-10 år	6,0%	6,0%
			Totalt	100%	100%
			Genomsnittsränta	3,5%	3,6%

Not 14 Övriga långfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011		2012	2011
Checkräkningskrediter	0	0	Checkräkningskrediter (1 650 mnkr)	0	0
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	251	229	Deponerade medel elhandel	2	3
Investeringsfond VA	79	83			
Förutbetalt investeringsbidrag	1	0	Långfristig leasingskuld	5	5
Långfristig leasingskuld	5	0	Medfinansiering Citybanan	198	168
Medfinansiering Citybanan	198	168	SUMMA	206	175
SUMMA	534	480	Genomsnittsränta		
			checkräkningskrediter	1,6%	2,0%

Not 15 Kortfristiga lån

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Kortfristiga låneskulder till kreditinstitut	2 998	2 404
SUMMA	2 998	2 404

KOMMUNEN		
	2012	2011
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	1 305	940
varav nästa års amorteringar	555	440
kortfristig del finansiell leasing	2	2
SUMMA	1 305	940

Not 16 Övriga kortfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
	2012	2011
Leverantörsskulder	746	678
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter*	1 122	1 114
Övriga kortfristiga skulder	768	1 249
SUMMA	2 637	3 041

KOMMUNEN		
	2012	2011
Leverantörsskulder	484	375
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter*	885	807
Övriga kortfristiga skulder**	442	382
SUMMA	1 812	1 564
<i>*varav</i>		
<i>semesterlöneskuld</i>	330	307
<i>arbetsgivaravgifter</i>	98	85
<i>pensionskostnader individuell del</i>	160	151
<i>särskild löneskatt individuell del</i>	38	37
<i>**varav</i>		
<i>personalens källskatt</i>	83	70

Not 17 Ansvarsförbindelser

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2012	2011
SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Borgensförbindelser	22	23
Garantiförbindelser	2	2
Pensionsförpliktelser	4 248	4 238
SUMMA	4 272	3 870
Övriga förbindelser		
Visstidspension för förvaltningschefer och kommunalråd	3	3
Pensionsförpliktelse för bolags styrelse och ledning	0	0
Avtalat avgångsvederlag för bolags styrelse och ledning	3	3

KOMMUNEN			2012			2011		
Belopp i miljoner kronor	EXTERNT	KONCERN-INTERNT	TOTALT	EXTERNT	KONCERN-INTERNT	TOTALT	EXTERNT	KONCERN-INTERNT
KOMMUNEN								
Borgensförbindelser								
Borgen avseende småhus	6		6	7		7		
Borgen mot föreningar	15		15	16		16		
Borgen för pensionsförpliktelser		5	5		5	5		
Borgensförbindelser totalt	21	5	26	23	5	28		
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse								
Ingående avsättning exkl. löneskatt			3 406			3 092		
Gamla utbetalningar			-141			-132		
Sänkning av diskonteringsränta			0			298		
Ränte- och basbeloppsuppräknig			210			121		
Övrigt			-16			113		
Löneskatt pensionsförpliktelser			789			746		
Utgående avsättning			4 248			4 238		
<i>Aktualiseringsgrad 94 %</i>								
Garantiförbindelser			1			1		
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER			4 275			4 269		
ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER								
PENSIONSUTFÄSTELSER								
Visstidspension för fyra kommunalråd			3			4		

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala Stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala Stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till sina dotterbolag.

Tilläggsupplysningar

Leasingavtal

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2012	2011	2012	2011
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	308	276	308	276
Fordon	11	17	8	5
Kontorsutrustning inkl datautrustning	27	13	26	13
Övrigt	3	2	3	1
SUMMA	350	308	345	295
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	351	337	348	324
senare än ett år men inom fem år	796	697	790	652
senare än fem år	770	850	770	850
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	7	7	7	7
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	2	1	2	2
senare än ett år men inom fem år	5	4	5	4
senare än fem år	0	0	0	0

Aktieägartillskott, koncernbidrag och bidrag

Belopp i miljoner kronor	AKTIEÄGARTILLSKOTT		KONCERNBIDRAG		BIDRAG	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Uppsala kommun					1	
Uppsala stadsteater AB						1
Summa Uppsala kommun					1	1
Uppsala Stadshus AB	-96	0	-79	107		
Uppsalahem, koncern	0	47	-51	0		
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	0	0	2		
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	17	-28	0		
Uppsala Parkerings AB	0	0	0	3		
Fyrishov AB	0	0	0	0		
Uppsala stadsteater AB	0	0	0	60		
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	0	0	18		
Uppsala Gasgenerator AB	0	0	0	0		
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	32	-32	0		
Summa Uppsala Stadshus AB	-96	96	-191	191		

Lån och borgen

Belopp i miljoner kronor	LÅN		BORGEN		RÄNTOR	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Intäkter	Kostnader
Uppsala Kommun	-3 074	0	-6	0	105	0
Förvaltningsbolaget Upphall KB	0	115	0	0	0	0
Uppsala Stadshus AB	0	995	0	0	0	40
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	360	0	0	0	11
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	290	0	6	0	14
Uppsala Parkerings AB	0	133	0	0	0	5
Fyrishov AB	0	220	0	0	0	3
Uppsala stadsteater AB	0	0	0	0	0	0
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	18	0	0	0	1
Uppsala Gasgenerator AB	0	0	0	0	0	0
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	943	0	0	0	32
SUMMA	-3 074	3 074	-6	6	105	105

Investeringsredovisning

Belopp i miljoner kronor	KF-BUDGET	UTFALL
	2012 ¹	2012
Kommunstyrelse och uppdragsnämnder		
Kommunstyrelsen	78	32
<i>varav utvecklingsinvesteringar/markköp</i>	40	29
Barn- och ungdomsnämnden	1	0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1	0
Socialnämnden för barn och unga	0	0
Nämnden för hälsa och omsorg	1	0
Äldrenämnden	1	13
Kulturnämnden	9	6
Idrotts- och fritidsnämnden	68	19
Gatu- och samhällsmiljönämnden	298	213
<i>varav resecentrum</i>		50
Fastighetsägarnämnden	788	207
<i>varav konsert- och kongresshus</i>	3	3
Plan- och byggnadsnämnden	1	1
Räddningsnämnden	35	35
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1	0
S:a kommunstyrelse och uppdragsnämnder	1 280	525
Produktion		
Styrelsen för vård och bildning	57	37
Produktionsnämnden för självstyrande skolor	2	2
Styrelsen för teknik och service	20	12
S:a produktion	78	51
Ej fördelad budget	72	
SUMMA TOTALT	1 431	576
Exploateringsverksamheten		
Inkomster		-297
Utgifter		204
Netto exploateringsverksamheten		-92

¹ Inklusive pågående investeringar från 2011 med 440 miljoner kronor.

Arvoden och löner till förtroendevalda och chefstjänstemän

Alla belopp i kronor			MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
KOMMUNSTYRELSEN				
Ordförande	Gunnar Hedberg (M)	1/1-31/1	67 000	
Ordförande	Fredrik Ahlstedt (M)	1/2-31/12	67 000	
1:e vice ordförande	Mohammad Hassan (FP)		42 180	
2:e vice ordförande	Marlene Burwick (S)		57 000	
Stadsdirektör	Kenneth Holmstedt			116 000
VALNÄMNDEN				
Ordförande	Key Lundegård (M)		1 710	
Vice ordförande	Anders Eriksson (S)		-	
UPPDRAGSNÄMNDER				
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN				
Ordförande	Cecilia Forss (M)		14 820	
1:e vice ordförande	Malin Sjöberg Högrell (FP)		7 980	
2:e vice ordförande	Bengt Sandblad (S)		7 980	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson			73 050
FASTIGHETSÄGARNÄMNDEN				
Ordförande	Lars-Gunnar Karlsson (M)		7 980	
Vice ordförande	Stavros Giangozoglu (S)		5 130	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andrén			82 200
IDROTTS- OCH FRITIDSNÄMNDEN				
Ordförande	Inger Söderberg (M)		7 980	
1:e vice ordförande	Ola Leife (C)		5 130	
2:e vice ordförande	Rickard Malmström (MP)		5 130	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andrén			
GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN				
Ordförande	Stefan Hanna (C)		7 980	
1:e vice ordförande	Louise Bill (M)		5 130	
2:e vice ordförande	Erika Karlenius (MP)		5 130	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andrén			
KULTURNÄMNDEN				
Ordförande	Eva Edwardsson (FP)		5 130	
Vice ordförande	Ulla-Stina Claeson (V)		2 850	
Chef kulturkontoret	Sten Bernhardsson			49 000
Chef Uppsala stadsarkiv	Ingegerd Ström	1/1-29/2		47 750
Chef Uppsala stadsarkiv	Sara Håkansson	1/3-30/6		36 300
		1/7-31/12		43 000
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN				
Ordförande	Urban Wästljung (FP)		7 980	
1:e vice ordförande	Andreas Bergman (M)	1/1-29/10	5 130	
1:e vice ordförande	Theréz Olsson (M)	26/11-31/12	5 130	
2:e vice ordförande	Göran Ågren (V)		5 130	
Chef för miljökontoret	Anna Axelsson	1/1-30/6		54 000
		1/7-31/12		59 000
NAMNGIVNINGSNÄMNDEN				
Ordförande	Anna-Karin Westerlund (M)		2 850	
Vice ordförande	Jan Ask (S)		1 710	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andrén			
NÄMNDEN FÖR HÄLSA OCH OMSORG				
Ordförande	Stig Rådahl (M)		11 400	
1:e vice ordförande	Martin Wisell (KD)		7 980	
1:e vice ordförande	Malena Ranch (MP)		7 980	
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg ¹⁾	Roger Jo Linder	1/1-31/8		62 000
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg ¹⁾	Inga-Lill Björklund	1/9-31/12		71 800

Alla belopp i kronor		MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Liv Hahne (M)	11 400	
Vice ordförande	Monica Östman (S)	7 980	
Chef kontoret för samhällsutveckling ¹⁾	Bengt Andrén		
RÄDDNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Jan Ulmänder (C)	7 980	
Vice ordförande	Patrik Kjellin (S)	5 130	
Brandchef	Anders Ahlström		69 000
SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA			
Ordförande	Anders A Aronsson (FP)	14 820	
Vice ordförande	Lars Persson (S)	7 980	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson		
UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Mohamad Hassan (FP)	14 820	
1:e vice ordförande	Torbjörn Aronson (KD)	7 980	
2:e vice ordförande	Ulrik Wärnsberg (S)	7 980	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad ¹⁾	Carola Helenius-Nilsson		
ÄLDRENÄMNDEN			
Ordförande	Ebba Busch (KD)	14 820	
1:e vice ordförande	Mats Hansén (M)	7 980	
2:e vice ordförande	Caroline Andersson (S)	7 980	
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg ¹⁾	Roger Jo Linder	1/1-31/8	
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg ¹⁾	Inga-Lill Björklund	1/9-31/12	
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN			
Ordförande	Lars-Gunnar Eriksson (C)	7 980	
Vice ordförande ²⁾	Göran Carlsson (S)		
Chef överförmyndarkontoret	Peter Wråke		47 000
PRODUKTIONSSTYRELSE/NÄMND			
PRODUKTIONSNÄMNDEN FÖR SJÄLVSTYRANDE KOMMUNALA SKOLOR 1/1-30/6			
Ordförande	Rigmor Stenmark (C)	2 850	
1:e vice ordförande	Kristin Lilieqvist (MP)	1 710	
STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE			
Ordförande	Monica Hedberg (M)	7 980	
Vice ordförande	Kerstin Westman (S)	5 130	
Produktionsdirektör teknik och service	Erica Lundgren		62 700
STYRELSEN FÖR VÅRD OCH BILDNING			
Ordförande	Cecilia Hamenius (FP)	14 820	
1:e vice ordförande	Christopher Lagerqvist (M)	7 980	
2:e vice ordförande	Agneta Boström (S)	7 980	
Produktionsdirektör vård och bildning	Ulla Holmgren		80 900

¹⁾ Flera nämnder inom Uppsala kommun samverkar i gemensamma kontor. Då nämnder betjänas av ett gemensamt kontor redovisas lönen för kontorets chef (nämndernas högste ansvarige tjänsteman) i den nämnd som är arbetsgivarnämnd och bär de direkta lönekostnaderna. Kostnader för medarbetare vid gemensamma kontor fördelas mellan nämnder utifrån de uppdrag kontoret har från respektive nämnd.

²⁾ Arvode betalas av hemkommunen.

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som utgivits av Rådet för kommunal redovisning. I de fall kommunen avviker från rekommendationerna redogörs detta för nedan.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Semesterlöneskuld beräknas individuellt för samtliga personalkategorier.

Exploateringsverksamheten

Ändring av redovisningsprincip

Från och med 2011 bruttoredovisas inkomster och utgifter inom exploateringsverksamheten. För jämförbarhet har föregående år justerats enligt samma princip.

Avslut av större exploateringsprojekt

För större områden där tomtförsäljningar och utbyggnad av anläggningar bedöms pågå under längre tid än sex år görs avgränsningar geografiskt av lämpliga etapper. Avslut av etapper sker successivt. Fördelning av gemensamma kostnader på de olika etapperna utförs. Avslut av etapper görs när huvuddelen av äganderätten till tomtmark övergått till annan och kostnaderna någorlunda säkert kan bedömas. Medel kan avsättas för åtgärder som utförs i senare skede, exempelvis garantiåtaganden.

Avslut av mindre exploateringsprojekt

Projekt som i huvudsak genomförs under längst en period av sex år. Avgränsning görs geografiskt på karta. Avslut görs när huvuddelen av äganderätten övergått till annan och kostnaderna någorlunda säkert kan bedömas. Medel kan avsättas för åtgärder som utförs i senare skede, exempelvis garantiåtaganden.

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, vägledning finns i Sveriges kommuner och landstings förslag till avskrivningstider. Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Fastigheter	20-50 år
Maskiner och inventarier	3-20 år
Konst	ingen avskrivning

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller aktiebolags- eller annan form.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna.

Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering.

I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna årsredovisningen och fastställa kommunens respektive kommunkoncernens sammanställda resultat- och balansräkning för 2012,

Fredrik Ahlstedt
Kommunstyrelsens ordförande

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

Jan Malmberg
Ekonomidirektör

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse distribueras och presenteras av revisionen.

Ordförklaringar

Aktualiseringsgrad

Den andel av personakterna för anställd medarbetare som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångarna kan vara materiella, till exempel byggnader, eller finansiella, till exempel obligationer.

Ansvarsförbindelse

Åtagande att fullgöra viss ekonomisk förpliktelse, exempelvis pensionsåtagandet.

Avskrivning

Anläggningstillgångens periodiserade kostnad utifrån beräknad livslängd/nyttjandetid.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser eller åtaganden som är säkra eller sannolika, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt de ska infrias, till exempel pensionsförpliktelse.

Balanskravet

I kommunallagen regleras att kommunerna varje år ska ha ekonomi i balans samt vilka åtgärder som ska vidtas vid avvikelse mot detta krav.

Balansräkning

Beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur detta har anskaffats, det vill säga med främmande (skulder) och med egna (eget kapital) medel.

Eget kapital

Visar den del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Kassaflödesanalys

Visar hur en räkenskapsperiods löpande verksamhet har finansierats samt hur periodens löpande verksamhet och investeringar har inverkat på finansiell verksamhet och likvid ställning.

Kommunbidrag

De ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fördelar till uppdragsnämnderna. Huvudsakligen består dessa ramar av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Kortfristiga skulder/fordringar

Lån, skulder och fordringar som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel/likviditet

Anger vilken betalningsberedskap som finns på kort sikt. Motsvarar kassa och bank.

Långfristiga skulder/fordringar

Skulder och fordringar som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk utan löpande byts ut eller förändras.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna förbrukas eller tillkommer.

Resultaträkning

Sammanställning av årets driftverksamhet (intäkter och kostnader) och hur den genom sitt resultat påverkar eget kapital.

Sammanställd redovisning

Omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. I denna årsredovisning avses Uppsala kommun med hel- och delägda aktiebolag.

Soliditet

Andelen tillgångar som finansieras med egna medel (förhållandet mellan eget kapital och total balansomslutning). Soliditet är ett mått på långsiktig betalningsförmåga, där en högre soliditet innebär en lägre finansiell risk.

Verksamhetens nettokostnader

Skiltnaden mellan verksamhetens driftkostnader och de intäkter som genereras som följd av genomförd verksamhet, exempelvis vissa statsbidrag, taxor och avgifter från kunder och brukare mm. Verksamhetens nettokostnader finansieras med skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Fem år i sammandrag

	2012	2011	2010	2009	2008
Allmänt					
Antal invånare 31 december	202 625	200 001	197 787	194 751	190 668
Genomsnittlig utdebitering per 100 kronor	31,7	31,7	31,7	31,7	31,7
varav kommunens debitering ¹	20,84	21,33	21,33	21,33	21,33
Skattekraft i procent av rikets (inkomstår) ²	102,0	102,1	101,41	101,7	101,7
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och statligt utjämningsbidrag, netto (miljoner kronor)	8 784	8 834	8 496	8 041	7 877
Verksamhetens nettokostnader, totalt (miljoner kronor)	8 725	8 708	8 184	7 866	7 700
dito, skattefinansierad verksamhet (miljoner kronor)	8 725	8 708	8 184	7 866	7 741
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	99,3	98,6	96,3	97,8	97,8
Finansnetto (miljoner kronor)	-39	-34	24	27	-41
Resultat före extraordinära poster (miljoner kronor)	20	92	334	202	136
Årets resultat (miljoner kronor)	20	92	167	202	136
Nettoinvesteringar (miljoner kronor)	576	542	559	489	724
Låneskuld, koncernextern räntebärande (miljoner kronor)	2 960	2 730	2 906	2 607	3 012
Låneskuld per invånare (kronor)	14 598	14 530	14 693	13 386	15 797
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	51 636	51 933	52 515	51 666	54 235
Soliditet (procent)	50	52	51	52	50
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse (procent)	16	17	19	18	17
Kassalikviditet (procent)	51	45	48	38	34
Kommunkoncernens verksamhet					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (miljoner kronor)	8 458	6 857	7 917	7 614	7 363
Finansiella intäkter och kostnader netto (miljoner kronor)	-255	-264	-192	-212	-262
Årets resultat (miljoner kronor)	76	1 687	242	225	250
Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar (miljoner kronor)	2 065	4 435	1 840	1 185	1 263
Anläggningstillgångar (miljoner kronor)	17 658	16 963	14 745	13 904	13 495
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (miljoner kronor)	6 814	5 754	6 758	6 263	6 891
Soliditet (procent)	37	40	35	35	35

Förklaringar

¹ Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrona (1 skattekrona motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

² Beskattningsbar inkomst dividerat med 100 kallas skatteunderlag. Skatteunderlaget dividerat med folkmängden kallas skattekraft. I beräkningen av skattekraften för 2011 har SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling från december 2011 och kommunens egen prognos använts. Det faktiska utfallet blir känt i december 2012 och kommer att publiceras i årsredovisning 2012.

Hållbarhetsboks slut 2012

Org.Nr. 212000-3005

"Uppsala är en kommun där alla människors lika värde, inneboende kraft och kreativitet respekteras och tas tillvara genom att var och en får möjlighet att påverka sin livssituation i en långsiktigt hållbar miljö som präglas av positiv dynamik, öppenhet och gemensamt ansvar."

Uppsala kommunfullmäktige, maj 2007

Innehållsförteckning

INLEDNING	5
BEFOLKNINGEN.....	5
ATT VÄXA HÅLLBART	6
TILLGÄNGLIGHET SOM EN DEL AV HÅLLBAR UTVECKLING	7
REGIONAL TILLGÄNGLIGHET.....	8
LOKAL TILLGÄNGLIGHET	8
TILLGÄNGLIGHET TILL DEN FYSISKA MILJÖN	8
SOCIAL TILLGÄNGLIGHET	9
TILLGÄNGLIGHET TILL INFORMATION.....	9
SOCIALT HÅLLBAR UTVECKLING	9
DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE	9
<i>Valdeltagande och föreningsaktivitet, olika former av delaktighet.....</i>	<i>9</i>
<i>Möjligheten till inflytande behöver öka.....</i>	<i>10</i>
<i>Fler klarar målen i skolan.....</i>	<i>10</i>
<i>Ekonomiskt bistånd.....</i>	<i>11</i>
ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING	11
<i>Arbetsmöjligheterna är goda.....</i>	<i>13</i>
TRYGGHET	13
<i>Tryggheten är god i Uppsala.....</i>	<i>13</i>
ANTAL ANMÄLDA VÅLDSBROTT.....	14
<i>Våldsbrotten minskar.....</i>	<i>14</i>
<i>Olyckor.....</i>	<i>14</i>
HÄLSA.....	15
<i>Ohälsotalen fortsätter att sjunka</i>	<i>15</i>
<i>Övervikten kostar.....</i>	<i>16</i>

EKOLOGISKT HÅLLBAR UTVECKLING.....	16
KLIMAT-LUFT-TRAFIK.....	16
Utsläppen av växthusgaser minskar	16
Utsläppen från långväga resande ökar över tid	18
Utsläpp av växthusgaser per invånare har minskat något	19
Tillgänglighet, rörlighet och miljö	20
Körsträckorna per bil minskar	20
Kollektivtrafiken	21
Gång- och cykelvägar.....	23
Cykel för hälsa miljö och ekonomi	23
Luftföroreningar.....	24
Partiklar klarar normvärden	24
Kvävedioxid.....	25
RESURSHUSHÅLLNING	25
Den totala vattenanvändningen ökar.....	25
Avfall och återvinning	26
Hushållens avfall minskar	26
NATUR OCH MILJÖ.....	27
Allt fler ekologiska odlingar.....	27
Fler naturreservat i kommunen	27
Sämre betyg för tillgången till grönområden	28
Växande intresse för stadsodling.....	28
Problem med övergödning i sjöar och vattendrag	29
EKONOMISKT HÅLLBAR UTVECKLING.....	29
EKONOMISK TILLVÄXT.....	29
Dagarbetsmarknaden ökar.....	29
Lönesummeutveckling är god	30
Nyanmälda platser på arbetsförmedlingen.....	31
BOSTADSBYGGGANDE.....	31
Fler bostäder behövs	31
NÄRINGSLIVSKLIMAT.....	32
Nyföretagarbarometern.....	33
Svenskt näringsliv-företagsklimat	33
”Här är bäst att bo”	33
Årets företagarkommun.....	34
STRATEGISKA ÖVERGRIPANDE UTMANINGAR.....	34
Utaningar för en hållbar utveckling	34

Inledning

Sedan år 2007 har Uppsala årligen gjort hållbarhetsbokslut kring utvecklingen i Uppsala kommun. Fokus har legat på att visa på utvecklingen inom ett flertal områden som påverkar en hållbar utveckling. Uppsala liksom samhället i stort är under ständig utveckling och periodvis aktualiseras därför vissa frågor mer än andra.

Det arbete kommunen gör för att skapa goda förutsättningar för medborgarna och positiv utveckling är komplext och behöver belysas på olika sätt för att ge en så tydlig bild som möjligt av utveckling och framtida behov.

Rapporten utgår från Uppsala kommuns policy för hållbar utveckling som syftar till att säkra en social, ekologisk och ekonomisk hållbar utveckling. Policyn har ett antal inriktningsmål som Uppsala bedömer kan påverka en långsiktigt hållbar utveckling:

- Uppsalaborna är delaktiga i samhällsutvecklingen och har förtroende för demokratin
- Uppsalaborna har arbete
- Uppsalaborna känner sig trygga
- Uppsalaborna är jämställda
- Uppsalaborna har ett hälsosamt liv
- Uppsala bidrar till att hindra klimatförändringen
- Uppsala har ett bra företagsklimat

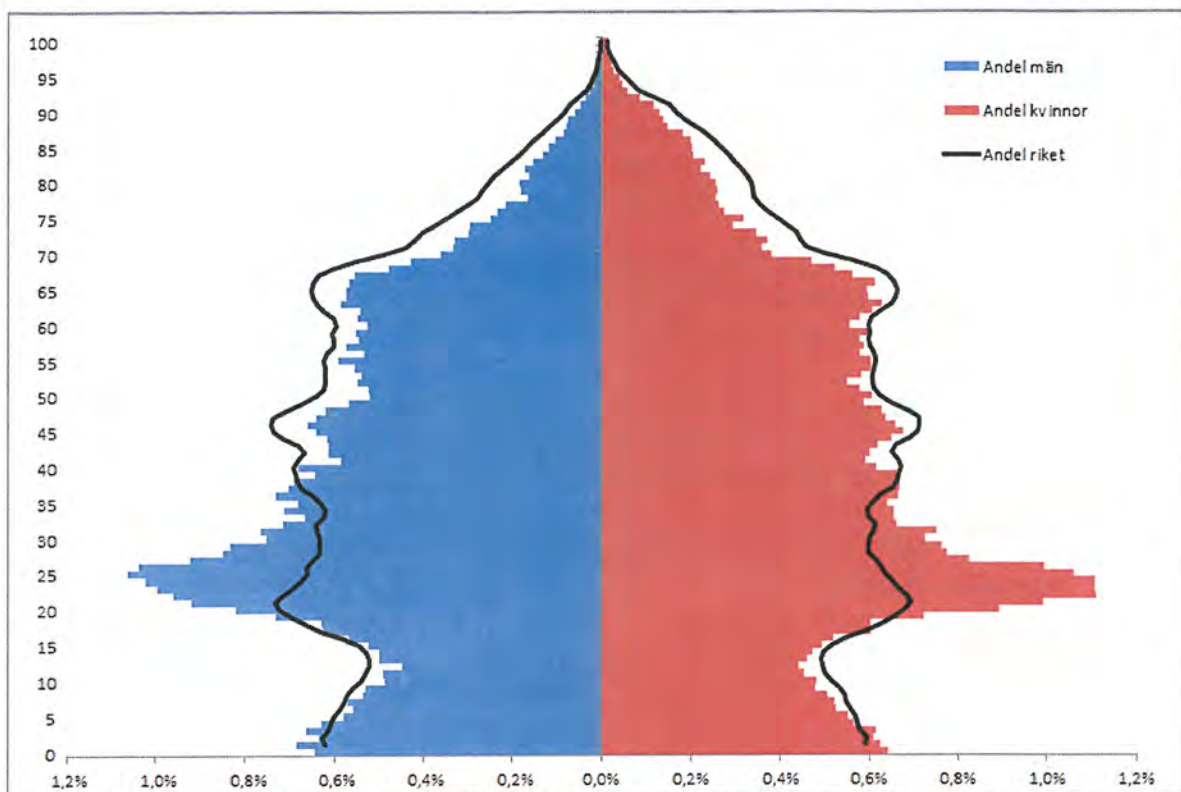
2012 års hållbarhetsrapport syftar till att ge en övergripande bild över hur indikatorer som är kopplade till ovanstående områden utvecklats över tid. Bokslutet kommer även att innehålla ett avsnitt kring tillgänglighet och hur detta är kopplat till såväl de sociala, ekologiska som ekonomiska delarna av hållbar utveckling och hur ett tvärsektoriellt angreppssätt kan skapa förutsättningar för en positiv utveckling. Tillgänglighet utifrån olika nivåer förklaras allt från strukturell tillgänglighet, till tillgänglighet för individen. De olika dimensionerna kan samtliga påverka en hållbar utveckling och behöver beaktas i olika grad i olika frågor.

Befolkningen

Befolkningsmängden i Uppsala kommun har under de senaste decennierna stadigt ökat och vid årsskiftet 2012/2013 bodde 202 625 personer i Uppsala kommun. Kommunen är landets fjärde största sett till antalet invånare. Under de senaste fem åren har befolkningen i genomsnitt ökat med drygt 3 000 personer per år.

Andelen barn och unga, under 20 år, i Uppsala kommun förväntas ligga på en konstant nivå kring 23 procent av befolkningen fram till år 2030. I och med en växande befolkningsmängd innebär det dock att antalet barn och unga kommer att öka. Idag bor knappt 45 000 personer i åldrarna 0-19 år i kommunen. År 2030 beräknas denna siffra öka till cirka 54 000 personer. Fler barn innebär bland annat ökade krav på tillgång till skola och förskola.

Andelen personer över 65 år ökar i landet såväl som i Uppsala kommun. För 20 år sedan var knappt 13,6 procent av befolkningen i Uppsala 65 år eller äldre. Nu har andelen ökat till 15,2 procent, och till år 2030 förväntas den öka ytterligare till 19 procent. I riket har andelen äldre ökat ännu kraftigare, och antas göra så även framöver. År 2030 beräknas andelen personer över 65 år utgöra cirka 22,5 procent av den totala befolkningen i riket.

Figur 1. Figuren visar befolkningsstrukturen i Uppsala kommun samt i riket år 2011. Källa: Statistiska centralbyrån

Att andelen äldre ökat under den senaste tiden innebär att även försörjningskvoten har ökat. Försörjningskvoten sätter den totala befolkningen i relation till antalet i arbetsför ålder, 20-64 år, och ger en uppfattning om hur många personer varje arbetsför person i snitt måste försörja. Då andelen äldre förväntas öka under kommande år innebär det även att försörjningskvoten förväntas öka.

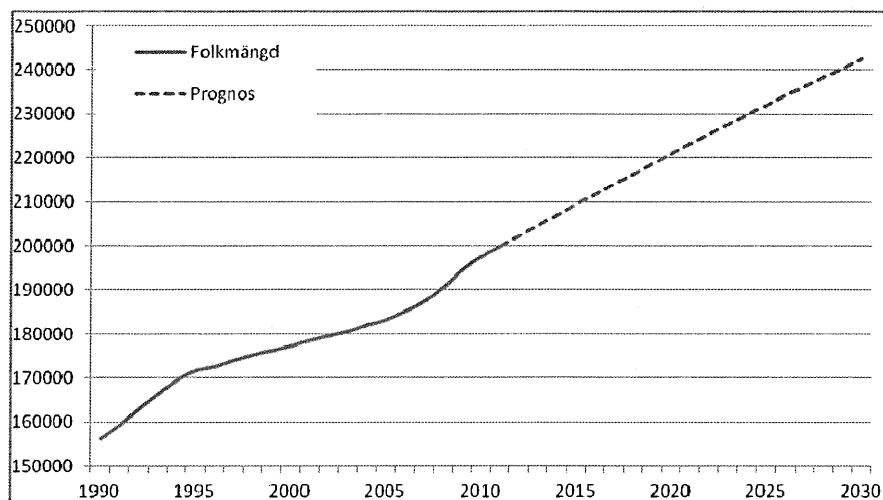
För Uppsalas del väntas kvoten inte öka i lika stor omfattning som för landet i helhet. Detta tack vare att kommunen har en stor andel personer i arbetsför ålder. Baserat på kommunens befolkningsprognos förväntas försörjningskvoten öka från nuvarande 1,6 till cirka 1,7 år 2030. En försörjningskvot på 1,7 innebär att varje person i åldrarna 20-64 år ska försörja ytterligare 0,7 personer i ej arbetsför ålder. I riket förväntas försörjningskvoten öka från nuvarande 1,7 till 1,9 år 2030.

Även om Uppsala kommun har en mer gynnsam försörjningskvot än riket som helhet kommer den att öka under kommande år. Detta är en utmaning för kommunen, då en ökad försörjningskvot innebär ökade behov, för exempelvis vård och omsorg, som en allt mindre andel av befolkningen ska sörja för.

Att växa hållbart

Uppsala är en del av Stockholm-Mälardalenregionen, som är den region i Sverige med starkast tillväxt. Upp mot en tredjedel av alla landets arbetsplatser finns inom denna region och befolkningstillväxten såväl som befolkningstätheten är hög. Även i Uppsala kommun sker en tillväxt i befolkningens mängd som förväntas hålla i sig framöver. Fram till år 2030 förväntas befolkningen öka med mer än 40 000 människor, vilket innebär en ökning med mer än 20

procent. Tillväxten förväntas ske både i form av ett positivt flyttningsnetto samt ett positivt födelsenetto.

Figur 2. Figuren visar befolkningsutvecklingen och befolkningsprognosen för Uppsala kommun exklusive Knivsta. Källa: Statistiska centralbyrån och GPF Uppsala kommun.

En utmaning är att kombinera en allt större stad med en ekonomisk, ekologisk såväl som social hållbar utveckling. Tillväxten i befolkningsmängden medför både möjligheter och utmaningar för en kommun. En befolkningstillväxt och en ökad befolkningstäthet medför bland annat ökade möjligheter till specialisering på arbetsmarknaden, stordriftsfördelar samt effektiviseringsmöjligheter.

Samtidigt kan en befolkningsökning också utmana en hållbar utveckling genom exempelvis exploatering av naturområden, ökade behov av energi, vatten och avfallshantering samt en ökad trafikmängd. En växande stad kan även tänkas innebära ökade avstånd, som i sin tur medför ett ökat resande. Fler medborgare innebär också en ökad belastning på skola, vård och omsorg. Uppsalas förväntade ökning i antalet äldre innebär ett ökat behov av äldreomsorg. Tillgängligheten, i form av tillgänglighet till service, vård och omsorg, förskola-skola grönområden, kollektivtrafik etcetera, är en viktig aspekt att beakta i takt med att kommunen växer. Den spelar en viktig roll för en ekonomisk, ekologisk såväl som en social hållbar utveckling.

Tillgänglighet som en del av hållbar utveckling

Tillgänglighet är ett begrepp som kan ses ur flera dimensioner och som genomsyrar allas vardagliga liv. Tillgänglighet kan röra allt från nationell och regionala tillgänglighet mellan olika arbetsmarknadsregioner till en människas förmåga att röra sig fritt i sin geografiska närhet. Men tillgänglighet är inte begränsad till geografi, man kan även tänka i banor om sociala samspel och gemenskaper. En enkel definition av begreppet tillgänglighet är *möjligheten att nå något önskvärt*.

Frågan om tillgänglighet utifrån ett hållbarhetsperspektiv är komplex. Olika aspekter och nivåer av tillgänglighet kan hamna i konflikt med varandra. Ett exempel på detta är att människors efterfrågan av tillgång till grönområden och vatten kan skapa ökade belastningar för natur- och djurliv. Positivt är dock att genom att i förväg förstå och hantera komplexiteten i frågorna skapas möjligheter för att planera så att dessa konflikter inte uppkommer. En avgörande fråga för att skapa tillgänglighet är att utveckla tvärsektoriella arbetsformer mellan olika kompetensområden för att minimera de målkonflikter som kan uppstå samt för att skapa

ett effektivt resursutnyttjande. På så sätt värnas en långsiktigt hållbar utveckling som är bra för både människor, miljö och klimat.

Regional tillgänglighet

Uppsala ligger som en plats med stark tillväxt i den norra delen av Uppsala-Stockholmsregionen. Goda kommunikationer med kollektivtrafiken gör att man från Uppsala resecentrum kan nå ett stort antal arbetsplatser inom enbart en timmes pendling med kollektivtrafik. Uppsala resecentrum nås på mindre än 30 minuters kollektivtrafikresa, var helst i staden man bor. I en krans runt Uppsala stad finns även andra tätorter där man med kollektivtrafiken når in till Uppsala resecentrum på samma tid.

Antalet invånare i kommunen har ökat stadigt varje år sedan minst år 1950. I och med en ökande befolkning och att Uppsala i stor utsträckning förtätas ges möjlighet till en mer tillgänglig vardag. Människor bor allt närmare varandra och behovet av bil i vardagen minskar. En tillgänglig och väl utvecklad kollektivtrafik kan förutom att bidra till en positiv ekonomisk utveckling även vara gynnsam utifrån ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv. Tillgängligheten till arbets- och bostadsmarknaden är en stark grund som hjälpt till att ge Uppsala en stark tillväxt.

Kommunen arbetar kontinuerligt med att utveckla och förbättra tillgängligheten för invånarna, bland annat genom att söka nya, förbättrade lösningar både i det befintliga kollektivtrafiknätet och genom att försöka finna nya lösningar som exempelvis spårtaxi. God regional tillgänglighet är en viktig faktor för fortsatt ekonomisk tillväxt.

Lokal tillgänglighet

Tillgänglighet kan även ses ur ett mindre, lokalt, perspektiv. Det kräver mycket av stadsplaneringen. För att nya områden i Uppsala och de mindre tätorterna ska klara av de krav som människor ställer på dem krävs ett gott samspel mellan alla inblandade, både kommunen och privata aktörer. Och det är många aspekter som måste tas i beaktande. Närheten från bostad till skola och förskola är ett exempel på en målpunkt att ta i beaktande.

Andra målpunkter att nå kan vara livsmedel och annan lokal service, vård och omsorg, rekreation; natur och grönområden, kultur och olika typer av evenemang. För att tillgodose detta behövs en väl fungerande kollektivtrafik med många turer varje dag men även ett tillgängligt och säkert gång- och cykelvägnät.

Resvanorna ser olika ut mellan könen, kvinnor är i större utsträckning benägna att resa kollektivt än vad män är. Detta är också en dimension som måste tas i beaktande i samhällsplaneringen.

Alla dessa aspekter är exempel på sådant som skapar ett mervärde till boendet. Ett minskat bilberoende i det dagliga livet kan både ge en behagligare vardag, bättre miljö och privatekonomi samt en bättre folkhälsa.

Tillgänglighet till den fysiska miljön

Även om ett stort och bra utbud finns att tillgå i invånarnas direkta närhet finns det många som ändå inte upplever det tillgängligt. Olika fysiska och psykiska funktionsnedsättningar kan medföra att den geografiska närheten tappar sin betydelse då olika platser trots detta blir otillgängliga. Tillgänglighet till den fysiska miljön för alla människor kan påverka välmående och hälsa hos medborgarna. Det räcker inte bara med tillgänglighet utan miljöerna behöver vara trygga och attraktiva för att underlätta för alla människor att vara delaktiga och fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar. Ofta kan det räcka med enkla ingrepp för att förvandla en

plats från otillgänglig till tillgänglig, men ibland behövs ett större tvärsektoriellt angreppssätt för att möta utmaningarna om tillgänglighet. Detta är något som kommunen arbetar aktivt med, inte bara vid planering av nya byggnader och områden utan även vid redan befintliga.

Kommunen har en funktion för att anmäla fel och brister i gatan för att förbättra tillgängligheten och funktionen kan nås antingen via hemsidan, eller per telefon, (<http://www.uppsala.se/Kommunpolitik/Kontakt/Felanmalan-/> tel:727 4045) för att få dem tillrättade. Kommunen har även en speciellt inrättad tjänst för tillgänglighetsfrågor.

Social tillgänglighet

För att möjliggöra för att alla kvinnor och män, flickor och pojkar, ska få tillgång till det samhälle vi lever i krävs bland annat vidareutvecklade satsningar på skolan så att alla går ut med fullständiga betyg, att det görs enklare för människor att komma in på bostads- och arbetsmarknaden, tillgång till kultur samt att alla får det stöd de kan behöva för att klara sig i sitt vardagliga liv. Det blir därför viktigt för olika aktörer att kunna möta de olika individuella behov som finns för att skapa förutsättningar för social tillgänglighet för alla.

Tillgänglighet till information

Tillgänglighet behöver inte enbart vara geografiskt knutet. Även individens möjlighet att få tillgång till information genom exempelvis Internet ses av många idag som en självklarhet. Idag har många i kommunen tillgång till en snabb bredbandsuppkoppling. Men det skiljer sig mycket åt mellan Uppsala stad, de mindre tätorterna och landsbygden.

För att uppnå det nationella bredbandsmålet i Uppsala kommun skulle det innebära att i stort sätt alla i Uppsala stad och en stor del av befolkningen i de mindre tätorterna och på landsbygden ska ha möjligheten att få tillgång till snabb bredbandsuppkoppling senast år 2020.

Men bara för att möjligheten att hämta information finns för många av kommunens invånare innebär inte detta att alla i praktiken faktiskt kan göra detta. Exempelvis finns det människor som varken har vilja eller kunskaper nog för att inhämta viktig samhällsinformation via Internet. Därför är det även viktigt att kommunen använder sig av andra kanaler och media så som dagspressen och bibliotek. I stadshuset finns även Kommuninformationen där alla är välkomna att få ta del av vad som händer i kommunen.

Socialt hållbar utveckling

Delaktighet och inflytande

Valdeltagande och föreningsaktivitet, olika former av delaktighet

Valdeltagandet till kommunfullmäktige år 2010 var högt och hade dessutom ökat något sedan valet år 2006. Men deltagandet visade också på stora skillnader i valdeltagandet mellan olika områden i kommunen. Tyvärr saknas uppgifter huruvida samma fördelning mellan stadsdelar gäller för exempelvis deltagande i medborgardialoger och samråd.

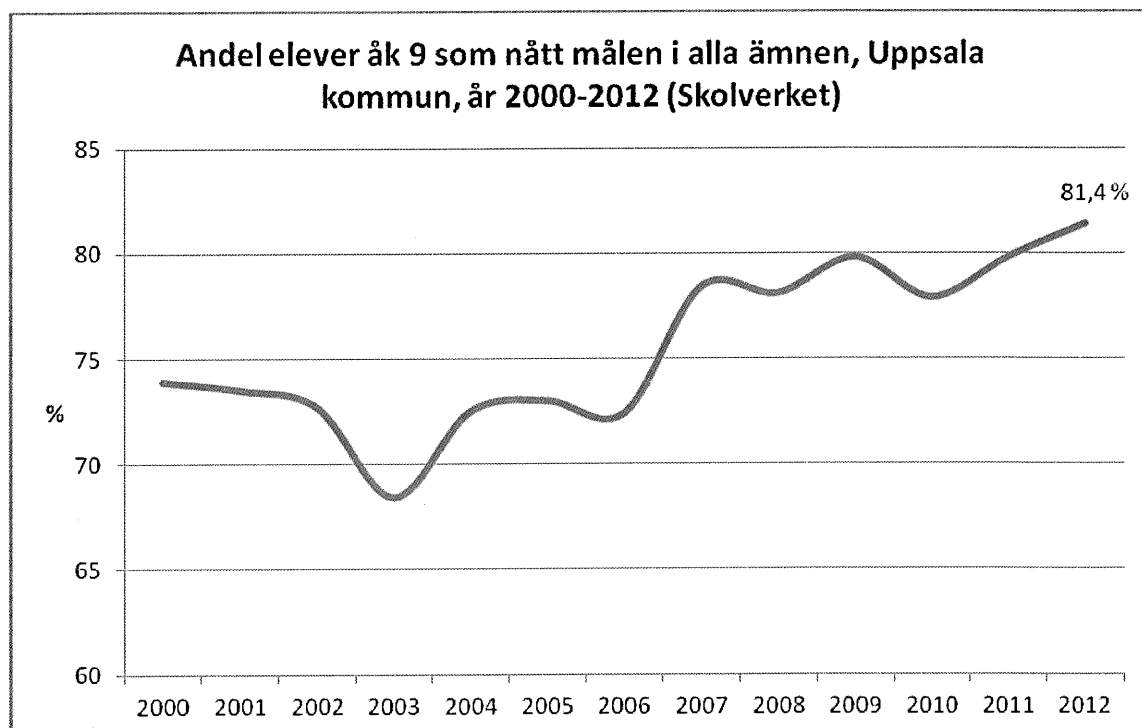
Enligt Statistiska centralbyråns uppgifter finns och verkar runt 3100 föreningar i Uppsala kommun. Det saknas dock uppgift om antalet personer som aktivt deltar i någon form av föreningsliv eller liknande sammanslutning. Tilläggas kan att studier i exempelvis Göteborgs kommun visar att valdeltagandet i en stadsdel i stor utsträckning sammanfaller med hur många ungdomar som är aktiva i en förening.

Valdeltagande och föreningsaktivitet får ofta utgöra indikatorer på hur stor delaktigheten är bland invånarna. Genom att delta politiskt – till exempel genom att välja företrädare till kommunfullmäktige och delta i samråd och medborgardialoger kan individer påverka beslut, åtgärder och deras genomförande. Människorna kan därmed påverka det samhälle de själva lever i.

Möjligheten till inflytande behöver öka

I SCB:s medborgarundersökning år 2012¹ har medborgarna fått svara på vad de tycker om möjligheten till inflytande i sin kommun. Totalt sett är det ingen skillnad jämfört med år 2010. Det är inte heller någon skillnad i resultat i jämförelse med övriga deltagande kommuner totalt sett. Däremot har det skett en minskning vad gäller de faktorer som handlar om möjligheten att komma i kontakt med politiker, möjligheten till påverkan och förtroendet för politiker och tjänstemän. Det är inte några könsskillnader avseende upplevd möjlighet till inflytande. Vad gäller ålder skattar gruppen i ålder 45-54 år sina möjligheter som högst, medan gruppen 75 år och äldre skattar den avsevärt lägre än övriga åldersgrupper.

Fler klarar målen i skolan

Figur 3. Källa: Skolverket.

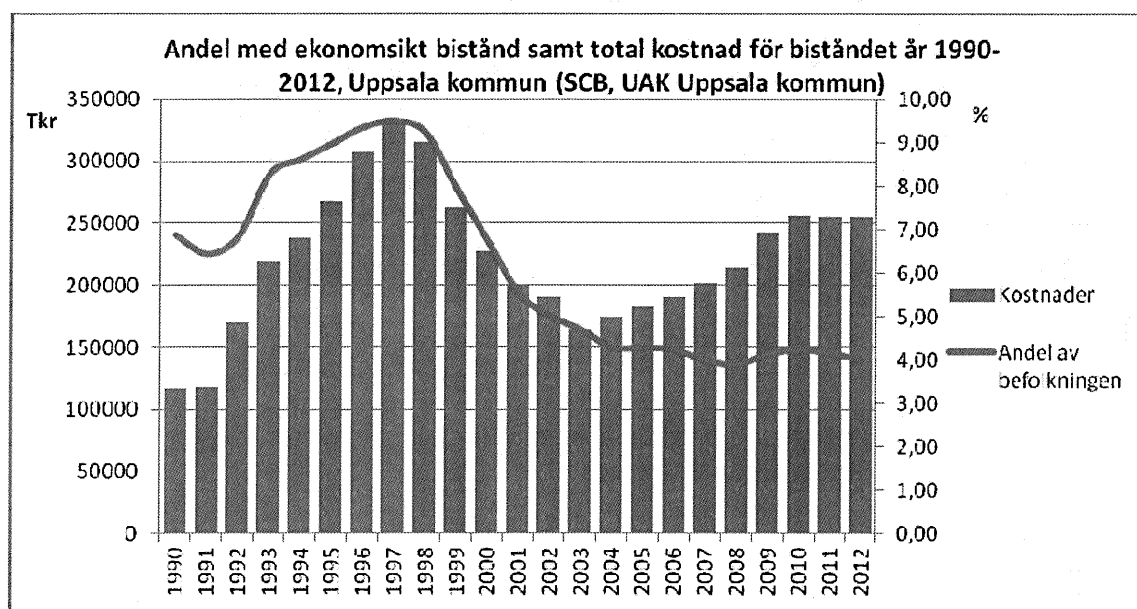
Ett mål för grundskolan är att alla elever ska nå godkända resultat i alla ämnen. I Uppsala kommun har andelen elever som uppnått det målet varierat från 70 till 80 procent under de senaste åren. År 2012 var cirka 81 procent av eleverna som slutade årskurs 9 godkända i alla ämnen, vilket är den högsta andelen under hela 2000-talet. Riket hade ett något lägre resultat år 2012, där uppnådde drygt 77 procent av alla niondeklassare godkända betyg i alla ämnen.

¹ SCB:s medborgarundersökning 2012

Flickor har i genomsnitt ett högre meritvärde än pojkar. År 2012 var flickors genomsnittliga meritvärde 231 medan pojkars var 212. Andelen godkända i alla ämnen skiljer sig dock inte åt nämnvärt mellan könen, 82 procent av flickorna och 81 procent av pojkarna uppnådde målen i alla ämnen.

I Uppsala har 78 procent av kommunens 20-åringar en fullföljd gymnasial utbildning. Det är en något högre andel än för riket där motsvarande siffra är 74 procent. En förklaring till Uppsalas höga andel är de två universiteterna som finns i kommunen som lockar till sig många 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning för högre utbildning.

Ekonomiskt bistånd

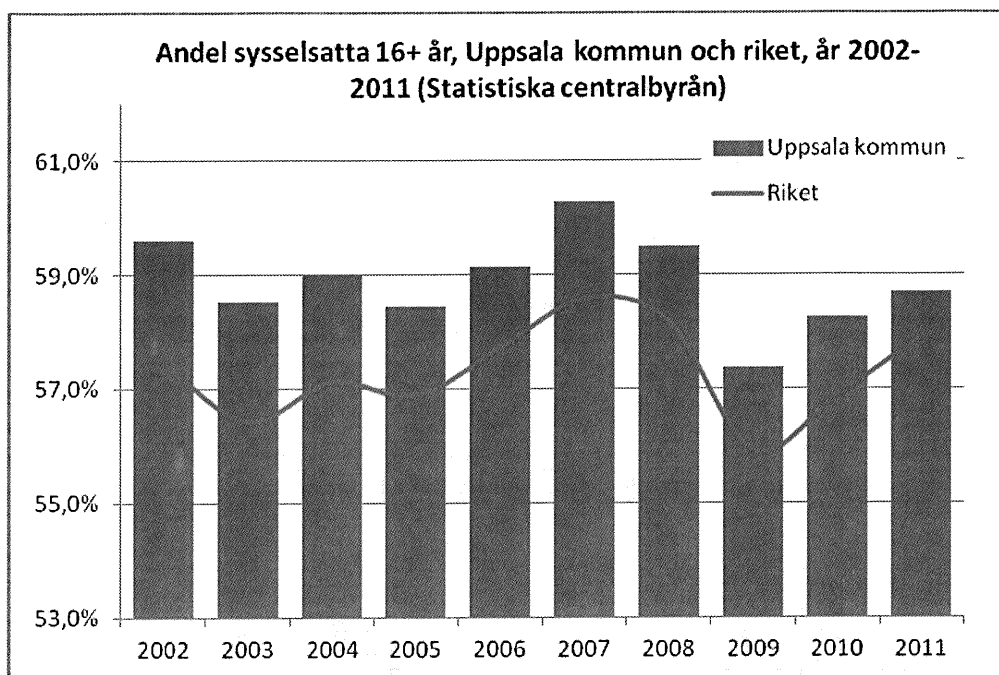

Figur 4. Källa: SCB bearbetat av Uppsala kommun.

Andelen personer med ekonomiskt bistånd var år 2012 cirka 4 procent av den totala befolkningen. Jämfört med föregående år innebär det en något minskad andel. Andelen skiljer sig kraftigt åt i olika delar av kommunen. Högst andel av befolkningen med ekonomiskt bistånd har Gottsunda med dryga 15 procent, följt av Valsätra, cirka 12 procent, Gränby, cirka 9 procent, och Stenhagen, cirka 8 procent.

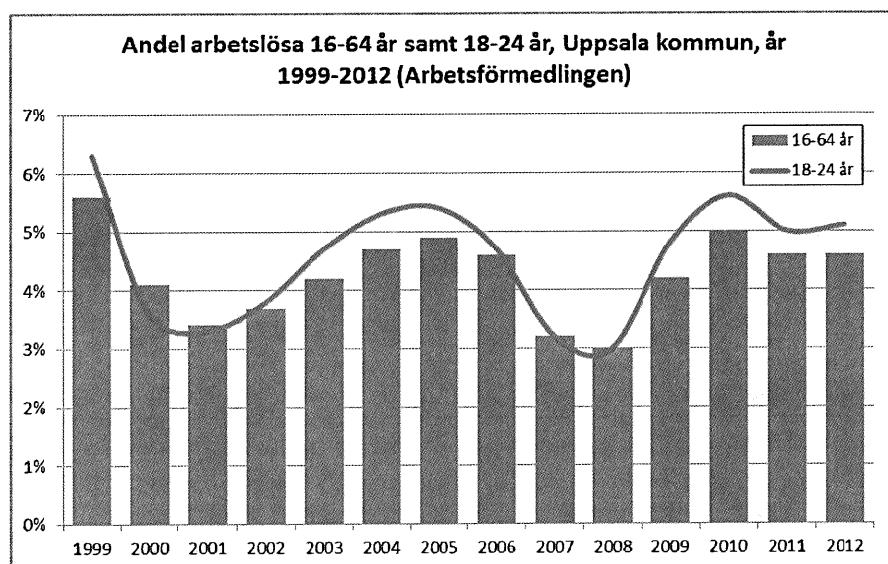
Arbete och sysselsättning

Andelen förvärvsarbetande och arbetslösa är exempel på faktorer som indikerar individers tillgång och tillgänglighet till arbetsmarknaden samt till åtgärder som syftar till att ge personer utanför den reguljära arbetsmarknaden tillgång till densamma eller annan möjlighet till sysselsättning.

Figur 5. Källa: Statistiska centralbyrån

Andelen sysselsatta i Uppsala kommun har under det senaste decenniet legat på en jämn nivå, omkring eller strax under 60 procent. Utvecklingen av andelen sysselsatta i Uppsala kommun följer tydligt utvecklingen i riket som helhet. Kommunens andel sysselsatta ligger dock ofta en eller ett par procentenheter över rikets andel.

Figur 6. Källa: Arbetsförmedlingen

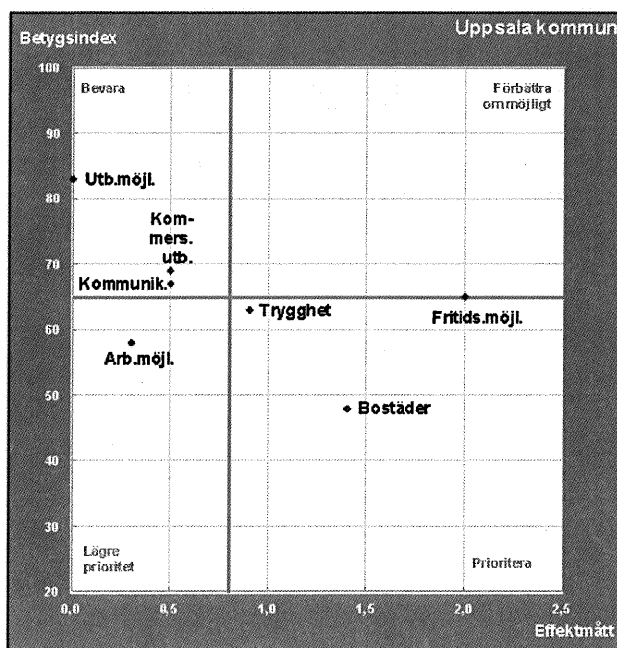
Uppsala kommun har en låg andel arbetslösa jämfört med riket som helhet. År 2012 var 6,5 procent av befolkningen i åldern 16-64 år arbetslösa i riket, motsvarande siffra för Uppsala kommun var 4,6 procent. När arbetslösheten för unga, 18-24 år, studeras skiljer sig Uppsala kommun än mer från riket. I Uppsala ligger ungdomsarbetslösheten relativt nära den totala

arbetslösheten i kommunen. År 2012 var 5,1 procent av 18-24-åringarna arbetslösa. För riket var motsvarande siffra 10,4 procent.

Ungdomsarbetslösheten skiljer sig mellan könen, bland unga kvinnor är det färre arbetslösa än bland unga män. År 2011 var 3,9 procent av kvinnorna 18-24 år i Uppsala kommun arbetslösa medan motsvarande andel bland männen var 6,4 procent. Skillnaden mellan könen återfinns även när ungdomsarbetslösheten studeras för hela riket. Också när den totala arbetslösheten, 16-64 år, studeras har kvinnorna en lägre arbetslöshet än männen. Dock är skillnaden mellan könen då inte lika stor.

Arbetsmöjligheterna är goda

Arbetsmöjligheterna i Uppsala skattas som högre än för storleksmässigt jämförbara kommuner i SCB:s medborgarundersökning år 2012. Det är inte någon skillnad mellan män och kvinnor i denna skattning. Faktorer som i medborgarundersökningen bedöms behöva utvecklas är framförallt frågan om tillgång till bostäder och trygghet

Figur 7. Källa: SCBs medborgarundersökning 2012

Trygghet

Tryggheten är god i Uppsala

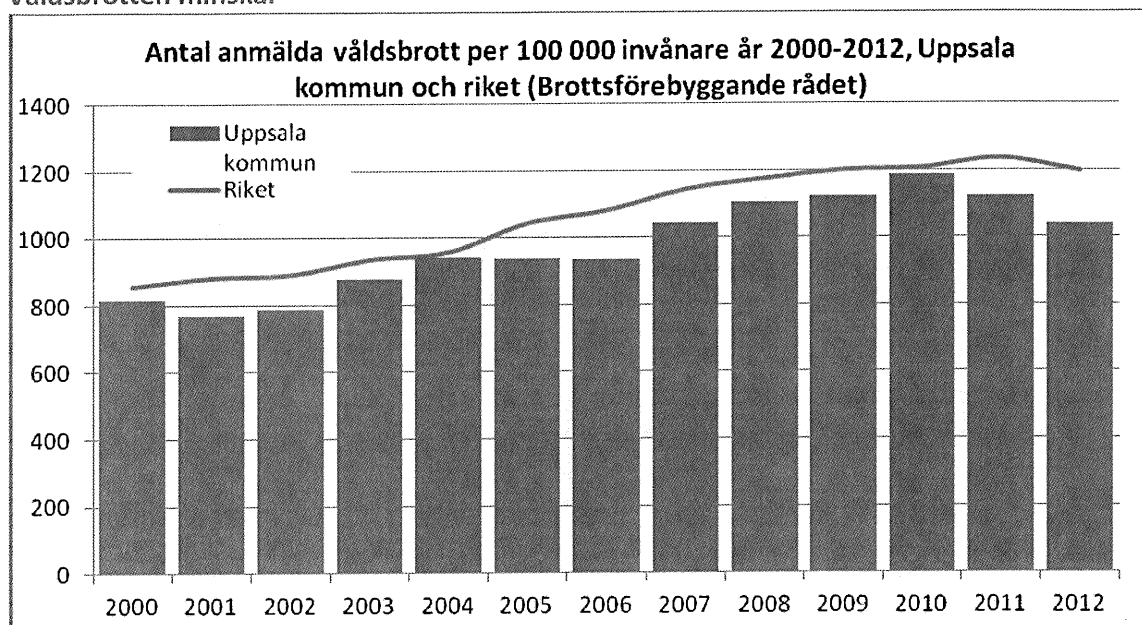
I SCB:s medborgarundersökning år 2012² skattar Uppsalaborna tryggheten högre än genomsnittresultatet för övriga deltagande kommuner och även högre än för storleksmässigt jämförbara kommuner. Det har inte skett någon förändring avseende trygghet jämfört med år 2010. Den yngsta deltagande gruppen, 18-24 år, ger högst omdöme om tryggheten. Tryggheten skattas konsekutivt lägre ju högre ålder och lägst trygghet skattar gruppen i åldern

² SCB:s Medborgarundersökning 2012

75 år och äldre. Män skattar generellt tryggheten högre än kvinnor. Kvinnor uppger framförallt en högre känsla av otrygghet när de rör sig utomhus.

Antal anmälda våldsbrott

Våldsbrotten minskar

Figur 8. Källa: Brottsförebyggande rådet

Antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare har under det första decenniet på 2000-talet ökat i Uppsala kommun, från omkring 800 brott till nästan 1 200 brott. Under de senaste två åren verkar dock denna trend brutits och antalet anmälda brott har minskat. År 2012 anmäldes 1 041 brott per 100 000 invånare i Uppsala kommun. Jämfört med riket totalt har Uppsala kommun en lägre andel våldsbrott.

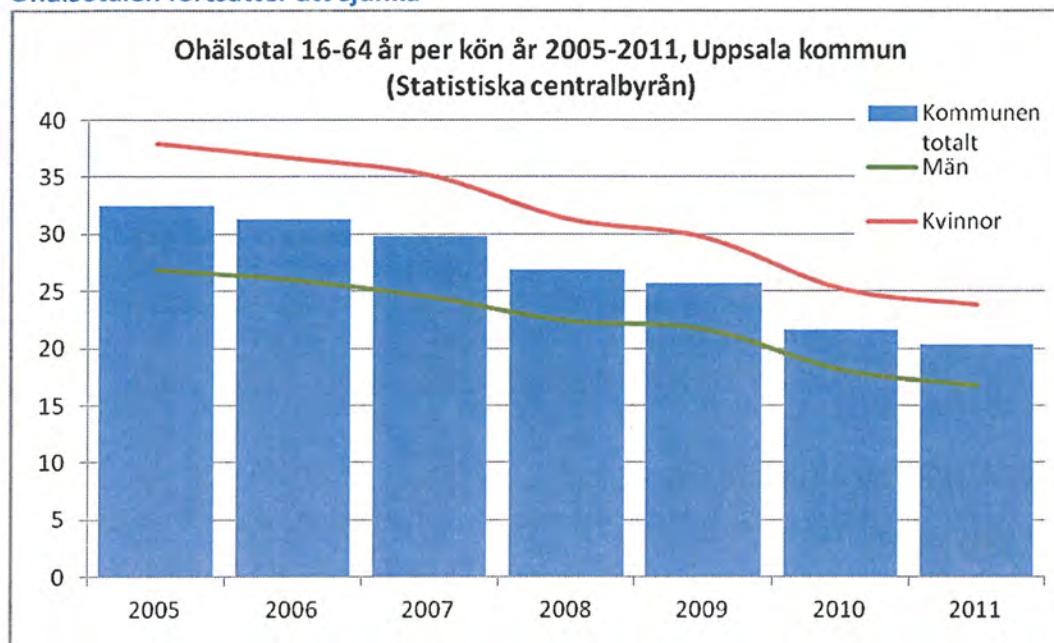
Olyckor

Samhällets kostnader för olyckor har beräknats av MSB i en rapport från år 2012³. Den visar att i Uppsala kommun har varje invånare en totalkostnad för olyckor per år om 5376 kronor. Högst ligger kostnaden för trafikolyckor och fallolyckor, som ligger på drygt 1900 kronor per invånare och år. Kostnaden för bränder ligger på runt 650 kronor. Samtliga av dessa olyckor skulle få stora positiva ekonomiska effekter om de skulle kunna förebyggas.

³ Trygghet och Säkerhet 2012, tema Samhällets kostnader för olyckor, MSB.

Hälsa

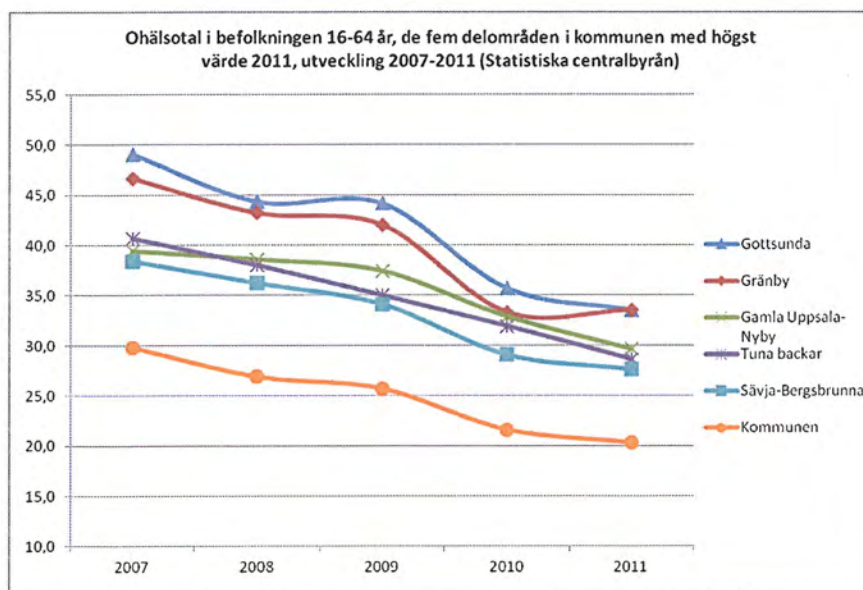
Ohälsotalen fortsätter att sjunka

Figur 9. Källa: SCB

Ohälsotalet är summan av dagar med utbetald sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med sjuk- och aktivitetsersättning dividerat med befolkningen 16-64 år.

I Uppsala kommun har ohälsotalet stadigt minskat under de senaste åren. År 2011 var det totala ohälsotalet 20,3 i kommunen. Ohälsotalet är konstant högre för kvinnor än för män.

Figur 10. Källa: SCB

Ohälsotalen i de fem delområden med högst ohälsa har också minskat för alla områden sedan år 2007. För ett av delområdena skedde en ökning mellan år 2010 till 2011. Ohälsotalen i de områden med högst ohälsotal har runt 14 ohälsodagar mer än snittet för Uppsala.

Övervikten kostar

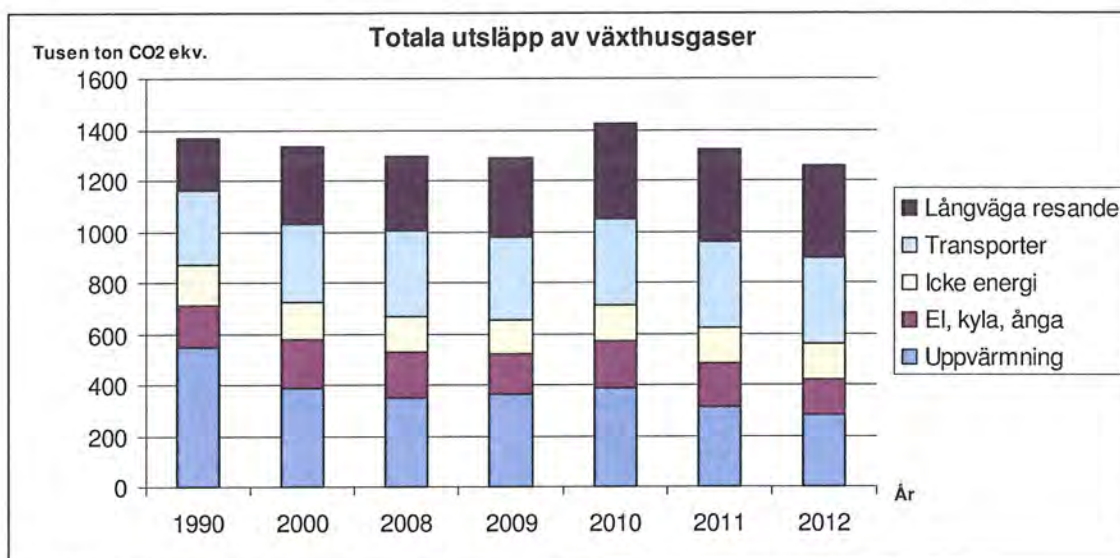
I liv och hälsa undersökningen 2012⁴ som genomförs vart fjärde år har 13 procent av kvinnorna och 11 procent av männen i Uppsala ett BMI som klassas som fetma, drygt 4 av 10 personer är överviktiga i den vuxna befolkningen. En tendens till minskning av andel överviktiga har skett sedan 2008. De negativa konsekvenserna för fetma är kraftiga både för individen i form av flerfaldigt ökad risk för sjuklighet samt för samhället i form av ökade kostnader för sjukvård och minskad produktivitet. De samhällsekonomiska konsekvenserna av fetma har undersökts⁵ och beräknats till ca 15 miljarder kronor årligen för de offentliga systemen. Då är inte individernas kostnader medräknade vilka bedöms ligga på än högre belopp.

Ekologiskt hållbar utveckling

Klimat-Luft-Trafik

Utsläppen av växthusgaser minskar

De svenska utsläppen av växthusgaser har minskat med 16 procent mellan år 1990 och 2011 – från 72 till 61,5 miljoner ton.⁶ De totala globala utsläppen av växthusgaser fortsätter dock att öka enligt prognos.⁷ Om inte utsläppen kraftigt minskar kommer de klimatförändringar som följer att ge mycket allvarliga effekter på livsmedelsförsörjning och samhälle. FN:s klimatpanel bedömde år 2007 att de globala utsläppen behöver börja minska senast detta årtionde, för att mot mitten av århundradet i princip ha upphört.

Figur 11. Utsläpp av växthusgaser, Uppsala Kommun (tusen ton koldioxidekvivalenter, CO2 ekv).

⁴ Liv och hälsa 2012 Hälsa på lika villkor, landstinget Uppsala län.

⁵ Rapport till expertgruppen i offentlig ekonomi 2011:3, Finansdepartementet, Regeringskansliet.

⁶ Naturvårdsverket: <http://www.naturvardsverket.se/Toppmeny/Press/Pressmeddelanden/Svenska-utslapp-av-vaxthusgaser-minskar/> hämtad den 12 februari 2013

⁷ IPCC: http://www.ipcc-data.org/ddc_co2.html

Källor: Bearbetad data från SCB, SMED/NV, Björklinge Energi, Bionär, Vattenfall, Resurs AB, Arlanda, GUB och Uppsala Kommun.

OBS: för Transporter och Icke energi år 2011-12 har värdena för 2010 använts. För långväga resande 2012 användes 2011 års värden. För Värme, El, kyla och ånga är värdena från 2012.

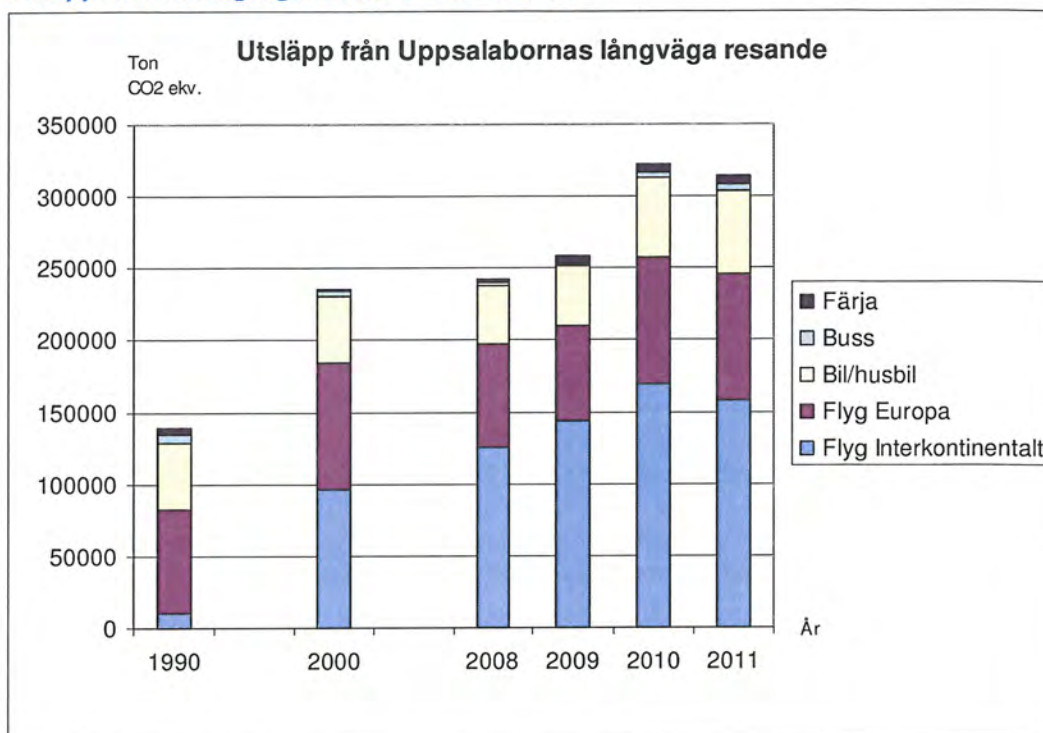
Utsläppen av växthusgaser i Uppsala minskar igen efter ett par år med högre användning av kol och olja i el- och värmeförsörjningen. Samtidigt ökar stadigt utsläppen från uppsalabornas långväga resande. Vattenfall planerar för att konvertera det torveldade värmekraftverket till ett biobränsleeldat verk runt år 2020, vilket kommer att innebära en betydande minskning av utsläppen. Anslutning till fjärrvärme är ett viktigt medel för elproduktion och energihushållning i staden och i de övriga tätorterna, samt för att undvika elberoende uppvärmningssystem.

År 2010, det senaste året med data från alla utsläppskällor, var utsläppen från transporter och det långväga resande drygt hälften av de totala utsläppen. Uppvärmningens andel har minskat markant jämfört med år 1990. Inom transportsektorn är den största utsläppskällan personbilar. Utsläppen från dessa minskar något, men de samlade utsläppen från de lokala transporterna ligger stilla då arbetsmaskiner och arbetsfordon fortsätter att öka i utsläpp för varje år. År 2010 var utsläppen från arbetsmaskiner 66 000 ton växthusgaser, vilket är en ökning med nästan 70 procent sedan år 1990. Bland de övriga utsläppskällorna, här benämnd icke-energi (det vill säga jordbruk, industriprocesser, avfall och avlopp samt lösningsmedel) står jordbruket för de största utsläppen. De kommer från markanvändning, gödsel och idisslare. Utsläppen av fluorerade gaser har ökat betydligt under 2000-talet.

I sammanställningen av växthusgasutsläppen finns inte utsläppen till följd av vår konsumtion med – det vill säga de utsläpp som sker vid produktion och distribution av livsmedel, varor och industriprodukter utanför kommungränsen. Naturvårdsverkets beräkningar för Sverige visar att dessa utsläpp är större än de nationella och fortsätter att öka⁸. Situationen borde vara liknande för Uppsala kommun. Om utsläppen från konsumtion räknades med skulle Uppsala kommuns totala utsläpp bli avsevärt högre, uppemot det dubbla.

⁸ Naturvårdsverket: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6483-9.pdf>

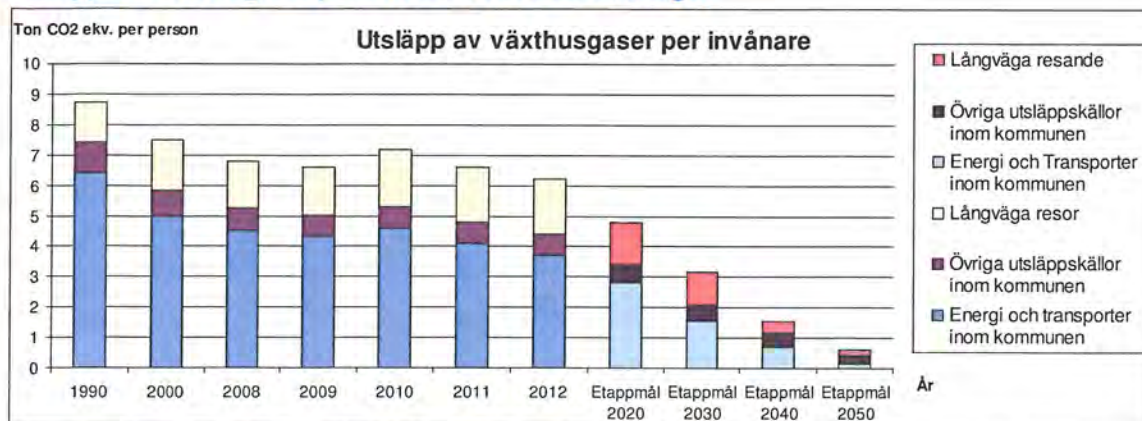
Utsläppen från långväga resande ökar över tid

Figur 12. Utsläpp av växthusgaser från Uppsalabornas långväga resor
Källa: Resurs AB

Figuren visar klimatpåverkan från Uppsalabornas semester- och fritidsresor inom och utanför Sverige. Flygresornas klimatpåverkan dominerar och har tredubblats från år 1990 från 83 till 245 tusen ton koldioxidekvivalenter. I siffrorna för flyget är inte affärsflyget medräknat, vilka visar en minskning av utsläppen från 59 till 51 tusen ton mellan år 1990 och 2010.

Utsläpp av växthusgaser per invånare har minskat något

Figur 13. Utsläpp av växthusgaser per invånare, Uppsala kommun i ton koldioxidekvivalenter (CO2 ekv).
Källa: se Figur 1

Figuren visar historiska och nutida utsläpp per invånare och hur dessa behöver minska etappvis per årtionde utgående från dagens utsläppsnivå för att nå 0,5 ton per invånare år 2050. De svenska utsläppen av växthusgaser beräknades år 2011 vara 6,5 ton per person⁹. Läggs långväga resande samt våra konsumtionsvanor med i beräkningarna blir summan dock betydligt högre. Sveriges utsläpp är bland de lägsta i Europa men betydligt högre än i många utvecklingsländer där utsläppen ligger på 1-3 ton per person.

År 1990 beräknades utsläppen per invånare i Uppsala vara 8,7 ton per person och år, medan det år 2012 skattades ha minskat till 6,2 ton per person och år. Det är en minskning med 28 procent. Då Vattenfall arbetar för att tidigare än planerat ersätta torven med biobränsle, finns det goda möjligheter att nå målet om en 45 procentig minskning till år 2020¹⁰. Det förutsätter fortfarande att kommunen når trafikmålen, med en överflyttning till kollektivtrafik eller andra hållbara transportsätt samt att övriga utsläppskällor inte ökar. Däremot kommer det att bli svårare kommande decennier att minska utsläppen, då de stora punktutsläppen är borta.

För att nå klimatneutralitet beskrivs minskningen av utsläpp inom olika sektorer åren 2020 till 2050. De totala utsläppen av växthusgaser från energisektorn och övriga utsläppskällor samt långväga resande bör senast år 2050 vara maximalt 0,5 ton per invånare. En förutsättning är då att utsläppen från trafik, el och värme i princip blir noll till år 2050. Detta för att kunna utnyttja det eventuella utsläppsutrymme som finns på 0,5 ton per invånare till framförallt jordbruk och utrikesflyg.

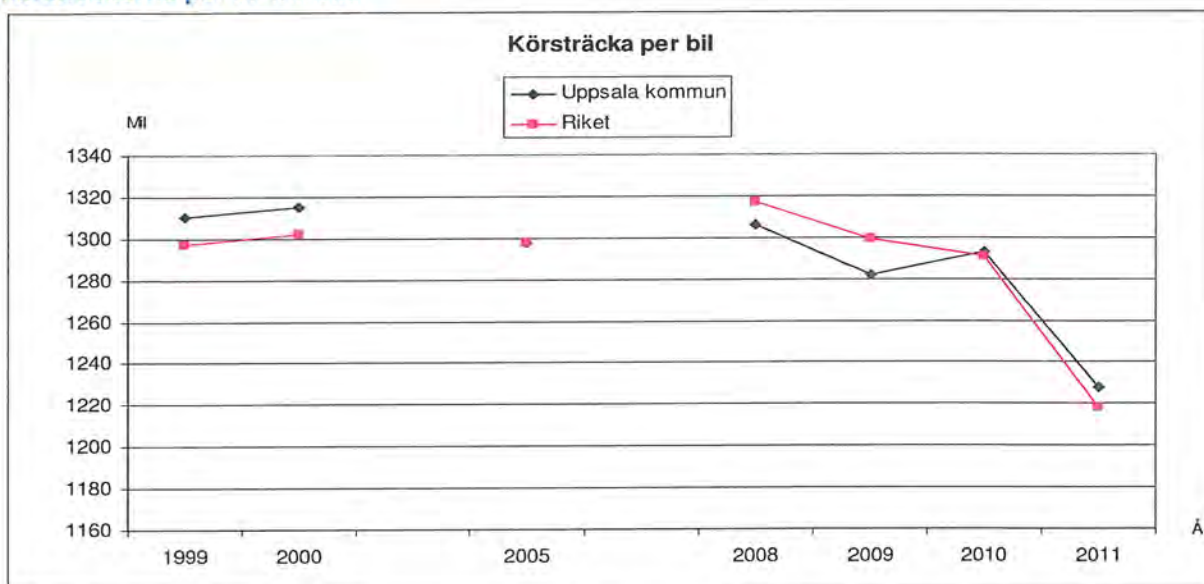
⁹ Enligt Naturvårdsverkets beräkningar

¹⁰ IVE 2012-2015 s.76

Tillgänglighet, rörlighet och miljö

År 2011 passerade Uppsalas befolkning 200 000 invånare och kommunen fortsätter att växa. De höga befolkningstalen ökar belastningen på transportsystemet vilket leder till ökade utsläpp, högre bullernivåer och mer trängsel på vägarna. För att uppnå en hållbar utveckling i kommunen måste det med andra ord till åtgärder som kraftigt minskar trafikens miljöpåverkan. Andelen resor med buss och cykel behöver öka, samtidigt som utsläppen från biltrafik och tyngre transporter behöver reduceras.

Körsträckorna per bil minskar

Figur 14. Körsträcka (mil) per bil registrerad i Uppsala kommun resp. Sverige
Källa: SCB.

Den genomsnittliga körsträckan per bil har sjunkit de senaste åren både i Uppsala och i riket. Mellan år 2010 och år 2011 sjönk genomsnittssträckan från 1 293 till 1 228 mil per bil, vilket motsvarar en minskning med cirka fem procent. Räknar man på körsträckor per invånare är förändringen ungefär densamma.

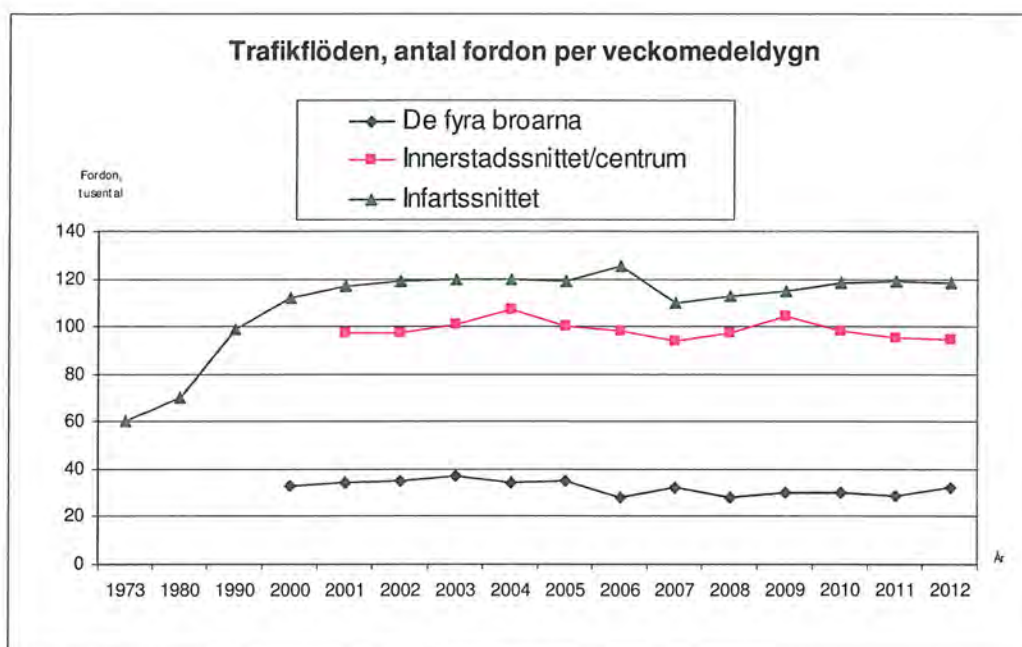
Andelen tunga och motorstarka personbilar gick år 2010 för första gången om andelen lätta och motorsvaga personbilar. Ökningen av andelen tunga bilar fortsatte sedan under år 2011 och var vid slutet av året 23 procent samtidigt som andelen lätta personbilar hade sjunkit till 20 procent. Den genomsnittliga bränsleförbrukningen för bensinbilar ökade något mellan år 2010 och 2011 men samtidigt minskade den genomsnittliga förbrukningen för dieselbilar. Sammantaget har dock bränsleförbrukningen för båda typer av fordon minskat något sedan år 2005.

År 2011 var 37 procent av alla nyregistrerade bilar i Uppsala miljöbilar, vilket är något högre än i riket. Den totala andelen miljöbilar i trafik har ökat från knappt 10 procent år 2010 till 11 procent 2011.

Bilnehavet bland privatpersoner i Uppsala har minskat stadigt sedan år 2006. Vid slutet av år 2011 var bilnehavet 308 bilar per tusen invånare jämfört med 318 bilar år 2006. Räknar man med bilar ägda av juridiska personer är siffran 383 bilar per tusen invånare. Bilnehavet varierar mycket beroende på om man bor i staden eller utanför. I Uppsala stad var

bilinnehavet 268, jämfört med 430 utanför staden. I glesbygden var bilinnehavet högst med 463 bilar per tusen invånare. Orter där Upptåget stannar har generellt sett lägre bilinnehav än övriga tätorter i kommunen.

Den resvaneundersökning som gjordes i Uppsala år 2010 visade att det fanns stora skillnader mellan kvinnor och mäns resvanor. Män och kvinnor gör ungefär lika många resor per dag men män gör fler av sina resor med bil än kvinnor (47 procent jämfört med 36). Om män skulle börja resa som kvinnor gör skulle det innebära att antalet resor med bil minskade med 13 procent.

Figur 15. Antal fordon över bro-, innerstads- och infartssnitt

De fyra innerstadsbroarna: Islandsbron, Nybron, S:t Olofsbron och Haglunds bro.

Innerstaden: Summan av in- och utflödena över 12 snitt inom ett område avgränsat av Luthagsleden-Kungsg-Strandbodg-Munkg-Drottningg-Kyrkogårdsg.

Infartssnittet: Summan av in- och utflödena över infarterna till staden. Ej jämförbart hela perioden då nya E4 öppnade 2007.

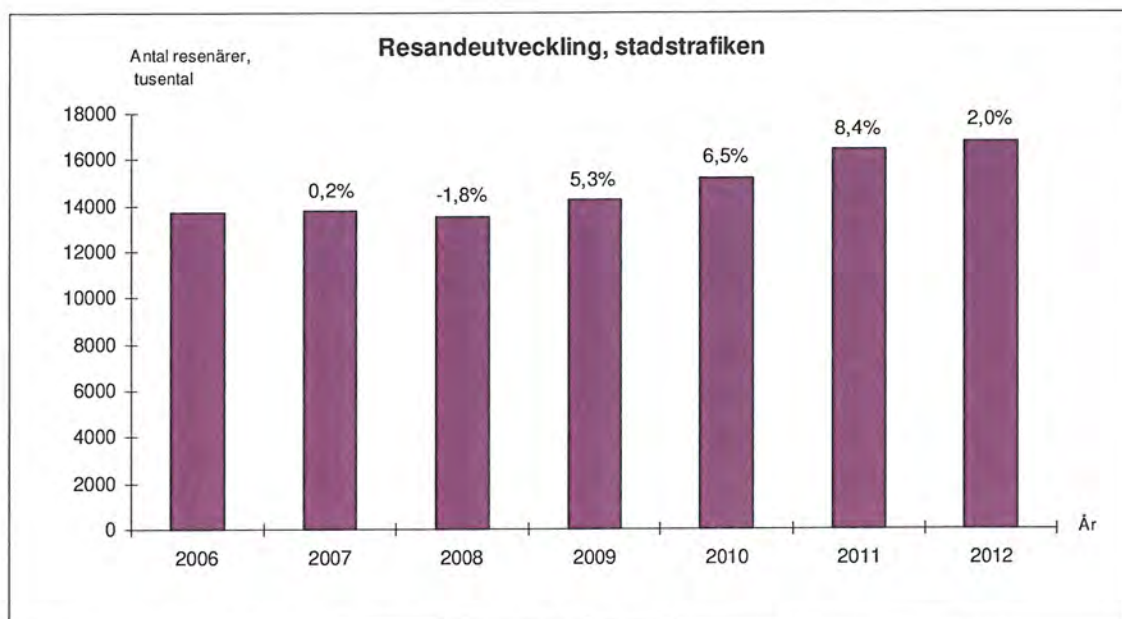
Källa: Uppsala kommun.

Varje år gör kommunen trafikräkningar i Uppsala. Trafiken på de fyra innerstadsbroarna ser ut att minska generellt sett även om en viss ökning uppmättes under år 2012. Trafiken in och ut från innerstaden varierar från år till år men det går inte att urskilja någon stigande eller sjunkande trend. På det yttre infartssnittet tycks emellertid passagerna öka stadigt. Den kraftiga minskning som uppmättes år 2007 kan förklaras av att en del av trafiken som tidigare gick över infartssnittet har flyttats till den nya E4:an som öppnades då. Det är dock inte meningsfullt att försöka mäta förflyttningen av trafiken till E4:an eftersom E4:an även attraherat trafik från andra vägar i landet.

Kollektivtrafiken

För att minska utsläppen från transportsektorn är det viktigt att öka andelen resor som sker med kollektivtrafik i förhållande till bilresor. År 2010 gjordes endast 12 procent av Uppsalabornas resor med buss medan 40 procent gjordes med bil. Ändå tycker Uppsalaborna,

enligt den återkommande medborgarundersökningen, att tillgången till kollektivtrafiken är relativt god. Kvinnornas omdöme om tillgången till kollektivtrafik är något högre än männens.

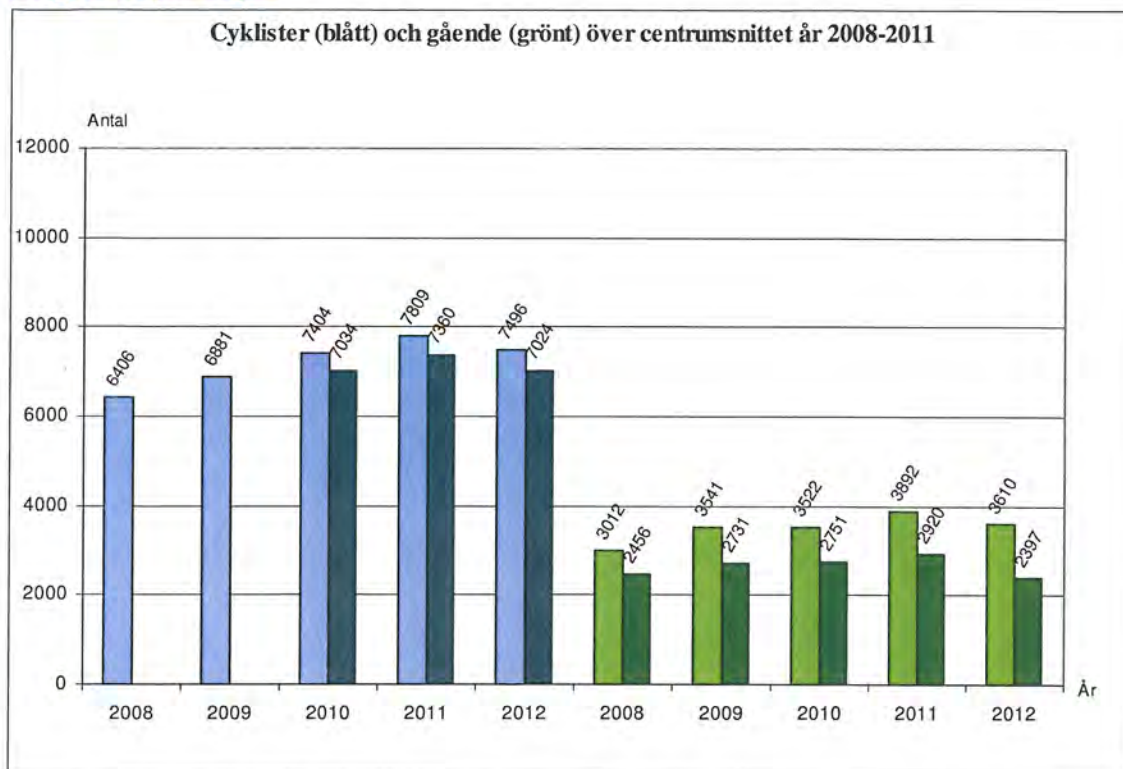
Figur 16. Resandeutveckling för stadstrafiken, rullande 12-månader, augusti 2011 - september 2012

Källa: Uppsala kommun

Uppsala kommun och den regionala kollektivtrafikmyndigheten har som mål att fördubbla antalet resor från år 2006 till 2020, vilket innebär att det krävs en genomsnittlig ökning av resandet med 7 procent per år. Dessutom ska reseandelen fördubblas till år 2030. Figuren visar resandeutvecklingen för stadstrafiken med preliminära uppgifter för år 2012. Till synes verkar ökningen av kollektivtrafiken ha stannat av för år 2012 då stadstrafiken inte tycks ha ökat med mer än 2 procent.

Uppsala var tidigt ute med att köra stadstrafiken på biogas och både stadstrafiken och regiontrafiken har satt upp tydliga mål om att bli fossilbränslefria till år 2020. Idag kör 66 av 165 stadsbussar på biogas.

Gång- och cykelvägar

Figur 17. Cyklister och gående över centrumsnittet

Mörk/ljus färg indikerar inkl resp exkl centralpassagen 2010-2012 (för gångtrafiken även inkl/exkl Vaksalaviadukten) per vardag (tisdag) i maj kl 07.30-08.30

Källa: Uppsala kommun

Uppsala är en cykelstad. År 2011 passerade 60-65 000 cyklister per dag in och ut genom centrum. Tabellen ovan visar mätningar som gjorts under en vardagsmorgon i maj och antyder att cyklingen ökar generellt sett (även om den minskade förra året). Det är dock svårt att generalisera dessa siffror till hela året.

I SCB:s medborgarundersökning får kommunens gång-och cykelvägar betyget 55 på en 100 gradig skala. Det innebär att det borde vara möjligt att öka cyklandet i kommunen genom cykeltrafikåtgärder. Framför allt är det snöröjningen som får lågt betyg. I enlighet med fullmäktiges inriktningsmål att samhällsplaneringen ska underlätta en livsstil där det är "lätt att göra rätt", kommer under år 2013 ett beslut att tas om en ny policy och handlingsplan för cyklingen i Uppsala.

Cykel för hälsa miljö och ekonomi

Förutom hälsomässiga fördelar finns det också ekonomiska vinster att göra på att öka gång- och cykeltrafiken. Studier i England visar att hälsovinster per ökad cyklist kan värderas till 1000-3300 kronor/år¹¹. I Storbritannien räknar man med att en ökad cykling med 20 procent skulle innebära hälsovinster på runt 5,6 miljarder kronor. I Köpenhamn har man beräknat att vinsterna per cyklist även när dödsolyckor räknas med ligger runt 5600 kronor. Vinsterna i förhållande till riskerna ligger på ett kostnadsratio om 13:1. Naturvårdsverket har räknat på de samhällsekonomiska effekterna av ökad cykling och finner att det blir en minskad kostnad på

¹¹ Healthy transport, healthy lives 2012, British Medical Association

runt 2600 kronor per cyklist på lång sikt för ökad hälsa vid allmänna cykelsatsningar, medan samhället sparar ännu mer vid riktade insatser, 8300 kronor per cyklist¹².

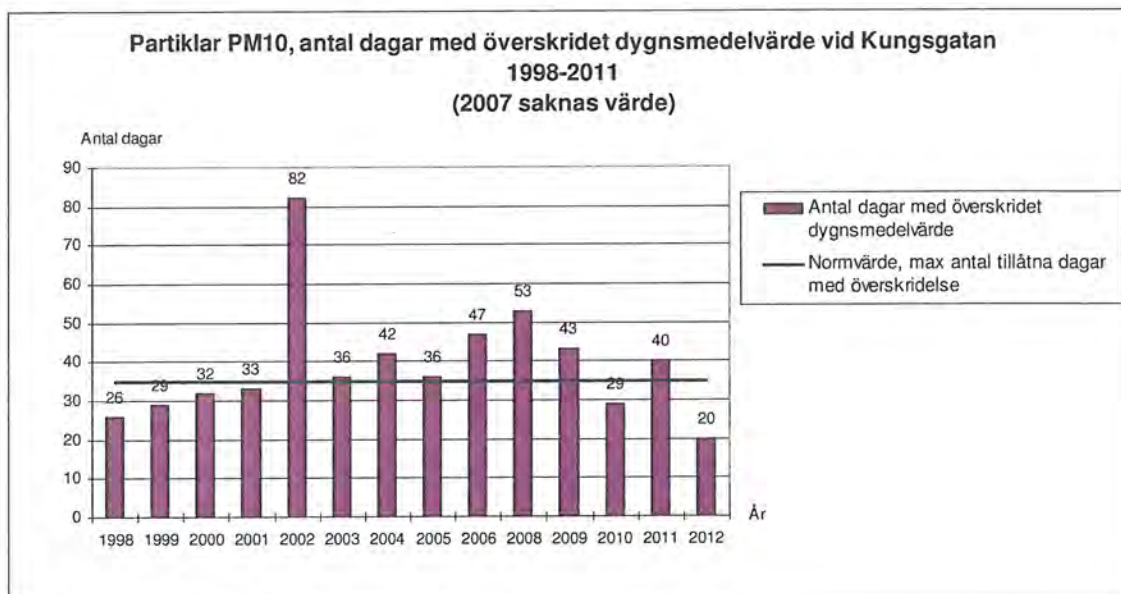
Luftföroreningar

Uppsala är en av flera kommuner i Sverige som har problem med luftföroreningar. Luftkvaliteten mäts främst utifrån halten av partiklar (PM 10) och halten kväveoxider. Halterna får inte vara högre än vad som bestäms i miljökvalitetsnormerna för luft. De svenska miljökvalitetsnormerna för uteluft är stadgade i miljöbalken och är baserade på EU-direktiv. År 2012 förbättrades luftkvaliteten i Uppsalas centrum. Flera faktorer har troligtvis påverkat resultatet, bland annat dubbdäcksförbudet på Kungsgatan, hastighetssänkningar i den centrala staden, utökad och förfinad gaturenhållning samt gynnsamma väderförhållanden. En ytterligare förklaring kan vara att en stor del av bussflottan byttes ut till renare fordon för att möta kraven på avgasrening i och med miljözonens införande 1 januari år 2013.

Partiklar klarar normvärden

Partiklar bildas både genom avgasförbränning och genom slitage av framförallt dubbdäck mot vägbanan.

Skadliga halter av partiklar i luften påverkar människors hälsa bland annat genom ökad risk för astma, kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) och kronisk luftsårskatarr. Eftersom luftvägarna utvecklas ända upp i tjugofemårsåldern är barn och ungdomar särskilt utsatta. Enligt en studie publicerad av Naturvårdsverket kostar partiklarna det svenska samhället 26 miljarder kronor per år.¹³ Uppsala har under många år haft för höga partikelhalter i luften. Med undantag av år 2010 har antalet dagar med överskridet dygnsmedelvärde legat över normvärdet ända sedan år 2002. År 2012 skedde ett trendbrott då nivåerna sjönk till 20 dagar mot tillåtna 35.

Figur 18. Partiklar, PM10, antal dagar med överskridet dygnsmedelvärde

¹² Den samhällsekonomiska nyttan av cykeltrafikåtgärder, Naturvårdsverket, 2005.

¹³ Naturvårdsverket (2009), Quantification of population exposure to PM2.5 and PM10 in Sweden 2005, IVL Report B 1792

Källa: Uppsala kommun

Kvävedioxid

Kvävedioxid bildas till exempel när kväve förbränns i motorer. Kvävedioxider bidrar till förorening och övergödning av mark, skog och vattendrag och kan hos människor leda till försämrad lungfunktion, irriterade luftvägar och förvärrade besvär för personer med astma. Årsmedelvärdet för halten kvävedioxid år 2012 klarade miljökvalitetsnormen med god marginal. Det stora problemet har dock varit dygnsmedelvärdet som tidigare år överskridits med mellan nio och 40 dagar mot tillåtna sju dagar. År 2012 hade antalet dagar minskats till fem dagar. De minskade utsläppen från bussar, trafikminskningen till följd av dubbdäcksförbudet samt gynnsamma väderförhållanden har troligen haft betydelse för att kvävedioxiderna har minskat.

Figur 19. Kvävedioxid, antal dagar med överskridet dygnsmedelvärde

Källa: Uppsala kommun

Kommentar: kontinuerliga mätningar av kvävedioxid har gjorts sedan 2009. Dessförinnan användes så kallade passiva provtagare som inte gav dygnsmedelvärden.

Resurshushållning

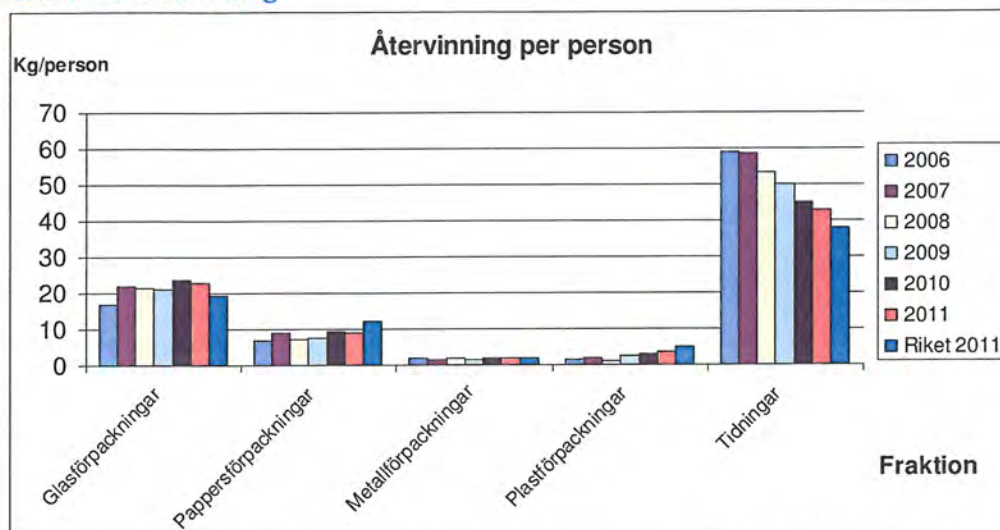
En hållbar resursanvändning handlar både om att minska och ta hand om vårt avfall på ett ansvarsfullt sätt och att värna om vårt grundvatten. Rent grundvatten är viktigt för vår vattenförsörjning men också för att bevara livsmiljöer för växter och djur, eftersom utströmmande grundvatten står för större delen av vattnet i våra sjöar och vattendrag.

Den totala vattenanvändningen ökar

Tillgången och kvaliteten på dricksvattnet i Uppsala kommun är förhållandevis god. Detta är till stor del tack vare grusåsarnas förmåga att bilda och rena grundvattnet. Det är viktigt att skydda vattentäkter från föroreningar exempelvis i form av kemiska bekämpningsmedel. Tillgången på vatten är inte oändlig och med anledning av att befolkningen ökar kraftigt så behöver vattenförbrukningen per person minska. Invånarnas genomsnittliga förbrukning minskade från 160 till 152 liter per dygn mellan 2009 och 2012.¹⁴ Den totala vattenanvändningen har dock ökat som en följd av större befolkning och ökad industriell förbrukning.

¹⁴ Uppgift från Uppsala Vatten och Avfall AB.

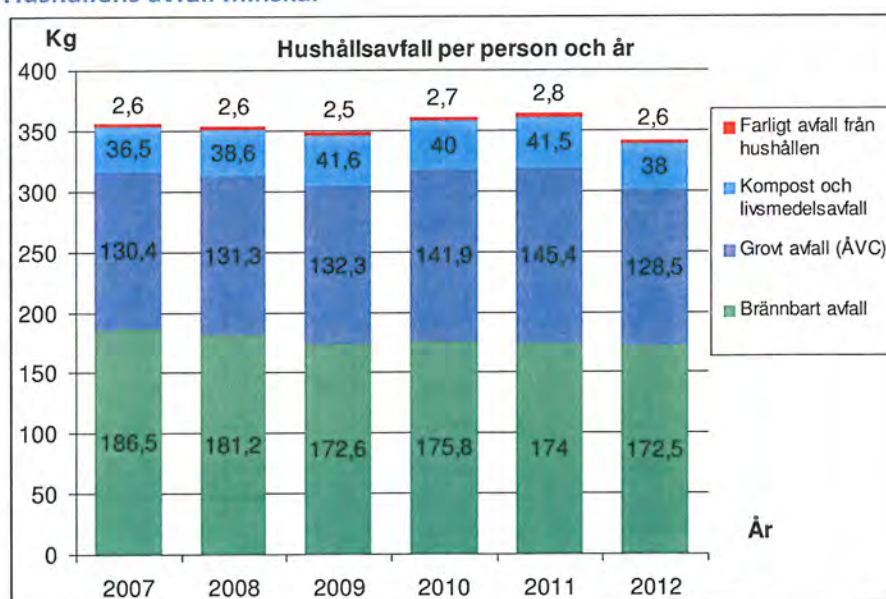
Avfall och återvinning

Figur 20. Materialåtervinning år 2006-2011 (kg per invånare). Uppsala kommun 2006-2011 och riket 2011. Källa: Förpackning och Tidningsinsamlingen.

Ökad återvinning innebär mindre avfall och bättre hushållning med naturresurser. Insamlingen av de olika avfallsfraktionerna varierar från år till år beroende på olika faktorer som till exempel konjunktursvängningar. Insamlingen av plastförpackningar har ökat stadigt sedan år 2008 medan insamlingen av glas och papper hade en något mindre volym år 2011 jämfört med år 2010. Uppsala ligger under medelvärdet för riket när det gäller papper och plast, men över medelvärdet vad gäller glas och tidningsinsamling. Tidningsinsamling står för den största volymen men minskar för varje år, vilket troligen kan förklaras av ett sjunkande antal läsare av tidningar i pappersformat.

Hushållens avfall minskar

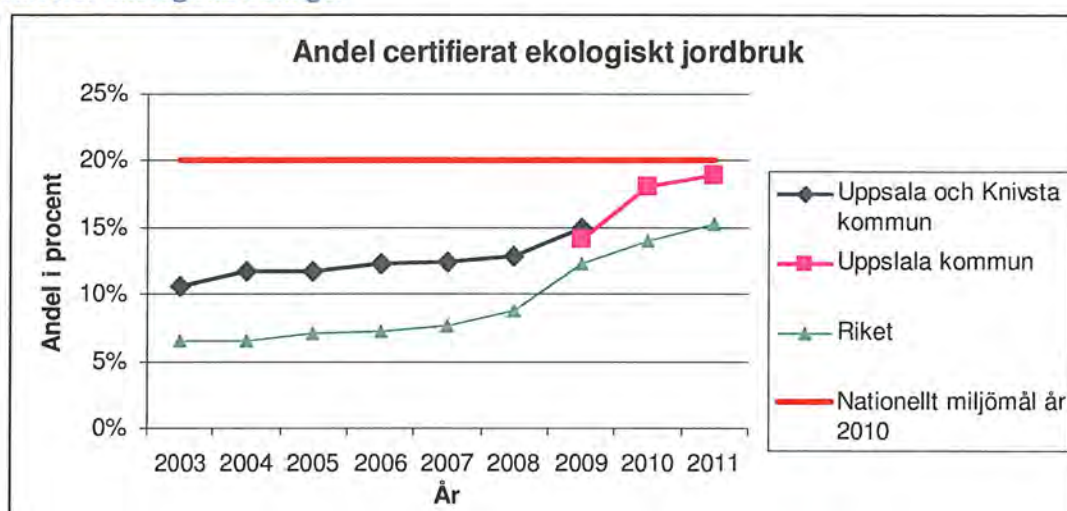
Figur 21. Insamling av hushållsavfall (kg per invånare) i Uppsala kommun. Källa: Uppsala vatten och avfall AB

Det hushållsavfall och liknande avfall som inte omfattas av producentansvaret tar kommunen hand om. Det sammantagna avfallet från hushållen har minskat sedan år 2009. Mängden insamlat matavfall har samtidigt ökat. Eftersom matavfall och komposterbart avfall rötas och blir till biogas som kan används i bland annat stadens bussar kan det ses som positivt om det ökar i volym – detta under förutsättning att ökningen beror på att en större *andel* av matavfallet samlas in i motsats till att matavfallet ökar i sig.

Natur och miljö

Det finns flera skäl till varför man vill bevara en biologisk mångfald. En stor artrikedom ökar till exempel jordens förmåga att anpassa sig efter nya förutsättningar som exempelvis klimatförändringarna. År 1993 ratificerade Sverige *Konventionen för biologisk mångfald* där Uppsala liksom andra kommuner åtar sig att arbeta för att bevara den biologiska mångfalden. Detta gäller såväl de vilda arterna som de förädlade.

Allt fler ekologiska odlingar

Figur 22. Andel certifierat ekologiskt jordbruk i Uppsala kommun och riket.
Källa: Jordbruksverket och Krav.

Ekologisk odling är ett naturanpassat jordbruk utan handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Balansen mellan djurhållning och växtodling är viktig och en så stor del som möjligt av djurens foder bör produceras på den egna gården. Andra målsättningar är kretsloppstänkande och strävan efter ett kulturlandskap med hög biologisk mångfald.

Andelen ekologiska jordbruk har ökat sedan år 2003 i Uppsala kommun. I och med att mer areal certifieras av antingen KRAV- eller EU standard är Uppsala kommun på väg att nå det gamla nationella målet om 20 procent ekologiskt jordbruk år 2010.

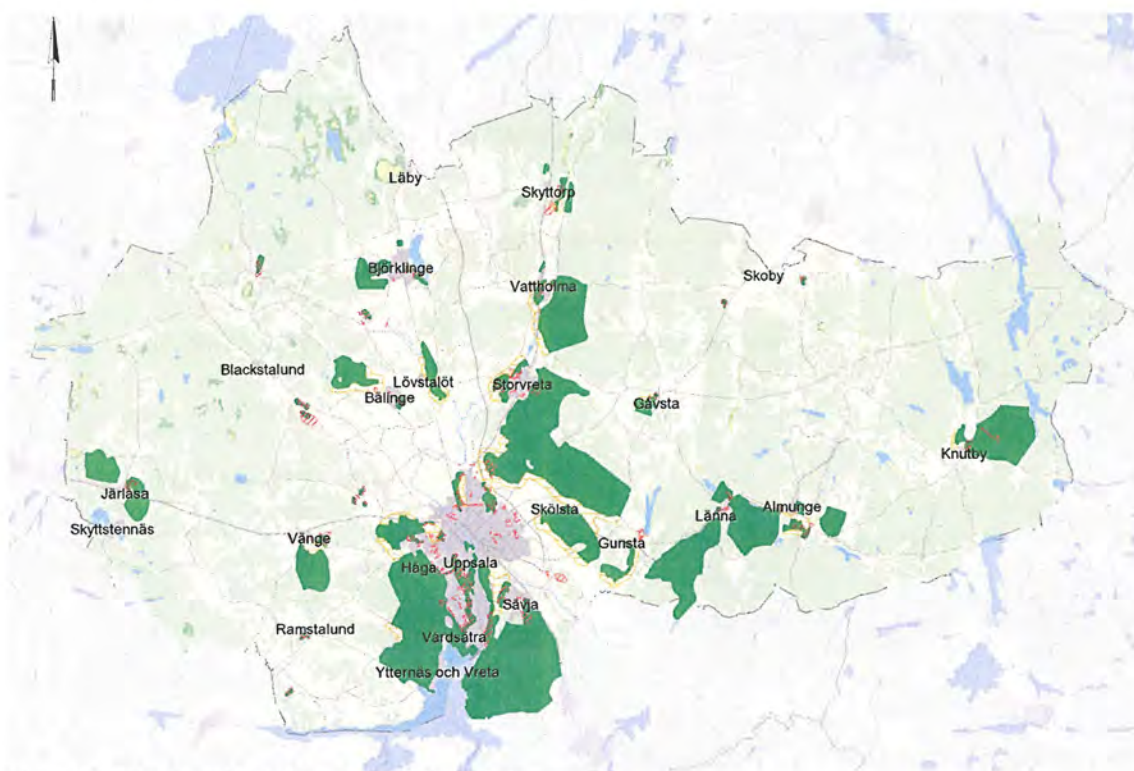
Fler naturreservat i kommunen

År 2012 fanns 32 naturreservat i kommunen med en sammanlagd yta på 5 558 hektar, vilket är en ökning med tre reservat och 205 hektar sedan år 2010. Sex av dessa reservat ligger i direkt anslutning till staden, övriga finns på landsbygden. Utöver naturreservat finns även ett antal Natura 2000 områden i kommunen samt ett mindre antal biotopskyddsområden och ett flertal naturvårdsavtal mellan länsstyrelse och privata aktörer. Dessa bidrar till att skydda mark och arter från exploatering i varierande utsträckning.

Sämre betyg för tillgången till grönområden

Kommunen ansvarar för 15 friluftsområden med en sammanlagd yta på cirka 50 kvadratkilometer. Friluftsområdena har olika prägel och inkluderar bland annat 32 mil uppmärkta vandringsleder, sju mil motionsspår, 11 mil skidspår och fyra mil ridstigar. Det finns 15 friluftsbad i kommunen (ytterligare ett anläggs under år 2013).

Uppsala kommun vill säkra att tillgänglighet och tillräcklig omfattning av rekreativsmöjligheter finns att tillgå för kommunens invånare.¹⁵ Invånarnas tillgång till grönområden varierar. I staden har ca 24 000 personer 300 meter eller längre till en större grönska. En enkät från år 2012 visade att betyget för tillgången till parker, grönområden och natur försämrats något sedan år 2010. Betyget var också lägre än i resten av landet.¹⁶

Figur 23. Friluftsområden (mörkgrönt) i Uppsala kommun
Källa: Uppsala kommun

Växande intresse för stadsodling

Det finns ett växande intresse för stadsodling i Uppsala kommun. Odling på kolonilotter är än så länge den vanligast förekommande odlingsformen i kommunal regi men odling på mindre gemensamhetsområden samt på hustak kommer troligen att växa i skala. Kommunen har fyra kolonistugeområden och 19 mindre odlingsområden i staden, vilket är ett odlingsområde mer än 2010. Utöver koloniotområdena driver flera föreningar odling i varierande skala i staden som exempelvis Matparken i Gottsunda och Flogsta food i Studentstaden. Det är även troligt att en del odling sker på privat mark.

¹⁵ Enligt Policy för hållbar utveckling (2008)

¹⁶ SCBs Medborgarundersökning 2012

Utöver stadsodling kan invånare i staden få tillgång till närproducerad mat genom marknader och liknande som exempelvis Bondens marknad.

Problem med övergödning i sjöar och vattendrag

Målet för EU:s ramdirektiv är att alla vatten ska ha god status år 2015 eller senast år 2021. Drygt hälften av Uppsala kommuns sjöar och tre fjärdedelar av vattendragen uppnår inte god status. I båda fallen är övergödning det största problemet. För att förbättra vattenstatusen ytterligare krävs minskade utsläpp av fosfor från enskilda avlopp och jordbruksmark, samt från tätorters avloppsvatten och dagvatten.

En av Uppsalas skyddsvärda arter är den rödlistade fisken asp. De fisktrappor som har byggts på olika ställen har lett till en kraftig ökning av bland annat antalet uppvandrade aspar, från 20-25 per år till över 100 per år.¹⁷ Förutom aspen förekommer även de rödlistade arterna flat dammussla och tjockskallig målarmussla vid fisktrapporna, och ål samt utter förekommer i Fyrisån. Det är viktigt att bevara ett någorlunda naturligt flöde i Fyrisån för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus i åns avrinningsområde¹⁸.

Ekonomiskt hållbar utveckling

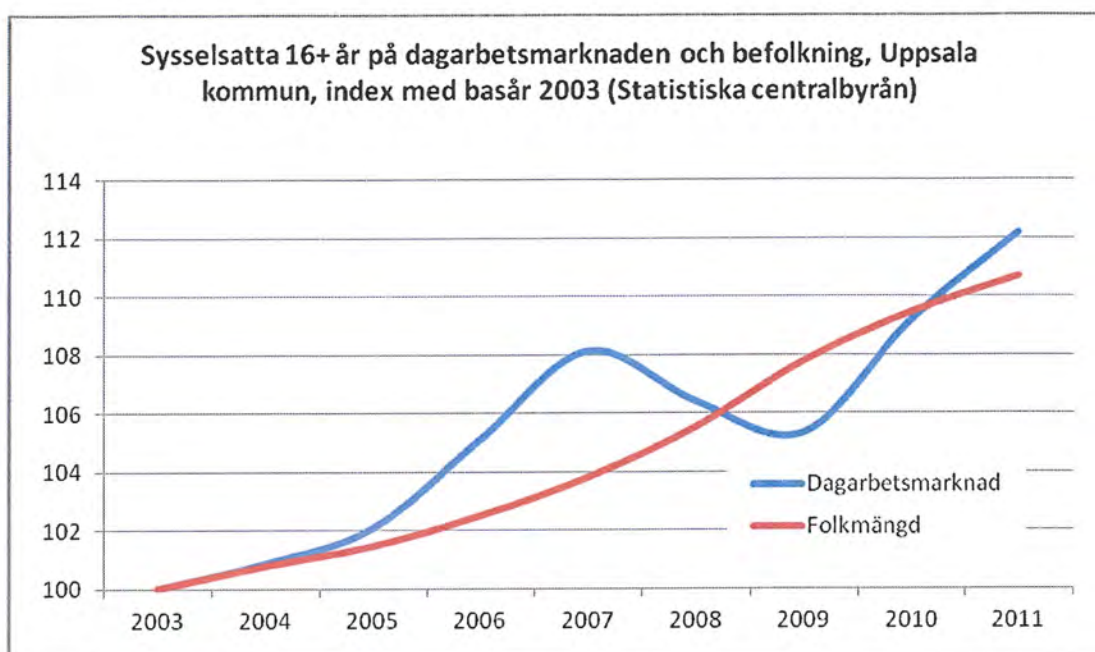
Ekonomisk tillväxt

Dagarbetsmarknaden ökar

Målet är att arbetsmarknaden i Uppsala ska växa i samma takt som befolkningen. Detta är viktigt för att behålla en långsiktig ekonomisk tillväxt. Uppsala ingår i Stockholmsregionen och kan både dra fördel av den stora tillväxt som huvudstadsregionen står för men behöver också arbeta för att inte hamna i skuggan av den. Dagarbetsmarknaden har en tydlig uppåtgående trend och följer befolkningsökningen sedan år 2009.

¹⁷ Uppgift från Fyrisåns Vattenförbund.

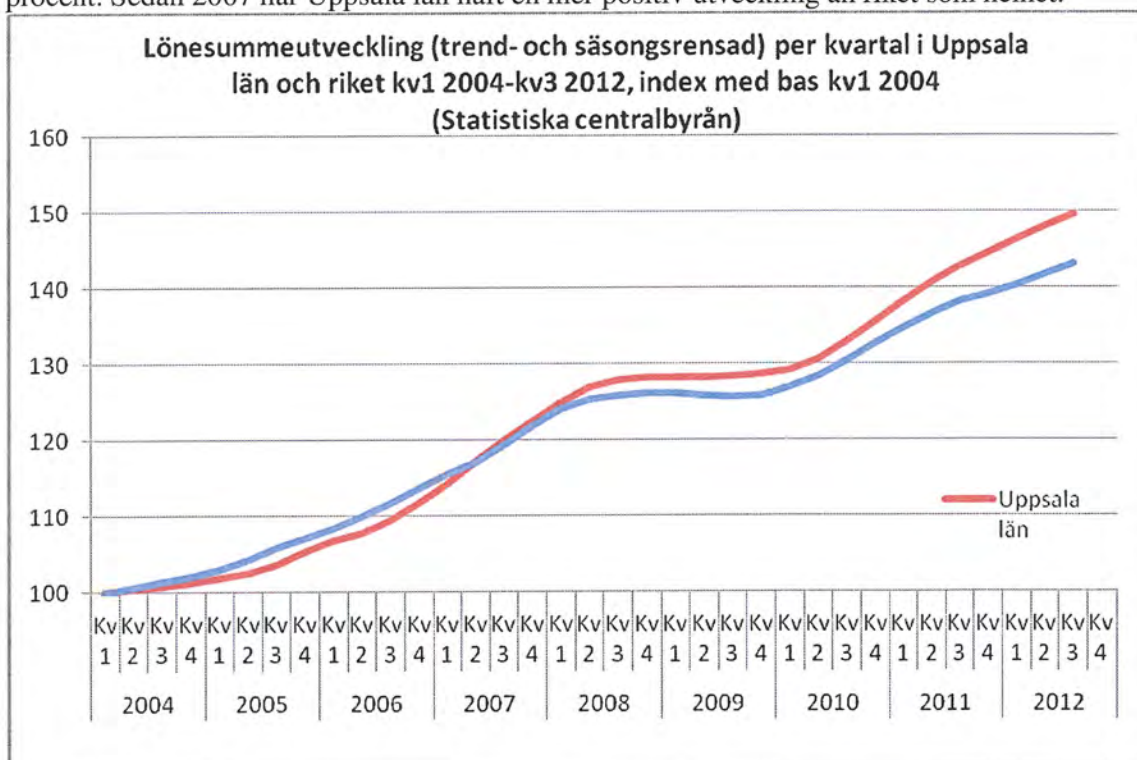
¹⁸ Öckerman (2012) Kartläggning av Uppsala kommuns vattenstatus, Dokument 2 av 4, s. 32

Figur 24. Källa: SCB

Lönesummeutveckling är god

Lönesumman är ett mått som brukar användas för att mäta ekonomisk tillväxt. Uppsala län hade liksom riket en positiv trend kring utvecklingen av lönesumman fram till första kvartalet 2011 då förändringstakten minskade och har under 2012 landat på en ökning kring fyra procent. Sedan 2007 har Uppsala län haft en mer positiv utveckling än riket som helhet.

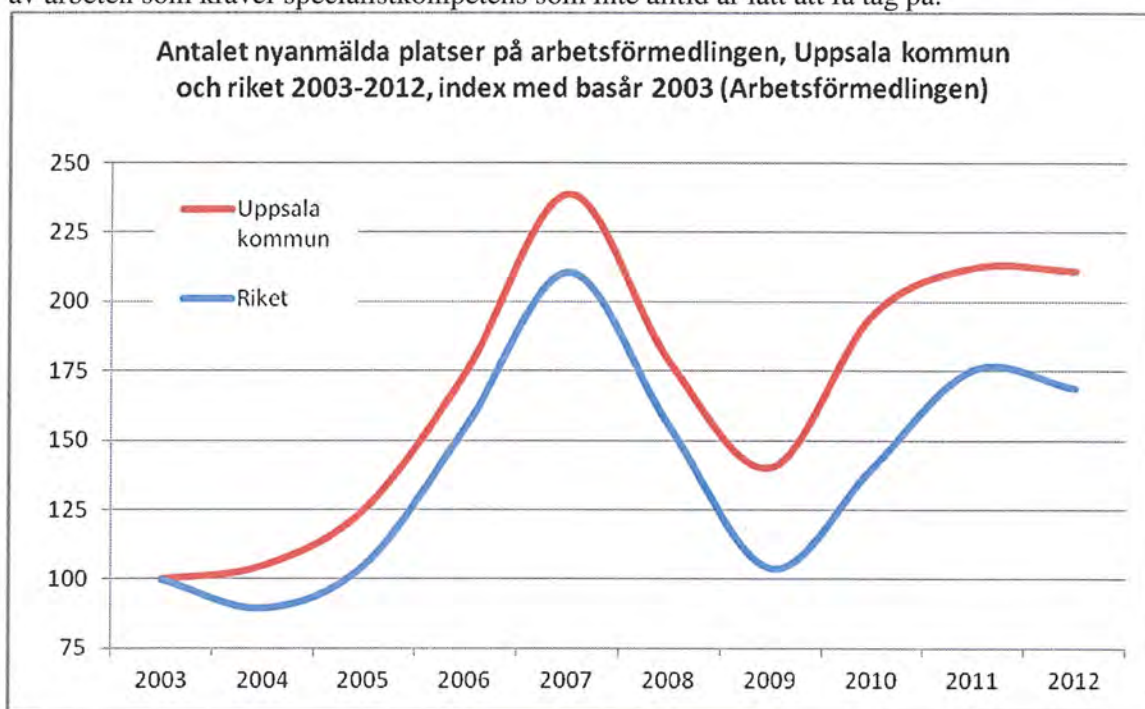

Figur 25. Källa: SCB

Uppsala har haft en kraftig befolkningstillväxt de senaste åren. I SCB:s medborgarundersökning år 2012 hamnar Uppsala kommun på ett högt värde vad gäller om medborgarna kan rekommendera andra att flytta till staden, kvinnor mer positiva än män. Däremot visar det sig att just tillgången till bostäder får ett lägre betyg än genomsnittet för de kommuner som ingår och att betyget blir lägre än för år 2010. Unga i åldern 18-24 år skattar tillgången till bostäder som lägst, medan de från 35 år och uppåt skattar tillgången högre.

Nyanmälda platser på arbetsförmedlingen

Antal nyanmälda platser på arbetsförmedlingen visar en fluktuation för perioden år 2010-2012 på mellan 3000 och 4000 platser per år. Under det tredje kvartalet år 2012 minskar antalet men är fortfarande på en hög nivå. Inom Uppsala kommun finns en tydlig överrepresentation av arbeten som kräver specialistkompetens som inte alltid är lätt att få tag på.

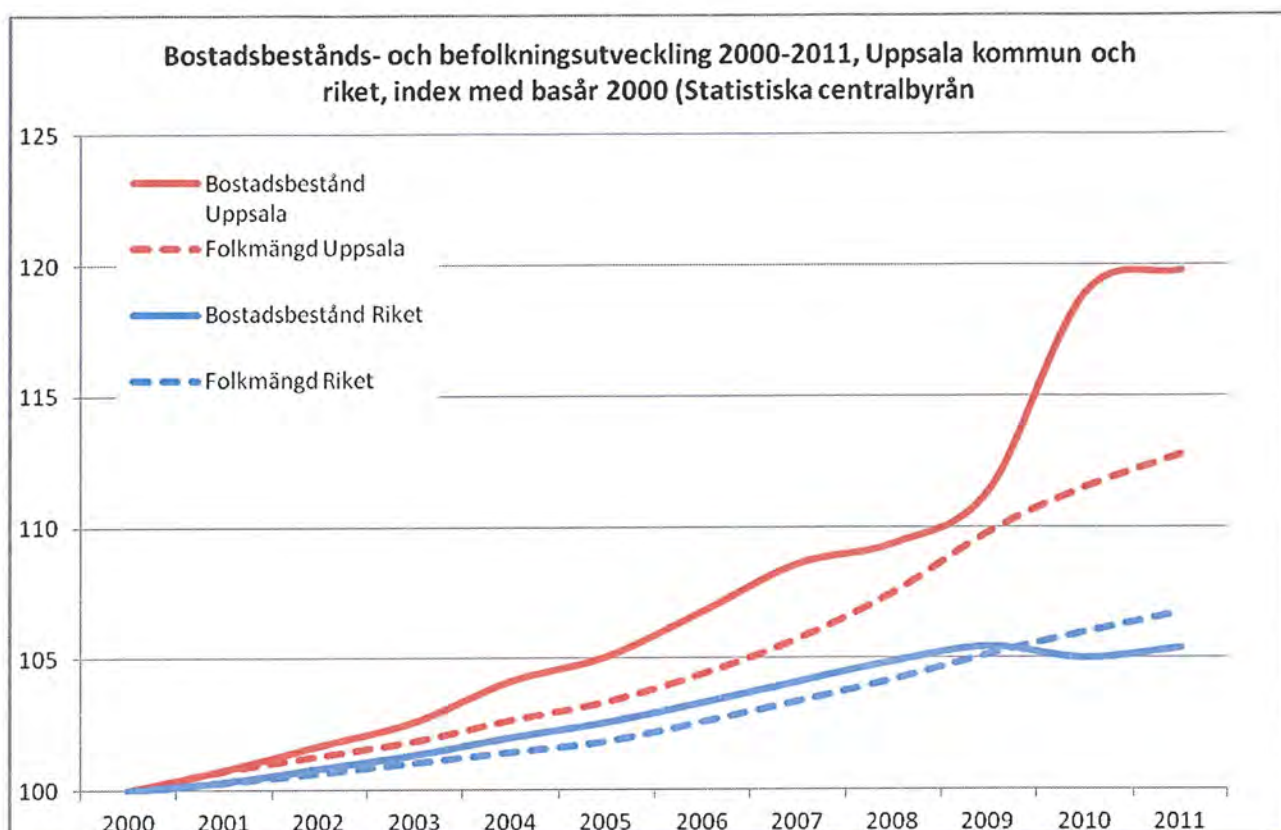

Figur 26. Källa: Arbetsförmedlingen

Bostadsbyggande

Fler bostäder behövs

För att kunna behålla en god tillväxt är en fungerande bostadsmarknad en förutsättning. Sedan år 2009 har Uppsala haft en ökad tillgång på bostäder där riket haft en vikande trend. Det finns tydliga samband mellan konjunkturutveckling och nivån på bostadsbyggandet.

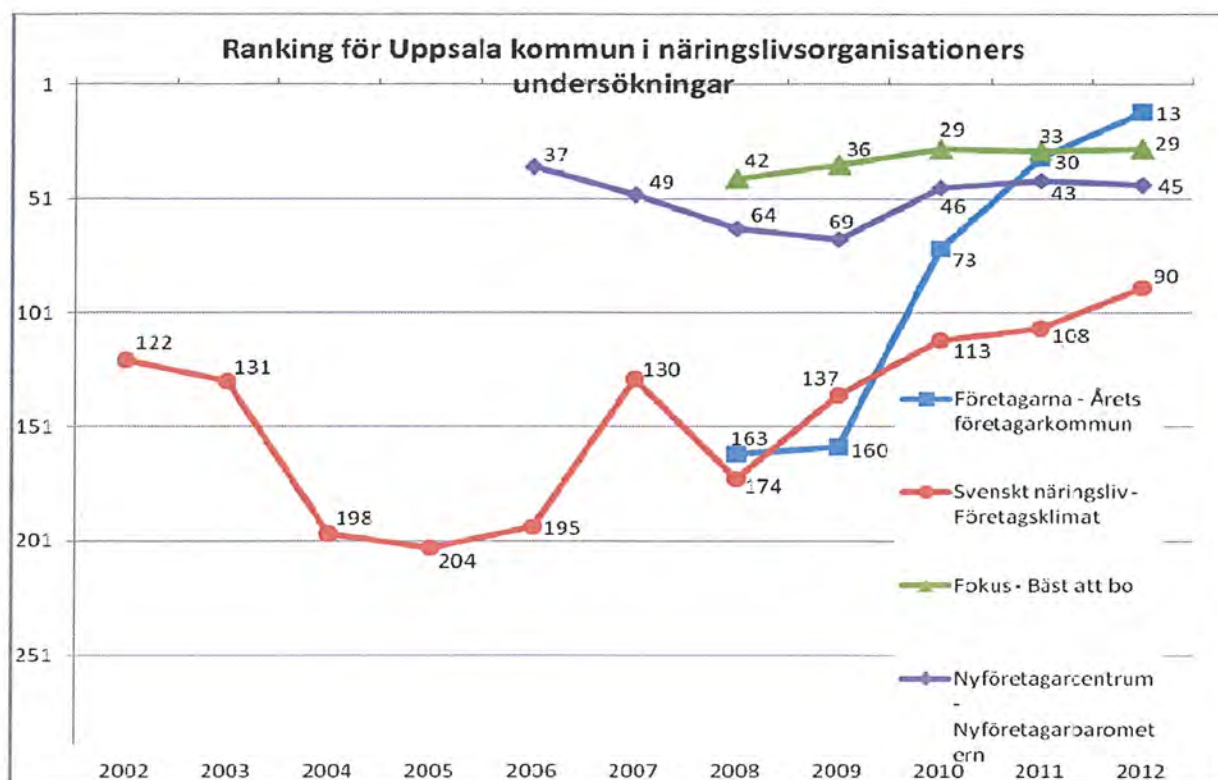

Figur 27. Källa: SCB

För att möta den efterfrågan som finns behöver 2000-2500 bostäder byggas om året de närmaste 20 åren. För att möjliggöra bostadsbyggandet skapar Uppsala kommun förutsättningar för att påbörja byggande av 3000 bostäder om året. För att tillväxten ska kunna fortsätta krävs att bostadsbyggandet accelererar.

Näringslivsklimat

Kommunstyrelsen antog i november år 2011 *Handlingsplan för en ledande näringslivskommun år 2011-2014* och jobbar målmedvetet inom sex områden; attraktiva Uppsala, effektiv och kvalitativ kommunal service, offentlig upphandling, akademi-näringsliv-kommun, förstärka och utveckla branschkluster samt infrastruktur och strategisk markpolitik. För att kunna mäta hur kommunen ligger till har kommunstyrelsen valt att följa och analysera fem rankningar avseende näringslivsklimatet, då de sammantaget ger en bra bild av företagsklimatet, där fluktuationer i en enskild mätning inte alltid speglar helheten. I samtliga av dessa rankningar ligger Uppsala från år 2012 på den bästa tredjedelen jämfört med alla 290 kommuner och vid en jämförelse med Sveriges 34 största kommuner har Uppsala plats tre.

Figur 28. Källa: Respektive mätning, se text.

Nyföretagarbarometern

Antalet nyregistrerade företag i Uppsala kommun år 2011 var 1434 stycken vilket är en ökning med 4,1 procent jämfört med året innan. Det ger ett tal på 7,2 nyregistrerade företag per 1000 invånare. Rankningen sjönk trots detta från plats 43 till plats 45 men bland de 34 största kommunerna har kommunen plats åtta.

Svenskt näringsliv-företagsklimat

Uppsala kommun hamnar på plats 90 och når den bästa tredjedelen av Sveriges kommuner för första gången. Bland de 34 största kommunerna förbättras placeringen från 16 till plats 13.¹⁹ Rankningen sammanställer ett antal enkätfrågor som företagare svarat på kring attityder och åsikter om frågor viktiga för näringslivet samt till en tredjedel av statistik från SCB. Den största förbättringen har skett på frågan "sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen" men förbättringar har under året skett för åtta av de elva frågorna. I statistiken har fyra av sex variabler förbättrats.

"Här är bäst att bo"

I tidningen Fokus ranking har man valt ut variabler under fyra huvudrubriker; Att ha familj, att vara äldre, att arbeta och att vara ung samt ett område med statistik. År 2012 förbättrades rankningen från plats 30 till plats 29 vilket ger plats tre av de 34 största kommunerna.²⁰

¹⁹ http://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/ranking-2012_159007.html

²⁰ <http://www.fokus.se/2012/05/har-ar-det-bast-att-bo-2012/>

Årets företagarkommun

Årets företagarkommun uppmärksammar de kommuner där företagandet utvecklats bäst avseende sex variabler; två avseende omsättning och resultat samt nettotillskott av antal aktiebolag och kreditvärdighet. Då tillväxten mäts under ett enskilt år varierar denna ranking mycket och ett uthållighetsindex har räknats fram med de fem senaste årens resultat där Uppsala ökar år 2012 från plats 33 till plats 13 vilket ger en tredje plats bland de 34 största kommunerna.²¹

Den femte rankingen som följs mäts vartannat år och är inte en relativ ranking utan ger ett index. Uppsala fick år 2011 index 68 (2009 index 63) vilket är ett godkänt resultat, där målet för samtliga 50 kommuner i Stockholmsregionen är att nå 75 till 2015. Sedan år 2007 har Uppsala förbättrats med 7 enheter och ligger från år 2011 över medelbetyg för Stockholmsregionen. Det som mäts är vad företagarna anser om information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet när de haft kontakt med kommunen för bygglov, brandtillsyn, markupplåtelse, miljötillsyn och serveringstillstånd.

Strategiska övergripande utmaningar

Utmaningar för en hållbar utveckling

Att fortsätta utveckla Uppsala för såväl en social, ekologisk som ekonomiskt hållbar utveckling är något de flesta värnar om. För att möta de utmaningar vi har idag och framöver finns det områden som kontinuerligt behöver beaktas och uppmärksammas, det är inte frågor som man går i mål med utan som kontinuerligt behöver belysas och angripas utifrån förutsättningar i närmiljön såväl som i ett större perspektiv. Att se och möta medborgarnas behov av kontakten med kommunen och möjligheten till påverkan är en utmaning att arbeta vidare med. Även om tryggheten är relativt god i Uppsala är det frågor som behöver belysas, speciellt viktigt kan det vara att ta reda på varför äldre upplever tryggheten som lägre än yngre eller varför kvinnor känner sig mer otrygga än män. Kommunen behöver även arbeta vidare för att skapa så goda förutsättningar som möjligt så att fler bostäder kan byggas och att tillväxten därmed kan fortsätta. Vidare kan kommunen behöva se över delar som genom ett förebyggande angreppssätt skulle kunna generera avsevärda kostnadsminskningar så som exempelvis fallskador och övervikt.

De utsläpp av växthusgaser som är orsakade av transporter behöver också minska ytterligare. För att Uppsala ska nå sina klimatmål behöver kommunens trafikmål om bibehållen andel cykel- och gångtrafik samt fördubblad marknadsandel för kollektivtrafiken år 2030, nås. Att skapa förutsättningar för ändrade resvanor är en del där utvecklad kollektivtrafik och en samplanering med bebyggelseutvecklingen kan bidra till utvecklingen. För att minska de totala utsläppen behöver utsläppen från det långväga resandet minska.

I och med att nya material och produkter tas fram, ökar gifterna i vår omgivning. Dessa typer av gifter i vår vardag ger så kallade diffusa utsläpp som till skillnad från punktutsläpp från exempelvis industrier, är svåra att mäta. För att säkra en god miljö och folkhälsa bör vi sträva efter att exponeringen mot giftiga ämnen i vår närmiljö minimeras.

I takt med att befolkningen ökar, ökar även efterfrågan på natur och friluftsliv. En bättre tillgång till rekreationsområden skulle kunna bidra till att göra Uppsala till en attraktivare stad

²¹ <http://www.foretagarna.se/PageFiles/53189/%C3%85rets%20F%C3%B6retagarkommun%202012%20-%20Alla%20kommuner.pdf>

att bo och leva i. Ett tvärsektoriellt angreppssätt och innovativa lösningar för att minimera belastningen på miljö och natur är då viktigt för att säkra en hållbar utveckling.

För att nå det långsiktiga målet ett klimatneutralt Uppsala år 2050 är det viktigt att främja omställningen till ett resurssnålt och klimatneutralt energisystem. Klimatutmaningen i Översiktsplan år 2010 är att Uppsala år 2030 ska vara på väg mot klimatneutralitet.

Uppsala kommer som en del av rikets främsta tillväxtregion att ha en fortsatt tillväxt. De goda förutsättningarna som finns med väl utbyggd infrastruktur, tillgång till välutbildad arbetskraft och spetsforskning från två universitet måste fortsättningsvis tas tillvara. En förutsättning är ett gott företagsklimat med hög service från kommunen så att befintliga företag kan växa och nya välja att flytta hit.

Ett stort och växande antal tillväxt drivande företag skulle minska Uppsalas beroende av "externa" arbetstillfällen och bidrar samtidigt till att stärka hela Stockholms- och Mälardalsregionen i den globala konkurrensen. Ett diversifierat näringsliv är eftersträvaransvärt då det minskar sårbarheten vid konjunkturnedgångar och strukturomvandlingar samtidigt som de redan starka branscherna måste värnas. De innovativa företagen kan uppmuntras och växa exempelvis genom att Uppsala kommun utvecklar innovationsupphandling och fortsätter stödja de innovationsstödjande organisationerna och arbetar för att få del av de statliga satsningar som görs på området. En fortsatt målsättning att dagarbetsmarknaden ska utvecklas i samma takt som befolkningsökningen behöver vara prioriterat.

Avslutningsvis kan det konstateras att Uppsala med sin placering i en tillväxtregion, en konkurrenskraftig dynamisk befolkning, goda möjligheter till hållbara transporter såväl inom staden som mellan Uppsala och andra städer i regionen skapar goda förutsättningar för en hållbar utveckling som kan bli ett föredöme för övriga kommuner. För att lyckas med detta behöver ännu fler innovativa tvärsektoriella samarbeten utvecklas för att möta de olika behov som kommer att uppstå när staden fortsätter att växa.

Uppsala Stadshus AB,
organisationsnummer
556500-0642

Årsredovisning 2012

INNEHÅLL

Avsnitt	Sida
VD har ordet.....	3
Året i korthet – nyckeltal och resultat.....	4
Koncernöversikt.....	6
Översikt dotterbolag i Stadshuskoncernen.....	7
Segment - verksamhetsområden	
Fastighetsförvaltning.....	8
Fritid och kultur.....	11
Bolag	
Uppsala Stadshus	12
Uppsalahem.....	13
Uppsala Kommuns Fastighets.....	15
Uppsala Kommuns Industrihus.....	17
Fyrishov.....	19
Uppsala stadsteater.....	21
Uppsala Konsert och Kongress.....	23
Uppsala Vatten och Avfall.....	25
Övriga bolag.....	27
Förvaltningsberättelse.....	28
Resultaträkning för koncernen.....	32
Balansräkning för koncernen.....	33
Kassaflödesanalys för koncernen.....	35
Resultaträkning för moderbolaget.....	36
Balansräkning för moderbolaget.....	37
Kassaflödesanalys för moderbolaget.....	39
Redovisningsprinciper och värderingsregler.....	40
Noter till resultat-och balansräkningar.....	43
Uppsala Stadshus AB styrelse.....	57
Uppsala Stadshuskoncern, organisation.....	58

Vd har ordet

Under 2012 befäste Uppsala sin position som en av de fyra stora städerna i Sverige. Uppsala kommer att fortsätta att växa med cirka 2 500 personer per år och behöver nu planeras för en befolkning på 250 000 invånare. Utvecklingen ställer krav på att invånarna i Uppsala kommun även fortsättningsvis erbjuds en fungerande bostadsmarknad, ett bra företagsklimat, en väl fungerande infrastruktur och ett rikt och aktivt fritidsliv.

Uppsala kommun har valt att i stor utsträckning utveckla staden med sina kommunala bolag genom Uppsala Stadshus AB och dess dotterbolag. Bolagskoncernen arbetar ständigt med att utveckla infrastrukturen i kommunen och därmed bidra till ett samhällsbyggande som är till gagn för Uppsalas invånare. Koncernens perspektiv arbetar långsiktigt för en hållbar utveckling inom respektive uppdrag.

Uppsalas tillväxt kräver en omfattande bostadsproduktion, och Uppsala är en av de städer i landet som har högst bostadsbyggande. Uppsalahem AB bidrar aktivt för att möta behoven av bostäder och planerar byggstart för cirka 500 bostäder under 2013 varav en tredjedel av dessa bostäder kommer att anpassas till ungas livsstil och ekonomi. Uppsala kommun Fastighets AB:s utveckling av stadsdelscentrumen i Storvreta och Gottsunda är ytterligare ett exempel på satsningar som görs för att möta Uppsalas tillväxt.

Uppsala resecentrum och området runt stationen utvecklades ytterligare under 2012 med ett nytt kontorskomplex och hotell. En viktig del i området är Centralgaraget som ägs och drivs av Uppsala Parkerings AB. Centralgaraget utvecklas enligt plan och är en viktig del i stadsutvecklingen och som säkerställer en smidigare övergång mellan privatbilism och kollektivtrafikresande.

AB Uppsala Kommun Industrihus arbetar framgångsrikt med att underlätta för företag att växa eller etablera sig i Uppsala. Ett av projekten som bolaget arbetar med är att skapa ett koncept som ska fungera som en mötesplats för nätverkande och affärsutveckling i lokaler på Salagatan.

De av koncernens bolag som är verksamma inom besöksnäringen visar ökningar i antal besök jämfört med förra året. För Uppsala stadsteater AB har 2012 varit ett rekordår med hela 19 olika uppsättningar och 399 föreställningar som resulterade i en publikökning med 17 procent jämfört med föregående år. Stadsteatern hade under året ett flertal uppsättningar som uppmärksammades nationellt. Även Uppsala Konsert och Kongress AB har bjudit på en genrebredd som lockat besökare från såväl Uppsala som andra delar av landet. Fyrishov arrangerade under 2012 flera stora SM-tävlingar och bidrar på ett positivt sätt att lyfta Uppsala som en idrottsstad. Under 2013 färdigställer bolaget ytterligare fyra multihallar som stärker bolagets förmåga till flera och större arrangemang.

Att Uppsala växer ställer också krav på Uppsala Vatten och Avfall AB. Bolagets utveckling och anpassning av anläggningar ger en trygg och säker försörjning av vatten och avfall vilket är en förutsättning för att Uppsala långsiktiga tillväxt.

Uppsala stadshuskoncern har förändrats under året, två bolag har sålts och tre bolag har skapats. Koncernens två kollektivtrafikbolag, AB Uppsalabuss och Gamla Uppsala Buss AB, såldes per 2 januari 2012 till landstinget som ett led i omorganisationen av kollektivtrafiken i länet. Kommunfullmäktige fattade i december 2012 beslut om bolagisering av kommunens fastigheter. Försäljning av samtliga skol-, sport- och rekreation- samt specialfastigheter genomfördes per 1 januari 2013 till tre nya bolag som ingår i Stadshuskoncernen. Bolagiseringen av fastighetsbeståndet kommer att skapa förutsättningar för en mer effektiv fastighetsförvaltning.

Koncernens olika verksamheter bidrar till utvecklingen av Uppsala. Bolagen arbetar aktivt med att skapa goda förutsättningar för en framtida hållbar utveckling av Uppsala, en stad som erbjuder boende, arbete och rikt kultur- och fritidsliv till sina nuvarande och framtida invånare.

Kenneth Holmstedt
Vd

Året i korthet – nyckeltal och resultat

Uppsala Stadshuskoncernen	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet medarbetare	694	1 129	1 069	1 020	881
Rörelsens intäkter, mnkr	1 988	3 745	2 152	2 077	1 744
Nettoomsättning, mnkr	1 850	1 924	1 927	1 864	1 457
Balansomslutning, mnkr	12 493	11 360	9 500	8 817	7 324
Resultat efter finansiella poster, mnkr	30	1 555	37	22	87
Eget kapital, mnkr	3 067	3 174	1 646	1 591	1 572
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	48%	2%	1%	6%
Investeringar, mnkr	1 489	3 805	1 277	731	559
Soliditet, %	24%	28%	17%	18%	21%

Flera av nyckeltalen för 2012 visar stora förändringar jämfört med föregående år. En stor del av förklaringen till avvikelserna ligger i de fastighetsaffärer som genomfördes av Uppsalahemkoncernen och Uppsala Kommun Fastighetskoncernen under 2011 samt i avyttringen av de båda bolagen Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss under 2012. Detta har fått påverkan på bland annat antalet medarbetare, rörelsens intäkter och resultatet efter finansiella poster. I översikten på sidan sju och i respektive bolags avsnitt finns nyckeltal på bolagsnivå.

Stadshuskoncernen hade i medeltal 694 medarbetare 2012, vilket är 435 färre än föregående år. I princip hela förändringen motsvaras av de medarbetare i Gamla Uppsala Buss AB som följde med till den nya ägaren.

Resultatet efter finansiella poster minskade från 1 555 miljoner kronor 2011 till 30 miljoner kronor 2012. Exkluderas poster av engångskaraktär är resultatet innevarande år -59 miljoner kronor, att jämföra med -3 miljoner kronor föregående år. Det innebär att resultatet är 56 miljoner kronor sämre i år. I jämförelse med årets budget är resultatet 40 miljoner kronor. Resultatet för koncernen och bolagen kommenteras på sidan fem och under respektive bolags avsnitt.

Balansomslutningen per 31 december uppgår till 12 493 miljoner kronor, en ökning med 1 133 miljoner kronor från de 11 360 miljoner kronor som redovisades föregående år. En stor

del av tillgångsökningen förklaras av Uppsalahemkoncernens höga investeringstakt i nyproduktion och förnyelse av lägenheter.

Soliditeten minskade från 28 procent till 24 procent. Investeringar som till stor del finansierats med nyupplåning i kombination med en utdelning från Studenstadens AB till minoritetsägaren förklarar detta.

Två av bolagen uppfyllde inte sitt avkastningskrav. Uppsala Konsert och Kongress AB:s resultat på -18 miljoner kronor var sämre än de maximala -11 miljoner kronor som underskottet fick uppgå till. Uppsala Parkerings AB har ett avkastningskrav som avser 2012-2015. Det uppnås inte om det avläses enbart för år 2012, men förväntas uppnås för perioden 2012-2015.

Investeringarna uppgår till 1 489 miljoner kronor, varav Uppsalahemkoncernen svarar för 993 miljoner kronor eller 67 procent. Föregående års utfall, rensat för investeringar från affären med Rikshem, var 1 381 miljoner kronor. Uppsalahemkoncernens höga nivå beror på ägardirektivet att nå en nyproduktion på 500 lägenheter per år i genomsnitt. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen fortsatte om- och tillbyggnaden av Gottsunda centrum vilket innebar investeringar på 197 miljoner kronor. Uppsala Vatten Avfall AB investerade 190 miljoner kronor, bland annat i VA-ledningar. Fyrishov AB är i slutfasen av byggnationen av multihallar och investerade för 88 miljoner kronor.

Resultat efter finansiella poster	2012	2011	2010	2009	2008
Belopp i miljoner kronor					
Uppsala Stadshus AB	-14	1	-33	-73	-45
Uppsalahemkoncernen	130	1 591	76	84	69
Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen	-6	114	7	9	16
Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen	27	39	78	58	149
AB Uppsalabuss	-	-20	-26	21	-7
Gamla Uppsala Busskoncernen	-	32	25	6	-2
Uppsala Parkerings AB	-3	-3	0	-2	-2
Fyrishov AB	-1	1	1	2	1
Uppsala stadsteater AB	-60	-58	-56	-57	-56
Uppsala Konsert & Kongress AB	-18	-16	-14	-17	-12
Uppsala Vatten och Avfall AB	29	13	-2	-8	-
Uppsala Gasgenerator AB	0	0	0	0	0
Summa	85	1 693	56	23	111
Elimineringar och justeringar	-55	-137	-19	-1	-24
Uppsala Stadshuskoncernen	30	1 555	37	22	87

Stadshuskoncernens resultat är 30 miljoner kronor, det är motsvarande 1 525 miljoner kronor lägre än föregående år. Rensat för engångseffekter är resultatet 56 miljoner kronor lägre. Flera av bolagen/koncernerna redovisar resultat exklusive engångseffekter som är sämre i år av orsaker som redovisas nedan.

Årets resultat exklusive engångseffekter för Uppsalahemkoncernen är lägre än föregående år då underhållskostnader i dotterbolaget Studentstaden AB på närmare 50 miljoner kronor tillkommit.

Även Uppsala Kommun Fastighetskoncernen redovisar ett lägre resultat exklusive engångseffekter i år. Detta kan bland annat förklaras av kostnader i samband med om- och tillbyggnaden av Gottsunda Centrum. Även vakanser i lokalerna i Gottsunda Centrum har påverkat resultatet negativt.

Den sammantaget positiva resultateffekt som kollektivtrafikbolagen Gamla Uppsala Buss

AB och AB Uppsalabuss bidrog med i fjol finns inte i år då båda bolagen såldes i början av året.

Fyrishov AB visar ett sämre resultat, bland annat beroende på att ett uppdragsavtal omförhandlats med lägre intäkter som följd.

Uppsala Konsert och Kongress AB:s resultat på -18 miljoner kronor är 2 mnkr sämre än föregående år. Resultatet har påverkats av den vikande konjunkturen som haft negativs effekter på såväl konferens- och kongressverksamheten som restaurangverksamheten.

Uppsala Vatten och Avfall AB:s resultat är 16 miljoner kronor bättre än föregående år. Ökade avfallsmängder samt större volymer för biogas bidrog till detta.

För ytterligare kommentarer till årets resultat, se respektive bolags avsnitt.

Koncernöversikt

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun har det övergripande ansvaret för och beslutar om vilka verksamheter som ska bedrivas. Vissa av dessa har organiserats i bolag. De helägda bolagen bildar en aktiebolagskoncern, med Uppsala Stadshus AB, som moderbolag. Koncernen ägs till 100 procent av Uppsala kommun och består av tolv aktiebolag eller underkoncerner. Se sidan 58 i årsredovisningen för en översikt.

Kommunfullmäktige har delegerat den operativa ägardialogen till Uppsala Stadshus koncernstyrelse.

Bolagskoncernen verkar inom områden som är till nytta för kommunens invånare, som fastighetsförvaltning, kollektivtrafik, fritids- och kulturutbud, vatten och avfallsverksamhet samt produktion av energi.

Precis som de verksamheter som bedrivs i förvaltningsform är bolagens verksamheter en del av kommunkoncernen. Bolagens verksamheter betraktas som kommunal affärsverksamhet om de bedrivs utan vinstsyfte. Det innebär att bolagen tillhandahåller allmännyttiga anläggningar eller tjänster för medborgarna.

Kommunala bolag omfattas av en lagstiftning som är mer omfattande än privata och publika bolag. Lagar som gäller är aktiebolagslagen, och kommunallagen (som reglerar att ett kommunalt bolag kan sköta en kommunal angelägenhet som inte enligt lag ska handhas i viss ordning och som faller inom den kommunala kompetensen). Vidare gäller sekretesslagen (om rätt att ta del av allmänna handlingar) och förvaltningslagen (om motivering, underrättelse och anvisning för hur beslut kan överklagas). Därutöver finns arkivlagen, lagen om offentlig upphandling samt lagen om allmänna vattenstjänster.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordningarna och det kommunala ändamålet

med bolagens verksamheter. Bolagsordningarna får inte ändras utan kommunfullmäktiges medgivande. Kommunfullmäktige ska ges tillfälle att ta ställning i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt i verksamheten innan bolaget fattar beslut. Tillkomst av nya, och försäljning av hela eller delar av bolag, är frågor som ska behandlas av kommunfullmäktige om inte bolaget redan fått direktiv att verkställa sådant beslut. Kommunfullmäktige väljer samtliga ledamöter i de kommunala bolagen om inte lagstiftningen anger andra former eller om bolaget inte är helägt.

Årsstämman är högsta beslutande organ, där aktieägarna utövar sin rätt att besluta i bolagets angelägenheter. Kommunfullmäktige utser ombud till ordinarie och extra årsstämmor i bolagen.

Uppföljning sker genom kommunens årsredovisning, som även innefattar de kommunala bolagen. Uppsala Stadshus AB följer upp dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges direktiv. Bolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Koncernens bolag revideras av auktoriserade revisorer och lekmanna-revisorer utsedda av kommunfullmäktige.

I de direktiv som kommunfullmäktige anger för moderbolaget ingår att leda och samordna verksamheten i koncernen, avgöra frågor som är koncerngemensamma och som inte är av större vikt eller principiell beskaffenhet samt sträva efter högsta möjliga samordning mellan koncernens olika bolag. Det innebär att moderbolaget ska svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt utöva ekonomisk kontroll och uppföljning.

Översikt dotterbolag i Stadshuskoncernen

Uppsala stadsuskoncernen består av moderbolaget Uppsala Stadshus AB med tolv dotterbolag, Varav tre är underkoncerner. För nio av koncernerna/bolagen redovisas nyckeltal nedan. Undtagna är tre dotterbolag som inte bedrev verksamhet under 2012.

Uppsalahemkoncernen		UPPSALAHÄM	
Koncernen förvaltar ca 15 500 lägenheter och drygt 1 100 kommersiella lokaler.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	262	263
	Nettoomsättning	1 050	977
Andel av USAB-koncernens nettooms: 56 %	Resultat efter fin. post.	130	1 591
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 66 %	Balansomslutning	8 274	7 249
Redovisat värde innehav: 2 624 mnkr	Eget kapital	2 742	2 756
	Soliditet, %	33%	38%
	Investeringar	993	3 386

Fyrishov AB		FYRISHOV	
Bolaget tillhandahåller en arena för folkhälsa, idrott och evenemang med aktiviteter på Fyrishov och i Gottsundabadet.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	95	92
	Nettoomsättning	86	90
Andel av USAB-koncernens nettooms: 5 %	Resultat efter fin. post.	-1	1
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 2 %	Balansomslutning	261	170
Redovisat värde innehav: 12 mnkr	Eget kapital	12	12
	Soliditet, %	5%	7%
	Investeringar	88	66

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen		UPPSALA KOMMUNS FASTIGHETS AB	
Koncernen förvaltar tre centrumanläggningar, bland annat Gottsunda Centrum. Därutöver innehas 10 fastigheter, 339 st lägenheter och drygt 52 000 m² lokaler.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	13	13
	Nettoomsättning	75	71
Andel av USAB-koncernens nettooms: 4 %	Resultat efter fin. post.	-6	114
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 6 %	Balansomslutning	757	595
Redovisat värde innehav: 167 mnkr	Eget kapital	211	245
	Soliditet, %	28%	41%
	Investeringar	197	160

Uppsala stadsteater AB		UPPSALA STADSTEATER	
Uppsalas stadsteater har fyra scener med olika inriktning samt egna ateljéer och verkstäder.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	88	90
	Nettoomsättning	11	10
Andel av USAB-koncernens nettooms: 0,6 %	Resultat efter fin. post.	-59	-58
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0,2 %	Balansomslutning	28	30
Redovisat värde innehav: 6 mnkr	Eget kapital	12	11
	Soliditet, %	43%	37%
	Investeringar	2	4

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen		INDUSTRIHUS	
Koncernen förvaltar kontors-, industri- och lagerlokaler med en totalt yta om ca 190 000 m² fördelade på 32 fastigheter som hyrs ut till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	15	15
	Nettoomsättning	157	156
	Resultat efter fin. post.	27	39
Andel av USAB-koncernens nettooms: 8 %	Balansomslutning	954	993
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 8 %	Eget kapital	571	555
Redovisat värde innehav: 778 mnkr	Soliditet, %	60%	56%
	Investeringar	13	20

Uppsala Konsert och Kongress AB		UPPSALA KONSERT KONGRESS	
Bolaget ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	58	61
	Nettoomsättning	71	72
Andel av USAB-koncernens nettooms: 4 %	Resultat efter fin. post.	-18	-16
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0,3 %	Balansomslutning	43	47
Redovisat värde innehav: 2 mnkr	Eget kapital	6	12
	Soliditet, %	14%	26%
	Investeringar	1	2

Uppsala Parkerings AB		UPPSALA PARKERING AB	
Bolaget bedriver parkeringsverksamhet i två garage med totalt 676 platser.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	0	0
	Nettoomsättning	9	8
Andel av USAB-koncernens nettooms: 0,5 %	Resultat efter fin. post.	-3	-3
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 1 %	Balansomslutning	148	153
Redovisat värde innehav: 16 mnkr	Eget kapital	14	19
	Soliditet, %	9%	13%
	Investeringar	4	0

Uppsala Vatten och Avfall AB		UPPSALA VATTEN	
Bolaget ansvarar för kommunens vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget producerar och leverar även biogas.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	163	159
	Nettoomsättning	465	448
Andel av USAB-koncernens nettooms: 25 %	Resultat efter fin. post.	29	13
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 13 %	Balansomslutning	1 611	1 467
Redovisat värde innehav: 92 mnkr	Eget kapital	87	58
	Soliditet, %	5%	4%
	Investeringar	190	148

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB			
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB producerar elkraft och värme från rågas som utvinns i rötkamrarna vid Kungälvverket.	Nyckeltal (mnkr)	2012	2011
	Medarbetare, medel	0	0
	Nettoomsättning	1,9	1,8
Andel av USAB-koncernens nettooms: 0 %	Resultat efter fin. post.	0,0	0,0
Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0 %	Balansomslutning	0,5	0,4
Redovisat värde innehav: 0,3 mnkr	Eget kapital	0,3	0,3
	Soliditet, %	58%	67%
	Investeringar	0,0	0,0

Fastighetsförvaltning

Uppsala Stadshus AB:s fastighetsbolag

Uppsala Stadshus AB äger numera sex fastighetsbolag varav tre av är nystartade. Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag. Uppsala Kommuns Fastighets AB arbetar med stadsdelsutveckling och primärt med kommersiella lokaler för handel men har även ett visst bestånd av bostäder. AB Uppsala Kommuns Industrihus arbetar uteslutande med industri-, kontors- och lagerlokaler. Totalt finns drygt 15 800 bostäder och drygt 242 000 kvadratmeter verksamhetslokaler.

De tre nystartade fastighetsbolagen är Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB och Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB. Dessa fastighetsbolag har bildats efter kommunfullmäktiges beslut att bolagisera huvuddelen av Uppsala kommuns fastighetsbestånd.

Per den 1 januari 2013 har samtliga skol-, sport och rekreations- samt specialfastigheter förvärvats från Uppsala kommun och överförts till dessa tre bolag. Bolagiseringen av fastighetsbeståndet har gjorts i syfte att uppnå en mer effektiv fastighetsförvaltning.

Goda utsikter för Uppsala

Uppsala är en storstad och en framtidsstad med stora utvecklingsmöjligheter. Fastighetsmarknaden i Uppsala är under fortsatt tillväxt och produktionen av bostäder ökar. Nya stadsdelar växer fram och innerstaden förnyas. Befolkningen ökade med 2 624 under året och 202 625 vid årskiftet. Även antal sysselsatta har ökat med 1,3 procent jämfört med samma period året innan.

Befolkningstillväxten samt den relativt goda arbetsmarknaden gör att bostadssituationen i Uppsala är fortsatt ansträngd samtidigt som vakansgraden för verksamhetslokaler är relativt låga.

Området runt resecentrum fortsätter att utvecklas med ett antal projekt som ger ett tillskott av såväl bostäder, kontorslokaler, handel som hotell. En ökad tillgång på

industrimark möjliggör etableringar i Librobäck och Östra Fyrislund.

Sammantaget är bedömningen att Uppsala kommer vara en fortsatt intressant marknad för fastighetsbolag, framförallt vad gäller bostäder men även för kommersiella fastigheter.

Bostadsmarknaden

Bostadssituationen i Uppsala är ansträngd. Drygt 85 000 personer står i bostadskö hos de två kommunala bolagen som tillhandahåller bostäder. Totalt förmedlade bolagen 1 896 bostadskontrakt under året. Hos Uppsalahem AB var antalet sökande 535 per lägenhet och hos Uppsala Kommuns Fastighets AB 310 sökande per lägenhet. Ambitionerna med Uppsala kommuns bostadspolitiska strategi fram till 2014 är att bostadsbyggandet i allmänhet ska öka och fler hyresrätter skapas.

Uppsalahem AB har som mål att en tredjedel av bostäderna som bolaget producerar varje år ska vara små och anpassade för ungas livsstil och ekonomi. Ägardirektiven för kommande fyraårsperiod till Uppsalahem AB är att söka producera 500 bostäder på affärsmässiga grunder.

Bolagens bedömning är att de agerar på en konkurrensutsatt marknad med stor efterfrågan på bostäder. Konkurrensen mellan olika byggherrar om mark är därigenom också stor. Under kommande år skapas nya områden för bostäder i bland annat Librobäck, Östra Salabackar, Slavsta och Rosendal. Det finns planer på att genomföra förnyelse även av stadsdelen Eriksberg inom snar framtid. Bedömningen är att det finns stor potential och efterfrågan för omfattande nyproduktion.

Uppsalahem kommer under 2013 att arbeta med att utveckla konkreta förslag för Nya Eriksberg. I slutet av 2012 köpte bolaget 55 000 kvadratmeter mark i Ulleråkerområdet där man planerar bygga av nya bostadskvarter. Ambitionen är att bygga 500-600 bostäder med start 2014. För att klara den sammanlagda planerade volymen av nyproduktion och ombyggnation behöver bostadsbolagen anpassa sina organisationer och resurser och utvecklas som byggherrar.

Verksamhetslokaler

Omsättningen på fastighetsmarknaden, som i samband med finanskrisen 2009 sjönk till 30 miljarder kronor, börjar sakta återhämta sig. För 2012 beräknas omsättningen uppgå till 85 miljarder kronor vilket motsvarar föregående års transaktionsvolym. Jämför man med toppåret 2006 då omsättningen var 153 miljarder kronor kan det konstateras att marknaden ännu inte återhämtat sig. I samband med finanskrisen försvann i stor utsträckning de utländska investerarna från den svenska marknaden, men under 2012 kom det indikationer på en smärre ökning av antalet utländska investerare, från 15 procent räknat på helåret 2011 till 19 procent under första halvåret 2012.

Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. AB Uppsala Kommuns Industrihus har en blandning av såväl offentliga hyresgäster som privata företag från olika branscher vilket innebär att riskexponeringen är ganska liten. Vakanserna i Uppsala ligger på en relativt låg och stabil nivå. Genom ytterligare förvärv och planerad nybyggnation kan ett brett utbud av lokaler skapas, detta möjliggör att man kan erbjuda ändamålsenliga lokaler till nyföretagare och även till Uppsalas befintliga näringsliv.

Centrumanläggningar

Detaljhandelsfastigheter har klarat sig ganska väl under 2012. Främst beror det på ett lågt ränteläge och att den privata konsumtionen ökat något. Centrumfastigheter bedöms vara relativt stabila investeringsobjekt med den viktiga förutsättningen att förvaltning och utveckling av marknadsplatsen sker på ett aktivt sätt.

De senaste årens stora befolkningsökning och stora bostadsproduktion i kombination med låg arbetslöshet och relativt stark privatekonomi gör att detaljhandeln i Uppsala utvecklas positivt. För att stärka attraktionskraften och för att möta befolkningsökningen är det viktigt att erbjuda förutsättningar för attraktiva boendemiljöer. Dessa ska innehålla en blandning av arbetsplatser, utbildningsmöjligheter, kommersiell service och en levande stadskärna i kombination med vitala stadsdelscentrum.

Utvecklade stadsdelscentra i anslutning till större bostadsområden eller arbetsplatser i kombinationen med service, handel, kultur- och fritidsaktiviteter bedöms viktiga för att skapa ett hållbart samhälle.

Bolagisering av fastighetsbeståndet i Uppsala kommun

Sedan 2008 har det pågått en utredning kring möjlighet att bolagisera delar av fastighetsbeståndet som ägs av Uppsala kommun. Syftet med bolagiseringen är att skapa en mer ekonomiskt effektiv förvaltning och en mer rationell hantering av kommunens samlade fastighetsinnehav. I december 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om att bolagiseringen skulle genomföras. Huvuddelen av Uppsala kommuns fastighetsbestånd överläts till tre bolag och per den 1 januari 2013 överfördes fastigheterna till bolagen.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB har ansvar för att skapa bra förutsättningar för en långsiktigt uthållig förvaltning av skolfastigheter. Standarden ska matcha de pedagogiska kraven i skollagen och uppfylla krav på en god utbildnings- och arbetsmiljö för elever och lärare.

Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB har ansvar för att kommunens rekreations-, evenemangs- och sportanläggningar kvalitetsutvecklas och nyttjas mer effektivt. Syftet med bolaget är att skapa bättre organisatoriska och förvaltningsmässiga förutsättningar så att både elit-och breddidrotten kan utvecklas vidare i Uppsala.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB har förvärvat flertalet specialfastigheter från Uppsala kommun, bland annat stadshuset och konsert- och kongresshuset. Genom att ansvara för olika specialfastigheter har bolaget större möjlighet att skapa en högre effektivitet och bättre resursutnyttjande av fastigheterna.

Stadshuskoncernen har genom dessa tre bolag breddat sitt verksamhetsområde som numera omfattar huvuddelen av Uppsala kommuns fasta egendom. Koncernen som helhet, med dess organisatoriska förutsättningar och styrningsmodell, skapar goda möjligheter till utveckling av de nya bolagen. Ägardirektiven bidrar till hållbar utveckling av Uppsala kommun.

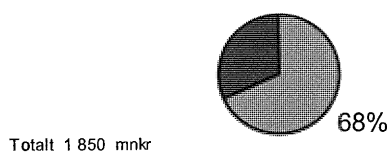
Risker och osäkerheter

Realräntan, tillsammans med framtida vakansgrader och hyresnivåer är avgörande faktorer vid bedömning av en fastighetsinvestering. Den stora offentliga sektorn i Uppsala fungerar som en stabiliserande faktor på den kommersiella fastighetsmarknaden. vakansläget i Uppsala är lågt, framförallt på bostäder och förväntas vara lågt över tid och bedöms därmed inte utgöra något hot.

Ökade energipriser är en stor osäkerhetsfaktor och samtliga fastighetsbolag arbetar med att energieffektivisera befintliga fastigheter och

tillämpa energieffektiva lösningar i nyproduktion.

Fastighetsförvaltningens andel av nettoomsättningen i koncernen

Fastighetsförvaltning	2012	2011	2010	2009	2008
Belopp i miljoner kronor					
Nettoomsättning	1 261	1 185	1 206	1 173	1 122
Resultat efter finansiella poster *)	132	1 646	142	108	202
Marknadsvärde aktier i bolag	9 495	9 289	8 702	7 586	7 163

*) Varav reavinster och reaförluster 1 558 mnkr år 2011.

Fritid och kultur

Uppsala Stadshus AB:s engagemang inom fritid och kultur

Uppsala Stadshus AB äger tre bolag som arbetar inom fritid- och kultursektorn med övergripande mål att skapa ett rikare kulturliv och fritidsutbud, men även att stärka Uppsala som besöksmål. Med utvecklingen av en arbetsmarknad där företagen söker sig till arbetskraften, istället för som tidigare det omvända, ökar konkurrensen för att skapa ett attraktivt fritids- och kulturutbud.

Genom Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala stadsteater AB och Fyrishov AB har Uppsala tagit ett kraftfullt kliv framåt inom detta område genom anläggningarnas uppmärksammade utbud, verksamhetsbredd och attraktionskraft.

Arenan Fyrishov är landets mest besökta arena och ett av landets stora besöksmål. Under 2012 registrerade bolaget drygt 1,6 miljoner besök. Besökarna kommer både från Uppsala och andra orter.

Besöksnäringens roll

Besöksnäringen är internationellt en av de branscherna med störst tillväxt. Allt fler kommuner i landet ser behovet av att öka sin aktivitet vad gäller engagemang och uppbyggnad av infrastruktur gentemot besöksnäringen. Genom att stärka samspelet mellan alla berörda aktörer, från arenor, teatrar och museer till hotell och restauranger, skapas en god grund för en livaktig arbetsmarknad och ett brett entreprenörskap.

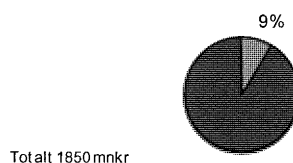
Välbesökta arrangemang

Koncernens tre bolag hade en omfattande produktion under 2012. Totalt arrangerade bolagen under året 731 konferenser, kongresser och mässor, 604 konserter och teaterföreställningar samt 162 idrottsevenemang. Sammanlagt besökte drygt 413 000 människor dessa arrangemang.

Risker och osäkerheter

Fritid- och kultursektorn vilar till stor del på subventioner från ägare och offentlig sektor, genom exempelvis koncernbidrag, kulturbidrag och uppdragsersättningar. För närvarande pågår en utredning om ansvar, organisering och finansiering av de ledande kulturinstitutionerna i Uppsala län. Utredningen kommer att ligga till grund för den kulturplan som landstinget tar fram inför förhandlingen med staten om de statliga kulturbidragen som kommer att regionaliseras. För Uppsala stadsteater kom i början av 2013 besked att regionaliseringen inte påverkar storleken på bidragen jämfört med tidigare.

Fritid och kulturs andel av nettoomsättning i koncernen

Fritid och kultur	2012	2011	2010	2009	2008
Belopp i miljoner kronor					
Nettoomsättning	166	171	165	154	156
Resultat efter finansiella poster	-79	-73	-69	-72	-67

Uppsala Stadshus

Vd: Kenneth Holmstedt

Ärslön: ingår i stadsdirektörens lön

Styrelseordförande: Fredrik Ahlstedt (M)

Ärsarvode enligt ERS 11*): ingår i kommunalrådsarvode

*) Bestämmelser om ekonomiska ersättningar till förtroendevalda

Adress: Kommunledningskontoret, 753 75 Uppsala

Uppsala Stadshus AB (USAB) är moderbolag i Stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i Stadshuskoncernens tolv dotterbolag, varav tre är underkoncerner. Under året ingicks avtal med Landstinget i Uppsala län om försäljning av samtliga aktier i AB Uppsalabuss och Gamla Uppsala Buss AB per 2 januari 2012. Köpeskillingen uppgick till 109,6 miljoner kronor. Under december 2012 har tre nya bolag förvärvats. Uppsala kommun överlät en stor del av sitt fastighetsbestånd till dessa tre bolag per 1 januari 2013. Det totala marknadsvärdet på de överlåtna fastigheterna uppgick till 4 083 miljoner kronor. Fastigheterna har förts över till respektive bolag efter en fördelning på skol-, sport och rekreations- samt specialfastigheter.

Ägardirektiv

- Leda och samordna verksamheten i bolagskoncernen.
- Avgöra frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet.
- Sträva efter högsta möjliga samordning mellan koncernens olika bolag.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning. Dotterbolagens affärsplaner och förändringar av grundläggande affärsidé godkänns av Uppsala Stadshus AB och vid principiellt viktiga förändringar även av kommunfullmäktige. Investeringar som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd godkänns av Uppsala Stadshus AB och vid principiell beskaffenhet av kommunfullmäktige. Ägardirektiven är uppfyllda.

Rörelsens intäkter, mnkr	3	3	3	3	3
Balansomslutning, mnkr	3 720	3 752	3 581	3 462	3 312
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-14	1	-33	-73	-45
Eget kapital, mnkr	2 627	2 611	2 561	2 505	2 473
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	0%	neg	neg	neg
Soliditet, %	71%	70%	72%	72%	75%

Ekonomiskt utfall

Årets resultat är -14 miljon kronor, vilket är 15 miljoner kronor sämre än föregående år, men 10 miljoner kronor bättre än budget. Rensat för effekter av utdelningar och reavinst från försäljning av dotterbolag är resultatet - 42 miljoner kronor, vilket är samma nivå som förra året och 2 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen mot budget beror på ett något lägre ränteläge än förväntat.

I moderbolaget fanns per 2012-12-31 en låneskuld om 1 067 miljoner kronor, en minskning med drygt 9 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. På grund av den likvid

som erhöles vid försäljningen av Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss har ingen ny upplåning behövt göras under året. Behovet av nyupplåning styrs av resultaten i dotterbolagen samt de koncernbidrag och aktieägartillskott som erhålls eller ges. Principerna för beräkning av dessa bidrag och tillskott framgår av kapitel åtta i IVE *) och beslutas årligen av kommunfullmäktige. Låneskulden uppvägs av väsentliga värden på moderbolagets innehav av aktier i dotterbolagen.

*) Uppsala kommuns styrdokument Inriktning, Verksamhet, Ekonomi.

Uppsalahem

Vd: Mikael Rådegård
Årslön: 1 307 000 kronor

Styrelseordförande: Peter Nordgren (FP)
Årsarvode enligt ERS 11: 94 000 kr

Adress: Box 136, 751 04 Uppsala
www.upsalahem.se

Uppsalahemkoncernen består av moderbolaget Uppsalahem AB med fem dotterbolag. Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag med cirka 15 500 bostäder, inklusive de som tillkommit vid förvärvet av Studentstaden AB. Totalt har nästan 30 000 Uppsalabor sin bostad i Uppsalahems bestånd. Uppsalahem AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Uppsalahem AB bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla fastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder bostäder för såväl studenter och ungdomar som seniorer, och även olika typer av verksamhetslokaler. Förutom att Uppsalahem förvaltar 15 500 bostäder med en yta av sammanlagt 742 000 kvadratmeter har även bolaget drygt 1 100 kommersiella lokaler om totalt 30 000 kvadratmeter. Vakansgraden för bostäderna är 0,03 procent och för de kommersiella lokalerna 4,55 procent.

Bolagets förvaltning är långsiktigt strategisk och målinriktad. Målsättningen är att skapa trygga och trivsamma boendemiljöer med minimerad miljöbelastning. Uppsalahem AB är en av Uppsalas största byggherrar och har under 2000-talet färdigställt cirka 2 000 nya bostäder.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsalahem	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	262	263	256	233	230
Nettoomsättning, mnkr	1 050	977	973	926	873
Andel av koncernens nettoomsättning, %	56%	51%	49%	50%	60%
Balansomslutning, mnkr	8 274	7 249	5 373	4 988	4 866
Resultat efter finansiella poster, mnkr	130	1 591	76	84	69
Eget kapital, mnkr	2 742	2 756	1 178	1 101	1 011
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	58%	6%	8%	7%
Investeringar, mnkr	993	3 386	553	443	444
Soliditet, %	33%	38%	22%	22%	21%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 130 miljoner kronor. I resultatet ingår en reavinst på 89 miljoner kronor från den affär som genomfördes med Rikshem förra året samt kostnader för åtgärder av eftersatt underhåll i Studentstaden AB med 48 miljoner kronor. Dessa poster exkluderade är resultatet 89 miljoner kronor, vilket är i nivå med det resultat exklusive reavinster som redovisades

2011. Resultatet är också i nivå med årets budget.

Årets investeringar är 993 miljoner kronor, vilket är högre än såväl föregående år (exklusive Studentstaden) och budget. De stora investeringarna följer av ägardirektivet om att söka uppnå en nyproduktionstakt på 500 lägenheter per år.

Full fart i Bobutiken i Uppsalahems lokaler på S:t Persgatan.

Ägardirektiv

- Bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga hyresfastigheter i Uppsala.
- Erbjud kunderna det boende de vill ha i olika faser i livet.
- Bidra till att nya lägenheter tillkommer och att omvandling av lägenheter kan ske.
- Erbjud, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand.
- Vara en aktiv part i Uppsala stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla och förnya befintliga stadsdelar.
- På affärsmässiga grunder söka uppnå en nyproduktionsnivå på 500 lägenheter per år.
- Systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Fortsatta hög produktionstakt

Signalerna från marknaden och kommunen är entydiga, Uppsala behöver fler hyresrätter och Uppsalahem håller en fortsatt hög produktionstakt. I december 2011 förvärvade Uppsalahem 50 000 kvadratmeter i Ulleråker med planer på att uppföra flera nya bostadskvarter framöver. Ambitionen är att bygga 500-600 bostäder med start 2014. Bolaget har även initierat arbete med förnyelse av stadsdelen Eriksberg.

Stabilt bolag i en tillväxtregion

Uppsalahem är Sverigeledande inom nyproduktion av hyresrätter. Enligt ägarens direktiv ska Uppsalahem på affärsmässiga grunder sikta på att producera 500 nya lägenheter per år. Under 2012 togs spadtag till 513 bostäder. För 2013 planeras byggstart för ytterligare drygt 491 bostäder. Förnyelsen av de bostäder som byggdes under rekordåren på 60 -70-talet har hållit fortsatt hög takt.

Socialt hållbara och trygga boendemiljöer

Uppsalahem tar ett stort socialt ansvar och arbetar kontinuerligt med att utveckla

bostadsområden till socialt hållbara boendemiljöer. Bolagets ägardirektiv om att erbjuda upp till fem procent av nyuthyrningen för bostadssociala ändamål följdes och under 2012 uppläts 79 bostäder. Totalt hyr Uppsala kommun 381 bostäder för bostadssociala ändamål och ytterligare 71 bostäder uppläts med kommunal borgen som hyresgaranti.

Miljöcertifiering och ny energiteknik

Uppsalahem är sedan 2011 miljöcertifierat enligt ISO 14001. Inför varje nyproduktion ser Uppsalahem över husets potential för energibesparing. I planeringen av minienergihuset Holmfrid, i stadsdelen Svartbäcken, är målsättningen att huset ska dra maximalt 45kWh/kvadratmeter per år. För Holmfrid planeras flera tekniska lösningar såsom geoenergi, LED-belysning och solfångare. Holmfrid blir Uppsalahems första byggnad att miljöklassas enligt Miljöbyggnad, en certifiering som tar hänsyn till inomhusmiljö, energi och materialval. Målet är att Uppsalahem ska bli Uppsalas grönaste bostadsbolag. Vid Resecentrum pågår bygget av det nya kvarteret Frodeparken, som kommer att ha Nordens största integrerade solcellsfasad på ett bostadshus.

Uppsala Kommuns Fastighets

Vd: Ove Jansson

Årslön 854 000 kronor

Styrelseordförande: Simone Falk (M)

Årsarvode enligt ERS 11: 60 000 kronor

Adress: Box 250 44, 750 25 Uppsala

www.uppsalafastighets.se

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen består av Uppsala Kommuns Fastighets AB och fyra dotterbolag. Uppsala Kommuns Fastighets AB förvaltar tre centrumanläggningar i Uppsala, varav Gottsunda Centrum är den största. Närmare 500 Uppsalabor har sin bostad i bolagets bestånd. Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Uppsala Kommuns Fastighets AB:s affärsidé är att förvärva, utveckla och förvalta stadsdels- och närcentrum och därmed bidra till kommunens hållbara utveckling och tillväxt. Bolaget äger sammanlagt tio fastigheter med 339 lägenheter till en yta av 19 376 kvadratmeter och drygt 52 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. Vakansgraden i bostäderna är 0,5 procent och i de kommersiella lokalerna 7,3 procent, vilket förklaras av den pågående ombyggnationen i Gottsunda centrum. Fastigheterna är lokaliserade i stadsdelarna Gottsunda och Storröta.

Uppsala Kommuns Fastighets AB har ett dokumenterat ledningssystem för att organisera arbetet. Ledningssystemet baseras på miljöarbete enligt ISO 14001, men omfattar även kvalitet enligt ISO 9001 samt arbetsmiljö AFS 2001:1 och skydd mot olyckor enligt SFS 2003:778.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav

Uppsala Kommuns Fastighets	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	13	13	13	12	12
Nettoomsättning, mnkr	75	71	90	87	84
Andel av koncernens nettoomsättning, %	4%	4%	5%	6%	6%
Balansomslutning, mnkr	757	595	542	408	386
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-6	114	7	9	16
Eget kapital, mnkr	211	245	98	92	84
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	46%	7%	9%	19%
Investeringar, mnkr	197	160	178	109	12
Soliditet, %	28%	41%	18%	23%	22%

Ekonomiskt utfall

Koncernens resultat är - 6 miljoner kronor. Det är 4 miljoner kronor sämre än föregående års resultat exklusive reavinster och 10 miljoner kronor sämre än budget. Bland förklaringarna till det negativa resultatet finns lägre hyresintäkter än planerat då uthyrningen av lokaler i Gottsunda Centrum inte skett i förväntat takt. Ett förvärv av ytterligare ett stadsdelscentrum har inte skett som planerat, vilket, om det skett, hade bidragit positivt till

resultatet. Även tidigare lagd underhåll och aktiverade investeringar har påverkat resultatet negativt.

Årets investeringar är 197 miljoner kronor och avser till övervägande del om- och tillbyggnad i Gottsunda Centrum. Investeringarna är väsentligt lägre än budget vilket förklaras av det uteblivna förvärvet av ytterligare ett stadsdelscentrum.

Byggnadsarbeten i den nya teatersalen i Gottsunda Kulturhus.

Ägardirektiv

- Vara kommunens redskap för att bygga och förvalta lokaler och centrumanläggningar.
- Särskilt fokusera på att utveckla centrumanläggningen i Gottsunda ur ett stadsdelsutvecklingsperspektiv.
- Systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik.
- Erbjudas, om kommunen begär det, minst fem procent av nyuthyrningen i vardera området per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Förnyelsen av Gottsunda centrum går in i slutfasen

Uppsala Kommuns Fastighets AB driver sedan 2005 en förnyelseprocess i Gottsunda Centrum. Målet är att skapa en naturlig, trygg och trivsamt mötes- och marknadsplats för alla. Utvecklingen av centrumet är även motorn i en större förändringsprocess av hela stadsdelen. Förnyelsen av Gottsunda bedöms vara klar under våren 2013, vilket innebär att den uthyrbara ytan ökar med drygt 8 000 kvadratmeter till 26 000 kvadratmeter och antalet butiker fördubblas till 45 stycken. Gottsunda kulturhus ingår i omvandlingsprocessen och förstärker ett redan välbesökt bibliotek och en populär teater. Genom en ny tillfartsväg och infrastruktursatsningar ska Gottsunda Centrum bli mer lättillgängligt och tryggare.

The Gottsunda Way

Med hjälp av medel beviljade från Europeiska Socialfonden startades projektet The Gottsunda Way vars syfte är att erbjuda

kompetensutveckling till de cirka 240 personer som har sin arbetsplats i Gottsunda centrum. The Gottsunda Way ska skapa möjligheter för vidareutveckling, erfarenhetsutbyte, samhörighet och samverkan. Projektet kommer att pågå till våren 2014 och har under våren 2013 uppmärksammats i lokala medier. Uppsala Kommuns Fastighets AB visar därmed att bolaget inte enbart utvecklar fastigheterna i Gottsunda Centrum, bolaget har även ett samhällsutvecklingsperspektiv vilket är i linje med ägardirektiven.

Storvreta centrum

Under 2012 påbörjades arbete på den förvärvade marken i centrala Storvreta. Fastighetsbeståndet i Storvreta kommer att utvecklas för att skapa ett mer stadsmässigt närcentrum där handel och kommunikationer är mer samlat än idag. Det kommer att leda till att Storvreta centrum blir en attraktiv mötesplats som stärker hela ortens identitet.

Uppsala Kommuns Industrihus

Vd: Ulf Häggbom

Årslön 1 060 000 kronor

Styrelseordförande: Tomas Tjäder (M)

Årsarvode enligt ERS 07: 60 000 kronor

Adress: Seminariegatan 29 A, 752 28 Uppsala

www.industrihus.nu

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen består av AB Uppsala Kommuns Industrihus och 10 dotterbolag. AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett av kommunens strategiska instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i Uppsala. Bolaget äger 32 fastigheter med en total uthyrningsbar yta om cirka 190 000 kvadratmeter. AB Uppsala Kommuns Industrihus ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

AB Uppsala Kommuns Industrihus startade 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Ändamålsenliga lokaler till konkurrenskraftiga priser är viktiga parametrar för att öka nyföretagandet och erbjuda Uppsalas befintliga näringsliv lösningar vid förändrade lokalbehov.

Bolagets syfte är att skapa tillväxt och utveckling för Uppsala kommun genom att tillhandahålla rum att utvecklas i. Syftet är kopplat till bolagets kärnvärden: säker, uppmärksam, dynamisk och utveckling. Bolaget är miljöcertifierat enligt ISO 14001. Arbetet med hållbarhetsfrågorna är väl implementerat i verksamheten och i företagets miljöledningssystem.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala Kommuns Industrihus	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	15	15	11	9	8
Nettoomsättning, mnkr	157	156	166	164	170
Andel av koncernens nettoomsättning, %	8%	8%	9%	9%	12%
Balansomslutning, mnkr	954	993	1 013	955	932
Resultat efter finansiella poster, mnkr	27	39	78	58	149
Eget kapital, mnkr	571	555	534	492	463
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	7%	15%	11%	32%
Investeringar, mnkr	13	20	139	10	33
Soliditet, %	60%	56%	53%	51%	50%

Ekonomiskt utfall

Årets resultat uppgår till 27 miljoner kronor. Exklusive reavinster är resultatet 17 miljoner kronor, vilket är strax under föregående års resultat exklusive reavinster och samtidigt 13 miljoner kronor sämre än årets budget. Budgetavvikelsen förklaras främst av att

Kostnader för hyresgästanpassningar i en av bolagets fastigheter.

Investeringarna är 13 miljoner kronor, vilket är betydligt lägre än såväl föregående år som budget. Det är bland annat försenade bygglov och överklagade upphandlingar som inneburit att investeringar fått skjutas fram till nästa år.

Plan4 – ett flexibelt kontorskoncept och en mötesplats för nätverkande och affärsutveckling

Ägardirektiv

- Vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen.
 - På ett effektivt sätt kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser i syfte att öka nyföretagandet men även kunna erbjuda Uppsalas befintliga näringsliv kreativa lösningar vid förändrad lokalbehov.
 - Aktivt medverka till att tillgodose de små företags efterfrågan på lokaler och kontorshotell/industrihotell med gemensamma stödfunktioner i form av lokaler med diversifierad service, kvalitet och prisnivå.
 - Aktivt arbeta med fastighetsförsäljning och löpande återrapportera till Uppsala Stadshus AB de genomförda försäljningarna.
 - Bör aktivt förbereda övertagande av fler kommunala verksamhetslokaler.
 - Utgöra ett strategiskt verktyg för kommunen att utveckla nya fastigheter som möter små företags efterfrågan på lokaler samt kontors/industrihotell med gemensamma stödfunktioner i form av lokaler med diversifierad service, kvalitet och prisnivå. Bolaget ska särskilt pröva lokaler för inkubatorverksamhet
 - Systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik
 - Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.
- Detta ska leda till en mer attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv samt effektiv utnyttjande av bolagets lokaler av olika målgrupper/nyttjare såväl offentliga förvaltningar som näringslivets aktörer.

Nya målgrupper

Under 2010 påbörjades ett utvecklingskoncept, Plan4. Det riktar sig till en ny målgrupp som har identifierats som digitala nomader. Målgruppen omfattar allt ifrån pendlare anställda på storföretag till frilansande konsulter och entreprenörer. Plan4 syftar till att skapa en mötesplats för nätverkande och affärsutveckling samt erbjuda ett flexibelt kontorskoncept för den nya målgruppen.

Hyresgäster

Bolagets hyresgäster består till stor del av småföretagare. Ungefär 80 procent av bolagets cirka 300 hyresgäster är företag med upp till 20 anställda. Under 2012 har 59 hyresgäster flyttat in, 36 hyresgäster har bytt lokal och 20 hyresgäster har flyttat ut. Vakansgraden uppgår till 4,5 procent.

Vaksala-Eke, klimatsmart företagsby

Fastigheten Vaksala-Eke är strategiskt placerad efter väg 288, nära såväl centrala staden som E4:an. Fastigheten består av ett markområde om cirka 160 000 kvadratmeter med befintliga byggnader på cirka 9 000 kvadratmeter, som i princip är fullt uthyrda. Byggnationen av ytterligare 16 000 kvadratmeter lokalyta

fördelat på två etapper har startat under hösten.

Samarbetsprojekt tillsammans med STUNS

Genom nära samarbete mellan näringsliv och akademi vill man skapa en testbädd för utvärdering, demonstration, forskning och spridning av nya energisystem. Projektet syftar till att stärka Industrihus kunderbjudande avseende klimatsmarta, innovativa och dynamiska fastighetslösningar och till att positionera Uppsala som ledande inom affärsutveckling av innovativ energiteknik. Målet är att under 2013-2015 på Vaksala-Eke etablera en testbädd för utveckling och demonstration av samordnade tekniker och system för hållbar energiutvinning.

Väl rustade inför framtiden

Genom ytterligare förvärv och planerad nybyggnation kan ett brett utbud av lokaler skapas. Därmed kan bolaget på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler i syfte att öka nyföretagandet. Samtidigt kan Uppsalas befintliga näringsliv erbjudas kreativa lösningar vid förändrat lokalbehov.

Fyrishov

Vd: Liisa Eriksson Hundertmark
Årslön 856 000 kronor

Styrelseordförande: Lars O Ericsson (C)
Årsarvode enligt ERS 11: 94 000 kronor)

Adress: Idrottsgatan 2, 753 33 Uppsala
www.fyrishov.se

Fyrishov AB äger och driver besöksmålet Fyrishov som är Sveriges mest besökta arena med drygt 1,6 miljoner besök 2012. Bolaget driver också Gottsundabadet som är ett populärt stadsdelsbad i Gottsunda Centrum. Fyrishov AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Visionen för Fyrishov är att vara ”En möjligheternas arena”. Målet är att vara den ledande upplevelsearenan för bad, idrott och event alla dagar året runt. Arenans kärnverksamheter bad, idrott och event bidrar till besöksutvecklingen i Uppsala, framförallt inom området event, hotell, handel, restauranger och transporter. Under 2012 har bolaget medverkat till att ytterligare utveckla samarbetet med övriga kommunala besöksbolag; Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala Stadsteater AB och Destination Uppsala AB.

På Fyrishov erbjuds träning, tävling och aktiviteter för såväl nybörjare som idrottens absoluta toppskikt av världsstjärnor. Årligen genomförs ett stort antal tävlingar och event inom idrott men även olika typer av möten och konferenser, konserter, mässor och aktiviteter arrangeras. I arenans närhet ligger Fyrishovs Stugby och Camping samt ett aktivitets- och parkområde med beachvolleyplaner, bangolf, fotboll och kanotuthyrning.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Fyrishov	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	95	92	87	88	92
Nettoomsättning, mnkr	86	90	87	83	79
Andel av koncernens nettoomsättning, %	5%	5%	5%	4%	5%
Balansomslutning, mnkr	261	170	146	144	141
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-1	1	1	2	1
Eget kapital, mnkr	12	12	11	10	10
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	8%	9%	20%	10%
Investeringar, mnkr	88	66	9	7	11
Soliditet, %	5%	7%	8%	8%	7%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster är -1,0 miljoner kronor, att jämföra med 1,0 miljoner kronor i bokslut 2011 och -1,5 miljoner kronor i budget. Intäkterna nådde inte upp till budgeterad nivå. Bland annat förhandlades ett uppdragsavtal om till en lägre nivå. Ytterligare förklaringar är att Postkodkampen inte

genomfördes och att dåligt väder påverkade antalet besökare under sommaren.

Året investeringar är 88 miljoner kronor och avser i huvudsak nybyggnad av multihallar. Det är en högre nivå än 2011, men något lägre än budget.

Glada miner under vattenstråle i en av Fyrishovs bassänger

Ägardirektiv

- Tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och evenemang. Arenan som besöksattraktion ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.
- Ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovanläggningen och Gottsundabadet i Uppsala kommun och svara för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet.
- Äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovanläggningen samt verkställa de utbyggnader som erfordras för verksamhetens bedrivande.
- Samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål, och uppnå samordningsvinster.

Bad, avkoppling, upplevelse och simkunnighet

I Fyrishov finns en 50-metersbassäng och i Gottsundabadet en 25 metersbassäng som är öppna alla dagar för motionssimning och simträning. På Fyrishov finns ett av landets största äventyrsbad, en relaxavdelning med gym för vuxna samt varma bassänger för träning, undervisning och bastun för avkoppling. Från maj till augusti håller Fyrishovs sommarbad öppet med generösa gräsytor, sommarservering, en stor utomhuspool samt en mindre pool för de allra yngsta. Totalt 5 200 personer köpte Sommarpasset för att kunna bada fritt hela sommaren mellan 1 juni- 31 augusti.

Simkunnighet är viktigt för alla. Simskolor för barn och unga finns därför både på Fyrishov och på Gottsundabadet. Skolornas simning och simundervisning är ett viktigt inslag som bildar en god grund för fortsatt utveckling av folkhälsan.

Idrott, träning, tävling och hälsa

Fyrishov är den givna hemmaarenan i Uppsala för många olika elitidrotter och elitidrottare. Under året har Fyrishov varit arena för elitmatcher för innebandy och basket, SM i

tyngdlyftning, SM i trampolin och rytmisk gymnastik samt många andra tävlingar på hög nivå.

Event, matcher, mässor och möten

På Fyrishov finns ett flertal ytor såväl inomhus som utomhus särskilt lämpade för olika typer av event. Rix FM Festivalen med drygt 4 000 besökare är ett exempel på uppskattade utomhusevent. Uppsalas nya Idrottsgala ett annat. Bolaget arbetar med en rad olika ungdomsevent, exempelvis med Ung företagsamhet kring den årliga Våga vara egen-mässan. Där får gymnasieungdomar som övar sig på att starta egna företag möjlighet att visa upp sina affärsidéer i ett mässformat.

För första gången i Sverige kommer bolaget i samverkan med Sveriges Akademiska Idrottsförbund, Fyrisfjädern, Destination Uppsala AB, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet med flera att leda och arrangera Europeiska Universitetsmästerskapen i Badminton (EUC 2013) på Fyrishov i maj 2013.

Multihallar färdigställs

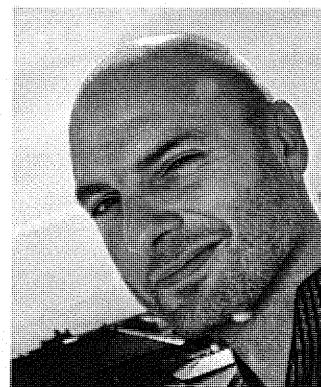
Under 2013 kommer nya multihallar i två plan att färdigställas. Den tillför arenan ytterligare 8 000 kvadratmeter.

Uppsala stadsteater

Vd: Linus Tunström
Årslön 739 000 kronor

Styrelseordförande: Patrik Hesselius (C)
Årsarvode enligt ERS 11: 60 000 kronor

Adress: Box 1001, 751 40 Uppsala
www.upsalastadsteater.se

Uppsala stadsteaters vision är att vara Sveriges främsta konstnärliga teater - en ny typ av lokal scen med internationell utblick. Teatern är en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar och 2009 belönades den med Sveriges Teaterkritikers pris för att vara "Sveriges mest dynamiska scen". Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad. Uppsala stadsteater AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (ägt till 100 procent av Uppsala kommun).

Varje år sätter teatern upp 10-15 nya egna produktioner på de fyra scenerna: Stora scenen, Lilla scenen, källarscenen Ettan och kaféscenen Salongen. Utöver detta ges också årligen ett antal gästspel inom både teater, dans och performance. I april Varje år arrangerar man den internationella scenkonstfestivalen TUPP (vartannat år från år 2013) då artister från hela världen fyller teaterns scener. Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan, rymmer alla scener, kontor och tillverkning under samma tak i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också restaurang Teaterbaren, Tunströms café och ett konstgalleri (Offkonsten c/o Teatergalleriet).

Bolaget finansieras i huvudsak genom koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB, egna intäkter samt statligt stöd från Statens kulturråd. Från och med verksamhetsåret 2013 söks det statliga stödet från landstinget.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala stadsteater	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	88	90	86	96	94
Nettoomsättning, mnkr	11	10	9	9	8
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	0%	0%	0%	1%
Balansomslutning, mnkr	28	30	27	25	26
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-59	-58	-56	-57	-56
Eget kapital, mnkr	12	11	10	9	10
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	2	4	3	3	6
Soliditet, %	43%	37%	37%	37%	39%

Ekonomiskt utfall

Uppsala stadsteater AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgick 2012 till 60,4 miljoner kronor, vilket också motsvarar stadsteaterns budgeterade negativa

resultat. Detta ska jämföras med resultatet i bokslutet på -59,5 miljoner kronor.

Att resultat blev 0,8 miljoner kronor bättre än budget förklaras i huvudsak av en väsentligt högre biljettförsäljning än förväntat i kombination med ett höjt biljettpreis.

Fursten med Allan Svensson i huvudrollen drog fulla hus under året.

Ägardirektiv

- Genom sin konstnärliga verksamhet aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.
- Som mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidra till att stärka besöksnäringen.
- Tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter där dansens möjligheter särskilt beaktas.
- Samverka med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom stadshuskoncernen, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Ett framgångsrikt år

Med 399 stycken föreställningar av 19 egna produktioner, varav 13 nya, nådde teatern år 2012 en blandad publik av barn, ungdomar och vuxna på totalt 68 521 personer, en ökning med 17 procent från året innan. Bland uppmärksammade produktioner kan nämnas Fanny & Alexander som lyftes fram som en av årets kulturhändelser i Dagens nyheters summering av 2012, den kritikerrosade pjäsen Fursten om Jan Stenbeck samt den politiska satiren om Försäkringskassan Den flygande handläggaren. Den internationella scenkonstfestivalen TUPP genomfördes för fjärde året i rad.

Sikte mot Europa

År 2012 startade också det femåriga EU-projektet Theatron där Uppsala stadsteater ingår som enda svenska kulturinstitution bland teatrar bl. a. Tyskland, England och Danmark. En viktig del, förutom gemensamma teaterproduktioner och fördjupat

erfarenhetsutbyte, är det integrerade forskningsprojektet om hur teatern ska hitta morgondagens publik.

En kulturens mötesplats

Förutom TUPP samt flera gästspel av teater och dansföreställningar har andra kulturaktiviteter under året gästade huset. Exempelvis Dansakademin och Ekebydans, Kulturernas karneval samt Ensamma kroppar kan inte skriva- en palestinsk poesifestival. I vanlig ordning ordnade teatern en uppskattad barnaktivitet under Kulturnatten.

Med än fyra scener

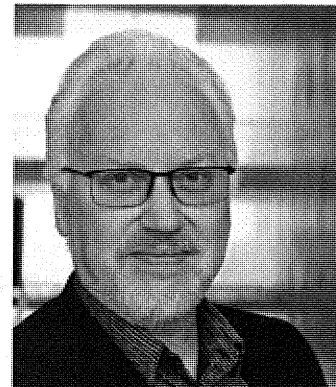
Under året har grunden lagts för ett fördjupat pedagogiskt arbete med barn och unga i kommunen och länet som ska ta form under 2013. Samarbetet mellan besöksbolagen inom Stadshuskoncernen har också formaliserats med teatern i en aktiv roll. Teatern har dessutom inlett ett samarbete med kulturkontoret i Uppsala kommun och genomfört fyra utställningar av offentlig konst på Teatergalleriet.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Vd: Magnus Bäckström
Årslön 827 000 kronor

Styrelseordförande: Magnus G Graner (M)
Årsarvode enligt ERS 11: 60 000 kronor

Adress: Vaksala torg 1, 753 31 Uppsala
www.ukk.se

Uppsala Konsert och Kongress AB ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr ut lokaler och ger arrangemangsservice till konsertarrangörer, men arrangerar också egna konserter som komplement till externa arrangörers utbud. Uppsala Konsert och Kongress AB hyr även ut lokaler och ger arrangemangsservice till kongresser, konferenser och möten, mässor, utställningar och events. Serveringar i samband med arrangemang utgör en stor del av verksamheten. Dessutom finns lunchservering och bankett- och festvåningsverksamhet. Bolaget hanterar biljettförsäljning för den egna anläggningen samt som ombud för andra anläggningar i landet.

Konsert-och kongresshuset består av Stora salen (1 150 platser), Sal B (350 platser), Sal C (120 platser), Sal D (800 platser bankett alternativt 1 500 platser stående publik) samt ett antal konferens- och mötesrum.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv men inte avkastningskrav.

Uppsala Konsert och Kongress	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	58	61	62	58	62
Nettoomsättning, mnkr	71	72	69	63	69
Andel av koncernens nettoomsättning, %	4%	4%	4%	3%	5%
Balansomslutning, mnkr	43	47	21	37	41
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-18	-16	-14	-17	-12
Eget kapital, mnkr	6	12	2	2	3
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	1	2	1	1	2
Soliditet, %	14%	26%	10%	4%	7%

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster är -18 miljoner kronor och innebär att moderbolaget tillskjuter 18 miljoner kronor för att återställa bolagets egna kapital. Tillskottet är därmed 7 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges beslut om maximal underskottstäckning för året. Resultatet är drygt 1 miljon kronor sämre än bolagets budget.

Konferens-och kongressverksamheten har påverkats av den vikande konjunkturen och inneburit lägre hyresintäkter. Likaså har restaurangverksamheten påverkats negativt. De egna konsertproduktionerna visar ett mindre underskott som kompenseras genom att konsertuthyrningen ökat.

Konserten med Benny Anderssons Orkester drog en publik på 7 000 personer till Vaksala torg

Ägardirektiv

- Tillhandahålla en mötesplats för musik och för alla grupper i kommunen.
- Genom sin musikverksamhet aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten aktivt bidra till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala.
- Genom konserter och möten stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad.
- Samverka med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster.
- Ska pröva entreprenad på hela eller delar av verksamheten.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

En välbesökt anläggning

Bolaget har befäst sin position som en mötesplats för uppsalaborna och är numera Uppsalas mest besökta kulturinstitution. 63 procent av Uppsalaborna har besökt konsert- och kongresshuset en eller flera gånger de senaste 12 månaderna.

Omfattande konsertverksamhet

Konsertverksamheten uppskattas av Uppsalaborna och väcker uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt. Kulturkonsumtionen i Uppsala har ökat betydligt sedan konsert- och kongresshuset tillkom. Antalet Uppsalabor som minst en gång i kvartalet besökt en pop-, jazz-, klassisk konsert eller opera har ökat med nästan 30 procent mellan 2008 och 2010 (SIFO). De reser mer sällan till andra orter för konsertbesök. Andelen tillresande publik från regionen inklusive Stockholm är betydande, närmare 30 procent. Inte sällan reser publik från hela landet, och ibland även från andra länder till Uppsala för att gå på konsert.

Konsertverksamheten får medial

uppmärksamhet nationellt. Genrebredheten och genrefördelningen liksom fördelningen mellan lokala, nationella och internationella aktörer är god. Det leder till att verksamheten når många olika grupper i samhället. Under 2012 genomfördes 199 konserter och föreställningar med 111 435 besökare vilket ger ett genomsnitt på 559 besökare per konsert eller föreställning.

Kongress- och konferensverksamhet

Kongress och konferensverksamhetens volym totalt motsvarar och överträffar i vissa fall referensanläggningar i landet. Kongresser, konferenser och events omfattar stora volymer och ger ett betydande bidrag till verksamheten totalt. Kundenkäter och annan respons visar att kunder och gäster är mycket nöjda med anläggningen och med medarbetarna. Kongress- och konferensverksamheten bidrar till att stärka hotellbeläggningen och övrig besöksnäring i Uppsala. Under 2012 genomfördes 508 kongresser, konferenser och event med 60 340 deltagare.

Uppsala Vatten och Avfall

Vd: Tommy Högröm
Årslön 1 056 000 kronor

Styrelseordförande: Kristian P Ljungberg (M)
Årsarvode enligt ERS 11: 94 000 kronor

Adress: Box 1444, 751 44 Uppsala
www.upsalavatten.se

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens VA-försörjning och avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande levererar bolaget dricksvatten, renar avloppsvatten, tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 180 000 personer inom kommun. Uppsala Vatten och Avfall AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar också för hämtning och behandling av hushållsavfallet från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid Uppsala Vattens avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grovavfall, askor, förorenade jordmassor, asfalt med mera.

VA-försörjningen och avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster och miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med, av kommunfullmäktige beslutade, föreskrifter som reglerar de lokala förhållandena. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala Vatten och Avfall AB	2012	2011	2010	2009	2008
Medelantalet anställda	163	159	144	135	-
Nettoomsättning, mnkr	465	448	419	404	-
Andel av koncernens nettoomsättning, %	25%	23%	23%	22%	-
Balansomslutning, mnkr	1 611	1 467	1 399	1 355	-
Resultat efter finansiella poster, mnkr	29	13	-2	-8	-
Eget kapital, mnkr	87	58	46	48	-
Räntabilitet på eget kapital, %	33%	21%	neg	neg	-
Investeringar, mnkr	190	148	98	122	-
Soliditet, %	5%	4%	3%	4%	-

Ekonomiskt utfall

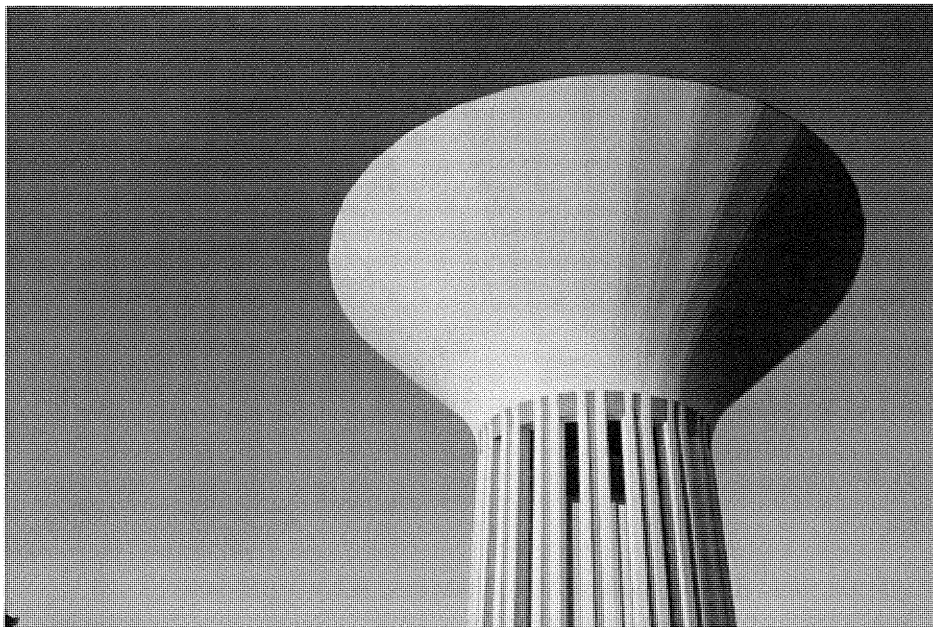
Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på 29 miljoner kronor. Det är 24 miljoner kronor bättre än budget och en resultatförbättring på 16 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Hela överskottet avser den konkurrensutsatta verksamheten och fördelas på deponiverksamhet med 18 miljoner kronor och biogasverksamheten med 11 miljoner kronor. Deponiverksamhetens stora överskott förklaras till stor del av ökade volymer som gett högre intäkter. Biogasverksamheten påverkades positivt av en ökad produktion.

För den taxefinansierade verksamheten är resultatet alltid noll. Resultatet regleras mot förutbetalda avgifter i balansräkningen.

Underliggande resultat är 37 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt 30 miljoner kronor för affärsområdet Avfall. Det är betydligt bättre än såväl föregående år som budget och förklaras framförallt av ökade anslutningsavgifter samt lägre räntekostnader och avskrivningar till följd av en lägre investeringsnivå.

Investeringarna uppgick till 190 miljoner kronor, en ökning jämfört med förra året, men betydligt lägre än budget. Orsakerna är bland annat senareläggning av planerade investeringar och uteblivna markköp.

Vattentornet i Boländerna är 48 meter högt och rymmer cirka 17 miljoner liter vatten.

Ägardirektiv

- Enligt lagen om allmänna vattentjänster vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun. Inom av kommunfullmäktige fastställt verksamhetsområde tillgodose fastigheternas behov av vattenförsörjning och avlopp.
- För beslut i kommunfullmäktige utarbeta förslag till allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde.
- Vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser
- Enligt 15 kap. miljöbalken svara för de delar av avfallshanteringen som åvilar kommunen. Åga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.
- I samverkan med kommunala och externa aktörer medverka till att biogasanvändningen i Uppsala kommun optimeras.
- För beslut i kommunfullmäktige, utarbeta förslag till taxa för hushålls- och avfallstjänster. Bolagets ska vara kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet.
- Aktivt medverka i samhällsplaneringen.
- Aktivt stödja kommunens eget arbete med källsortering.
- Verka för värdeskanande samarbeten med andra bolag inom Stadshuskoncernen.

Uppsala Vatten och Avfall AB tryggar tillväxten för kommunen

En hållbar välfärd kräver en väl fungerande VA-försörjning och avfallshantering. Med investeringar och vidareutveckling av Uppsala Vatten och Avfall AB verksamheter möter bolaget samhällets successivt höjda förväntningar och krav på minskad miljö- och hälsopåverkan.

Uppsalas VA-försörjning har med Vattenverken i Gränby och Bäcklösa samt med tillbyggnad och anpassning av Kungsängsverket gett de nödvändiga förutsättningarna för en tryggad och säker försörjning av vatten och avlopp i framtiden. För de mindre orterna inom kommunen har bland annat arbetet med överföringsledningar till Gunsta och Almunge samt Skölsta och Jälla pågått under 2012.

Avfallshanteringen måste ständigt anpassas till de krav som ställs av centrala myndigheter och de behov som hushåll och företag har. Bolaget strävar mot att öka återvinningen och minska deponeringen bland annat genom att

utveckla insamlingen vid bolagets återvinningscentraler.

Ökad biogasproduktion

I över tio år har Uppsala Vatten och Avfall AB producerat biogas av organiskt avfall som stadsbussar och andra fordon använder som drivmedel. Idag är det framförallt hushållens utsorterade matavfall som används för att producera biogas. Det här är en viktig miljöåtgärd för bolaget och investeringar har gjorts för att öka biogasproduktionen.

Kunderna i fokus

Bolagets ambition är att kunderna ska uppfatta bolaget som en pålitlig leverantör. För att minska miljöbelastningen på avloppsvattnet och förbättra sorteringsgraden av hushålls-avfallet arbetar Uppsala Vatten och Avfall AB aktivt för att öka förståelsen och förändra beteendet hos kunderna. Bolagets målsättning är att sträva efter låga taxor i jämförelse med jämförbara kommuner och riket i stort.

Övriga bolag

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun). Bolaget producerar elkraft och värme från rågas som utvinns i rötkamrarna vid Kungängsverket. Mängden rötgas som finns tillgängligt för produktion i gasmotorn styrs av hur Uppsala Vatten och Avfall AB bedömer hur rågasen på bästa sätt används. De alternativa användningssätten för rågasen är produktion av fordonsgas och produktion av värme i Kungängsverkets gaspanna. 2012 producerades värme och elkraft motsvarande 5 GWh, vilket är ungefär 16 procent mer än föregående år.

Ägardirektiv, avkastningskrav och ekonomiskt utfall

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav. Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på - 9 tusen kronor.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB bedriver parkeringsverksamhet i Centralgaraget och Kvarnen-garaget med totalt 676 parkeringsplatser. Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun). Beläggningen i Centralgaraget har ökat, dock i en lägre takt än planerat. Antal sålda parkeringstimmar ökade med 5 procent men i och med taxehöjning som genomfördes i mitten av januari 2012 steg intäkterna med 15 procent. Garaget genererade under 2012 drygt 3 kronor per timme och plats (inklusive moms). För att garaget ska gå med vinst krävs en snittintäkt på ca 4,5 kronor per timme och plats. Bolaget bedömer att garaget bör generera positivt resultat under 2014.

En aktiv marknadsföring bedrivs för att synliggöra parkeringsmöjligheterna i centrum, särskilt närheten till resecentrum för att stimulera långväga kollektivtrafik.

Bolaget ingår i den referensgrupp som stödjer kommunens arbete i en pågående parkeringspolicyutredning. Utredningen syftar till att få så ändamålsenliga parkeringar som möjligt i centrala Uppsala. Friköp, bilpooler,

trafikledningssystem samt hur man får ett högre nyttjande av garagen är några frågor som utreds.

Ägardirektiv, avkastningskrav och ekonomiskt utfall

Resultatet är -2,6 miljoner kronor, motsvarande 0,4 miljoner kronor bättre än föregående år, men 1,5 miljoner kronor sämre budget. Beläggningen i Centralgaraget har ökat sedan starten för fem år sedan, men är ännu inte uppe på en sådan nivå som krävs för ett positivt resultat. Från och med 2014 bedöms att överskott kan redovisas och från och med 2015 ska avkastningskravet kunna uppnås. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Uppsala Stadshus AB avger härmed berättelse över bolagets verksamhet räkenskapsåret 1 januari – 31 december 2012.

Uppsala Stadshus AB, organisationsnummer 556500-0642, ägs till 100 procent av Uppsala kommun, organisationsnummer 212000-3005. Uppsala Stadshus AB med tolv helägda dotterbolag utgör Uppsala stadshuskoncern. Denna ingår och konsolideras in i Uppsala kommunkoncern, vilken redovisas i Uppsala kommuns årsredovisning. Uppsala stadshuskoncernens struktur redovisas på sidan 58.

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB har ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten i koncernen i enlighet med ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper som beslutas av kommunfullmäktige i Uppsala kommun.

Inom Uppsala stadshuskoncernen bedrivs bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, handel med fastigheter, kultur- och fritidsverksamhet, vatten och avfallsverksamhet samt produktion av elkraft.

Kommunfullmäktige har beslutat att ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen också utgör styrelsen i Uppsala Stadshus AB. Personalorganisationerna är representerade i styrelsen med två ledamöter och två suppleanter. Verkställande direktör i moderbolaget är Kenneth Holmstedt.

Viktiga händelser

Viktiga händelser 2012

Uppsala Stadshus AB sålde per 2 januari 2012 samtliga aktier i AB Uppsalabuss och Gamla Uppsala Buss till Landstinget i Uppsala län. Landstinget är huvudman för den nya kollektivtrafikmyndighet som inrättades 1 januari 2012. Köpeskillingen uppgick till 109,6 miljoner kronor, vilket motsvarade det egna kapitalet i bolagen per 31 december 2010. Detta gav en reavinst på 22,8 miljoner kronor i Uppsala Stadshus AB, men gav samtidigt en reaförlust i Stadshuskoncernen med -11,2 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige fattade i december 2012 beslut att per 1 januari 2013 sälja Uppsala kommuns verksamhetsfastigheter till till tre nybildade fastighetsbolag i Stadshuskoncernen. Fastigheterna såldes till marknadsvärde, vilket totalt var 4 083 mnkr. De tre nya fastighetsbolagen är Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB samt Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB.

Uppsala Kommuns Fastighets AB fortsatte om- och tillbyggnaden av Gottsunda Centrum. Projektet kommer att slutföras under 2013.

Fyrishov AB fortsatte byggnationen av nya multihallar som kommer att färdigställas under 2013.

Uppsala Konsert och Kongress AB har till följd av det negativa resultat som bolaget redovisar i årsbokslutet aktiverat kapitaltäckningsgarantin. Moderbolaget, Uppsala Stadshus AB, ska vid varje givet tillfälle svara för att bolagens egna kapital uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet. Detta innebär att Uppsala Konsert och Kongress AB erhållit 18,2 miljoner kronor i tillskott i samband med årsbokslutet.

Viktiga händelser efter balansdagen

Uppsalahem AB tecknade 8 mars 2013 en avsiktsförklaring avseende förvärv av de 49 procent av aktierna i Studentstaden AB som ägs av Rikshem AB. Förvärvet innebär att Uppsalahem AB blir ensam ägare av Studentstaden från och med 8 maj 2013. Samtidigt säljs 1 000 studentbostäder till Rikshem AB av Studentstaden AB. Beslut fattas i Uppsala Stadshus AB:s styrelse 10 april 2013 och av kommunfullmäktige 29 april 2013.

Resultat och ställning

Koncernen

Koncernen redovisar ett resultat efter skatt på 35 (1 528) miljoner kronor. Summorna inom parentes avser föregående år. I resultatet ingår reavinster/reaförluster med 88 miljoner kronor.

Rörelsens intäkter i koncernen uppgår till 1 988 (3 745) miljoner kronor. Av koncernens intäkter avser 9 (14) procent försäljning till Uppsala kommun och dess delägda bolag. I

intäkterna ingår reavinster/reaförluster med 88 (1 599) miljoner kronor, främst från en slutreglering av den fastighetsaffär Uppsalahem AB genomförde med Rikshem AB år 2011.

Rörelsens kostnader i koncernen uppgår till 1 728 (1 959) miljoner kronor, varav 5 (5) procent avser köp från Uppsala kommun och dess delägda bolag.

Koncernens rörelseresultat uppgår till 260 (1 785) miljoner kronor, varav 88 (1 558) miljoner kronor är reavinster och- reaförluster.

Årets räntekostnader är 235 (241) miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor högre än föregående år.

Koncernens resultat efter finansiella poster är 30 (1 555) miljoner kronor, varav 88 miljoner kronor är reavinster och reaförluster.

Moderbolaget

Moderbolagets resultat efter skatt är -5 (12) miljoner kronor.

Rörelsens intäkter i moderbolaget uppgår till 3 (3) miljoner kronor och avser försäljning och vidarefakturerings av tjänster till dotterbolag.

Kostnader för köp av tjänster från Uppsala kommun och konsulter är 4 (5) miljoner kronor. Räntekostnader till Uppsala kommun uppgår till 40 (40) miljoner kronor. Till följd av den likvid bolaget erhöll vid försäljningen av Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss behövde moderbolaget inte göra någon nyupplåning under året.

Moderbolagets resultat efter finansiella poster uppgår till -14 (1) miljoner kronor. Det försämrade resultatet förklaras delvis av att det i fjol ingick anteciperade utdelningar med 43 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor högre än utdelningarna innevarande år. Detta uppvägs i viss mån av att årets resultat innefattar en reavinst om 23 miljoner kronor från försäljning av dotterbolagen AB Uppsalabuss och Gamla Uppsalabuss AB.

Investeringar

Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår i koncernen netto justerat för

investeringsbidrag till 1 489 (3 805) miljoner kronor. Rensat för Uppsalahem AB:s förvärv av 51 procent av Studentstaden AB var investeringarna 1 381 miljoner kronor 2011. Årets investeringsnivå är därmed 108 miljoner kronor högre.

Investeringarna i Uppsalahemkoncernen är 993 (962 exkl. Studentstaden 2011) miljoner kronor där 1 235 (887) lägenheter var under produktion, varav 513 (495) påbörjades under året. Uppsala Uppsala Kommuns Fastighets AB fortsatte om-byggnaden av Gottsunda Centrum vilket står för merparten av bolagets investeringar på 197 miljoner kronor. Fyrishov AB investerade under året 88 miljoner kronor, främst i byggnationen av en multihallar. Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar var 190 miljoner kronor och avser bland annat VA-ledningar.

Finansiering

Koncernens lång- och kortfristiga skulder till kreditinstitut ökade under året med 952 miljoner kronor till 3 848 miljoner kronor per 31 december 2012. Ökningen är huvudsakligen relaterad till finansiering av nyproduktion och förnyelse inom Uppsalahemkoncernen. Lång- och kortfristiga nettoskulder till Uppsala kommun ökade med 222 miljoner kronor till 3 286 miljoner kronor.

Miljöredovisning

Uppsalahemkoncernen bedriver inte tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. I vissa fall sker dock specifika aktiviteter som ska anmälas. Verksamheten är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Miljöarbetet utgår från tre identifierade miljöaspekter inom områden där det genom åtgärder går att minska den negativa miljöpåverkan. Varje miljöaspekt är kopplad till ett övergripande mål. Dessa mål bryts ned i verksamheten ned till en mer detaljerad nivå, som sedan resulterar i aktiviteter och åtgärder. Under 2012 genomfördes flera interna och en extern revision med gott resultat.

Uppsalahem ska i sin verksamhet planera för bostadsområden som ur miljösynpunkt är långsiktigt hållbara. De belastningar på miljön som fastigheterna och deras skötsel medför ska minska och de bostäder som erbjuds ska ha en god inomhusmiljö. Bolaget har en ständigt pågående satsning på ny energiteknik.

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Bolaget har sedan 2003 ett miljöledningssystem. Särskilda miljöprogram- och planer fastställs för större projekt. Bolaget arbetar för ständig förbättring med hjälp av energieffektivisering, giftminskning och miljöanpassning.

Uppsala Parkerings AB bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Bolagets administration och förvaltning omfattas av Uppsala Kommun Fastighets AB miljöledningssystem.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Uppföljande revisioner genomförs årligen. Bolagets övergripande miljömål är att minimera uttaget av naturresurser och mängden farliga ämnen samt att underlätta för affärskontakter och hyresgäster så att de kan utveckla sitt eget miljöarbete. Alla övergripande mål delas årligen in i ett antal konkreta delmål och åtgärder.

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB bedriver tillståndspliktig verksamhet i Kungsängsverket.

Uppsala Vatten och Avfall AB bedriver till största delen tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Tillstånden är förenade med villkor för att minimera påverkan på människors hälsa och miljö. Verksamheterna bedrivs i enlighet med gällande tillstånd.

Förväntad framtida utveckling inklusive väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Ägardirektiven stadgar att Uppsalahem på affärsmässiga grunder ska försöka uppnå en nyproduktionsnivå på 500 lägenheter per år. Detta förutsätter att det finns mark att bygga på. Ett hinder är att priset på exploateringsbar mark i attraktiva lägen är mycket högt.

Med Uppsalahems nuvarande höga investeringstakt ökar belåningsgraden. För att inte belåningen för nyproduktion ska bli för hög finns en målsättning att den maximalt ska motsvara 50 procent av de nyproducerade fastigheternas marknadsvärde. De kommande åren finns ett stort investeringsbehov i det

äldre lägenhetsbeståndet. Här är risken med ökad belåning större då det inte finns möjlighet att låta bli att vidta nödvändiga åtgärder.

Betalningsviljan för nyproduktion är en riskfaktor, men bolaget har hittills inte haft problem med vakanser. Utvecklingen följs systematiskt för att förhindra att vakanser uppstår.

Förändringar av taxor för värme, vatten och avfall kan medföra kostnadsökningar som motverkar Uppsalahems besparingsåtgärder.

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen arbetar med förnyelsen av Gottsunda Centrum. Den osäkra konjunkturen gör att etableringsviljan hos potentiella hyresgäster är svag. Utfallet av uthyrningsarbetet slår direkt mot resultatet. Till följd av de stora investeringarna som görs blir bolaget mer känsligt för ändringar i ränteläget.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen bedömer att Uppsala kommer att vara en fortsatt intressant marknad. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Räntenivåerna tillsammans med framtida vakansgrader och hyresnivåer är avgörande faktorer vid bedömning av fastighetsinvesteringar. Räntehöjningar får effekter på resultatet men utgör inget större hot mot själva verksamheten. Hyresnivåerna för industrilokaler bedöms ligga på en stabil nivå.

Uppsala Parkerings AB beräknar att det tar fram till cirka 2015 innan Centralgaraget är etablerat på marknaden. Bolaget arbetar med att hitta en optimal balans mellan belågningsgrad och taxa för att ge tillräckliga intäkter. För att öka belågningsgraden kan externa förvaltningsuppdrag och partnerskapslösningar bli aktuella.

Fyrishov AB ser stora möjligheter med de nya multihallar som håller på att byggas och som ger ytterligare kapacitet. Osäkerhet finns vad gäller konjunkturen och hur den kommer att påverka verksamheten. Bolaget bevakar fortlöpande den ekonomiska utvecklingen för att kunna vidta åtgärder vid behov.

Uppsala stadsteater AB finansierar delvis verksamheten med offentliga bidrag. En viss osäkerhet finns om teaterns verksamhet även

framledes, kommer att ha en prioriterad roll som kulturell motor i regionen och i så fall hur det kan komma att påverka bidragen. En liten förändring av bidrag och anslag kan få stor påverkan på antalet produktioner.

Uppsala Konsert och Kongress AB har en stor andel fasta kostnader vilket gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar.

För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär Uppsalas växande befolkning krav på högre kapacitet. Ökade nyinvesteringar för biogasproduktion ger större finansiella risker i verksamheten. En procentenhets höjning av räntenivån medför ökade kostnader med cirka tio miljoner kronor. Stora krav ställs på effektivisering i verksamheten samtidigt som behoven av bolagets tjänster ökar.

Uppsala Stadshus AB hade vid årsskiftet en låneskuld på 1 067 miljoner kronor och är i hög grad påverkat av ränteutvecklingen. Låneskulden uppvägs av väsentliga värden på innehavet av aktier i dotterbolagen. En

förändring av räntenivån med en procentenhet motsvarar en förändring av moderbolagets kostnader med cirka elva miljoner kronor.

Vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står:

Balanserade vinstmedel	415 248 980
Årets resultat	<u>-4 552 927</u>
Utgående balanserade vinstmedel	410 696 053

Styrelsen föreslår att den samlade vinsten på 410 696 053 kronor överförs i ny räkning.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

		2012	2011
		mnkr	mnkr
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	not 1	1 850	1 925
Punktskatter		0	-1
Övriga rörelseintäkter	not 2	<u>137</u>	<u>1 822</u>
Summa rörelsens intäkter		1 988	3 745
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader		-654	-628
Handelsvaror		-92	-106
Övriga externa kostnader	not 3	-313	-286
Personalkostnader	not 3	-361	-562
Av- och nedskrivningar	not 4	-307	-332
Övriga rörelsekostnader	not 22	<u>-1</u>	<u>-45</u>
Summa rörelsens kostnader		-1 728	-1 960
Rörelseresultat		260	1 785
Resultat från finansiella investeringar:			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 5	5	11
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 6	<u>-235</u>	<u>-241</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-230	-230
Resultat efter finansiella poster		30	1 555
Skatt	not 7	3	-20
Minoritetens andel i årets resultat	not 21	<u>2</u>	<u>-7</u>
Årets resultat	not 1	35	1 528

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

		2012	2011
		mnkr	mnkr
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Varumärken		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	not 8	9 228	8 614
Maskiner och andra tekniska anläggningar	not 9	48	260
Inventarier, verktyg och installationer	not 10	769	713
Pågående nyanläggningar	not 11	<u>1 971</u>	<u>1 481</u>
		12 015	11 067
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	not 13	0	0
Uppskjutna skattefordringar	not 7,14	11	9
Andra långfristiga fordringar	not 14	<u>1</u>	<u>1</u>
		12	10
Summa anläggningstillgångar		12 028	11 078
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror		0	0
Färdiga varor och handelsvaror		<u>1</u>	<u>8</u>
		1	8
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		120	78
Fordringar hos Uppsala kommun		50	24
Övriga fordringar		42	118
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	not 15	<u>27</u>	<u>31</u>
		239	251
Kassa och bank		225	24
Summa omsättningstillgångar		465	283
SUMMA TILLGÅNGAR		12 493	11 360

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

2012

mnkr

2011

mnkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER**Eget kapital**

not 16

Aktiekapital

370

370

Bundna reserver

1 849

1 849

Ansamlade förluster

813

-573

Årets resultat

351 528**3 067****3 174****Minoritetens andel****926****928****Avsättningar**

Avsättningar för pensioner

6

6

Avsättningar för uppskjuten skatt

not 7

68

84

Övriga avsättningar

not 20

3641**109****131****Långfristiga skulder**

not 17

Skulder till kreditinstitut

2 155

1 555

Skulder till Uppsala kommun

2 235

2 456

Övriga långfristiga skulder

332313**4 722****4 324****Kortfristiga skulder**

Skulder till kreditinstitut

1 693

1 341

Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun

278

159

Skulder till Uppsala kommun

773

448

Leverantörsskulder

312

289

Skatteskulder

not 7

29

35

Övriga skulder

348

229

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

not 18

235302**3 669****2 804****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****12 493****11 360****Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser**

not 19

Ställda panter

2 224

1 874

Ansvarsförbindelser

3

3

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

per 31 december

		2012	2011
		mnkr	mnkr
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	not 5,6	30	1 555
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			0
- avskrivningar (+)		309	340
- nedskrivningar (+)/återförda nedskrivningar (-)		-1	-8
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)		-78	-1 558
- avsättningar (+)		-5	-3
- övriga ej kassapåverkande poster (+)/(-)		<u>-3</u>	<u>0</u>
Betald inkomstskatt (-)		-4	-9
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		247	317
Förändring i rörelsekapital			
- ökning(-)/minskning(+) av varulager		0	2
- ökning(-)/minskning(+) av kortfristiga fordringar och placeringar		-54	-3
- ökning(+)/minskning(-) av leverantörsskulder		31	67
- ökning(+)/minskning(-) av övriga kortfristiga skulder		<u>249</u>	<u>384</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten		473	767
Investeringsverksamheten			
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag		60	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)		-1 439	-2 741
Försäljning av anläggningstillgångar (+)		28	3 094
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar		<u>0</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 351	353
Finansieringsverksamheten			
Aktieägartillskott		5	0
Upptagna lån (+)		1 252	73
Amortering av skuld (-)		-50	-237
Ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder till kreditinstitut		0	-951
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder		19	5
Utbetald utdelning (-)		<u>-147</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 079	-1 110
Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank		201	9
Kassa och bank vid årets början		24	15
Kassa och bank vid årets slut		225	24

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

1 januari - 31 december

		2012 mnkr	2011 mnkr
Rörelsens intäkter			
Fakturerad försäljning	not 2	<u>3</u>	<u>3</u>
Summa rörelsens intäkter		3	3
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	not 3	-4	-5
Av- och nedskrivningar		0	0
Summa rörelsens kostnader		-4	-5
Rörelseresultat		-1	-2
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag		23	0
Utdelning från dotterbolag		5	43
Ränteintäkter		0	0
Räntekostnader	not 6	<u>-40</u>	<u>-40</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-13	3
Resultat efter finansiella poster		-14	1
Skatt	not 7, 16	<u>9</u>	<u>11</u>
Årets resultat		-5	12

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

	2012	2011
	mnkr	mnkr
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Varumärken	0	0
Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier och andelar i dotterbolag	not 12 3 696	3 687
Andra långfristiga fordringar	<u>3</u>	<u>1</u>
Summa finansiella anläggningstillgångar	3 700	3 688
Summa anläggningstillgångar	3 700	3 688
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		
Fordringar hos dotterbolag	17	63
Övriga fordringar	0	1
Förutbetalda kostnader	2	0
Summa kortfristiga fordringar	19	63
Kassa och bank	0	0
Summa omsättningstillgångar	19	63
SUMMA TILLGÅNGAR	3 719	3 752

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

	2012	2011
	mnkr	mnkr
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	not 16	
<i>Bundet eget kapital</i>		
Aktiekapital - 370 000 aktier	370	370
Reservfond	<u>1 846</u>	<u>1 846</u>
<i>Summa bundet eget kapital</i>	2 216	2 216
<i>Fritt eget kapital</i>		
Balanserad vinst	415	383
Årets resultat	<u>-5</u>	<u>12</u>
<i>Summa fritt eget kapital</i>	411	394
Summa eget kapital	2 627	2 611
Långfristiga skulder	not 17	
Skulder till dotterbolag	0	0
Skulder till Uppsala kommun	<u>780</u>	<u>995</u>
Summa långfristiga skulder	780	995
Kortfristiga skulder		
Skulder till dotterbolag	18	57
Skulder till Uppsala kommun	219	8
Övriga kortfristiga skulder	2	0
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	72	81
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa kortfristiga skulder	312	146
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 719	3 752
Poster inom linjen		
Ställda säkerheter	not 19	Inga
Ansvarsförbindelser	not 19	Inga

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

	2012 mnkr	2011 mnkr
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-14	1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar/nedskrivningar (+)	0	0
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	-23	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-37	1
Förändring i rörelsekapital		
- ökning(-)/minskning(+) av kortfristiga fordringar och placeringar	-4	-46
- ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder	<u>204</u>	<u>29</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	163	-16
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	110	0
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar (-)	0	0
Lämnade aktieägartillskott (-)	<u>-150</u>	<u>-141</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-40	-141
Finansieringsverksamheten		
Erhållet koncernbidrag (+)	167	180
Lämnat koncernbidrag (-)	-117	-97
Upptagna lån (+)	0	75
Ökning(-)/minskning(+) av övriga finansiella anläggningstillgångar	0	-1
Utbetald utdelning (-)	43	0
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	<u>-215</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-123	157
Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank	0	0
Kassa och bank vid årets början	0	0
Kassa och bank vid årets slut	0	0

Redovisningsprinciper och värderingsregler

Tillämpade redovisningsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen samt Bokföringsnämndens råd och anvisningar. Om inte annat anges är principerna oförändrade i jämförelse med föregående år.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. De redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans av produkt eller tjänst till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.

Hysesintäkter redovisas i den period som uthyrningen avses. Statligt stöd i form av bidrag till kulturverksamhet periodiseras till avsedd period. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Prissättning för försäljning av produkter och tjänster för vatten- och avfallsverksamhet, som bland annat regleras i VA-lagen, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Taxorna ska täcka verksamhetens kostnader över tid. Periodisering av debiterade taxeavgifter sker med beaktande av Redovisningsrådets rekommendation nummer 11, intäkter.

Tillgångar, fordringar och skulder

Tillgångar och skulder upptas till anskaffningsvärdet om inte annat framgår.

Kundfordringar värderas till det belopp de väntas inflyta med.

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde på balansdagen.

Byggnader och mark

Byggnader och mark värderas till anskaffningsvärde. Avskrivningar sker enligt plan. Inom koncernen sker årlig värdering i koncernens fastighetsbolag. Uppsalahem AB gör extern värdering varje år. Övriga fastighetsbolag gör extern värdering vart tredje år, däremellan interna värdering. Uppsalahem AB, Uppsala Kommun Fastighets AB och AB Uppsala Kommun Industrihus har gjort externa värderingar per 31 december 2012.

Byggnader och mark skrivs ned i de fall marknadsvärdet bedöms understiga det bokförda värdet och skillnaden är av bestående karaktär. Nedskrivning sker till det lägsta av det bokförda värdet och marknadsvärdet. Återföring av tidigare nedskrivningar sker i de fall fastigheternas värde återhämtas.

Avyttringar och förvärv av fastigheter redovisas per tillträdesdatum.

Övriga materiella anläggningstillgångar

Övriga materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har en förpliktelse, legal eller formell, på grund av en inträffad händelse och när det är sannolikt att ett utflöde av resurser som är förknippat med ekonomiska fördelar kommer att krävas för att uppfylla förpliktelsen och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fonderade medel inom taxefinansierad verksamhet

För den taxefinansierade VA- och hushållsavfallsverksamheten regleras balansposternas saldon för förutbetalda intäkter och avgifter mot resultatet. Reglering innebär att de redovisade resultaten för dessa verksamheter är noll. Intäkterna och avgifterna

har som mål att balansera över en tre till fem års cykel.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan på byggnader och mark, maskiner, inventarier med mera har beräknats på dotterbolagens ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Dessutom har koncernens resultat belastats med avskrivningar enligt plan på övervärden som hänför sig till byggnader.

Följande avskrivningstider tillämpas inom koncernen:

Tid

Inventarier

3-5 år (33–20 procent)

Datorer, IT-investeringar

3-4 år (33-25 procent)

Bostäder

50 år (2 procent)

Lokaler och byggnader

20-33 år (5-3 procent)

Markanläggningar

20-27 år (5 - 3,7 procent)

Bussar

12-14 år (8,3 - 7,15 procent)

Fordon

5-10 år (20-10 procent)

Maskiner och andra tekniska anläggningar

5 – 20 år (20-5 procent)

Skatter

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen över koncernens resultaträkning.

Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital.

Uppskjuten skatt vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. De temporära skillnaderna har i huvudsak uppkommit genom förvärv av fastigheter efter 2001.

Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla senare än de redovisas i resultaträkningen kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Uppskjuten skatt för temporära skillnader i verksamhet som omfattas av lagen om allmänna vattentjänster, redovisas inte i koncernbokslutet.

Vid varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga. I den mån det senare bedöms som sannolikt att tillräckliga överskott kommer att finnas tillgängliga återförs reduktionen.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp.

I moderbolaget redovisas även skatt på koncernbidrag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden,

Koncernredovisning

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen omfattar de bolag, i vilka moderbolaget har, direkt eller indirekt, ett bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Vid tillämpning av denna metod marknadsvärderas dotterbolagens tillgångar och skulder vid förvärvstidpunkten, så kallad förvärvsanalys. Därigenom erhålls koncernens anskaffningskostnad för dotterbolagens tillgångar och skulder.

Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för dotterbolagsaktierna och de genom förvärvsanalysen bestämda nettotillgångarna hos dotterbolagen utgör koncernmässigt övervärde i fastigheter. Övervärden som hänförs till specifika tillgångar har en avskrivningstid som motsvarar den underliggande tillgångens avskrivningstid.

I förvärvskalkylen för Uppsala Stadshus AB:s förvärv av fastighetsbolag från Uppsala kommun uppkom ett övervärde som allokades till fastigheter. Någon uppskjuten

skatt hänförlig till övervärdet vid förvärvet redovisas inte då någon uppskjuten skatt inte kalkylerades vid värderingen av köpeskillingen.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet URA 7, koncernbidrag och aktieägartillskott. Koncernbidrag redovisas i balansräkning som ökning/minskning av fritt eget kapital. Skatt hänförlig till koncernbidrag redovisas i resultat- och balansräkning.

Nyckeltal

Justerat eget kapital =	Eget kapital + 73,7 % av obeskattade reserver
Räntabilitet på eget kapital =	<u>Resultat efter finansiella poster</u> Justerat eget kapital
Soliditet =	<u>Justerat eget kapital</u> Balansomslutning
Balansomslutning =	Summan på vardera sidan av en balansräkning, d.v.s. summan tillgångar eller summ eget kapital och skulder.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 1 - SEGMENTSREDOVISNING

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Fastighetsförvaltning		
Bruttoomsättning	1 269	1 212
Koncerninternt	<u>-8</u>	<u>-28</u>
Nettoomsättning	1 261	1 185
Resultat efter finansiella poster	132	1 646
Kollektivtrafik ¹⁾		
Bruttoomsättning	0	542
Koncerninternt	<u>0</u>	<u>-357</u>
Nettoomsättning	0	186
Resultat efter finansiella poster	0	11
Fritid och kultur		
Bruttoomsättning	167	171
Koncerninternt	<u>0</u>	<u>0</u>
Nettoomsättning	166	171
Resultat efter finansiella poster	-79	-73
VA och avfall		
Bruttoomsättning	465	448
Koncerninternt	<u>-42</u>	<u>-66</u>
Nettoomsättning	423	382
Resultat efter finansiella poster	29	13
Övrigt		
Bruttoomsättning	7	5
Koncerninternt	<u>-7</u>	<u>-3</u>
Nettoomsättning	0	2
Resultat efter finansiella poster	-53	-42
Totalt		
Bruttoomsättning	1 907	2 379
Koncerninternt	<u>-57</u>	<u>-454</u>
Nettoomsättning	1 850	1 925
Resultat efter finansiella poster	30	1 555

1) Uppsala Stadshus AB sålde per 2 januari 2012 samtliga aktier i AB Uppsalabuss och Gamla Uppsala Buss AB. Därefter bedrivs ingen kollektivtrafik av något bolag i Stadshuskoncernen.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 2 - ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER I KONCERNEN RESPEKTIVE FAKTURERAD FÖRSÄLJNING I MODERBOLAGET**

Övriga rörelseintäkter koncernen	2012	2011
Förvaltningsarvoden och diverse försäljning	4	5
Realisationsvinst avyttring anläggningstillgång	88	1 599
Bidrag för kollektivtrafik från Uppsala kommun	0	166
Statligt bidrag teaterverksamhet	15	16
Övriga intäkter	30	36
	137	1 822

Fakturerad försäljning moderbolaget	2012	2011
Fakturerad försäljning	3	3
Varav till andra koncernföretag	100%	99%

NOT 3 - MEDARBETARE OCH REVISORER

Medelantalet medarbetare	2012		2011	
	Antal	varav män	Antal	varav män
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	694	58%	1 129	70%
Koncernen totalt	694	58%	1 129	70%

Fördelning mellan kvinnor och män i ledning

	2012		2011	
	kvinnor	män	kvinnor	män
Koncernen				
Styrelseledamöter	37%	63%	37%	63%
Vd och övr. ledande befattningshavare	36%	64%	37%	63%
Moderbolaget				
Styrelseledamöter	60%	40%	53%	47%
Vd och övr. ledande befattningshavare	0%	100%	0%	100%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2012		2011	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	256	96 (21)	393	151 (32)
Koncernen totalt	256	96 (21)*	393	151 (32)*

* Av koncernens pensionskostnader avser 2,5 miljoner kronor (2,2 miljoner kronor) gruppen styrelse och vd. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0,5 miljoner kronor (0,5 miljoner kronor).

Löner och andra ersättningar fördelad mellan styrelseledamöter m fl och medarbetare

	2012		2011	
	Styrelse och vd	Övriga anställda	Styrelse och vd	Övriga anställda
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	9	247	9	383
Koncernen totalt	9	247	9	383

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 3 - MEDARBETARE OCH REVISORER - fortsättning

Förpliktelser till vd

Uppsalahem AB

Uppsägningstiden är för vd sex månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden arton månader.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsägningstiden för vd är sex månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden arton månader. Pension utgår enligt ITP-planen. För de fall bolaget övergår till ny ägare skall VD ha rätt till arton månaders oförändrade anställningsförhållanden.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Vid uppsägning av vd från arbetsgivarens sida gäller en uppsägningstid om tolv månader. Vid uppsägning från vd:s sida gäller en uppsägningstid om sex månader. Några speciella avtal om pensionsförmånader eller avgångsvederlag föreligger ej.

Fyrishov AB

Enligt anställningsavtal med verkställande direktören gäller sex månaders uppsägning från dennes sida och tolv månader uppsägning från bolaget sida.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteaters vd har ett tidsbegränsat förordnande fram till 30 juni 2016. Några avtal om avgångsvederlag för verkställande direktör eller andra ledande befattningshavare föreligger inte.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Enligt anställningsavtal med vd gäller sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer avgångsvederlag om tolv månadslöner.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Vd har från sin sida en uppsägningstid om sex månader mot bolaget. Vid uppsägning från bolagets sida gäller ersättning motsvarande 24 månadslöner.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 3 - MEDARBETARE OCH REVISORER fortsättning

Revisors arvode	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Revisionsuppdrag (lagstadgad revision)				
Ernst & Young	1,3	0,8	0,2	0,1
Öhrlings PricewaterhouseCoopers	0,2	0,2	0,0	0,0
Lekmannarevisorer	0,2	0,2	0,1	0,0
Revisionsverksamhet (utöver revisionsuppdraget)				
Ernst & Young	0,6	0,1	0,0	0,0
Öhrlings PricewaterhouseCoopers	0,2	0,2	0,0	0,0
Totalt	0,7	0,3	0,3	0,2
Skatterådgivning				
Ernst & Young	0,3	0,7	0,2	0,3
PricewaterhouseCoopers	0,0	0,2	0,0	0,0
Totalt	0,3	0,8	0,2	0,3
Övriga tjänster (t.ex. juridiska tjänster som rör annat än skatter)				
Ernst & Young	0,2	2,7	0,1	1,3
PricewaterhouseCoopers	0,0	0,1	0,0	0,0
Totalt	0,2	2,8	0,1	1,3

NOT 4 - AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	2012	2011
(koncernen)		
Mark och markanläggning	6	5
Byggnader som utgör anläggningstillgång	244	234
- varav nedskrivningar	1	0
- varav återförda nedskrivningar	-1	-8
Maskiner	5	40
Inventarier	53	52
Övriga immateriella anläggningstillgångar	0	0
	307	332

NOT 5 - RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER	2012	2011
(koncernen)		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	5	11
varav avseende Uppsala kommun	1	2

NOT 6 - RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER	2012	2011
Moderbolaget		
Ränta till Uppsala kommun	40	40
Koncernen		
Ränta	235	243
Räntebidrag	0	-1
	235	241
varav avseende Uppsala kommun	104	108

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 7 - SKATT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	-5	-9	-	-
Uppskjuten skatt	8	-11	2	-3
Skatt på koncernbidrag			7	14
	3	-20	9	11

Uppskjuten skatt i resultaträkningen*Årets uppskjutna skattekostnad/-intäkt*

Uppskjuten skattekostnad avseende övriga skillnader	6	2
Skatteintäkt avseende outnyttjade underskottavdrag	2	-13 *)
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	8	-11

Uppskjuten skatt i balansräkningen **)

Anläggningstillgångar

- skattemässiga överavskrivningar	-12	-24
- övrigt	-56	-59
- Underskottsavdrag	11	9 *)

Uppskjuten skatt i balansräkningen**-56 -74**

därav långfristig fordran uppskjuten skatt

11 10

därav avsättning för uppskjuten skatt

-68 -84

Skatteskulder

Avser inkomstskatt

29 35

*) Underlaget för aktivering av koncernens underskottsavdrag uppgick per 31 december

2012 till 50,9 miljoner kronor. Uppskjuten skatteintäkt om 2,2 miljoner kronor

redovisas i resultaträkningen i balansräkningen som uppskjuten skattefordran om 11,2 miljoner kronor.

**) Uppskjuten skatt för temporära skillnader i verksamhet som omfattas av Igen

om allmänna vattentjänster, redovisas inte i koncernbokslutet.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 8 - BYGGNADER OCH MARK**

(koncernen)

	2012	2011
Mark och markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	921	755
Årets anskaffningar	0	289
Årets försäljningar/utrangeringar	-3	-104
Omklassificeringar	19	-20
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	936	921
Ingående avskrivningar	-44	-39
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	0	1
Årets avskrivningar	-6	-5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-49	-44
Ingående nedskrivningar	-2	-2
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2	-2
Utgående planenligt restvärde	885	875

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 8 - BYGGNADER OCH MARK - fortsättning

(koncernen)

	2012	2011
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	9 768	8 872
Årets anskaffningar	36	2 201
Årets försäljningar/utrangeringar	12	-1 934
Omklassificeringar	798	629
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10 614	9 768
Ingående investeringsbidrag	-206	-204
Årets investeringsbidrag	0	-1
Utgående investeringsbidrag	-206	-206
Ingående avskrivningar	-1 650	-1 859
Årets försäljningar/utrangeringar	3	538
Årets avskrivningar	-244	-229
Omklassificeringar	0	-100
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 891	-1 650
Ingående uppskrivningar	453	0
Omklassificeringar uppskrivningar	0	466
Årets avskrivning på Uppskrivning	0	-13
Utgående ackumulerade uppskrivningar	453	453
Ingående nedskrivningar	-628	-193
Återförd nedskrivning	1	8
Omklassificeringar	0	-417
Årets nedskrivningar	-1	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-627	-628
Utgående planenligt restvärde	8 343	7 739
Byggnader och mark totalt		
Utgående planenligt restvärde	9 228	8 614

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 9 - MASKINER OCH ANDRA TEKNISKA ANLÄGGNINGAR SAMT LEASINGAVTAL**

(koncernen)	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	460	427
Anskaffning genom inkrämsöverlåtelse	0	0
Årets anskaffningar	31	60
Årets försäljningar/utrangeringar	-409	-27
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	82	460
Ingående avskrivningar	-200	-181
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	170	27
Årets avskrivningar	-5	-40
Omklassificeringar	0	-5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-34	-200
Utgående planenligt restvärde	48	260
Leasingkostnader	2012	2011
Årets leasingkostnader	5	3
Avgifter som förfaller		
inom ett år	0	2
senare än ett år men före fem år	5	5
senare än fem år	0	0
Tillgångsslag		
Fordon	4	3
Kontorsinventarier	1	1
	4	3

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 10 - INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER**

(koncernen)

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	975	893
Anskaffning genom inkråmsöverlåtelse	0	0
Årets anskaffningar	81	106
Årets försäljningar/utrangeringar	-64	-24
Omklassificeringar	33	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 026	975
Ingående investeringsbidrag	-7	0
Årets investeringsbidrag	-2	-7
Utgående investeringsbidrag	-9	-7
Ingående avskrivningar	-256	-215
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	61	14
Årets avskrivningar	-53	-52
Omklassificeringar	0	-2
Utgående ackumulerade avskrivningar	-248	-256
Utgående planenligt restvärde	769	720

NOT 11 - PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

(koncernen)

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	1 481	941
Årets anskaffningar	1 462	1 262
Årets försäljningar/utrangeringar	-1	-1
Omklassificeringar	-971	-722
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 971	1 481
Utgående planenligt restvärde	1 971	1 481
Ingående investeringsbidrag	0	-7
Årets investeringsbidrag	0	7
Utgående investeringsbidrag	0	0
Utgående planenligt restvärde	1 971	1 481

NOT 12 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG

	2012	2011
Ingående värde	3 764	3 615
Förvärv av bolag	0	0
Lämnade aktieägartillskott	96	150
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	3 774	3 764
Ingående nedskrivningar	-77	-77
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-77	-77
Utgående planenligt restvärde	3 696	3 687

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 12 - AKTIER I DOTTERBOLAG - fortsättning

Dotterbolag	Ägarandel	Antal aktier och andelar	Ägd del av aktiekapital (mnkr)	Bokfört värde	
				2012	2011
Uppsalahem AB	100%	1 668	166,80	2 623	2 576
Uppsala Kommuns Fastighets AB	100%	6 000	6,00	167	167
Uppsala Parkerings AB	100%	50	0,25	16	16
AB Uppsala Kommuns Industrihus	100%	5 650	56,50	778	761
AB Uppsalabuss *)	-	-	-	-	19
Gamla Uppsala Buss AB *)	-	-	-	-	68
Fyrishov AB	100%	5 000	5,00	12	12
Uppsala stadsteater AB	100%	20 560	5,14	6	6
Uppsala Konsert & Kongress AB	100%	1 550	1,55	2	2
Uppsala Vatten och Avfall AB	100%	5 000	5,00	92	59
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	100%	1 000	0,10	0	0
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	100%	500	0,05	0	-
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	100%	500	0,05	0	-
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	100%	500	0,05	0	-
				3 696	3 687

*) Avyttrades 2 januari 2012

Dotterbolag och dotterdotterbolag	Organisationsnr.	Säte
Uppsalahem AB	556137-3589	Uppsala
- Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB	556831-8348	"
- Uppsalahem Eksätragården AB	556862-0461	"
- Studentstaden i Uppsala AB	556233-8649	"
- Uppsalahem Elmer AB	556862-0453	"
- Östra Orgel Bostäder AB	556824-8271	"
Uppsala Kommuns Fastighets AB	556099-5077	"
- Störvreta 3:87 AB	556833-8312	"
- Gsunda Exploaterings AB	556868-1950	"
- Störvreta Centrum HB	916514-6029	"
- 2 Torn AB	556643-0608	"
Uppsala Parkerings AB	556044-4498	"
AB Uppsala Kommuns Industrihus	556162-6606	"
- U K Industrihus Förvaltnings AB	556396-3403	"
- U K Industrihus Sleipner HB	916671-9550	"
- U K Industrihus Rälän HB	916671-9535	"
- U K Industrihus Brand HB	969643-4480	"
- U K Industrihus Sandbacken HB	916408-9220	"
- U K Industrihus Kölen KB	916634-0183	"
- U K Industrihus Cykeln AB	556445-3859	"
- U K Industrihus Västland AB	556181-2412	"
- DLIJ Förvaltning AB	556694-5183	"
- UK Industrihus i EKE AB	556701-2157	"
Fyrishov AB	556380-4524	"
Uppsala stadsteater AB	556009-4095	"
Uppsala Konsert och Kongress AB	556414-8301	"
Uppsala Vatten och Avfall AB	556025-0051	"
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	556109-6628	"
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	556911-0751	"
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	556911-0744	"
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	556911-0736	"

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 13 - ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV**

(koncernen)

	2012	2011		
Ingående värden	0,04	0,04		
Årets avyttringar	0,00	0,00		
Utgående värde	0,04	0,04		
Avser	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2012	2011	2012	2011
HBV andel	0,04	0,04	0,04	0,04
Totalt	0,04	0,04	0,04	0,04

NOT 14 - ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

(koncernen)

	2012	2011
Ägarandel bostadsrättsförening	0,2	0,2
Uppskjuten skattefordran	11,2	8,9
Övriga långfristiga fordringar	0,9	0,9
Totalt	12,2	10,0

NOT 15 - FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

(koncernen)

	2012	2011
Förutbetalda hyror	5	6
Övriga förutbetalda kostnader	12	13
Upplupen ränta	4	3
Upplupna intäkter	6	4
Övriga poster	0	5
Totalt	27	31

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 16 - EGET KAPITAL

Koncernen	Aktie- kapital	Bundna reserver	Balanserad förlust	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital	370	1 849	-573	1 528	3 174
Resultatdisposition			1 528	-1 528	0
Utdelning netto	0	0	-147	0	-147
Aktieägartillskott			5		5
Årets resultat				35	35
Utgående kapital	370	1 849	813	35	3 067
		2012	2011		
Villkorat aktieägartillskott Uppsala kommun		269	269		

Moderbolaget	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Ingående kapital enligt fastställd balansräkning	370	1 846	383	12	2 611
Resultatdisposition			12	-12	0
Koncernbidrag			28		28
Skatt på koncernbidrag			-7		-7
Årets resultat			0	-5	-5
Utgående kapital	370	1 846	415	-5	2 627
		2012	2011		
Villkorat aktieägartillskott Uppsala kommun		246	246		

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 17 - LÅNGFRISTIGA SKULDER

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

	2012	2011
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	0	0
Skulder till Uppsala kommun	200	380
	200	380
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	2 155	1 555
Skulder till Uppsala kommun	1 034	1 288
Övriga långfristiga skulder	331	313
	3 520	3 155

NOT 18 - UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

(koncernen)

	2012	2011
Semesterlöneskuld	18	28
Sociala avgifter	6	8
Upplupna räntor	22	21
Upplupna lönekostnader	3	5
Förskottsbetalda hyror	59	68
Förutbetalda intäkter	16	44
Förutbetalda brukningsintäkter va-verksamhet	28	8
Förutbetalda hushållsavfallsavgifter	22	12
Upplupna lagfartskostnader	0	61
Övrigt	61	49
Totalt	235	302

NOT 19 - STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Koncernen	2012	2011
Ställda panter		
För egna skulder och avsättningar avseende långfristiga skulder till kreditinstitut:		
- Fastighetsinteckningar	2 224	1 874
Summa ställda panter	2 224	1 874
Ansvarsförbindelser		
Garantiförbindelser	2	2
Övriga ansvarsförbindelser	1	1
Summa ansvarsförbindelser	3	3

Moderbolaget

Ställda panter	Inga	Inga
-----------------------	-------------	-------------

Ansvarsförbindelser

Moderbolaget har lämnat kapitaltäckningsgaranti till dotterbolagen.

NOT 20 - ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2012	2011
Övriga avsättningar	36	41

Uppsala Vatten och Avfall redovisar en avsättning för förväntade framtida avvecklingskostnader gällande avfallsanläggning deponi Hovgården. Deponifonden består av två etapper och saldot för etapp 1 uppgår till 0,7 mnkr, medan saldot för etapp 2:s bokförda värde är 30,0 mnkr. Etapp 2:s saldo ökar i takt med en beräknad diskonteringsränta som för 2012 är 2 procent. Avsättningen ska motsvaras av ett framtida åtagande att återställa deponin.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 21 - MINORITETENS ANDEL**

(koncernen)

Uppsalahem AB är fr.o.m. 110901 ägare till 51 procent av aktierna i Studenstaden AB.

NOT 22 - ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	2012	2011
Omkostnader försäljning Kvarnengallerian AB	0	1
Reaförlust vid rivning del av Gottsunda Centrum	0	39
Bokfört värde vid utrangering av inventarier	0	5
Övrigt	1	1
Totalt	1	45

Uppsala Stadshus AB:s styrelse

Uppsala den 10 april 2013

Fredrik Ahlstedt
Ordförande

Mohamad Hassan

Marlene Burwick

Cecilia Forss

Liv Hahne

Magnus Åkerman

Cecilia Hamenius

Stefan Hanna

Ebba Busch

Maria Gardfjell

Frida Johnson

Ilona Szatmari Waldau

Hilde Klasson

Ulrik Wärnsberg

Erik Pelling

Eduards Freijš

Kenneth Holmstedt
vd

Vår revisionsberättelse har avgivits den 10 april 2013

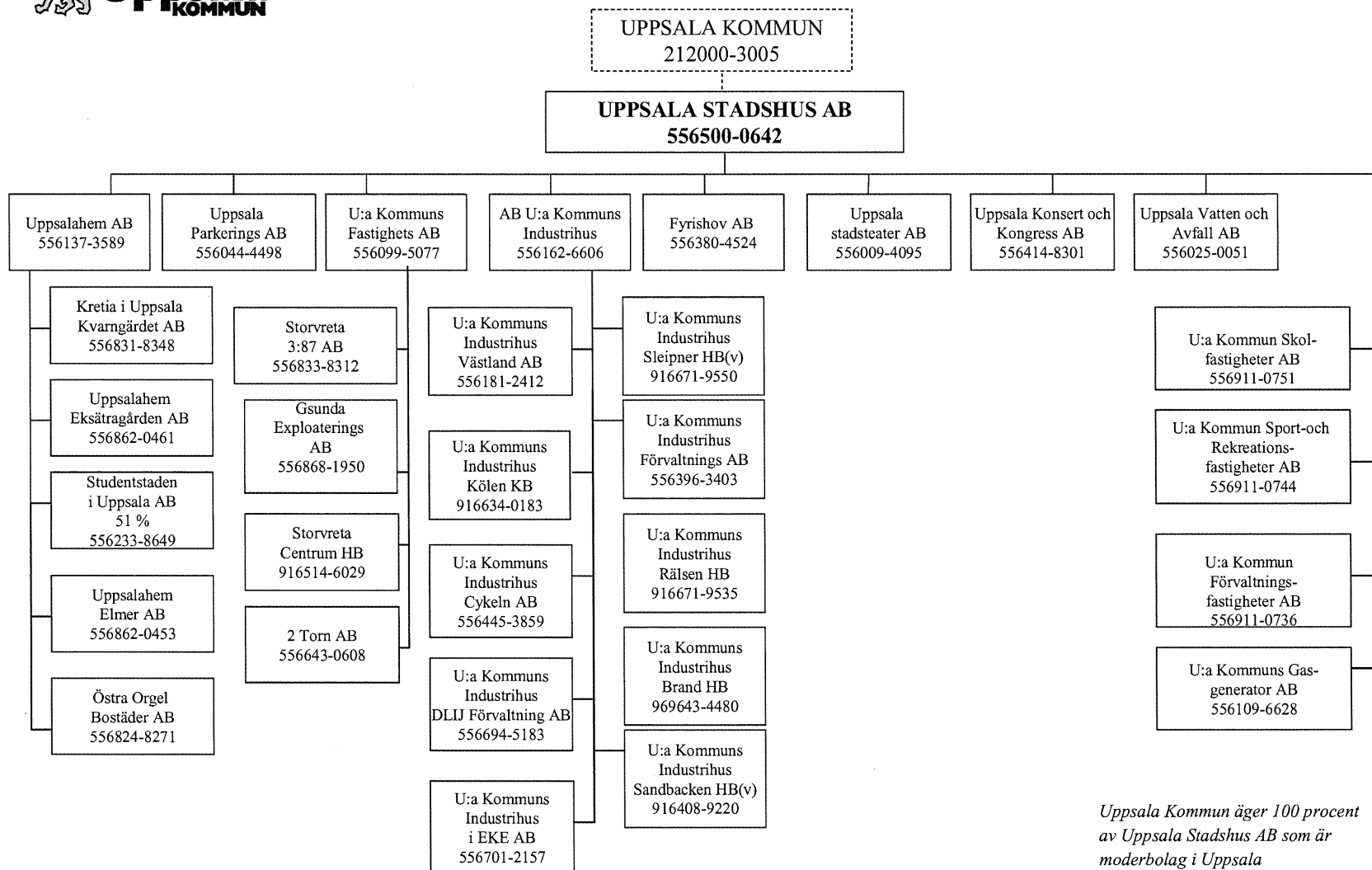
Ernst & Young AB

Björn Ohlsson

Ulrika Bergström

Auktoriserad revisor
Huvudansvarig

Auktoriserad revisor

Uppsala Kommun äger 100 procent av Uppsala Stadshus AB som är moderbolag i Uppsala Stadshuskoncernen. Moderbolaget äger i sin tur 100 procent av dotterbolagen. (v) = vilande bolag